František
Přeučil

БРНО и окрестности
BRÜNN und Umgebung

BRNO
A OKOLÍ

BRNO and its Environs
BRNO et ses environs

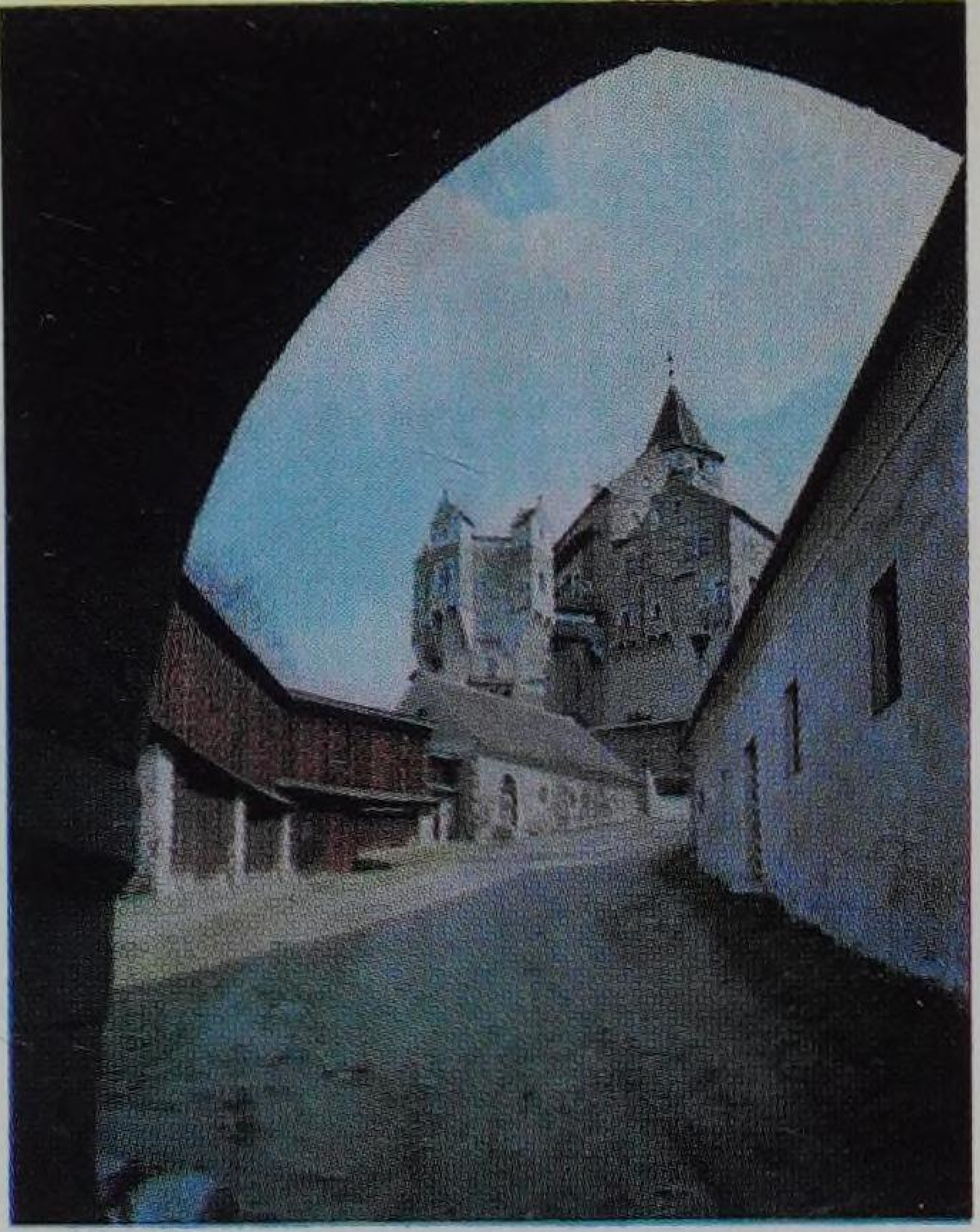

Brno, metropole Moravy a sídlo jihomoravského kraje, je velkým centrem průmyslu a městem veletrhů, vysokých škol, klinik, a také střediskem umění, vědy a techniky. Působil zde Leoš Janáček a Adolf Loos i Gregor Mendel a Viktor Kaplan. V Brně rozvíjí činnost několik vědeckých a výzkumných ústavů, Státní filharmonie, řada divadel.
Město bylo dějištěm historických událostí od dob Mojmírovců přes války napoleonské až po události 2. světové války. A proto vedle moderní výstavby upoutávají pozornost cenné monumenty historie. Hrad, biskupský dóm, starobrněnský klášter, kostely, četné paláce renesanční a barokní, brány a tiché uličky v sousedství rušných tepen, odevšad vane dech této křižovatky Evropy, v níž ani v jediném desetiletí nebylo klidu, kde odjakživa vřel a kypěl život.
Co musí každé jiné velkoměsto Brnu závidět, je romantické okolí. Nejsou to jen různé zámky, zámečky a historické památníky, nýbrž sama příroda – Moravský kras a hluboké lesy za posledními domy na obvodu města, potůčky, studánky, paseky, od jihu jihomoravský luh. Zážitky z městského prostředí lze snadno a rychle vystřídat oddechem v přírodě, plné půvabu a krásy.

Jaromír Tomeček

BRNO

A OKOLÍ

František Přeučil

BRNO

A OKOLÍ

Slovem doprovází Jaromír Tomeček

БРНО и окрестности
BRÜNN und Umgebung
BRNO and its Environs
BRNO et ses environs

V upomínku na společně
prožité radostné i méně
radostná léta mládí v
našem milém Brně

Jenda

v Brně 7/1-1974.

OLYMPIA · PRAHA

ⓒ Illustrations František Přeučil 1973
ⓒ Jaromír Tomeček

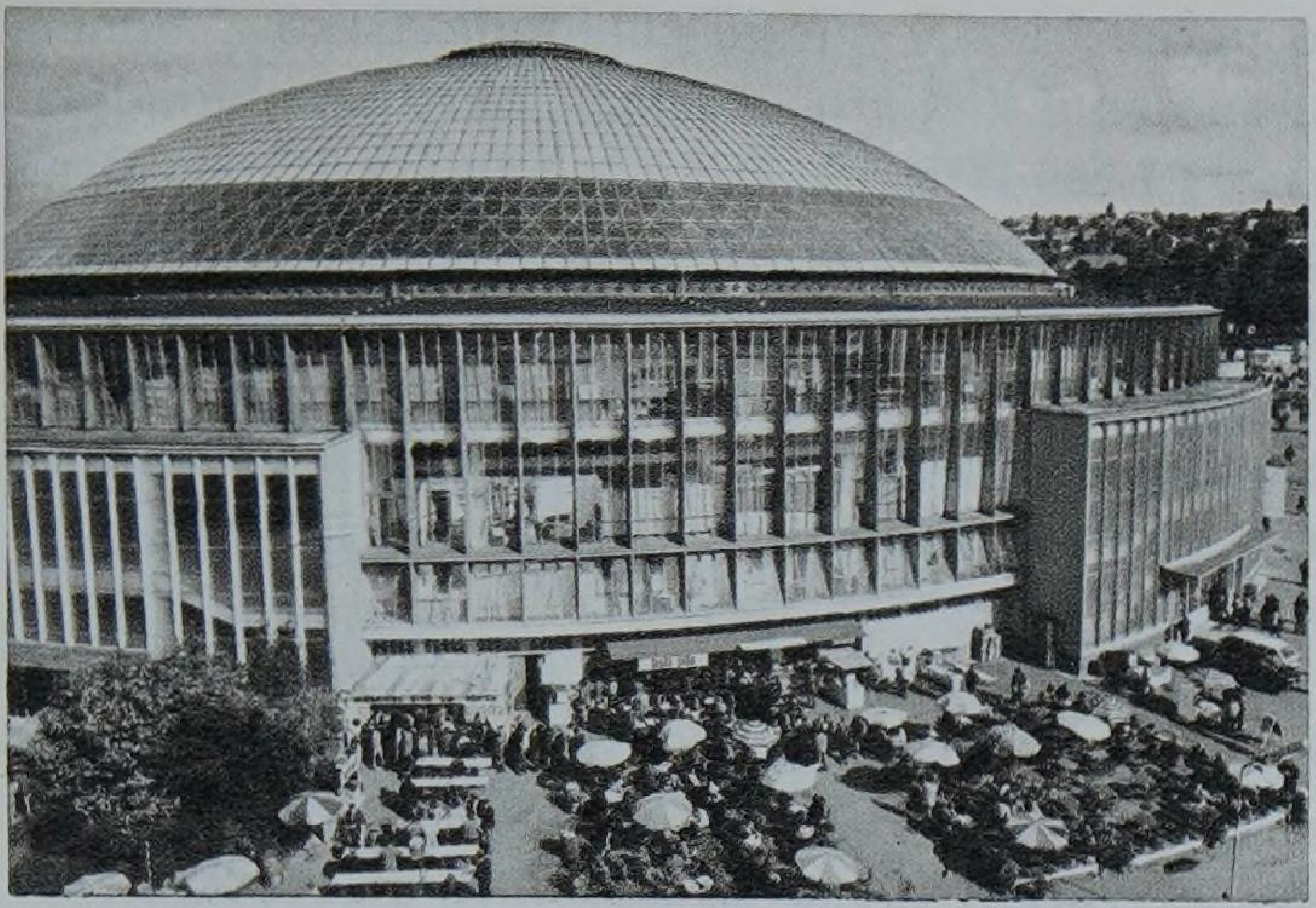

Brno...co všechno je skryto za těmi několika prostými písmeny. Minulost i přítomnost druhého největšího města Československa, dramatická historie, bohatá na zvraty i proměny podob moravské metropole, jak je přinášel prudký tok času, krása památníků vytvořených pilnýma rukama minulých generací, klidné kouzlo gotických piet a madon i strhující velkolepost barokních fresek, poezie skrytých zákoutí a malebných míst, ale také ruch a prudký tep života naší současnosti. Brno, město tolika podob a tváří, je zajímavé z mnoha aspektů.

Především je mocné průmyslové centrum. Průmyslová výroba se zde začala rozvíjet již v druhé polovině osmnáctého století, nejdříve sukna a textilií, později i strojírenství. První brněnská strojírna už v roce 1822 postavila parní kotel a roku 1903 parní turbínu. V devadesátém roce minulého století založená Královopolská strojírna je dnes kolos, vyrábějící důležitá chemická zařízení. A tak bychom mohli vzpomenout Závod kuličkových ložisek, Slévárny Juranových závodů, Závody Jana Švermy, vyrábějící precizní lovecké zbraně a psací i počítací stroje, i jiné. Předchůdkyně Šmeralových závodů se zapsala do světových dějin strojírenství výrobou první Kaplanovy turbíny na světě v roce 1918. Inženýr Viktor Kaplan, profesor brněnské techniky, prožil v Brně tři desítky let svého života a tady také vynalezl svou turbínu. Brno je navíc centrem mohutné průmyslové oblasti a stačí vyslovit Blansko, Adamov, Kuřim a Rosicko-oslavanská kamenouhelná pánev, abychom se o tom ujistili.

Je to město práce – žije tu a pracuje na tři sta čtyřicet tisíc obyvatel a další desítky tisíc sem za prací přijíždějí. Výsledky lze vidět na brněnských mezinárodních veletrzích. A to je další aspekt Brna, je městem veletržním. Výstavní areál vznikl v roce 1928 v avantgardním období brněnské architektury a z této doby pochází výstavní hala s rotundou, řada dalších pavilónů a vyhlídková věž. V letech 1957–1958 přibyly pavilóny budící podiv nevšedními konstrukcemi střešních kopulí. Před branou vchodu se tyčí monument, dílo sochaře Vincence Makovského. Představuje ženu-plodnost a muže-vzepětí ducha, v paprscích sluneční hvězdy-živitelky. Ve veletržních expozicích jsou vystaveny plody lidského ducha a umu jako výtvory, jež člověku pomohly povýšit se nad zemi a vstoupit do kosmu.

Brno je významným ohniskem vědy a umění. Sídlo zde mají četné vysoké školy, muzea, archívy, řada knihoven, působí tu státní filharmonie a hudební tělesa mezinárodního věhlasu, několik divadel, opera, balet, měla tu kolébku avantgardní architektura, z níž vychází i architektura současná. Literatura, výtvarné umění a hudba je v tomto městě na vysokém stupni a přináší výsledky významné z hlediska celonárodního i mezinárodního. V Brně působil zakladatel moderní genetiky Gregor Mendel, trávil tu své dny skladatel Leoš Janáček, v Brně tvořil architekt Adolf Loos, své objevy tady zpracovával archeolog Karel Absolon. Brno je i městem zakladatele slavistiky Josefa Dobrovského a také národního básníka Petra Bezruče.

Území Brna bylo osídleno už v dobách lovců mamutů, prošly tudy civilizace neolitu, pracovali zde tvůrcové zvoncových pohárů, únětičtí kovolitci, plály tady hranice pohřbívaných...V údolích Krasu se skrývali milířníci hallštatských hamrů, pronikli sem Galové i legionáři římských césarů, sídlil tu praslovanský lid a Moravané ze Starých Zámků. Jedni střídali druhé a všichni nacházeli obživu, vždyť brněnské území mělo dávat z čeho.

Pestrá je historie Brna. Prožívalo neklidná léta za rodinných svárů přemyslovských nápadníků trůnu stejně jako lucemburských, válečná desetiletí v 15. věku i období rozkvětu ve století dalším. Příliš často jím procházeli vojáci v uniformách nejrůznějších armád, kteří za sebou zanechávali jen spáleniště, krev a zkázu. Habsburkové, nevražící na tužby národů po svobodě, posílali za pevné zdi brněnského Špilberku vlastence jako byli Silvio Pellico a Kazinczy Ferenc.

Bývaly časy, kdy člověk mohl z ulice Veveří zabloudit do uliček Mezírky, mezi chaloupky jako z Andersenových pohádek, v nichž textiláci zapomínali ve spánku na denní klopotu. V jejich sousedství bloudíval nocemi v říši tónů veliký spolutvůrce světové hudební moderny Leoš Janáček, který začínal na Starém Brně jako stipendista na kůru. Odešel na věčnost a zmizely i klícky Mezírky. Pne se tam nyní do výšky hotel Continental a nedaleko odtud, pod hradem, svítí bělostí interhotel International.

Město se honosí parky osvěžujícími vzduch výdechy stromů a květin. V parku v objetí fontán se klene i nová budova Janáčkova divadla, stavební perla vnitřního města. Na všech stranách vyrůstají při okraji Brna moderní obytné čtvrti a ucelená sídliště, zasazená do zeleně. Jedním z nich je i rozlehlá Lesná, vybavená jako svébytný celek. Současná architektura dává průmyslovému Brnu novou tvářnost.

Siluetě Brna z kterékoliv strany vévodí hrad Špilberk a biskupský dóm na Petrově, častý symbol města. Špilberk, bývalé sídlo moravských markrabat a mohutná nedobytná pevnost, sloužil v minulosti také za kasárna, věznici i obávaný nacistický koncentrační tábor. V roce 1962 byl prohlášen národní kulturní památkou. Sady na hradním úbočí jsou oddechovým útočištěm obyvatelstva, hlavně maminek s kočárky.

Dóm sv. Petra a Pavla na Petrově, původně románská bazilika z konce jedenáctého století, a ještě předtím místo, kde stával nejstarší brněnský hrad, byl rozšířen a přebudován na gotickou svatyni. Po zničení za bojů se Švédy v třicetileté válce došlo k jeho obnově a tehdy nabyl barokní tvářnosti. V minulém století mu byla dána dnešní novogotická podoba se dvěma štíhlými věžemi. Pod ním se rozkládá náměstí 25. února, dřívější Zelný trh, s impozantní kašnou na středu. Prostoře vévodí Dietrichštejnský palác s půvabným nádvořím. Je v něm umístěno Moravské muzeum.

Ve vnitřním městě zasluhují pozornost dva chrámy, gotický sv. Jakuba, v němž je pochován obhájce Brna proti Švédům Raduit de Souches, a kostel sv. Tomáše s přilehlým klášterem, dnes Muzeem dělnického hnutí. Tento chrám, původně gotický a přebudovaný na barokní v začátku osmnáctého století, hostí gotický klenot z desátých let čtrnáctého věku, kamennou polychromovanou pietu.

Na Starém Brně založila roku 1323 ženský cisterciácký klášter a chrám Nanebevzetí P. Marie česká královna Eliška Rejčka, v kostele pochovaná. Tato cihlová svatyně na křížovém půdorysu je cenným dílem gotické architektury v Československu. Po josefinských reformách se do kláštera přestěhovali augustiniáni. Jejich opatem do své smrti roku 1884 byl Gregor Mendel, genetik světového významu. Mendelova vědecká pozůstalost je uložena v Moravském muzeu.

Co musí každé jiné velkoměsto Brnu závidět, je jeho okouzlující a romantické okolí. Je poseto památníky dávné moravské historie, prastarými kostely a kostelíky s nejkrásnějším v Řeznovicích. Velkolepá architektonická díla vytvořili barokní stavitelé ve Křtinách, Vranově a Rajhradě. Svou jedinečností uchvacuje raně gotický portál v Předklášteří a světelský oltář v Adamově, ale také interiéry renesančních zámků v Bučovicích a v Náměšti, obrazy starých mistrů v Rájci nad Svitavou, obrovská plátna Alfonse Muchy v Moravském Krumlově, nevšední architektura slavkovského zámku s šestatřiceti sochami v čestném dvoře. Slavkov láká i pro blízkost bojiště Napoleonova vítězství z roku 1805 u vsi Prace s Mohylou míru na Prackém kopci.

Nejsou to však jen umělecká díla, která činí okolí Brna tak přitažlivé. Nádherná je sama příroda kolem Brna, Moravský kras s Macochou, Balcarkou, Sloupsko-šošůvskými jeskyněmi, hluboké lesy plné zvěře hned za posledními domy na obvodu města, potůčky, studánky, paseky, od jihu zase jihomoravský luh s Pálavou a lužními lesy. Zážitky z městského prostředí se dají snadno a rychle vystřídat oddechem v přírodě plné půvabů a krásy. A to je chlouba Brna největší.

Jaromír Tomeček

Брно . . . Сколько скрывается за этими несколькими простыми буквами! Прошлое и настоящее второго крупнейшего города Чехословакии, драматическая история, богатая переворотами, резко менявшими под влиянием быстротекущего времени облик главного города Моравии; красота памятников, сделанных трудолюбивыми руками представителей прошлых поколений; тихое очарование готических пьет и мадонн и захватывающее дух великолепие барочных фресок; поэзия укромных уголков и живописных мест — и в то же время стремительный ритм жизни наших современников. Брно — город с «тысячью лиц» — интересен во многих отношениях.

Брно — это прежде всего промышленный центр. Промышленное производство начало развиваться в городе уже во второй половине XVIII века. Сначала развивалось производство сукна и другого текстиля, позднее машиностроение. Первый брненский машиностроительный завод уже в 1822 году выпустил паровой котел, а в 1903 году — паровую турбину. Основанный в 90-ом году прошлого века Краловопольский машиностроительный завод представляет собой в настоящее время колосс, выпускающий важное химическое оборудование. Мы могли бы назвать и другие промышленные предприятия города, как, например, Шарикоподшипниковый завод, Юрановы сталелитейные заводы, Заводы им. Яна Швермы, выпускающие высококачественные охотничьи ружья, пишущие и счетные машинки, и многие другие. Предшественник заводов им. Шмераля вошел в историю мирового машиностроения как изготовитель первой в мире турбины Каплана (1918 год). Инженер Виктор Каплан, профессор брненского Высшего технического училища, прожил в Брно 30 лет и здесь же изобрел свою турбину. Более того. Брно является центром крупного промышленного района. Чтобы убедиться в этом, достаточно назвать города Бланско, Адамов, Куржим и Росицко-Ославанский каменноугольный бассейн.

Это трудовой город — здесь живет и работает 340 тысяч жителей; десятки тысяч приезжают сюда на работу. Результаты труда видны на брненских международных ярмарках. Брно — это и город ярмарок. Выставочный комплекс был создан в 1928 году, в период «авангардизма» в брненской архитектуре. Именно к тому периоду относится выставочный зал с ротондой, некоторые другие павильоны и башня для обозрения. В 1957—1958 гг. к имеющимся павильонам добавились новые, вызывающие восхищение необычностью конструкции куполов крыш. Перед входными воротами возвышается монумент — творение скульптора Винценца Маковского. Он изображает женщину — символ плодородия — и мужчину — символ величия духа — в лучах залитой солнцем звезды-кормилицы. Экспозиции ярмарки показывают плоды человеческого духа и ума, которые помогли человеку оторваться от Земли и подняться в Космос.

Брно — важный центр науки и искусства. Здесь находятся многочисленные высшие учебные заведения, музеи, архивы, ряд библиотек, работает государственная филармония и выступают музыкальные коллективы, пользующиеся мировой известностью, открыто несколько театров, в том числе оперы и балета. Брно — колыбель «авангардной» архитектуры, на которую опирается современное зодчество. Литература, изобразительное искусство и музыка находятся в этом городе на высоком уровне и приносят значительные с общенациональной и международной точки зрения плоды. В Брно работал основатель современной генетики Грегор Мендель, провел часть своей жизни композитор Леош Яначек; в Брно творил архитектор Адольф Лоос, обрабатывал результаты своих открытий, сделанных во время раскопок, археолог Карел Абсолон. Брно — город основателя славистики Йозефа Добровского и национального поэта Петра Безруча.

Территория Брно была заселена уже в те времена, когда жили охотники за мамонтами, там проходила цивилизация неолита, работали создатели культуры колоколовидных кубков, унетицкие мастера по художественному литью, здесь горели костры, на которых сжигали трупы умерших . . . В долинах Моравского Краса скрывались кельты, получавшие из древесины древесный уголь, использовавшийся в гальштаттских железоплавильных печах; сюда проникли галлы и римские легионеры; здесь обитали древние славяне и представители моравской народности из Старых Замков. Одни приходили на смену другим — и все находили пропитание — брненская земля всех кормила.

История города Брно богата. Городу пришлось пережить беспокойные годы, когда Пршемысловичи — претенденты на трон — вели семейные распри, когда разгорелась борьба за трон между представителями Люксембургской династии. В XV веке целые десятилетия велись войны, а в последующем столетии наступил период расцвета. Слишком часто по городу проходили солдаты в униформах различных армий, оставлявшие после себя лишь пожарища и кровь и опустошавшие город. Габсбурги, которым была ненавистна вековая мечта народов о свободе, сажали в казематы брненского Шпильберка таких патриотов, как Сильвио Пеллико и Казинци Ференц.

Были времена, когда с улицы Вевержи, поблуждав немного, можно было добраться до улицы Мезирки, домишки которой вызывали представления о сказках Андерсена; в них жили текстильщики, только во сне забывавшие о тяжелом, изнурительном труде. По соседству с ними блуждал по ночам в мире звуков один из великих творцов современной мировой музыки Леош Яначек, начавший свою карьеру в Старом Брно стипендиатом на клиросе. Он ушел от нас навсегда; исчезли и клетушки Мезирки. В тех местах сейчас поднимается ввысь отель «Континенталь», а недалеко оттуда, ниже замка, сверкает белизной отель «Интернационал».

Город гордится своими парками, освежающими воздух испарениями деревьев и ароматом цветов. В парке среди фонтанов поднимается новое здание театра оперы и балета им. Яначека — жемчужина архитектуры центра города. На окраинах Брно со всех сторон растут современные жилые кварталы и благоустроенные микрорайоны, окруженные зеленью. Одним из них является микрорайон Лесна — большой, благоустроенный, своеобразный комплекс. Современная архитектура меняет облик промышленного города Брно.

Откуда ни посмотришь на Брно, видны его доминанты — замок Шпильберк и епископский кафедральный собор на Петрове, который нередко изображается как символ города. Шпильберк, бывшая резиденция моравских маркграфов и могучая неприступная крепость, был в прошлом казармой, тюрьмой и внушающим страх нацистским концлагерем. В 1962 году он был объявлен памятником национальной культуры. На склонах холма, на котором стоит Шпильберк, любят отдыхать жители города, особенно молодые мамы с детишками в колясках.

Кафедральный собор св. Петра и Павла на холме Петров, первоначально романская базилика конца XI века, а еще до этого местонахождение старейшего брненского укрепленного замка, был расширен и перестроен в готическое святилище. В боях со шведами в Тридцатилетнюю войну он был разрушен, позднее восстановлен в стиле барокко. В прошлом веке собор приобрел нынешний псевдоготический облик; теперь мы видим две поднимающиеся ввысь изящные башни. Внизу находится площадь 25 февраля (унора) — бывший Капустный рынок, с импозантным декоративным водоемом в центре. Над площадью высится Дитрихштейнский дворец с живописным двором. Во дворце располагается Моравский музей.

В центре города обращают на себя внимание два собора — готический св. Якуба (Иакова), в котором похоронен защитник Брно в войне со шведами Радуи де Суше, и костел св. Томаша (Фомы) с примыкающим к нему монастырем, ныне Музей истории рабочего движения. В этом соборе, первоначально готическом, перестроенном в начале XVIII века в стиле барокко, хранится шедевр готики 10-ых лет XIV века — каменная многокрасочная пьета.

В Старом Брно в 1323 году чешская королева Элишка Рейчка основала женский цистерцианский монастырь и костел Вознесения Богоматери, в котором она и похоронена. Это кирпичное святилище, в плане представляющее собой крест, является ценнейшим памятником готической архитектуры Чехословакии, После осуществления йозефинских реформ в монастырь переселились августинцы. Их аббатом вплоть до своей смерти, т. е. до 1884 года, был генетик с мировым именем Грегор Мендель. Научное наследие Менделя хранится в Моравском музее.

Романтические окрестности Брно настолько очаровательны, что им может позавидовать любой крупный город. По окрестностям буквально рассеяны памятники давней моравской истории, древние большие и миниатюрные костелы. Один из красивейших костелов находится в Ржезновицах. Вели-

колепные творения архитектуры создали зодчие барокко в Крштинах, Вранове и Райграде. Поражают своей неповторимостью раннеготический портал в Пршедклаштержи и цветтельский алтарь в Адамове, а также интерьеры ренессансных замков в Бучовицах и Намешти, картины старых мастеров в Райце-на-Свитаве, монументальные полотна Альфонса Мухи в Моравском Крумлове, необычная архитектура замка в Славкове (Аустерлице) с 36 скульптурами, украшающими парадный двор. Славков привлекает к себе внимание и потому, что неподалеку у деревни Праце находится место Аустерлицкого сражения 1805 года, выигранного Наполеоном, и Курган мира на Працком холме.
Окрестности Брно привлекательны не только потому, что они богаты художественными творениями. Замечательна и сама природа вокруг Брно — Моравский Крас с «Мацохой», «Бальцаркой», со Слоупско-Шошувскими пещерами, глухие леса, начинающиеся сразу же за последними домами на окраине города, изобилующие дикими животными, речушки, родники, просеки, находящийся в южном направлении от Брно южноморавский луг с Палавой и пойменными лесами. Впечатления, полученные от ознакомления с городом, легко и быстро сменяются новыми, которые получаешь от отдыха на лоне природы, в которой так много очарования и красоты. Это самая большая гордость Брно.

Яромир Томечек

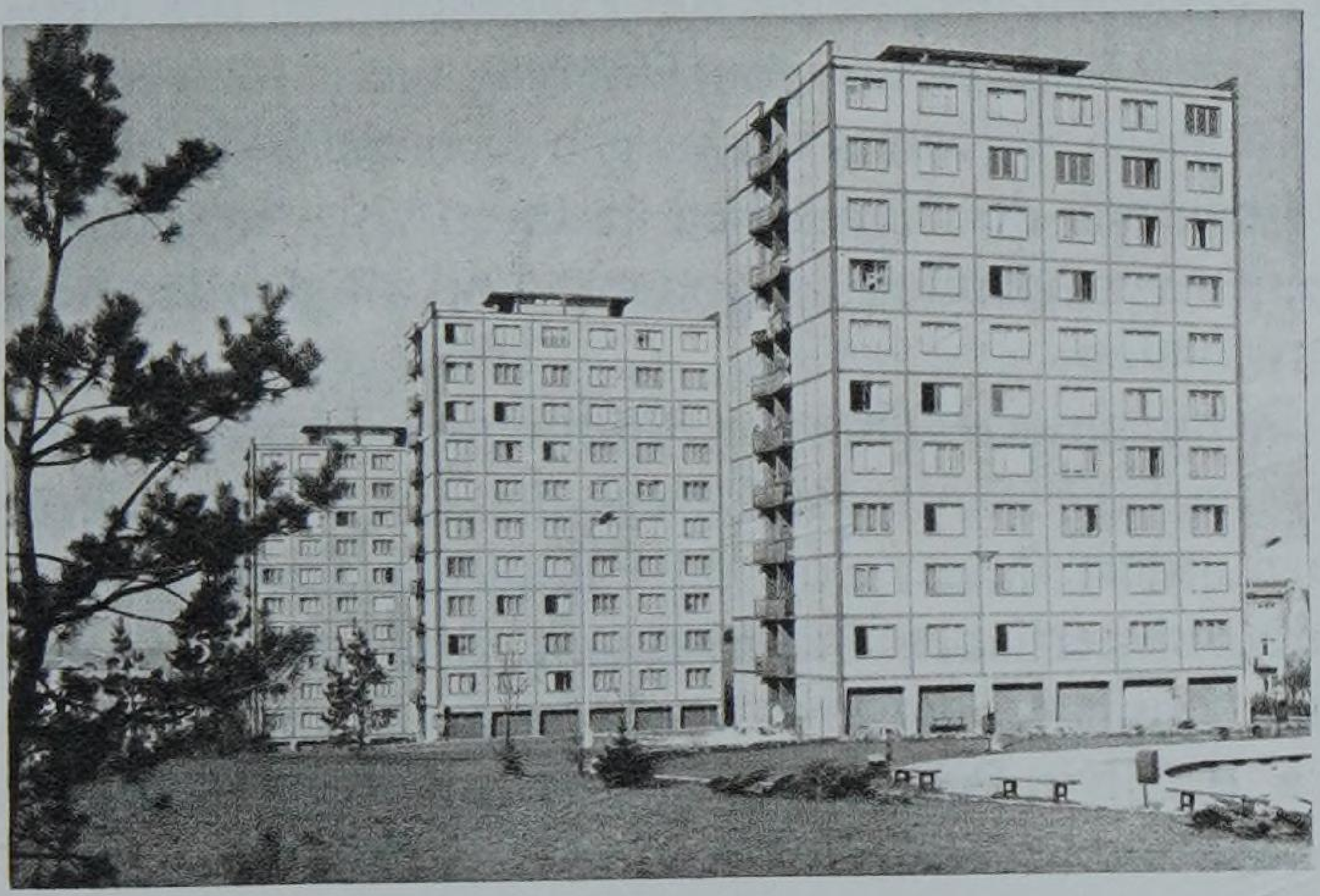

Brünn... wie viel bergen diese wenigen Buchstaben. In ihnen liegt die Vergangenheit und Gegenwart der zweitgrößten Stadt der Tschechoslowakei, die dramatische, an jähen Umschwüngen und vom reißenden Strom der Zeit mit sich gebrachten Wandlungen reiche Geschichte der Metropole Mährens, die von den fleißigen Händen der früheren Generationen geschaffene Schönheit der Denkmäler, der stille Zauber der gotischen Madonnen, ebenso wie die hinreißende Großartigkeit der barocken Fresken, die Poesie der verborgenen und malerischen Winkel, aber auch das rege Treiben und der ungestüme Pulsschlag des Lebens der Gegenwart. Brünn, die Stadt mit vielen Antlitzen, ist in so mancher Hinsicht interessant.
Brünn ist vor allem ein großes Zentrum der Industrie. Die industrielle Erzeugung begann sich hier bereits in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts zu entfalten, vorerst die Textil-, später auch die Maschinenindustrie. Die Erste Brünner Maschinenfabrik produzierte bereits im Jahr 1822 Dampfkessel und im Jahr 1903 die erste Dampfturbine. Die im Jahr 1890 gegründete Maschinenfabrik Královo Pole ist heute ein Koloß, der wichtige Einrichtungen für die chemische Industrie erzeugt. Und so könnten wir auch noch die Kugellagerfabrik, die Gießereien der Juran-Betriebe, die Jan-Šverma-Fabrik, die präzise Jagdwaffen sowie Schreib- und Rechenmaschinen erzeugt, und auch noch viele andere Unternehmen erwähnen. Die Fabrik, aus der die heutigen Šmeral-Betriebe hervorgingen, ist in die Weltgeschichte des Maschinenbaus dadurch eingegangen, daß sie im Jahr 1918 die erste Kaplan-Turbine der Welt erbaute. Der Diplomingenieur Viktor Kaplan, Professor an der Brünner Technischen Hochschule, verbrachte in Brünn drei Jahrzehnte seines Lebens und erfand auch hier seine berühmte Turbine. Brünn ist außerdem der Mittelpunkt eines großen Industriegebiets und es mag genügen, die Namen der Orte Blansko, Adamov, Kuřim und des Steinkohlenreviers von Rosice-Oslavany auszusprechen, um diese Behauptung zu beweisen.
Brünn ist eine Stadt der Arbeit – hier leben und arbeiten an dreihundertvierzigtausend Einwohner und weitere Zehntausende haben hier ihre Arbeitsplätze. Die Resultate ihrer Arbeit zeigt die Brünner Internationale

Messe. Und eben dies ist ein weiterer Aspekt Brünns: es ist eine Messestadt. Das Ausstellungsareal entstand im Jahr 1928 in der avantgardistischen Ära der Brünner Architektur. Aus dieser Zeit stammen die Messehalle mit der Rotunde, eine Reihe weiterer Pavillons und der Aussichtsturm. In den Jahren 1957–1958 kamen weitere Pavillons hinzu, deren ungewöhnliche Konstruktion der Dachkuppeln Aufsehen erregte. Vor dem Eingangstor zum Messegelände steht ein Monument, ein Werk des Bildhauers Vincenc Makovský. Es stellt die Frau – das Symbol der Fruchtbarkeit – und einen Mann als Symbol des unbezwinglichen Geistes in den Strahlen der Sonne – der Ernährerin – dar. In den Messeexpositionen sind die Früchte des menschlichen Geistes und Könnens ausgestellt, die es dem Menschen ermöglichen, die Anziehungskraft der Erde zu überwinden und in den Weltraum vorzudringen.

Brünn ist ein bedeutender Brennpunkt der Wissenschaft und der Kunst. Hier haben viele Hochschulen, Museen, Archive und Bibliotheken ihren Sitz, hier wirken die Staatliche Philharmonie und weitere international bekannte Orchester, einige Theater, eine Oper und das Brünner Ballett. Hier stand auch die Wiege der avantgardistischen Architektur, aus der auch die Architektur von heute schöpft. Die Literatur, die bildenden Künste und die Musik erreichen in dieser Stadt ein hohes Niveau. Ihre Ergebnisse sind von ganzstaatlicher und internationaler Bedeutung. In Brünn wirkte der Vater der modernen Genetik, Gregor Mendel, der Komponist Leoš Janáček, hier schuf der Architekt Adolf Loos, und der Archäologe Karel Absolon arbeitete hier an seinen Entdeckungen. Brünn ist auch die Stadt des Begründers der Slawistik Josef Dobrovský und des Nationaldichters Petr Bezruč.

Das Gebiet Brünns war bereits zur Zeit der Mammutjäger besiedelt, es erlebte die Zivilisationen des Neolithikums, hier arbeiteten die Schöpfer der Glockenpokale, die Metallgießer von Únětice, hier loderten die Scheiterhaufen der Feuerbestatter... In den Tälern des Mährischen Karsts verbargen sich die Köhler der Hallstattzeit, in dieses Gebiet drangen die Gallier und die Legionen der römischen Cäsaren vor; hier lebten urslawische Völker und die Mährer aus Staré Zámky. Die einen verdrängten die anderen und alle fanden hier ihren Lebensunterhalt, denn das Gebiet Brünns hatte viel zu bieten.

Mannigfaltig ist die Geschichte dieser Stadt. Sie durchlebte die unruhigen Jahre der Familienzwiste der Thronfolger sowohl der Přemysliden als auch der Luxemburger, die Jahrzehnte der Kriege des 15. Jahrhunderts und das Zeitalter des Aufschwungs im nachfolgenden Jahrhundert. Nur zu oft durchquerten diese Gegend Soldaten in den Uniformen der verschiedensten Armeen und hinterließen Brandstätten, Blut und Vernichtung. Die Habsburger, denen die Sehnsucht der Völker nach Freiheit ein Dorn im Auge war, setzten hinter die festen Mauern des Brünner Spielbergs Patrioten, wie es z. B. Silvio Pellico und Kazinczy Ferenc waren.

Es gab Zeiten, in denen man sich aus der vornehmen Veveří-Straße in die Gäßchen des Viertels Mezírka verirren konnte, zwischen Häuschen wie aus Andersens Märchen, in denen die Textilarbeiter im Schlaf ihre täglichen Sorgen vergaßen. In ihrer Nachbarschaft durchstreifte die Nacht im Reich der Töne der große Mitschöpfer der modernen Musik Leoš Janáček, der seine Laufbahn als Stipendiat am Kirchenchor in Alt-Brünn begann. Er ist nicht mehr, und auch die winzigen Häuschen des Mezírka-Viertels sind verschwunden. Heute ragt hier das Hochhaus des Hotels Continental auf und unweit, unterhalb der Burg, leuchtet das Gebäude des Interhotels International.

Die Stadt hat viele Parkanlagen, deren gute Luft, Bäume und Blumen Erfrischung bieten. In einem dieser Parks erhebt sich, umgeben von Fontänen, auch das neue Gebäude des Janáček-Theaters, die architektonische Perle der Innenstadt. Am Rande Brünns wachsen auf allen Seiten moderne Wohnviertel und geschlossene, in das Grün der Umgebung hineingesetzte Siedlungen. Eine dieser Siedlungen, die ausgedehnte Siedlung Lesná, ist großzügig als ein unabhängiges Ganzes ausgestattet. Die moderne Architektur gibt dem industriellen Brünn ein völlig neues Aussehen.

Von welcher Seite auch immer wir die Silhouette Brünns betrachten, so wird sie immer von der Burg Spielberg und dem Bischofsdom auf dem Hügel Petrov, einem häufigen Symbol der Stadt, beherrscht. Der Spielberg, der ehemalige Sitz der mährischen Markgrafen und eine mächtige, uneinnehmbare Festung, diente in der Vergangenheit auch als Kaserne, Gefängnis und als gefürchtetes Nazi-Konzentrationslager. Seit dem Jahr 1962 ist er ein nationales Kulturdenkmal. Die Parkanlagen an den Hängen unterhalb der Burg beleben erholungsbedürftige Brünner, insbesondere junge Mütter mit ihren Sprößlingen.

Der St.-Peter-und-Pauls-Dom am Hügel Petrov, ursprünglich eine romanische Basilika vom Ende des 11. Jahrhunderts, die an der Stelle, wo einst die älteste Brünner Burg stand, errichtet worden war, wurde erweitert und zu einem gotischen Heiligtum umgebaut. Während der Kämpfe mit den Schweden im Dreißigjährigen Krieg wurde der Dom vernichtet und später im Barockstil erneuert. Im vergangenen Jahrhundert erhielt er sein heutiges neugotisches Aussehen mit zwei schlanken Türmen. Unterhalb des Hügels Petrov liegt der Platz des 25. Februar, der ehemalige Kohlmarkt, in dessen Mitte sich ein imposanter Brunnen erhebt.

Den Platz beherrscht der Dietrichstein-Palast mit seinem reizvollen Hof. Er beherbergt derzeit das Mährische Museum.

In der Innenstadt sind zwei Kirchen erwähnenswert, die gotische St.-Jakobs-Kirche, in der der Verteidiger Brünns gegen die Schweden, Raduit de Souches, begraben ist, und die St.-Thomas-Kirche mit dem angrenzenden Kloster, das heute das Museum der Arbeiterbewegung ist. Diese zweite, ursprünglich gotische und zu Beginn des 18. Jahrhunderts barockisierte Kirche, kann sich eines Juwels aus den Zehnerjahren des 14. Jahrhunderts, einer farbigen Steinpieta, rühmen.

In Alt-Brünn gründete im Jahr 1323 die Königin Elisabeth Richenza (Rejčka) ein Zisterzienserinnen-Kloster und die Mariä-Himmelfahrts-Kirche, in der sie auch beigesetzt ist. Dieser Ziegelbau auf kreuzförmigem Grundriß ist ein wertvolles Bauwerk der gotischen Architektur in der Tschechoslowakei. Nach den Reformen Josefs II. übernahmen das Kloster die Augustiner. Einer der Äbte dieses Klosters war bis zu seinem Tod im Jahr 1884 Gregor Mendel, der weltberühmte Genetiker. Mendels wissenschaftliches Erbe ist im Mährischen Museum untergebracht.

Worum jedoch andere Großstädte Brünn beneiden müssen, ist seine bezaubernde und romantische Umgebung. Sie ist mit Andenken an die längst vergangene mährische Geschichte, mit uralten Kirchen und Kirchlein besät, deren schönste in Řeznovice zu finden ist. Großartige Werke der Architektur schufen Baumeister des Barocks in Křtiny, Vranov und Rajhrad. Durch ihre Einzigartigkeit fesseln den Besucher nicht nur das frühgotische Portal in Předklášteří und der Zwettler Altar in Adamov, aber auch die Interieure der Renaissanceschlösser in Bučovice und Náměšť, Gemälde alter Meister in Rájec nad Svitavou, die großen Bilder Alfons Muchas in Mährisch Krummau (Moravský Krumlov), die ungewöhnliche Architektur des Schlosses in Austerlitz (Slavkov) mit seinen 36 Statuen im Ehrenhof. Austerlitz ist auch deshalb interessant, weil in seiner Nähe bei der Ortschaft Prace das Schlachtfeld liegt, auf dem Napoleon im Jahr 1805 seinen Sieg in der Dreikaiserschlacht errang, woran der Grabhügel des Friedens am benachbarten Berg erinnert.

Die Umgebung Brünns ist jedoch nicht nur ihrer Kunstwerke wegen anziehend. Wunderschön ist auch die Natur, der Mährische Karst mit den Grotten Macocha, Balcarka, den Höhlen von Sloup-Šošůvky, tiefe, wildreiche Wälder, die direkt an die letzten Häuser der Vororte Brünns anschließen, Bäche, Quellen, Waldlichtungen. Vom Süden dringt wiederum die Südmährische Ebene mit ihren Tiefland-Laubwäldern und mit dem Polauer Bergland (Pálavské vrchy) vor. Die Eindrücke des städtischen Milieu weichen leicht und schnell der Erholung in einer an Liebreiz und Schönheit reichen Natur. Und eben damit kann sich Brünn am meisten rühmen.

Jaromír Tomeček

VYSOKE UCENI TECHNICKE
FAKULTA STROJNI

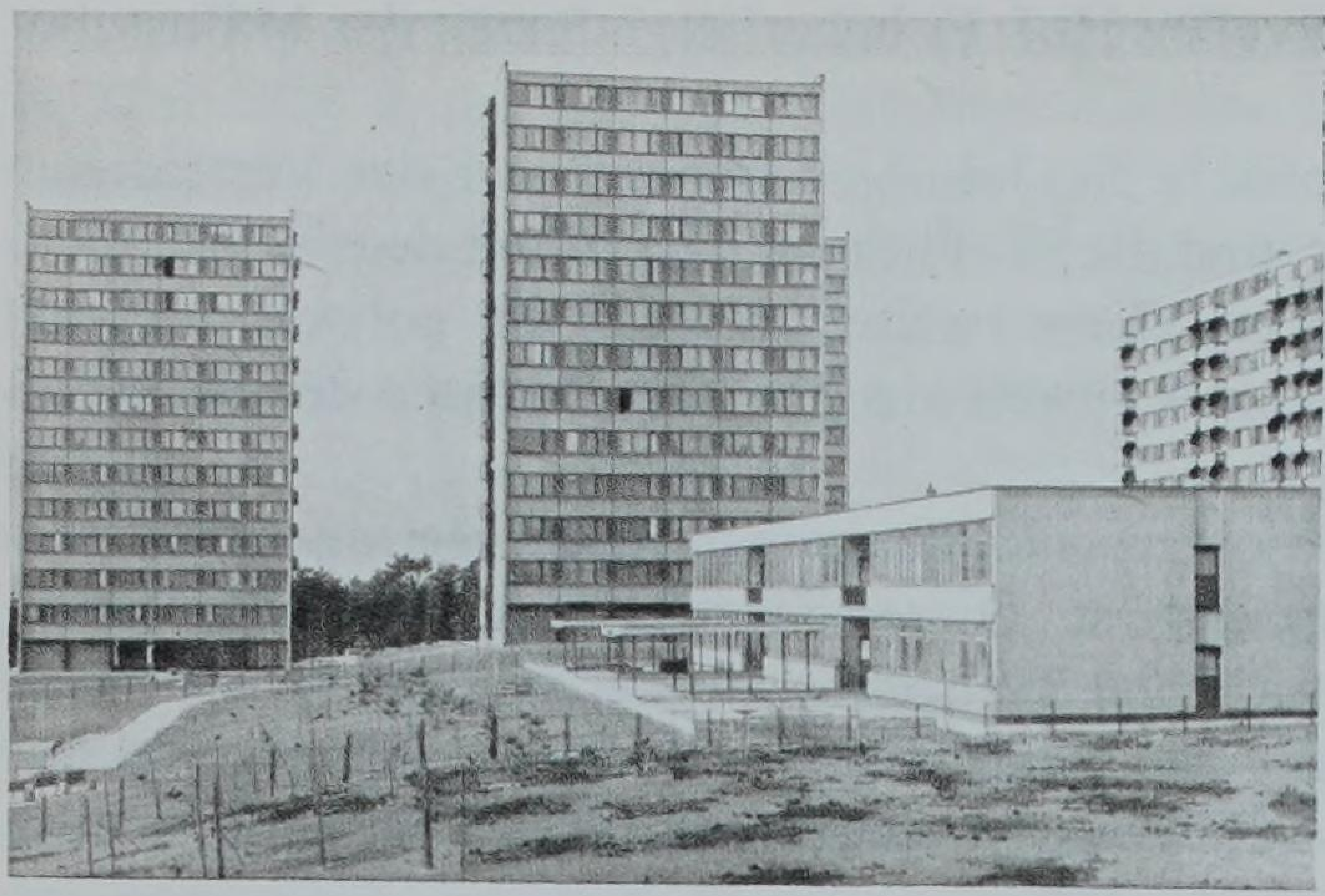

Brno...so much is hidden behind those few simple letters. The past and the present of the second largest town in Czechoslovakia, a dramatic history rich in reversals and changes in the appearance of the Moravian metropolis brought about by the rapid flow of time, the beauty of monuments built by the diligent hands of past generations, the serene charm of Gothic pietàs and madonnas and the imposing grandiosity of Baroque frescos, the poetry of hidden nooks and picturesque scenery—but also the bustle and pulsating life of the present. Brno, a town of so many likenesses, is interesting from many aspects.

In the first place it is a large and important industrial centre. Industrial production began to develop in the town already in the second half of the eighteenth century, the branches concerned then being cloth and textile and later also engineering. The First Brno Engineering works built a steam boiler as early as in 1822 and a steam turbine engine in 1903. Today the Královopolská Engineering Works, founded in the nineties of last century, is a giant enterprise manufacturing important chemical equipment. We could also mention the Ball Bearing Works, the Foundries of the Juran Works, the Jan Šverma Works engaged in the manufacture of precision hunting guns, typewriters and computers, and others. The predecessor of the Šmeral Works inscribed itself in the history of engineering production with its manufacture of the first Kaplan turbine in the world in 1918. Viktor Kaplan, a professor at the Brno technical university, spent thirty years of his life in Brno and also invented his turbine there. Brno is also the centre of a large industrial region and it is sufficient merely to pronounce the words Blansko, Adamov, Kuřim and the Rosice-Oslavany anthracite basin in order to confirm the fact.

Brno is also a town of work—some 340,000 people live and work there, while tens of thousands of others travel to work there. The results of their activity can be seen at the Brno International Engineering Trade Fairs. And that is another aspect of Brno—the town of trade fairs. Its exhibition ground originated in 1928 during the avant-garde period of Brno architecture, the exhibition hall with a rotunda, a number of other pavilions and the outlook-tower dating from that time. In the years 1957–1958 further pavilions were built which arouse surprise and admiration due to the extraordinary structures of their roof cupolas. Rising in front of the entrance gate is a monument by the sculptor Vincenc Makovský. The work represents a woman—fertility—and a man—expansion of the spirit—in the rays of the solar star—man's maintenor. Exhibited in the trade fair expositions are the fruits of the human mind and art which have helped man to rise above the Earth.

Brno is an important centre of science and art. Numerous universities, museums, archives and libraries have their seat there. The State Philharmonic Orchestra and music ensembles of world renown give performances in the town which has several theatres, an opera house and a ballet ensemble and was the cradle of avant-garde architecture from which contemporary architecture has developed. Literature, creative art and music are on a high level in this town, the results achieved in these fields being of both national and international importance. The founder of modern genetics, Gregor Mendel, worked in Brno similarly as the composer Leoš Janáček, the architect Adolf Loos and the archeologist Karel Absolon. Brno is also the town of the founder of Slavonic studies, Josef Dobrovský, and the national poet Petr Bezruč.

The territory of Brno was inhabited as long ago as during the times of the mammoth hunters. It experienced the Neolithic civilization and was the scene of activity of the makers of bell-shaped goblets and the Únětice metal-founders. And funeral pyres also blazed there...The charcoal-burners of the Hallstatt melting-houses sheltered in the valleys of the Karst, the Galls and legionaries of the Roman Emperors penetrated there and ancient Slavs and Moravians from Staré Zámky settled there. One replaced another and everyone found a livelihood there—after all, the territory of Brno had something to give from.

The history of Brno is very varied. It experienced troubled years during the family conflicts of the Přemyslid and Luxembourg pretenders to the throne, whole decades of war in the fifteenth century and a period of flourish in the following century. Far too often soldiers in the uniforms of the most varied armies passed through it, leaving only conflagrations, blood and destruction behind them. Immune to the longing of the nations for freedom, the Hapsburgs had patriots like Silvio Pellico and Kazinczy Ferenc imprisoned behind the strong walls of Špilberk Castle.

There were times when it was possible to lose one's way wandering from the streets of Veveří to the little lanes of Mezírka among cottages like those in Andersen's fairy-tales where textile-makers forgot their daily toil in slumber. In their neighbourhood Leoš Janáček, who began in Old Brno as a scholarship holder in the choir and helped to create world modern music, roamed his nights in the realm of tones. He has passed away and the zig-zagging streets of Mezírka have disappeared, too. Today the Continental Hotel rises there and not far away the International Interhotel gleams whitely below the castle.

The town glories in its parks which refresh the air with the breath of trees and flowers. The new Janáček Theatre, the architectural gem of the inner part of the town, is situated in a park with a fountain. On all sides modern housing districts are springing up in the suburbs of Brno similarly as complex housing estates set in greenery. One of these is the large Lesná housing estate equipped as an individual whole. Modern architecture is lending industrial Brno a new appearance.

No matter from what side it is viewed, the landmarks of the silhouette of Brno are always Špilberk Castle and the cathedral on Petrov, the frequent symbols of the town. Once the seat of Moravian margraves and a powerful, unconquerable fortress, Špilberk served in the past also as a barracks, a prison and a greatly feared nazi concentration camp. In 1962 it was proclaimed a national cultural monument. The parks at the foot of the castle are a place of peaceful refuge for the population, especially mothers with prams.

The Cathedral of SS. Peter and Paul on Petrov Hill, originally a Romanesque basilica from the end of the eleventh century and before that the site of the oldest Brno castle, was enlarged and reconstructed into a Gothic cathedral. After its destruction during the battles with the Swedes during the Thirty Years' War, it was rebuilt in Baroque style. During last century, however, it acquired its present neo-Gothic appearance with two slender towers. Spreading out below it is 25th of February Square, formerly the Vegetable Market, with an imposing fountain in its centre. The square is dominated by Dietrichštejn Palace which has an enchanting courtyard and houses the Moravian Museum.

Two churches in particular are worthy of attention in the inner part of the town—the Gothic Church of St. James in which Raduit de Souches, the defender of the town against the Swedes, is buried, and St. Thomas's Church with an adjoining monastery which now serves as the Museum of the Workers' Movement. This church, originally Gothic and rebuilt in Baroque style at the beginning of the eighteenth century, houses a Gothic gem from the first decade of the fourteenth century in the form of a polychromed stone pietà.

In 1323 a Cistercian convent and the Church of the Assumption of Our Lady were founded in Old Brno by the Czech Queen Eliška Rejčka who is buried in the church. This brick church on a cross-shaped groundplan is a valuable work of Gothic architecture in Czechoslovakia. After the reforms carried out by the Emperor Joseph, the Augustinians moved into the convent, their abbot being, until his death in 1884, Gregor Mendel, the genetics scientist of world import. Mendel's scientific estate is deposited in the Moravian Museum.

The envy of every large town must be aroused by yet another thing—the enchanting and romantic environs of Brno. Monuments of ancient Moravian history, old churches and little chapels—the most beautiful of which is at Řeznovice—can be seen everywhere. Baroque architects constructed grandiose architectural works at Křtiny, Vranov and Rajhrad. The early Gothic portal at Předklášteří capivates the viewer with its uniqueness similarly as the altar at Adamov, the interiors of the Renaissance châteaux at Bučovice and Náměšť, the paintings by old masters at Rájec nad Svitavou, the enormous canvasses by Alfons Mucha at Moravský Krumlov and the extraordinary architecture of Slavkov Château with thirty-six sculptures in its cour d'honneur. Slavkov is also attractive due to its short distance from the battlefield where Napoleon won his victory of 1805 near the village of Prace with the Barrow of Peace on Pracký Hill.

However, it is not only works of art that make the environs of Brno so attractive. The countryside itself round Brno is magnificent, comprising the Moravian Karst with the Macocha Abyss, Balcarka, the Sloup region with the Šošůvka caves, deep forests abounding in game just beyond the last houses on the edge of the town, little streams, wells and glades and, to the south, the South Moravian mead with the Pálava Hills and meadow forests. Town pleasures and experiences can be easily and quickly exchanged for restful leisure amid the charms of Nature. And that is Brno's greatest pride.

Jaromír Tomeček

Brno . . . Sous ces quatre lettres, si difficiles à exprimer pour un Français, se cache toute une multitude de notions: le passé et le présent de la deuxième ville de Tchécoslovaquie par ordre de grandeur, l'histoire dramatique riche en revirements et changements tels qu'ils s'opéraient dans le courant irrésistible des âges, la splendeur des monuments uniques créés par les mains habiles des membres des générations à jamais disparues, le charme serein des pietà et des madones gothiques, les fresques baroques de conception à la fois grandiose et saisissante, la poésie inimitable des coins et recoins idylliques pleins de pittoresque, mais aussi l'animation de la vie présente. Brno, cette ville aux multiples visages, est intéressante sous de nombreux rapports.

Brno est avant tout un important centre industriel. La production industrielle commença à s'y développer dès la seconde moitié du dix-huitième siècle; ce fut tout d'abord la production de toiles et d'autres textiles, à laquelle vinrent s'ajouter par la suite les constructions mécaniques. Les Premiers ateliers de constructions mécaniques de Brno construisaient des chaudières à vapeur déjà depuis 1822, et des turbines à vapeur dès 1903. L'Atelier de constructions mécaniques de Královo Pole, fondé dans les années quatre-vingt-dix du siècle passé, est aujourd'hui un établissement géant où l'on fabrique diverses installations chimiques importantes. Dans cet ordre d'idées, il serait injuste de ne pas mentionner encore d'autres entreprises de grand format, p. ex. les Usines de roulements à billes ZKL, les Fonderies des usines Juran, l'Etablissement Jan Šverma spécialisé dans la production d'armes de chasse de haute précision, de machines à écrire et à calculer, et autres fabriques. L'entreprise connue aujourd'hui sous le nom d'Usines Šmeral s'inscrivit ineffaçablement dans l'histoire mondiale de la production mécanique par la construction, en 1918, de la nouvelle turbine Kaplan, la première en son genre du monde. L'ingénieur Viktor Kaplan, professeur à l'Ecole des Hautes études techniques de Brno et inventeur de la turbine qui porte aujourd'hui son nom, passa à Brno trente ans de sa vie. La métropole de la Moravie est, en outre, le centre d'une vaste zone industrielle, comprenant les villes de Blansko, Adamov, Kuřim et le bassin houiller de Rosice-Oslavany.

Brno est donc la ville du travail, où vivent et travaillent près de trois cent quarante mille habitants auxquels viennent encore se joindre d'autres dizaines de milliers d'ouvriers et employés habitant en dehors de la ville. Les résultats du travail de tous ces gens sont présentés chaque année à la Foire internationale de Brno. Oui, Brno est la ville des traditionnelles Foires des constructions mécaniques. Le parc d'exposition fut fondé en 1928, à l'époque où l'art architectural de Brno jouait un rôle d'avant-garde: c'est alors que l'on construisit le hall d'exposition avec sa rotonde, ainsi qu'une série d'autres pavillons et le belvédère. En 1957–1958, on ajouta à cette aire de nouveaux pavillons qui se distinguent par la conception hardie de leurs coupoles. Devant la porte d'entrée du parc d'exposition se dresse l'œuvre monumentale du sculpteur Vincenc Makovský représentant la Femme-Fécondité et l'Homme-Essor de l'esprit dans les rayons du Soleil-Nourricier. Dans les expositions de la Foire de Brno, on présente les fruits de l'esprit et du savoir-faire humains en tant que créations qui ont permis à l'homme actuel de quitter la Terre et de franchir le seuil de l'espace cosmique.

Brno est aussi un important centre de la vie scientifique et artistique. C'est ici qu'ont leur siège de nombreuses hautes écoles, musées, archives et bibliothèques, c'est à Brno qu'exercent leur activité l'Orchestre philharmonique d'Etat et d'autres ensembles de musique de réputation internationale, c'est dans cette ville que jouent plusieurs théâtres, un opéra, un corps de ballet. Brno était le berceau d'un courant architectonique d'avant-garde dont s'inspire l'architecture moderne. Les belles-lettres, les arts plastiques et la musique atteignent à Brno un haut niveau, et enrichissent d'une façon non négligeable la création, tant tchécoslovaque qu'étrangère. A Brno exerçaient leur activité le fondateur de la génétique moderne Gregor Mendel, le célèbre compositeur morave de renommée universelle Leoš Janáček, l'architecte Adolf Loos et l'archéologue Karel Absolon. Brno est, en outre, la ville du fondateur de la slavistique Josef Dobrovský et du poète national Petr Bezruč.

Le territoire de la cité actuelle était peuplé déjà à l'époque des chasseurs de mammouths; la contrée était habitée par des civilisations du néolithique, par des fondeurs de métaux de l'époque de la culture dite «d'Únětice», etc. On incinérait ici les morts sur les bûchers... Dans les vallées du Karst morave avaient leurs modestes huttes les premiers ouvriers des forges primitives de l'ère de Hallstatt. Dans ces parages pénétrèrent à leur époque les Gaulois et les légionnaires des empereurs romains, c'est ici que s'étaient établis les vieux Slaves et Moraves de Staré Zámky. Les uns venaient se substituer aux autres, et tous avaient trouvé ici de quoi vivre, car la terre des environs de Brno était connue de tout temps pour sa fertilité.

L'histoire de Brno était très riche et mouvementée. En effet, la ville a connu non seulement des périodes pleines de troubles aux temps des disputes familiales des prétendants přemyslides et luxembourgeois au trône de Bohême, et des dizaines d'années de guerres au XVe siècle, mais aussi un épanouissement inouï dans le siècle suivant. Très souvent, la ville a vu marcher sur ses pavés les soldats en divers uniformes, qui ne laissaient derrière eux que terre brûlée, mares de sang et abomination. Les Habsbourg, qui voyaient d'un très mauvais œil les aspirations légitimes des peuples opprimés à la liberté, envoyaient impitoyablement dans les geôles et cellules de la prison de Špilberk des centaines de patriotes tels que Silvio Pellico et Kazinczy Ferenc.

Il y avait un temps où l'on pouvait se lancer, à partir de la rue Veveří, dans les ruelles du quartier dit Mezírka bordées de chaumières ressemblant à celles des contes de fées d'Andersen, dans lesquelles les ouvriers oubliaient dans le sommeil leur corvée quotidienne. Au voisinage immédiat de ces gens errait, la nuit, au royaume des tons Leoš Janáček, un des grands fondateurs de la musique moderne, qui avait commencé sa carrière artistique en tant que boursier au chœur de Staré Brno. Il n'est plus de ce monde, tout comme les maisonnettes du Mezírka, à l'endroit desquelles s'élèvent aujourd'hui l'hôtel «Continental» et, non loin de là, l'hôtel «International» resplendissant d'une blancheur immaculée.

La ville peut s'enorgueillir de très vastes parcs dont les arbres et les plates-bandes respirent des parfums délicieux rafraîchissant l'atmosphère. Au milieu des fontaines du parc se dresse l'édifice nouveau du théâtre Janáček, une vraie perle architectonique du centre de la ville. Sur toute la périphérie de Brno, on construit de nouveaux quartiers d'habitation et de nouvelles cités ouvrières modernes encadrées d'une luxuriante verdure. L'une d'entre ces dernières, la grande cité dite Lesná, forme un ensemble indépendant. L'architecture contemporaine confère à cette ville industrielle un aspect nouveau.

Le panorama de Brno a pour principales dominantes le château fort Špilberk et l'église épiscopale à Petrov, qui sont utilisés souvent comme symbole de la ville. Špilberk, cette ancienne résidence des margraves de Moravie et citadelle inexpugnable, servait jadis de casernes, de prison et, sous les nazis, même de camp de concentration redouté. En 1962, Špilberk a été proclamé Monument culturel national. Les parcs couvrant les versants au-dessous du château fort sont recherchés comme lieu de repos par les habitants de Brno, en particulier par les jeunes mamans qui y viennent avec leurs bébés.

L'église Saint-Pierre et Saint-Paul à Petrov, primitivement basilique romane de la fin du onzième siècle, sur l'emplacement de laquelle se dressait jadis le plus ancien château fort de Brno, fut agrandie et transformée en sanctuaire gothique. Après sa destruction par les armées suédoises au cours de la guerre de Trente ans, l'église fut rénovée dans le style baroque. L'aspect néo-gothique actuel de cette remarquable construction ecclésiastique surplombée de deux tours aux flèches élancées date du siècle écoulé. La place du 25 février, qui s'étend au pied de cette église et qui était autrefois un marché aux légumes, est agrémentée, au centre, d'une fontaine imposante. L'espace de la place est dominé par le palais Dietrichštejn avec sa charmante cour. Le palais abrite aujourd'hui le Musée morave.

Nous attirons l'attention des visiteurs sur deux églises de la ville intérieure, à savoir l'église gothique Saint-Jacques où dort du dernier sommeil Raduit de Souches, défenseur de Brno contre les Suédois, et l'église Saint-Thomas avec le couvent attenant, où se trouve actuellement le Musée du mouvement ouvrier. Cette église primitivement gothique, transformée au début du dix-huitième siècle dans le style baroque, abrite une statue polychrome en pierre de la Pietà, un vrai joyau gothique de la première décennie du quatorzième siècle.

En l'an de grâce 1323, la reine de Bohême Eliška Rejčka fonda à Staré Brno un couvent cistercien pour femmes et l'église de l'Assomption, qui contient le tombeau de la bienfaitrice. Ce sanctuaire en briques, dont le plan revêt la forme d'une croix, se range parmi les plus précieux monuments de l'architecture gothique sur le territoire de la Tchécoslovaquie actuelle. Après les réformes décrétées par Joseph II, le couvent reçut de nouveaux habitants, les Augustins; l'abbé du couvent était – jusqu'à sa mort en 1884 – Gregor Mendel, fondateur de la génétique moderne. Le legs scientifique de ce savant de niveau mondial se trouve aujourd'hui au Musée morave.

Ce que les autres villes tchécoslovaques envient à Brno, ce sont ses environs romantiques enchanteurs, abondant en monuments historiques uniques et en vieilles églises, dont la plus belle est celle de Řeznovice. Des ouvrages d'architecture non moins remarquables furent bâtis par les architectes baroques même à Křtiny, Vranov et Rajhrad. Parmi d'autres monuments uniques en leur genre, citons le portail de style premier gothique à Předklášteří et l'autel dit Světelský à Adamov. Mentionnons également les magnifiques intérieurs des châteaux Renaissance à Bučovice et à Náměšť, les tableaux de vieux maîtres à Rájec nad Svitavou, les vastes toiles d'Alfons Mucha à Moravský Krumlov, et l'architecture peu commune du château de Slavkov (Austerlitz) avec ses trente-six statues dans la cour d'honneur. Slavkov attire les touristes aussi pour sa petite distance du célèbre champ de bataille d'Austerlitz, où Napoléon remporta en 1805 une brillante victoire près de la commune de Prace. La colline qui s'élève au-dessus de ce village est surplombée d'un intéressant Monument de la paix.

Les alentours de la métropole de la Moravie exercent un puissant attrait non seulement par leur extrême richesse en œuvres d'art variées, mais aussi par la splendeur de la nature environnante avec son Karst morave, ses gouffres Macocha et Balcarka, ses espaces souterrains de Sloup et de Šošůvky, ses profondes forêts extrêmement giboyeuses qui s'étendent immédiatement aux abords de la ville, ses ruisseaux, fontaines et clairières, ses prairies verdoyantes de la Moravie méridionale, et ses forêts primitives de plaine. Cela permet aux visiteurs de la ville d'en quitter rapidement les portes, d'atteindre en relativement très peu de temps la superbe nature environnante, et de se livrer à cœur joie à un repos réconfortant au sein d'un paysage plein de charme et de beauté rêveuse.

Et c'est là peut-être l'avantage le plus appréciable de Brno.

Jaromír Tomeček

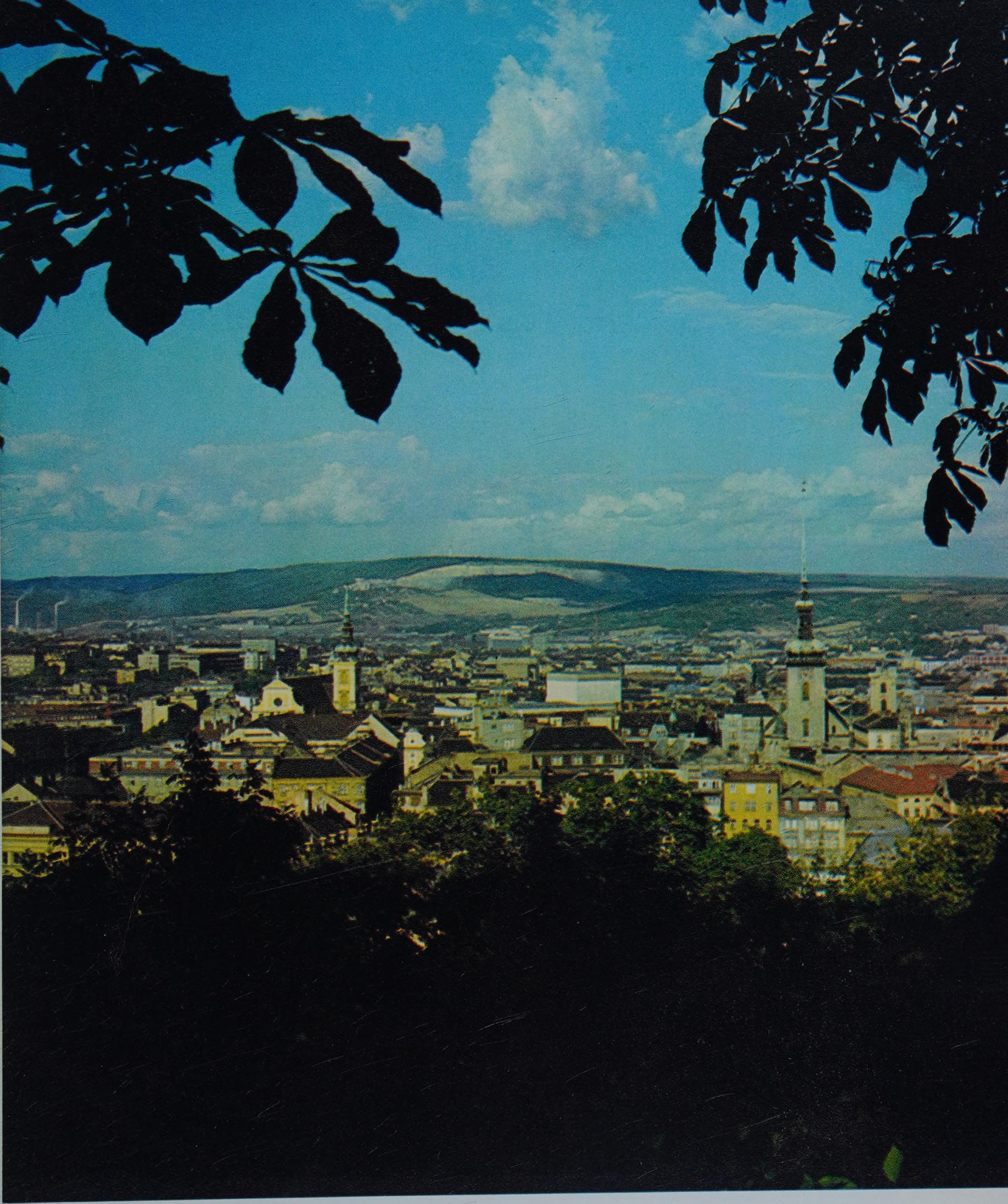

I.
Brněnské panoráma ze Špilberka
Панорама Брно со стороны Шпильберка
Brünner Panorama vom Spielberg
The Brno panorama from Špilberk Castle
Le panorama de Brno à partir de Špilberk

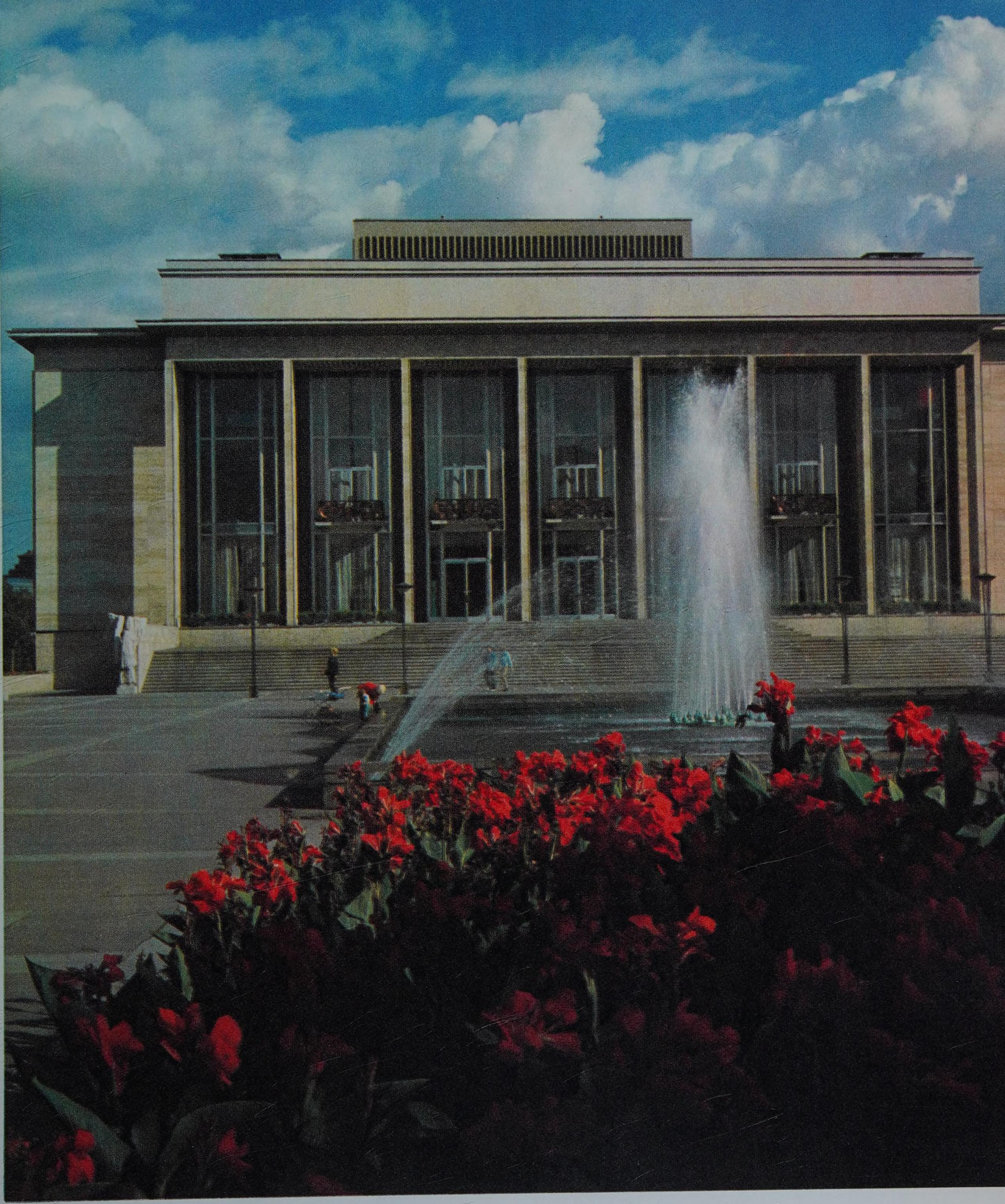

II.
Severní část města Brna
Северная часть города Брно
Nordteil der Stadt Brünn
The northern part of Brno
La partie nord de Brno

III.
Vstupní průčelí Janáčkova divadla
Фасад со стороны входа в театр им. Яначека
Frontfassade des Janáček-Theaters
The entrance facade of the Janáček-Theatre
La façade d'entrée du théâtre Janáček

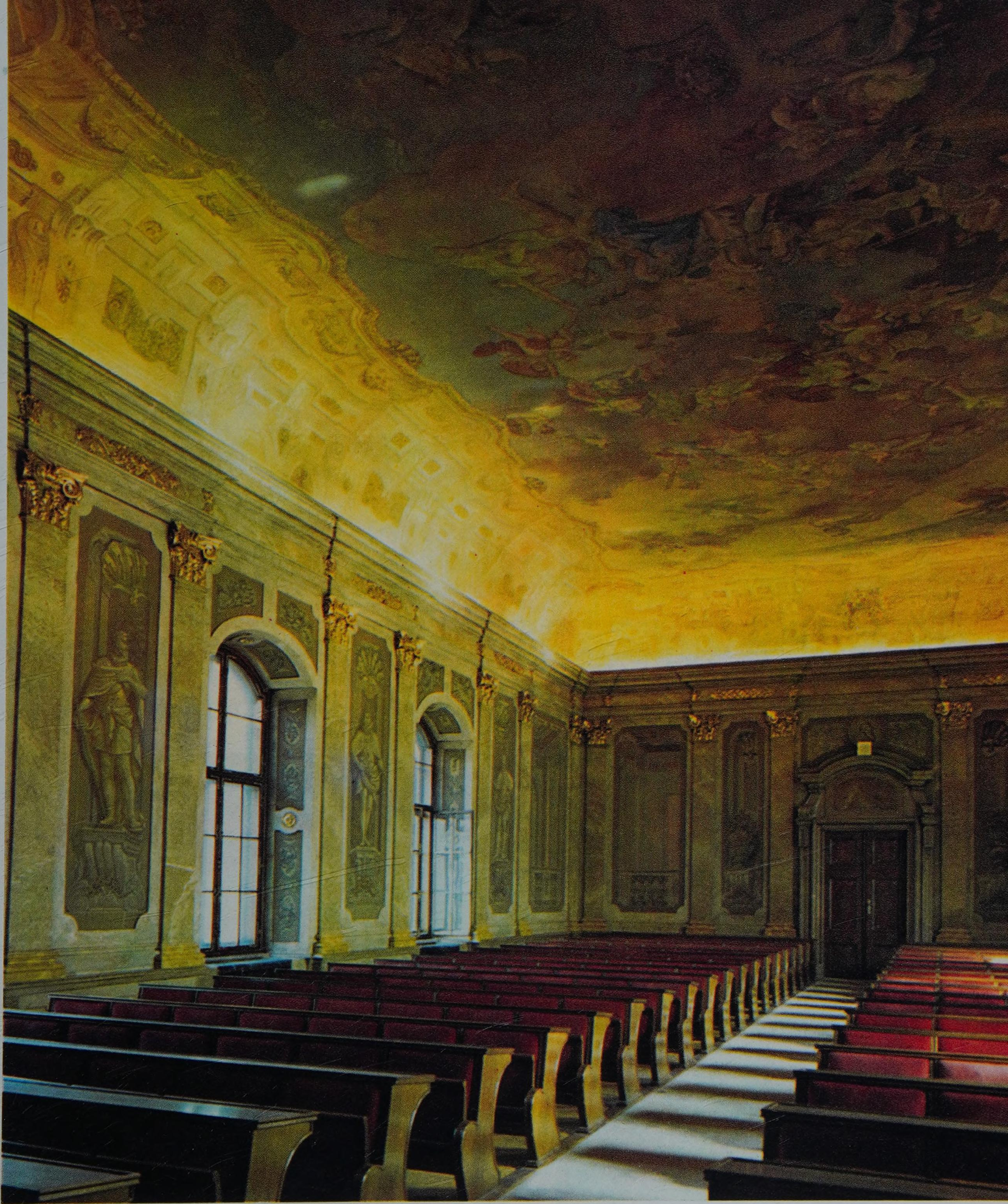

IV.
Nádvoří Nové radnice
Двор Новой ратуши
Hof des Neuen Rathauses
The courtyard of the New Town Hall
La cour du Nouvel hôtel de ville

V.
Sněmovní sál Nové radnice
Зал сейма Новой ратуши
Tagungssaal des Neuen Rathauses
The Parliamentary Hall in the New Town Hall
La salle de conférence du Nouvel hôtel de ville

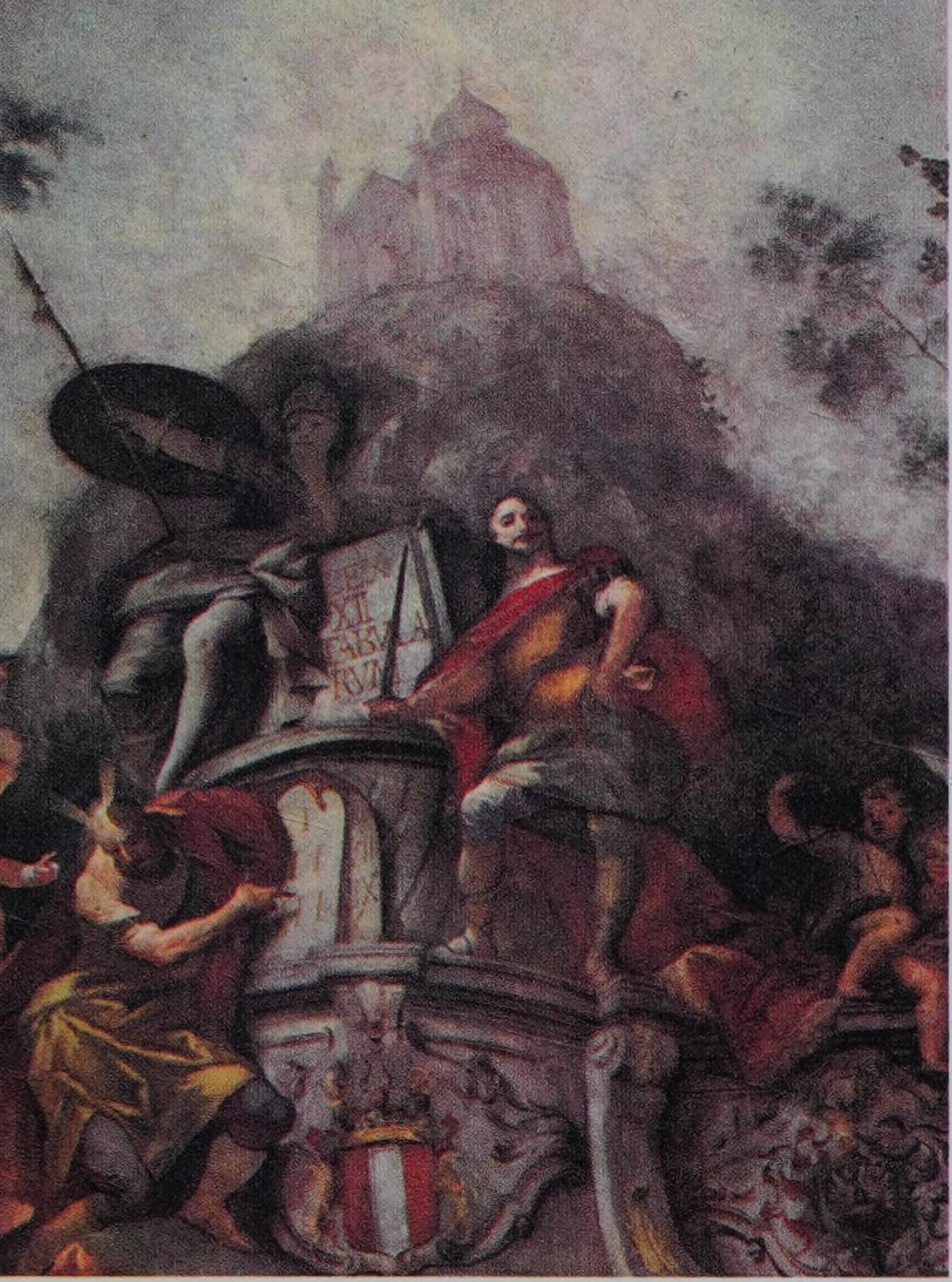

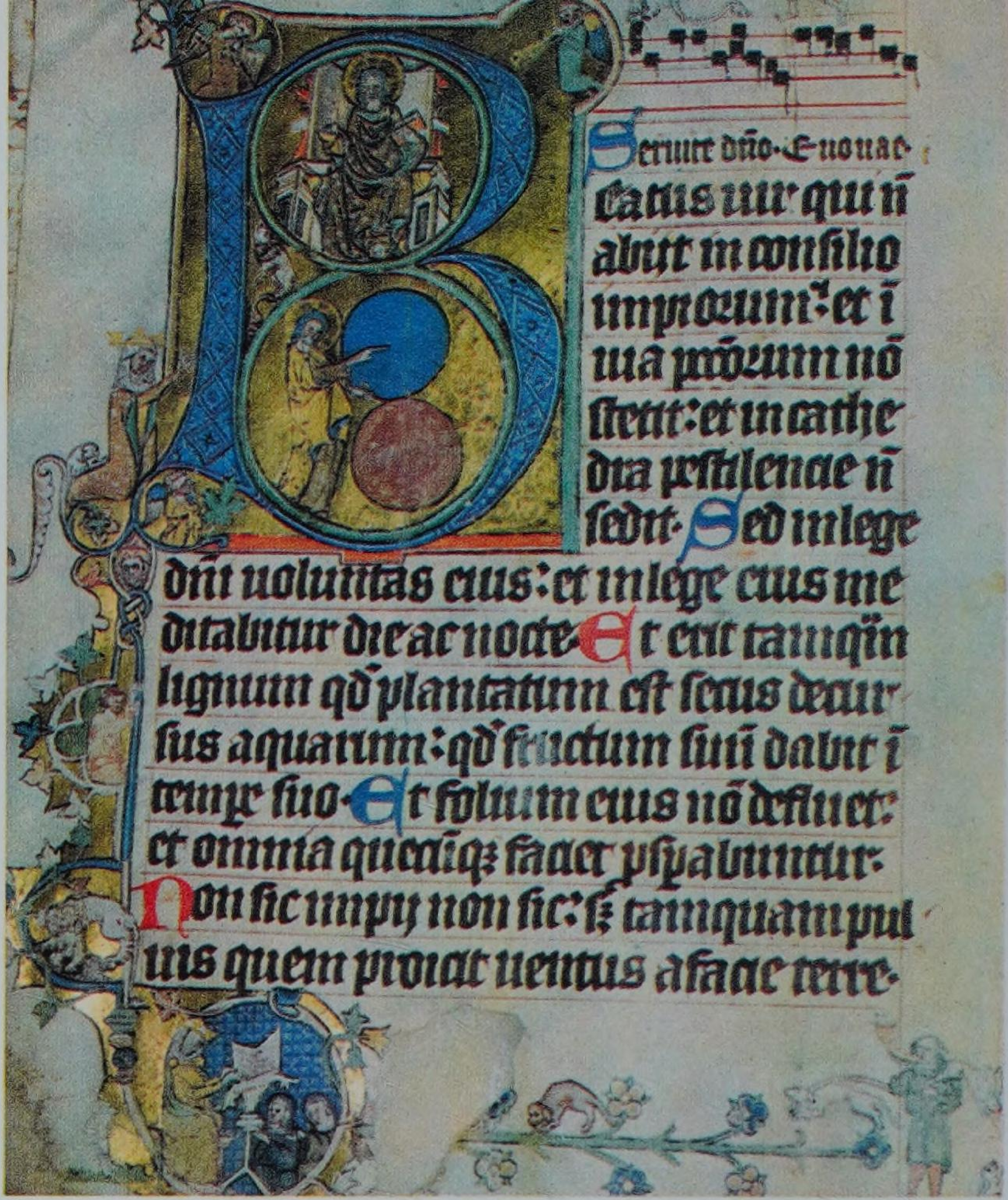

Seruite dño·E u o u a e
Beatus uir qui ñ
abiit in consilio
impiorum: et ĩ
uia peccatorum nõ
stetit: et in cathe
dra pestilencie ñ
sedit. Sed in lege
dñi uoluntas eius: et in lege eius me
ditabitur die ac nocte. Et erit tamq̃m
lignum qđ plantatum est secus decur
sus aquarum: qđ fructum suũ dabit ĩ
tempr̃ suo. Et folium eius nõ defluet:
et omnia quecũq; faciet p̃sperabuntur.
Non sic impij non sic: s; tanquam pul
uis quem proicit uentus a facie terre.

VI. Freska v sále Zemských desek – Фреска в зале Земских книг – Freske im Saal der Landtafeln – Frescos in the Hall of Land Registers – La fresque dans la salle des Registres provinciaux
VII. Iluminovaný rukopis královny Elišky – Рукопись королевы Элишки с цветными миниатюрами – Illuminierte Handschrift der Königin Eliška – Illuminated manuscript of Queen Eliška – Le manuscrit avec enluminures de la reine Eliška
VIII. Náhrobek Raduita de Souches – Надгробие Радуи де Суше – Grabmal des Raduit de Souches – The tombstone of Raduit de Souches – Le tombeau de Raduit de Souches
IX. Chrám P. Marie na Starém Brně – Собор Девы Марии в Старом Брно – Marienkirche im Alten Brünn – The Church of Our Lady in Old Brno – L'église Notre-Dame à Staré Brno

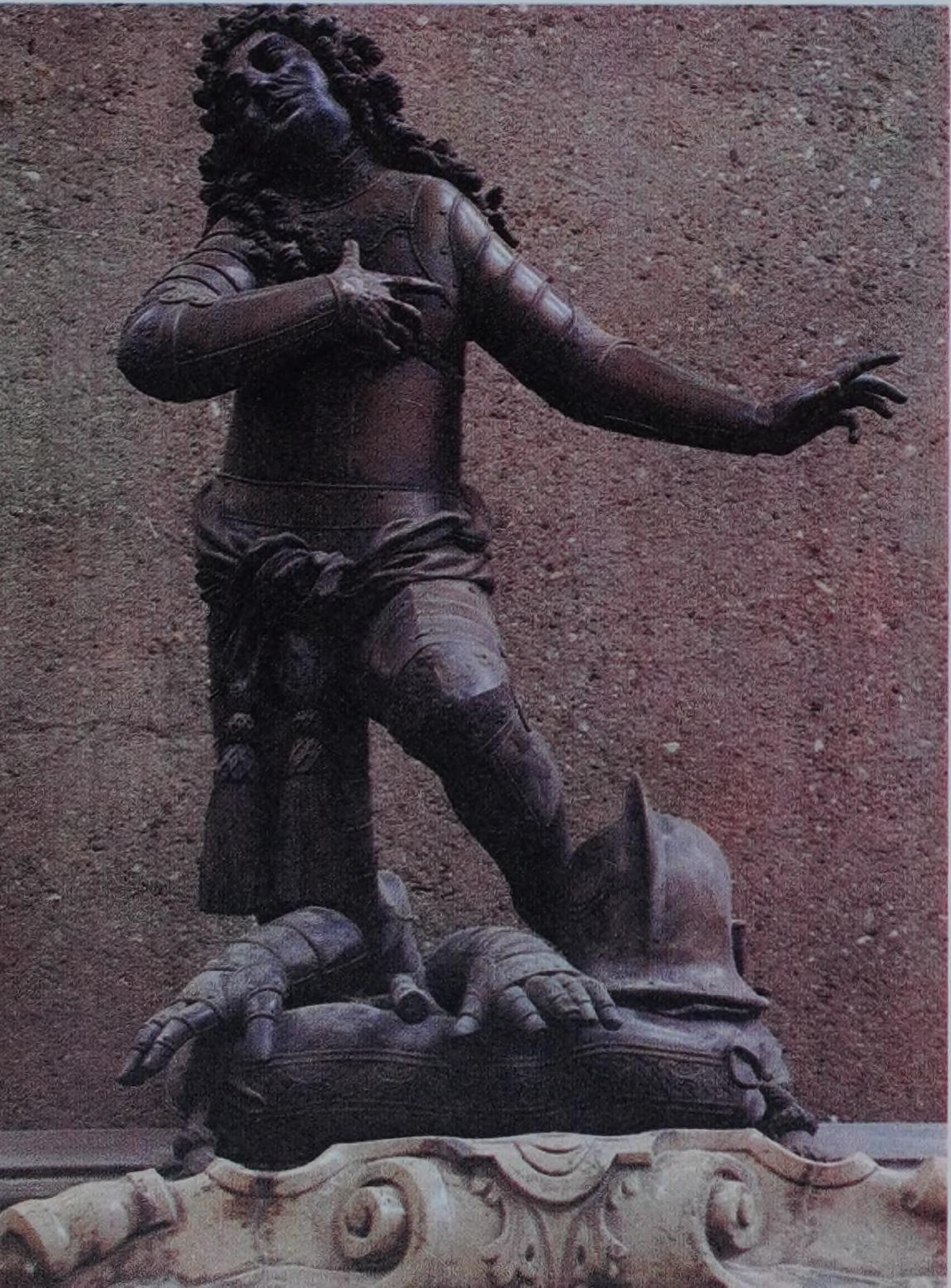

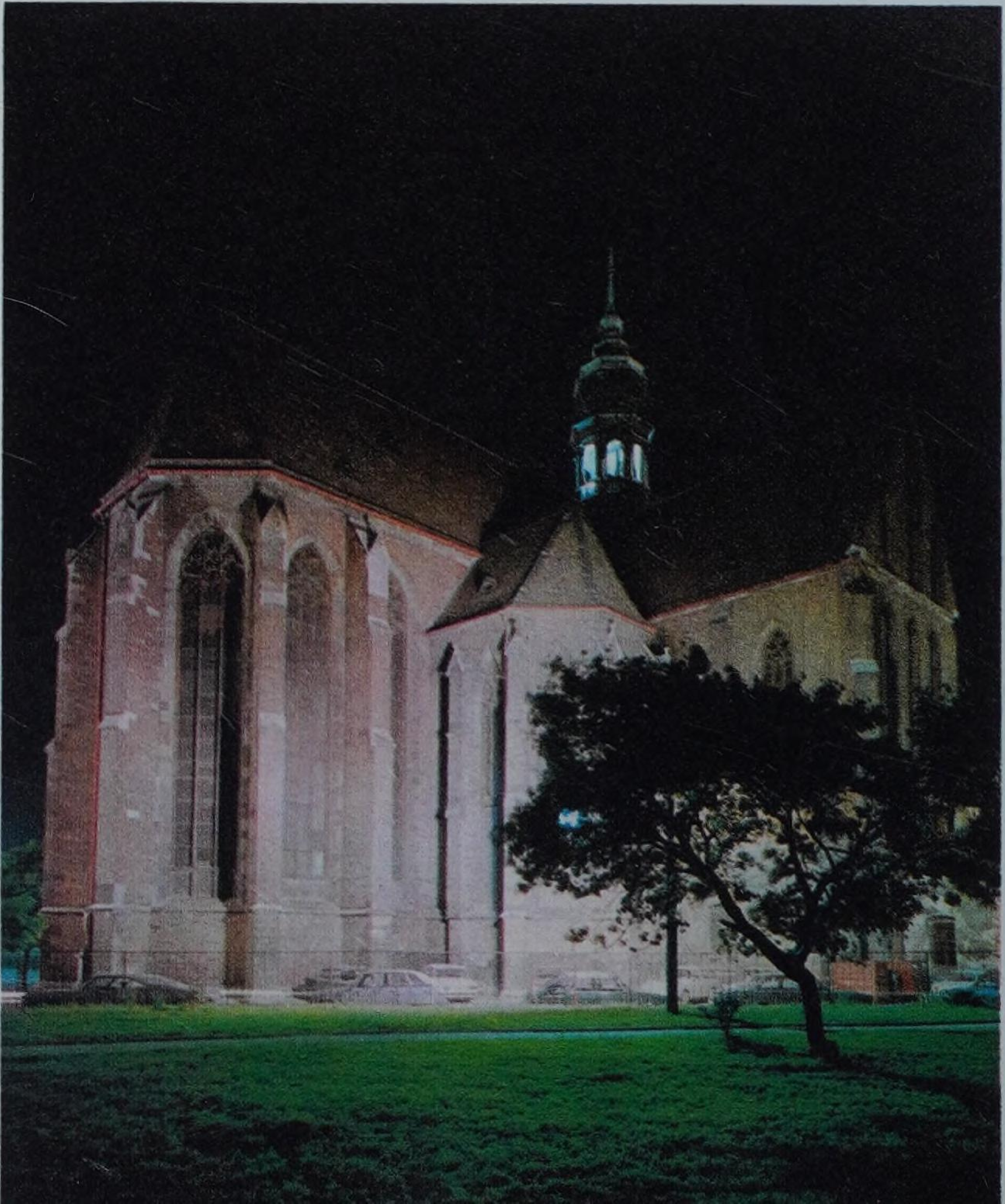

X. Mrazivý brněnský den – Морозный бренский день – Ein frostiger Tag in Brünn – A winter's day in Brno – Une journée glaciale à Brno
XI. Kostel sv. Tomáše a býv. klášter – Костел св. Фомы и бывший монастырь – St.-Thomas-Kirche und ehemaliges Kloster – The Church of St. Thomas and the former monastery – L'église Saint-Thomas avec son ancien couvent
XII. Brněnské výstaviště v Pisárkách – Бренская выставка в Писарках – Brünner Ausstellungsgelände in Pisárky – The Brno exhibition ground at Pisárky – Le parc d'exposition à Brno-Pisárky
XIII. Večerní Brno – Вечерний Брно – Brünn bei Abend – Brno in evening mood – Brno à la tombée du soir

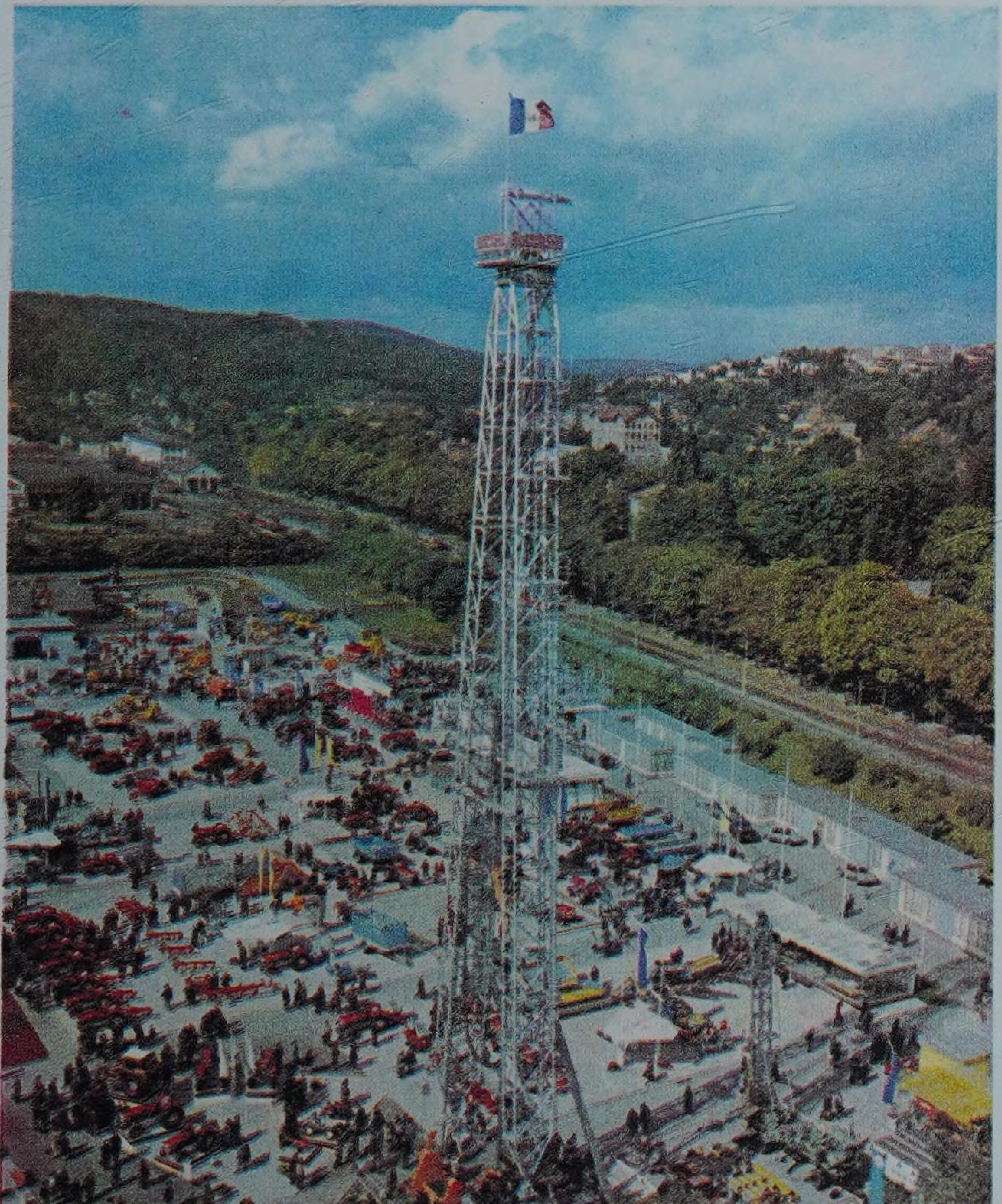

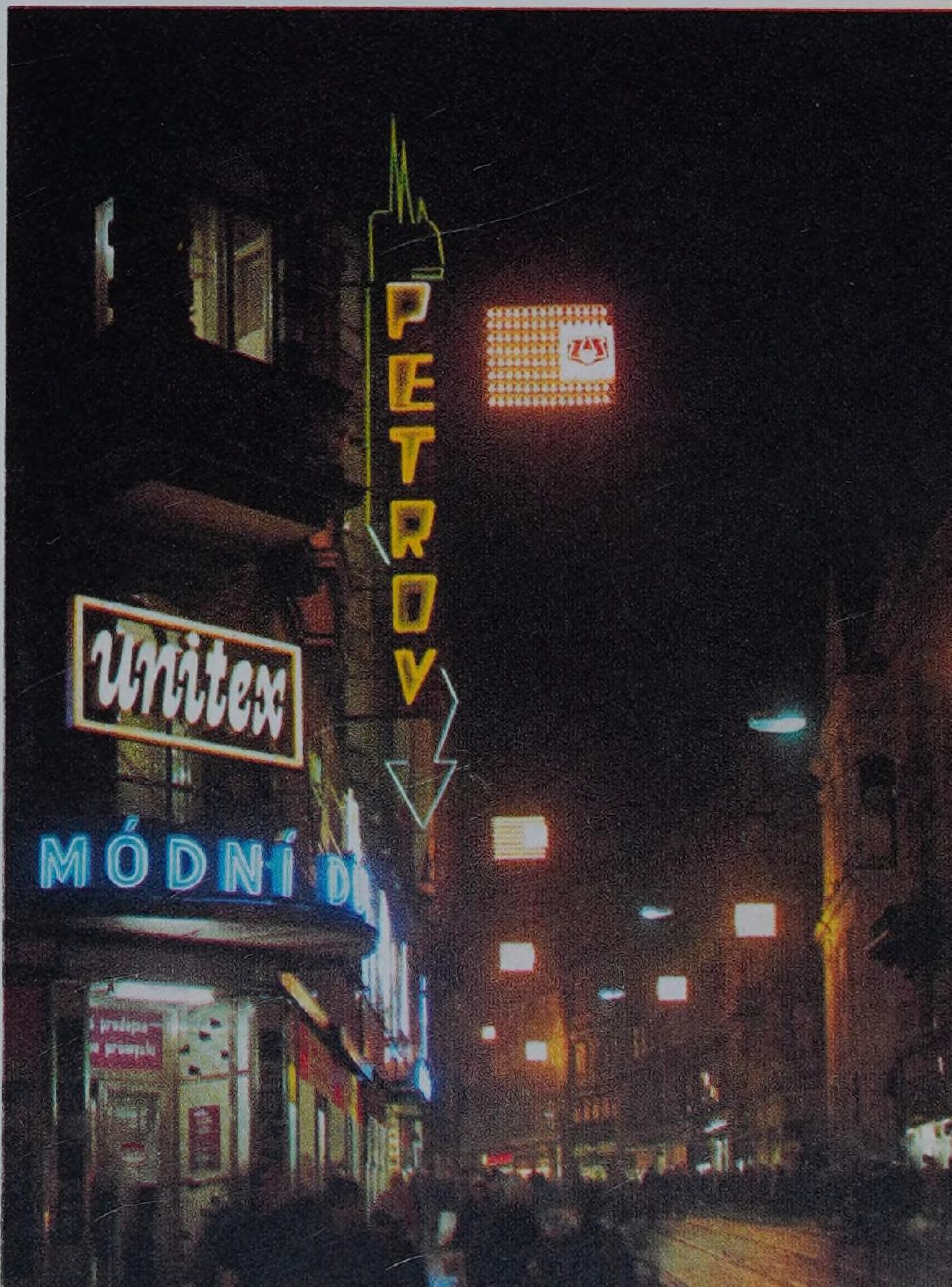

XIV.
Muzeum Leoše Janáčka
Музей Леоша Яначека
Leoš Janáček-Museum
The Leoš Janáček Museum
Le musée Leoš Janáček

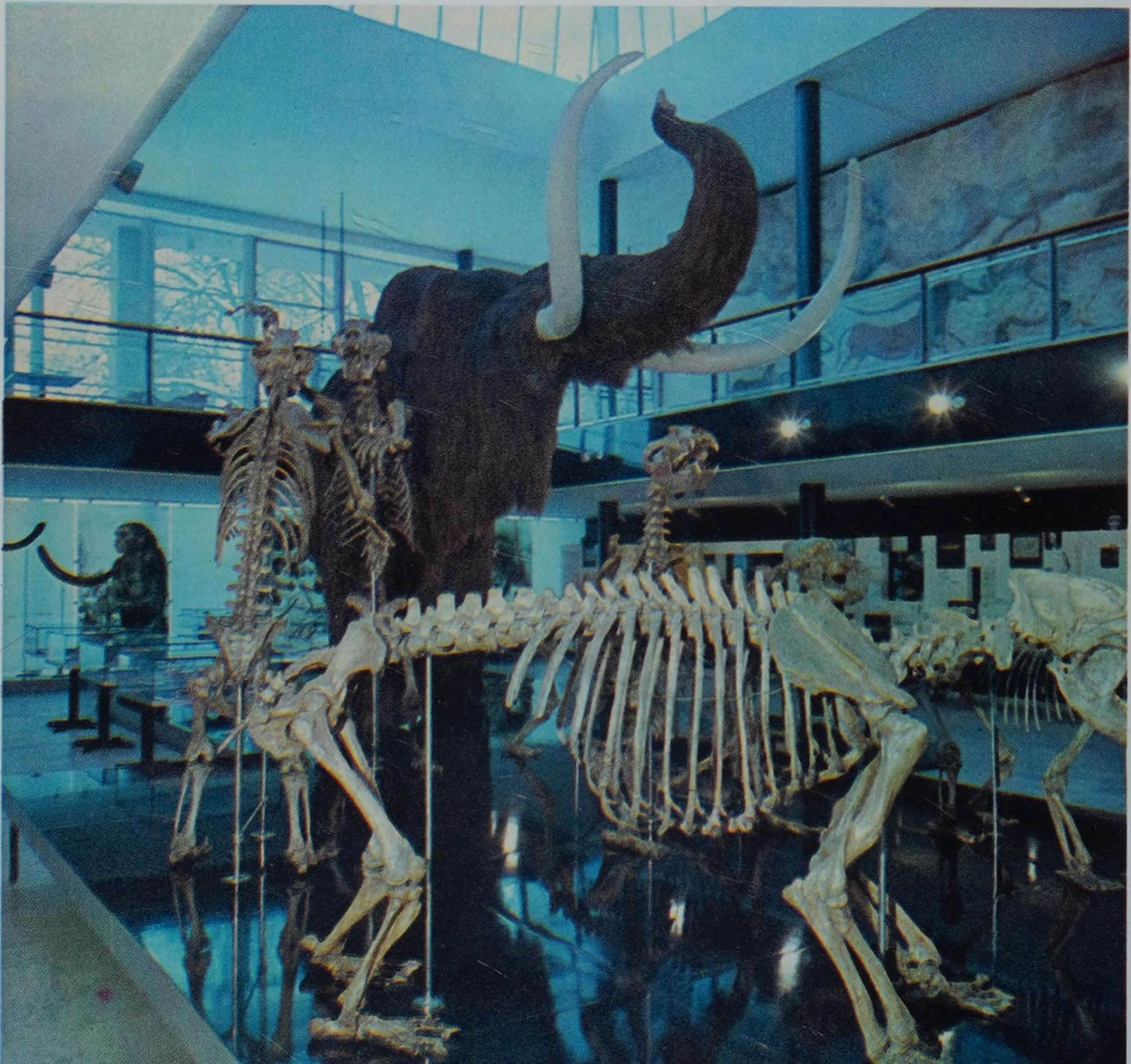

XV.
Muzeum Antropos
Музей «Антропос»
Museum Anthropos
The Anthropos Museum
Le musée Anthropos

XVI.
Nádvoří bučovického zámku
Двор Бучовицкого замка
Hof des Schlosses Bučovice
The courtyard of Bučovice Château
La cour du château de Bučovice

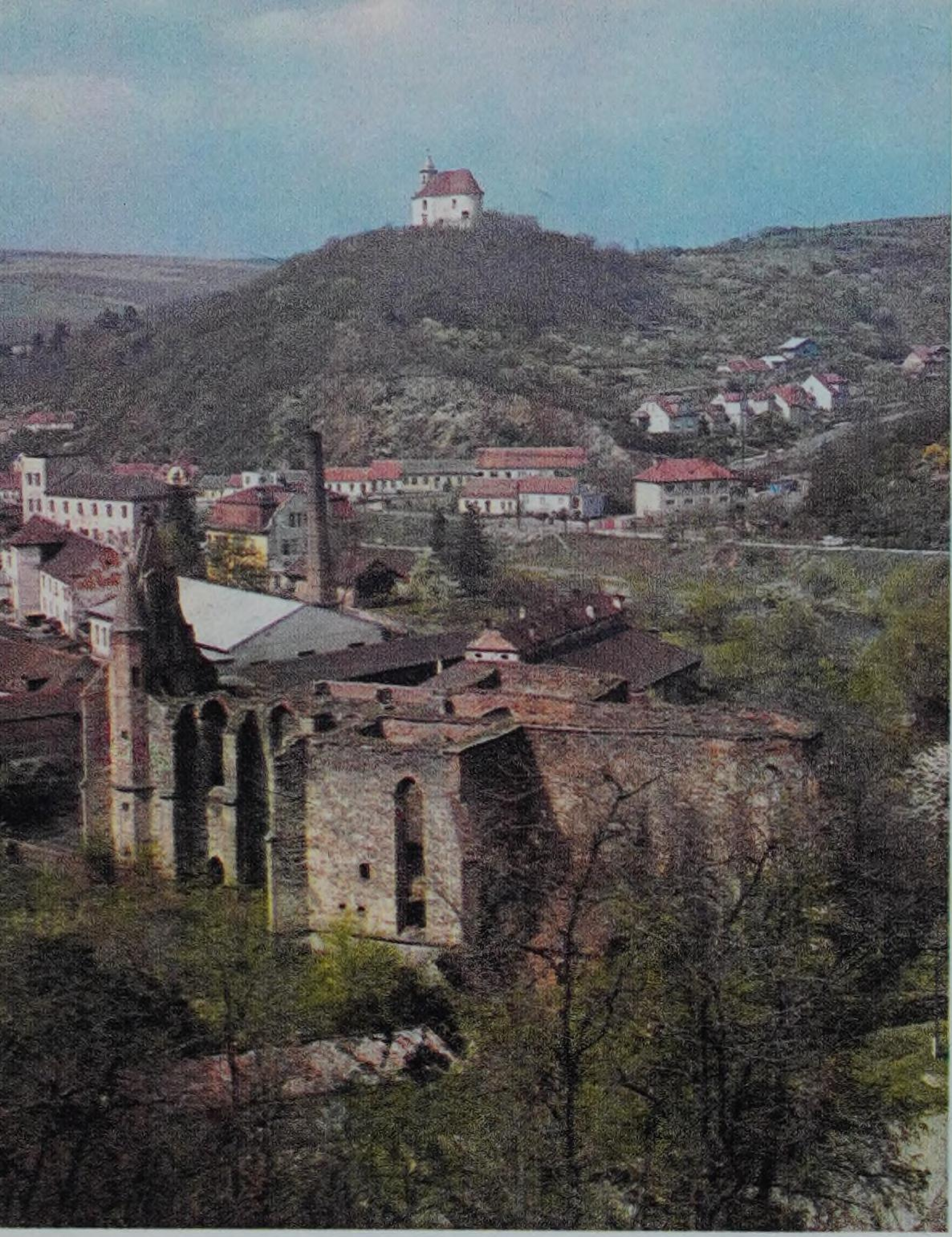

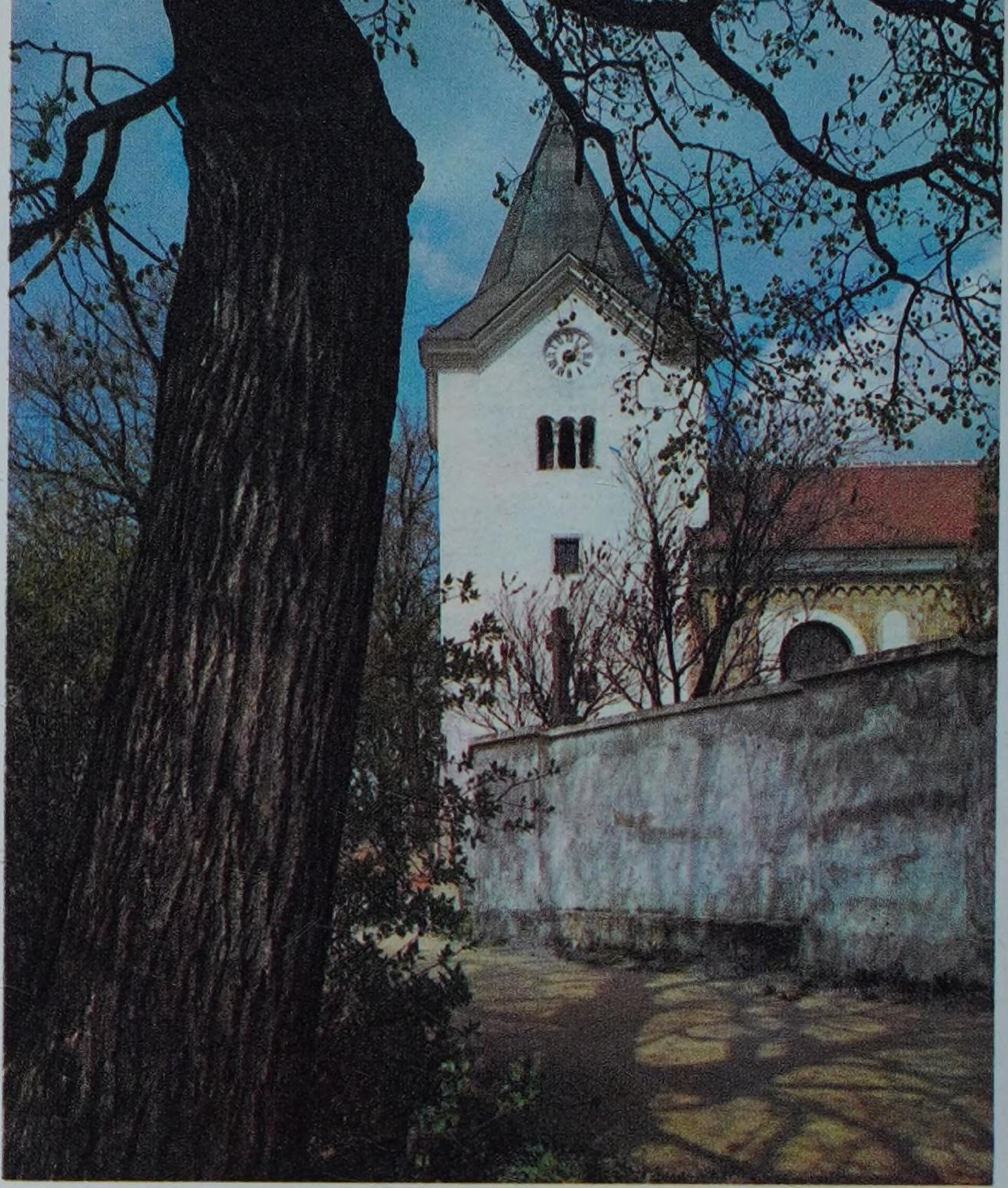

XVII. Rosa coeli v Dolních Kounicích – «Rosa coeli» в Дольних Коуницах – Rosa coeli in Dolní Kounice – Rosa coeli at Dolní Kounice – «Rosa cœli» à Dolní Kounice

XVIII. Chrám sv. Jiří v Bořitově – Собор св. Георгия П едоносца в Боржитове – St.-Georgs-Kirche in Bořitov – The Church of St. George at Bořitov – L'église Saint-Georges de Bořitov

XIX. Románský kostelík v Řeznovicích – Романский кос в Ржезновицах – Romanische Kirche in Řeznovice – The little Romanesque church at Řeznovice – La petite église romane à Řeznovice

XX. Klášter a kostel v Rajhradě – Монастырь и костел в айграде – Kloster und Kirche in Rajhrad – The monastery and church at Rajhrad – Le couvent et l'église à Rajhrad

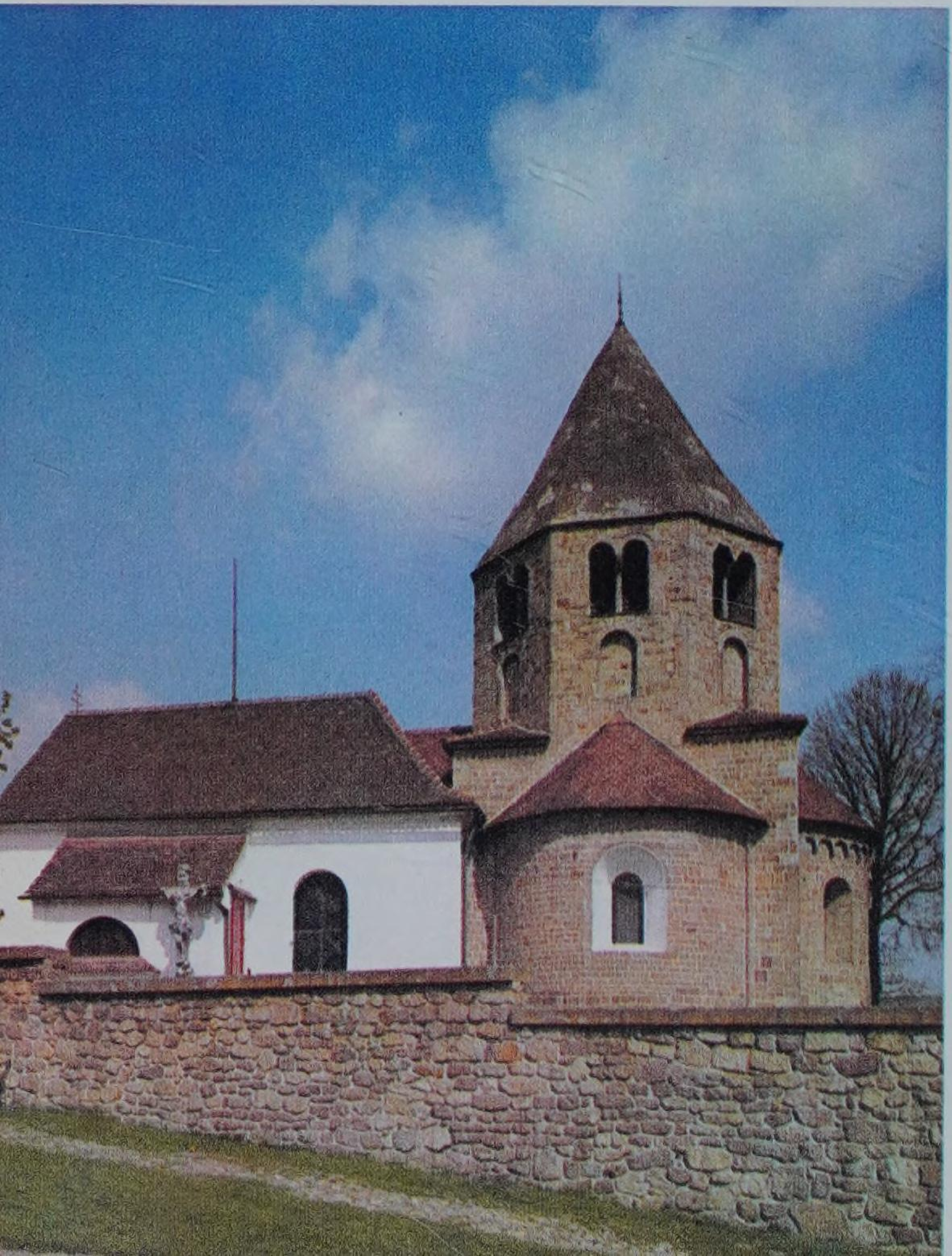

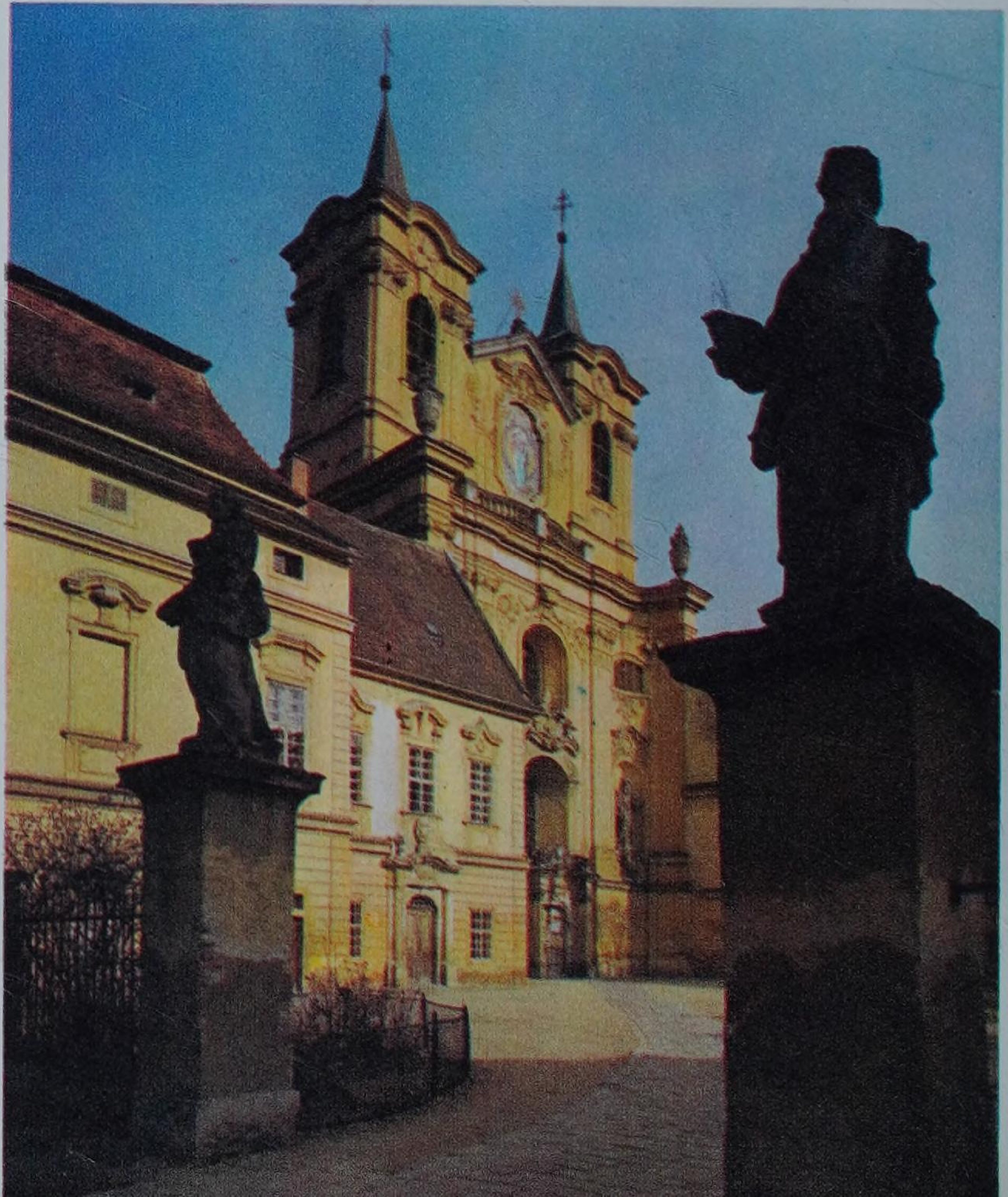

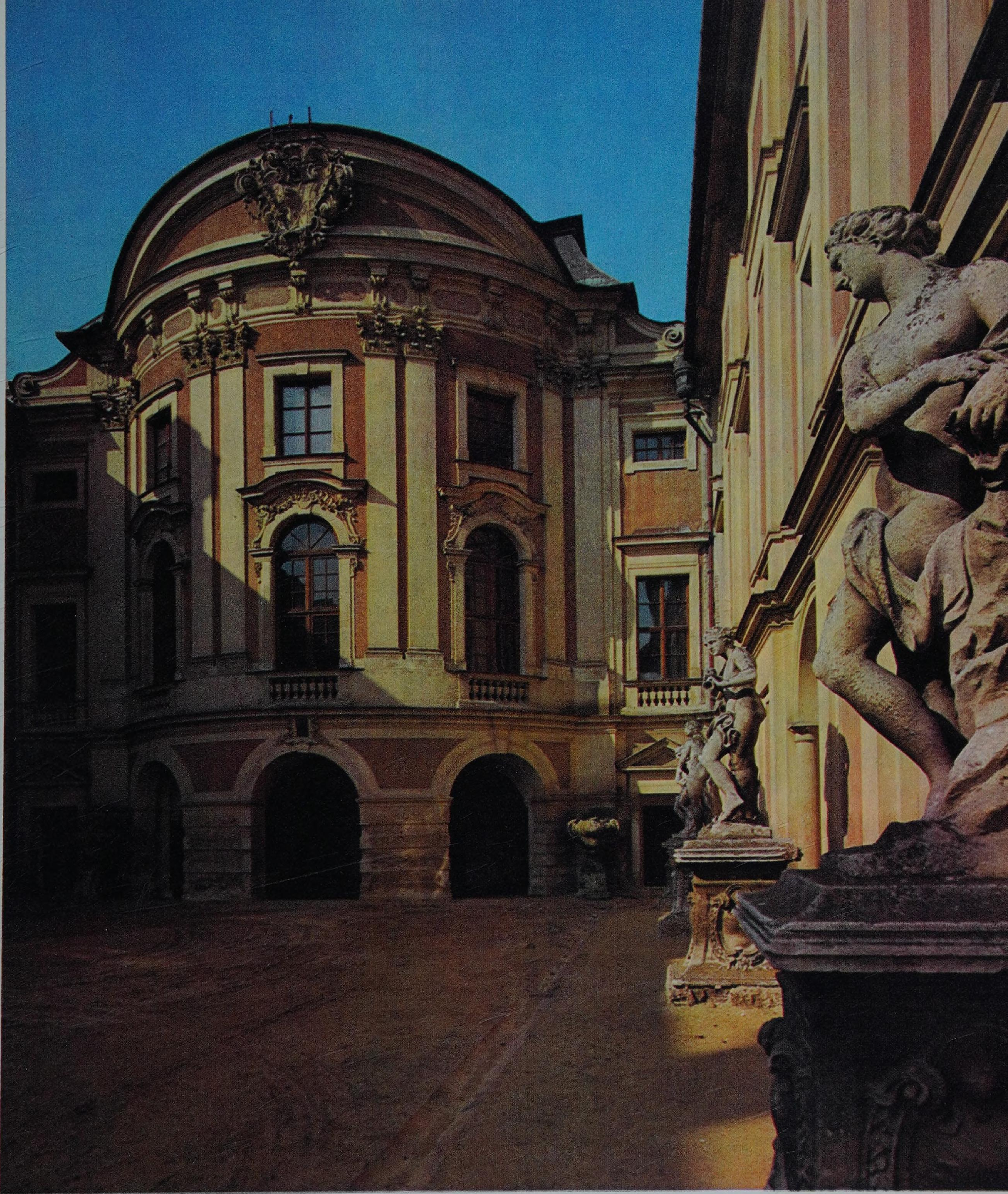

XXI.
Barokní zámek ve Slavkově
Барочный замок в Славкове (Аустерлице)
Barockschloß in Austerlitz (Slavkov)
The Baroque château at Slavkov (Austerlitz)
Le château baroque à Slavkov (Austerlitz)

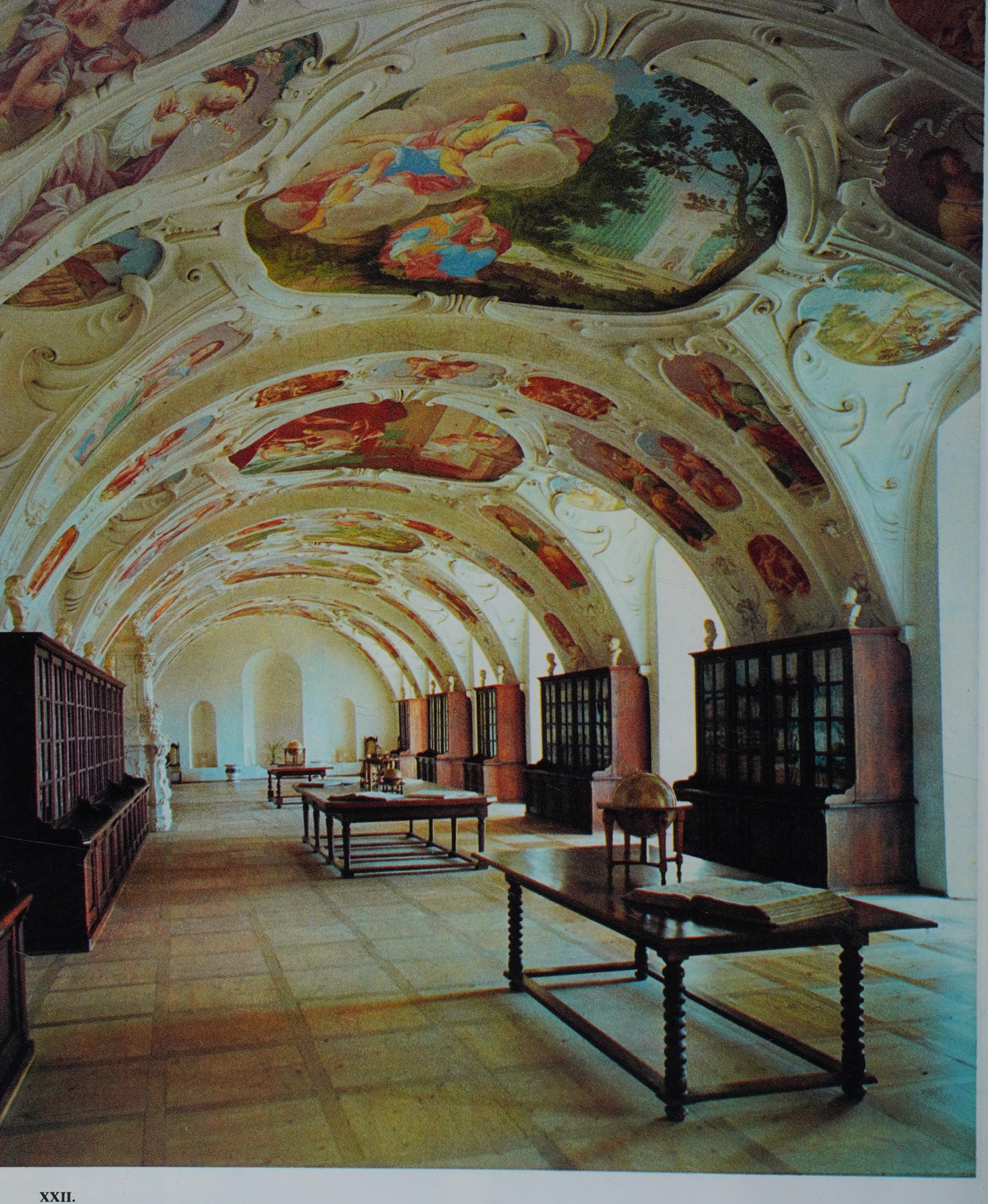

XXII.
Knihovna zámku v Náměšti nad Oslavou
Библиотека замка в Намешти-на-Ославе
Bibliothek des Schlosses in Náměšť nad Oslavou
The château library at Náměšť nad Oslavou
La bibliothèque du château de Náměšť nad Oslavou

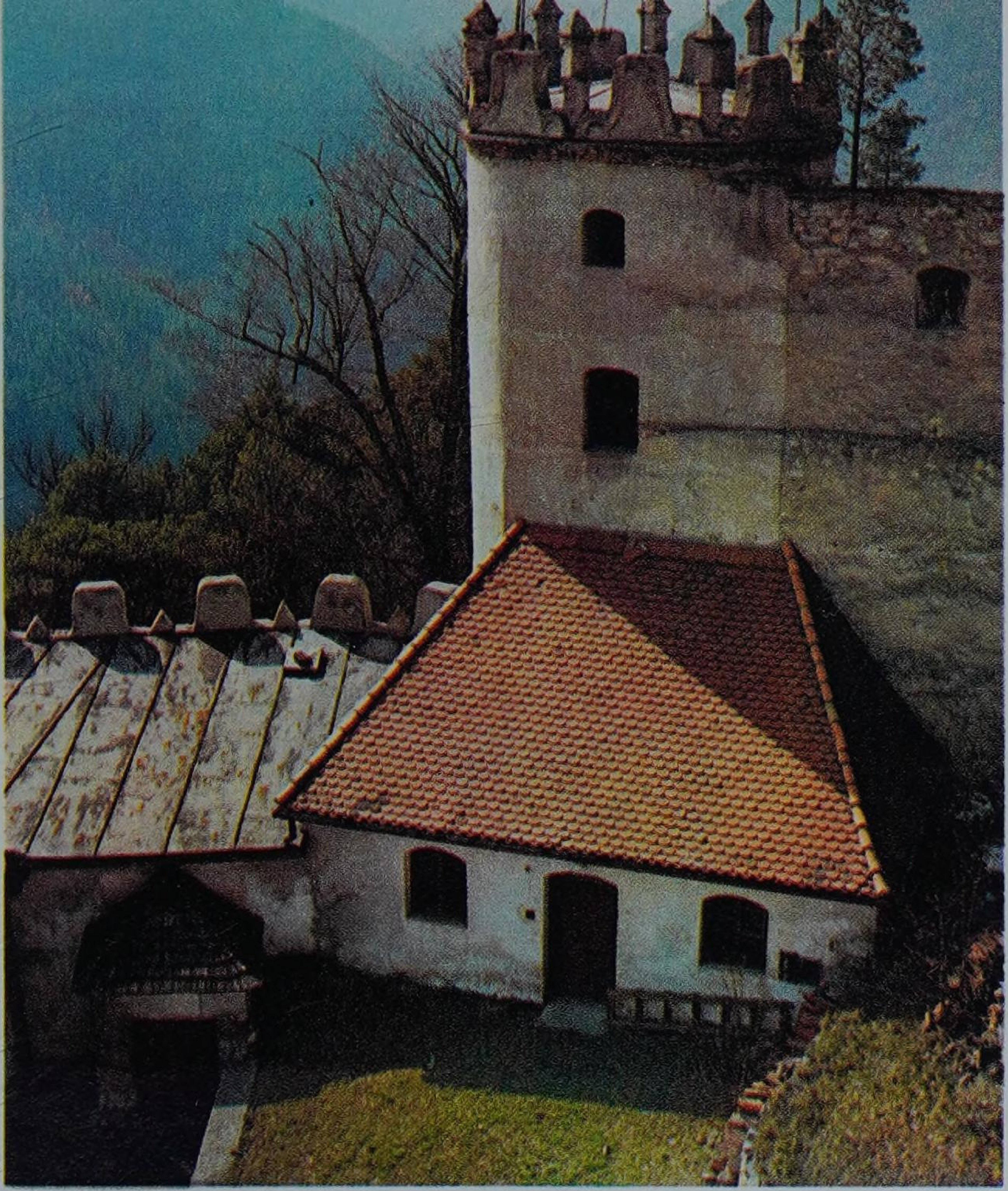

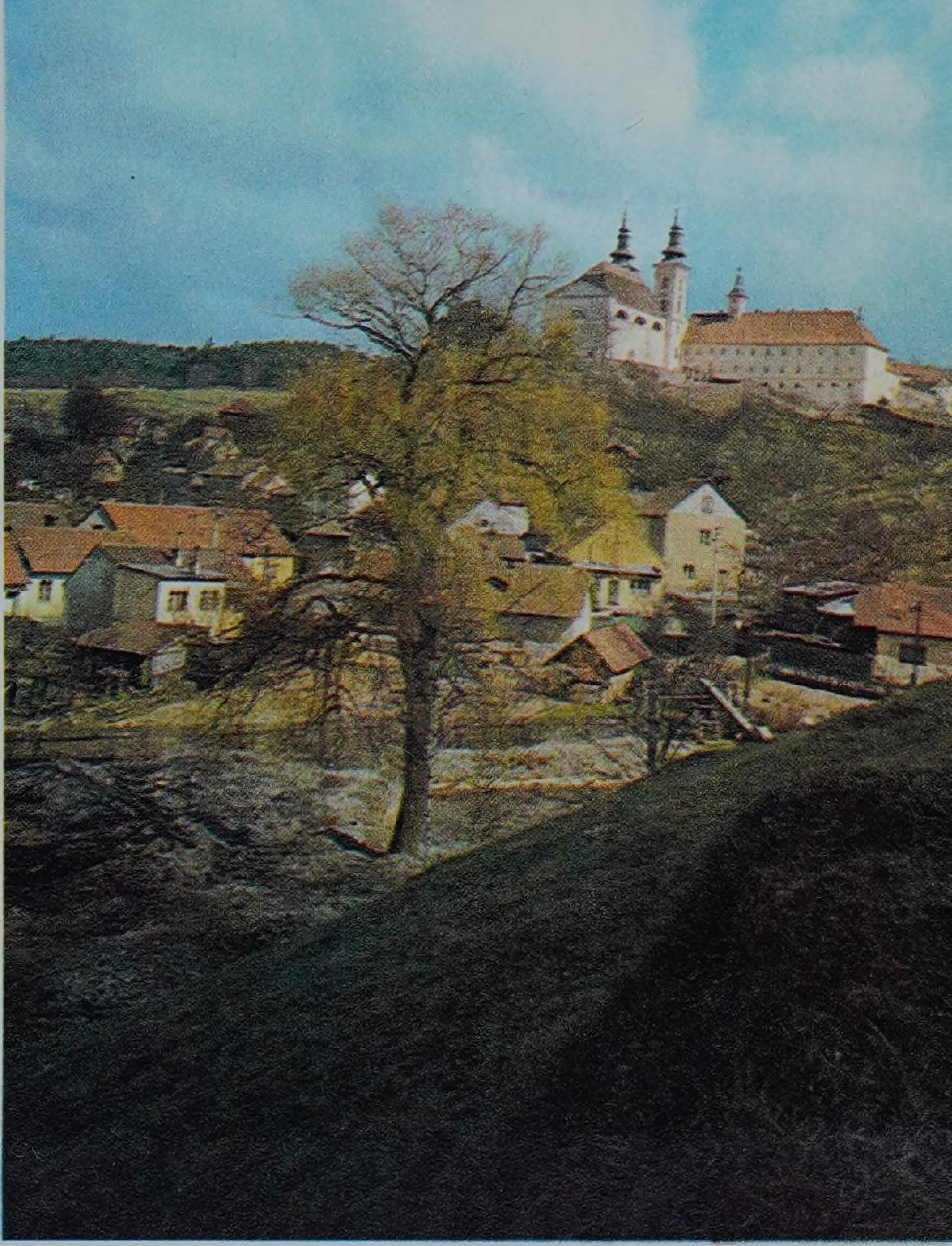

XXIII. Starý hrad v Boskovicích – Старинный замок в Босковицах – Die alte Burg in Boskovice – The old castle at Boskovice – Le vieux château fort de Boskovice
XXIV. Vranov s bývalým poutním kostelem – Вранов с бывшим костелом – Vranov mit der ehemaligen Wallfahrtskirche – Vranov with the former pilgrim church – Vranov avec son ancienne église de pèlerinage
XXV. Empírový zámek v Lysicích – Замок в Лысицах в стиле ампир – Empireschloß in Lysice – The Empire château at Lysice – Le château Empire à Lysice
XXVI. Skála Hřebenáč ve Sloupu – Скала Гребенач в Слоупе – Der Felsen Hřebenáč in Sloup – Hřebenáč Rock at Sloup – La roche Hřebenáč à Sloup

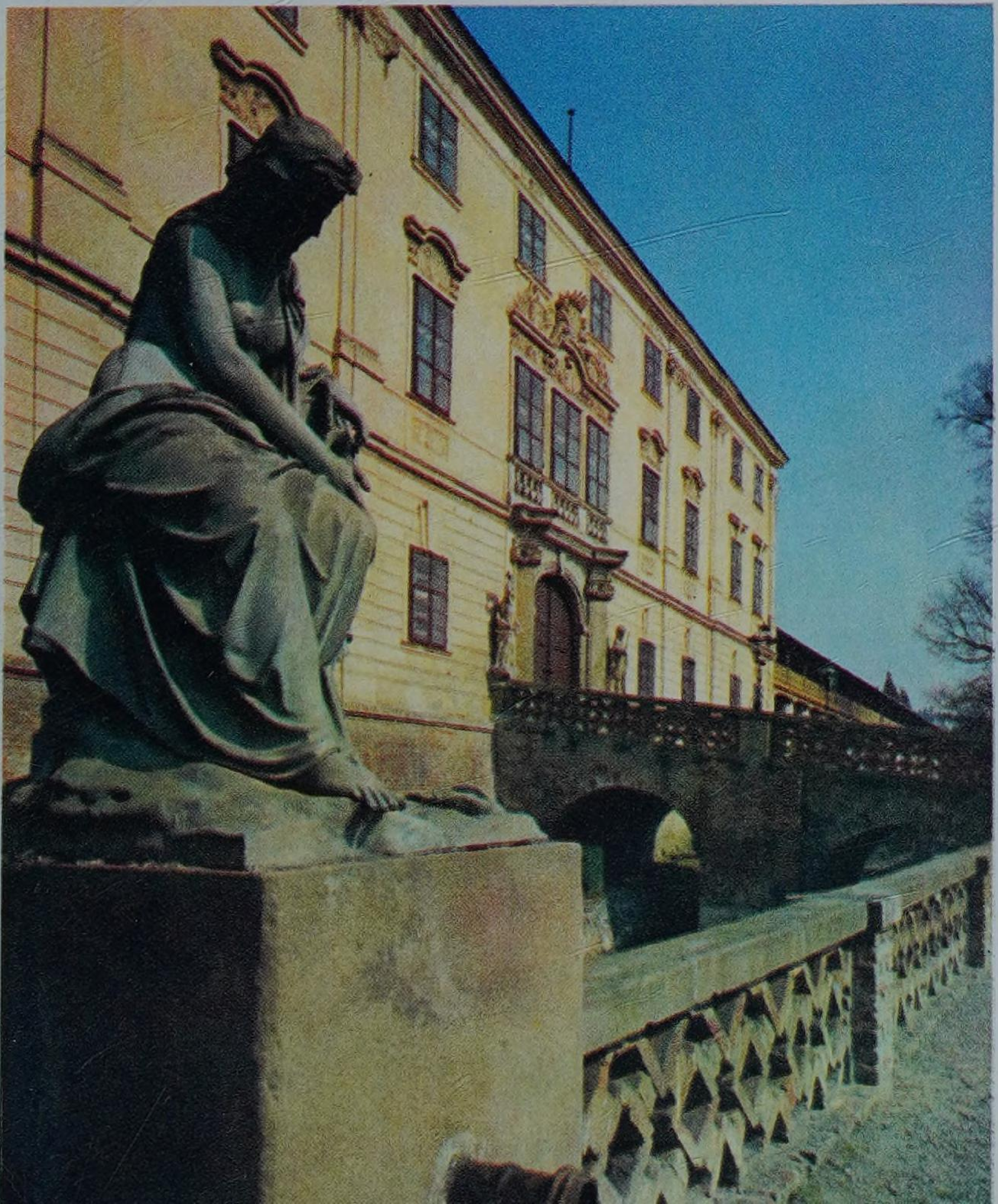

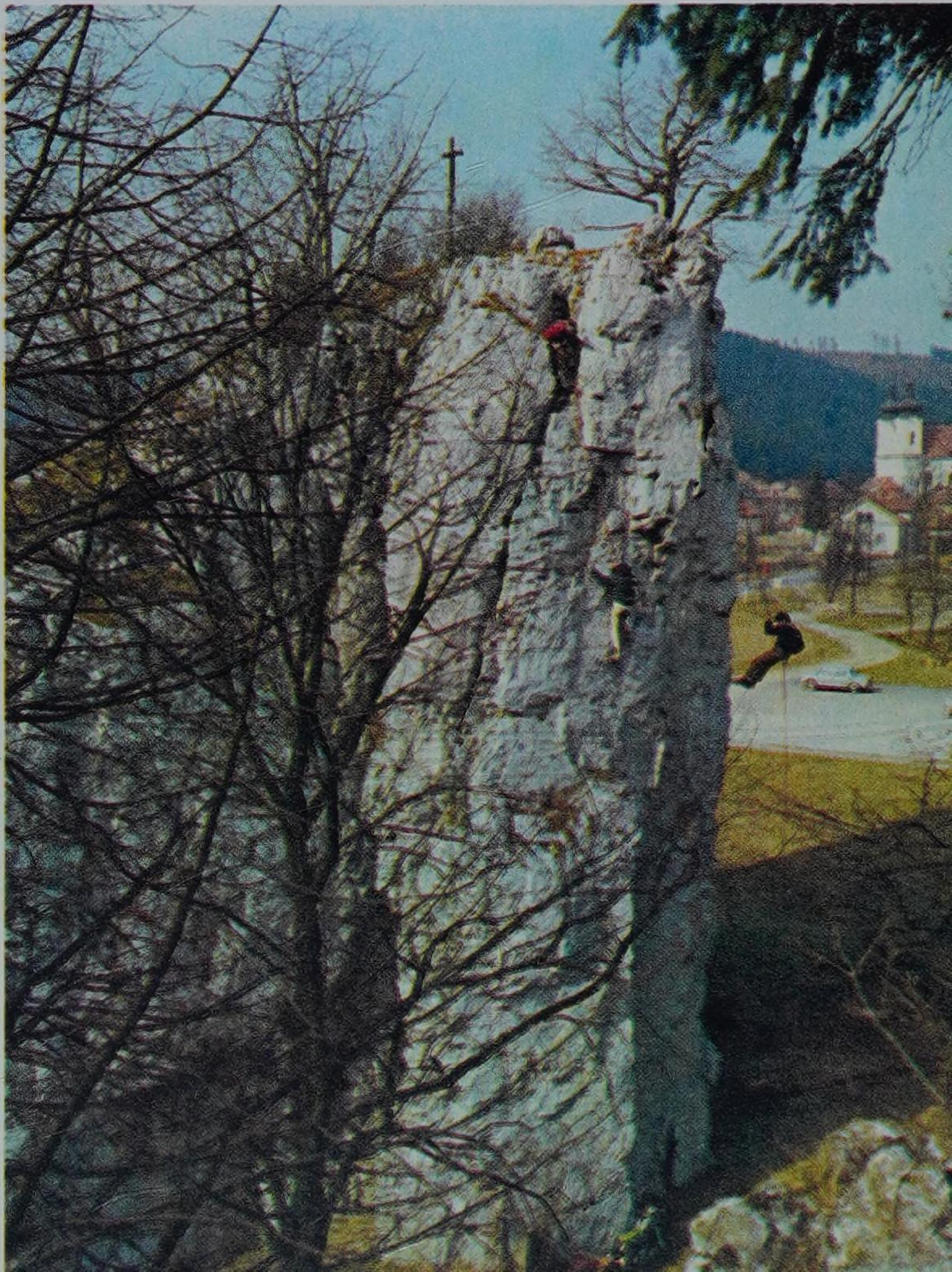

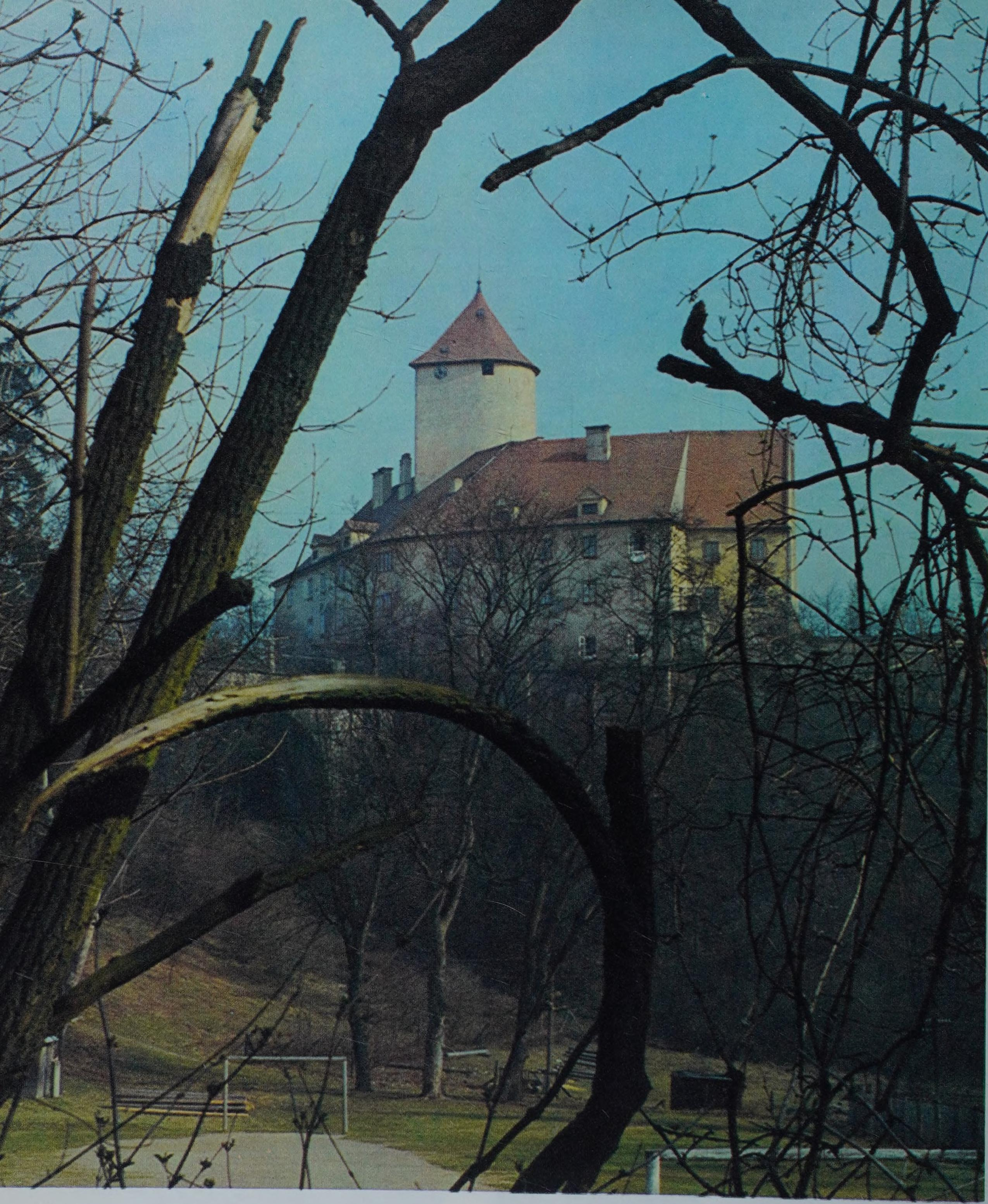

XXVII.
Hrad Veveří u Brna
Замок Вевержи близ Брно
Burg Veveří bei Brünn
Veveří Castle near Brno
Le château fort de Veveří près de Brno

XXVIII.
Pozdně barokní zámek v Rájci nad Svitavou
Позднебарочный замок в Райце-на-Свитаве
Spätbarockes Schloß in Rájec nad Svitavou
The late Baroque château at Rájec nad Svitavou
Le château de style baroque tardif à Rájec nad Svitavou

XXIX.
Napoleonské bojiště u Slavkova
Аустерлицкое поле боя
Das napoleonische Schlachtfeld bei Austerlitz (Slavkov)
The Napoleonic battlefield at Slavkov (Austerlitz)
Le champ de bataille d'Austerlitz

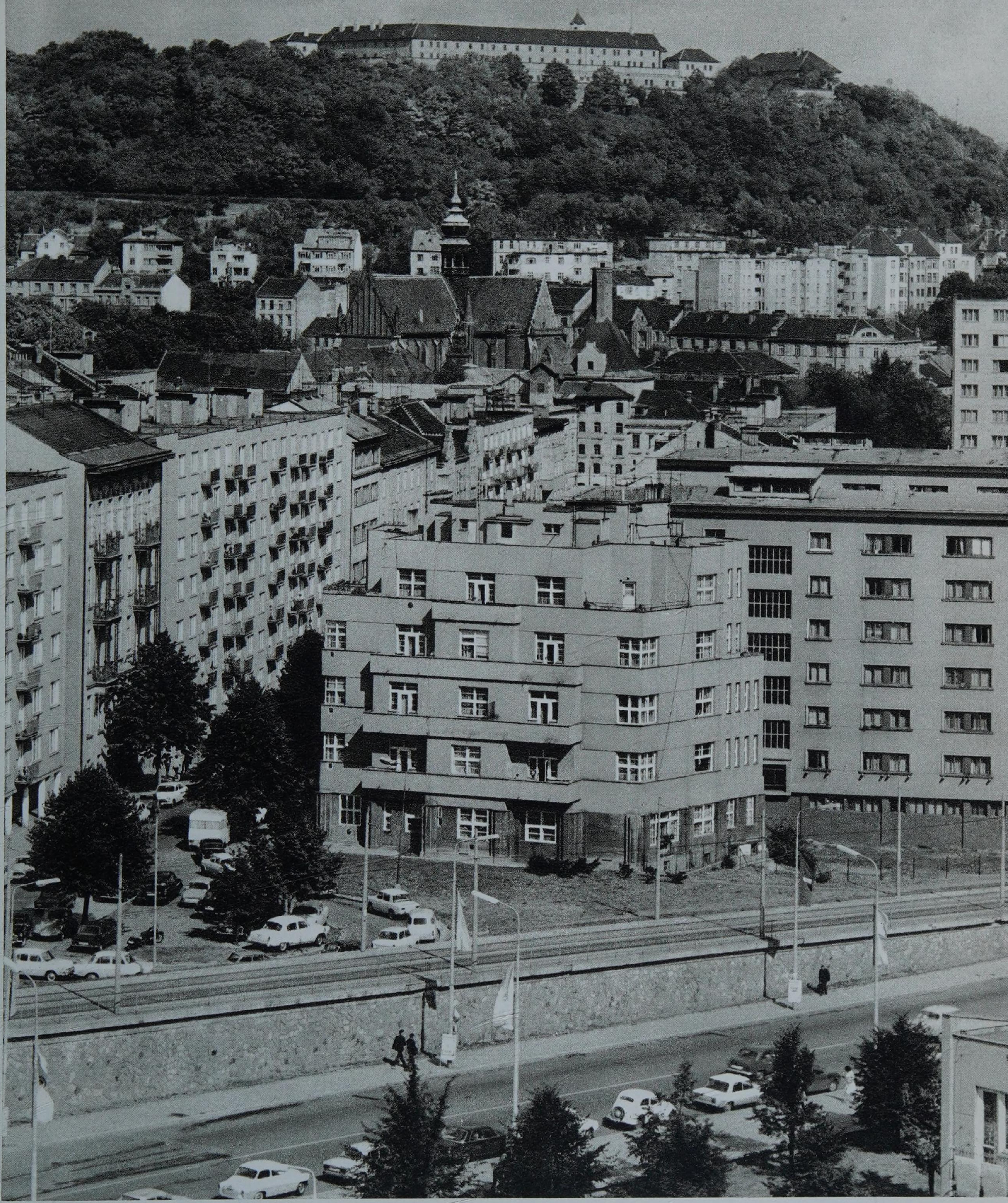

1.
Jižní část Brna
Южная часть Брно
Südlicher Teil von Brünn
The southern part of Brno
La partie sud de Brno

2.
Věž chrámu
sv. Jakuba
Башня собора
св. Иакова
Turm des St.-Jakobs-Doms
The tower of
St.James's Cathedral
La tour de l'église
Saint-Jacques

3.
Brno od chrámu
sv. Michala
Вид на Брно со
стороны собора
св. Михаила
Blick auf Brünn von
der St.-Michaels-Kirche
Brno from
St.Michael's Cathedral
Brno vu à partir de
l'église Saint-Michel

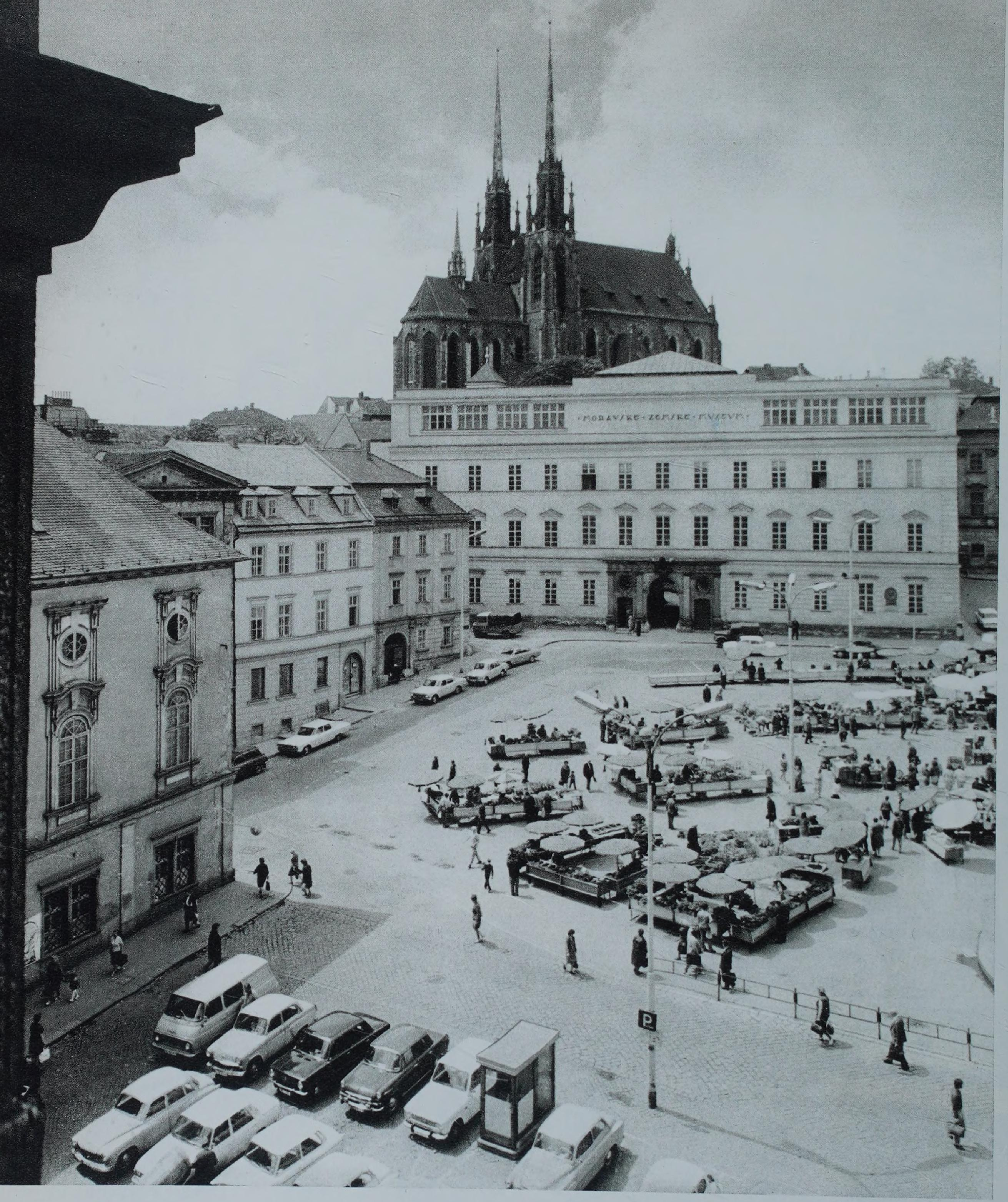

4.
Náměstí 25. února s dómem na Petrově
Площадь 25 унора (февраля) с собором на Петрове
Der Platz des 25. Februar mit dem Dom auf dem Hügel Petrov
25th of February Square with the cathedral on Petrov
La Place du 25 février avec le dôme de Petrov

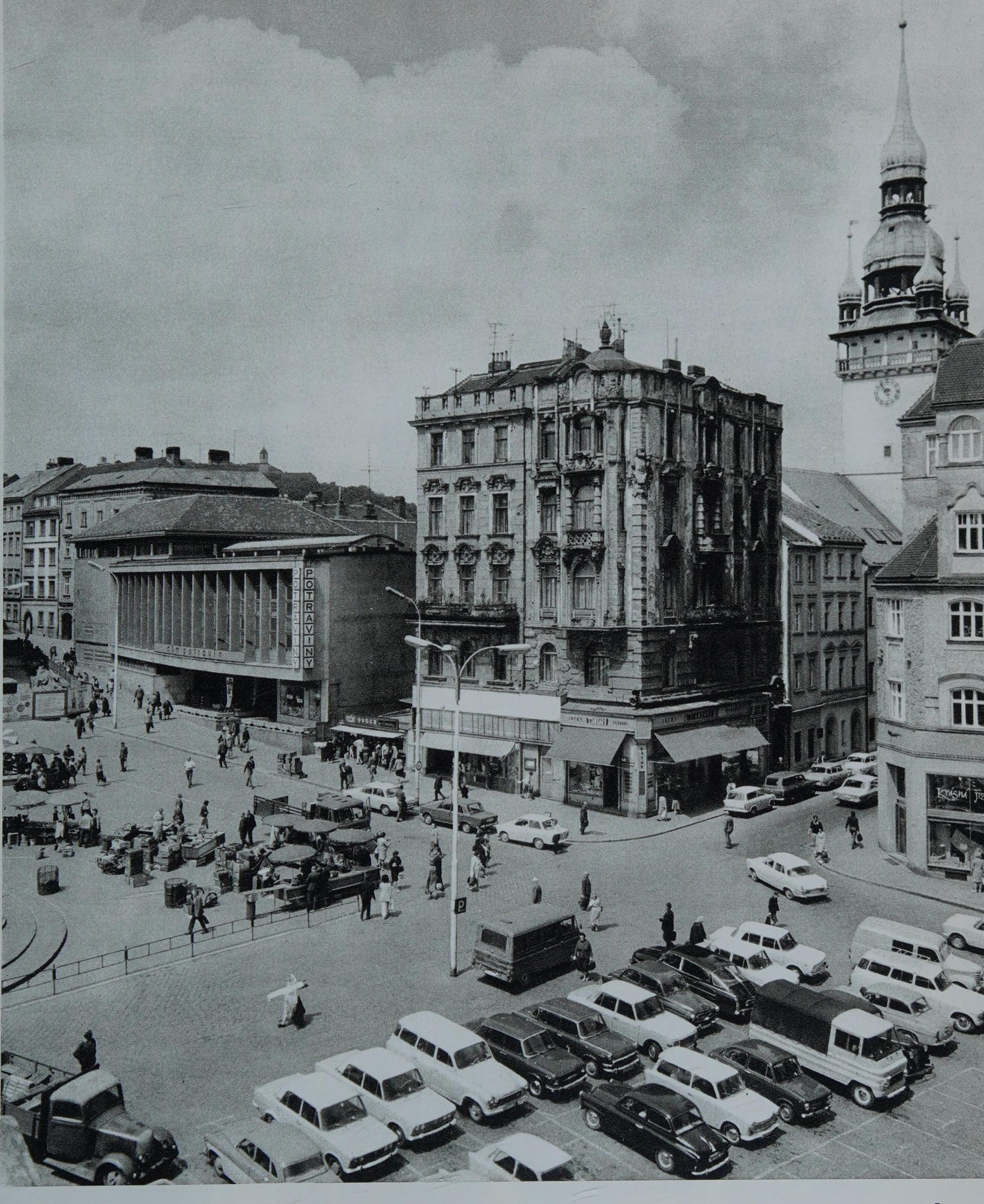
POTRAVINY
POTRAVINY
dům potravin
OVOCE
P

5.
Brněnský Dům potravin na náměstí 25. února
Бренский гастроном «Дум потравин» на площади 25 унора
Das Brünner Haus der Lebensmittel am Platz des 25. Februar
The Brno House of Food on 25th of February Square
La Maison des comestibles fins sur la Place du 25. février à Brno

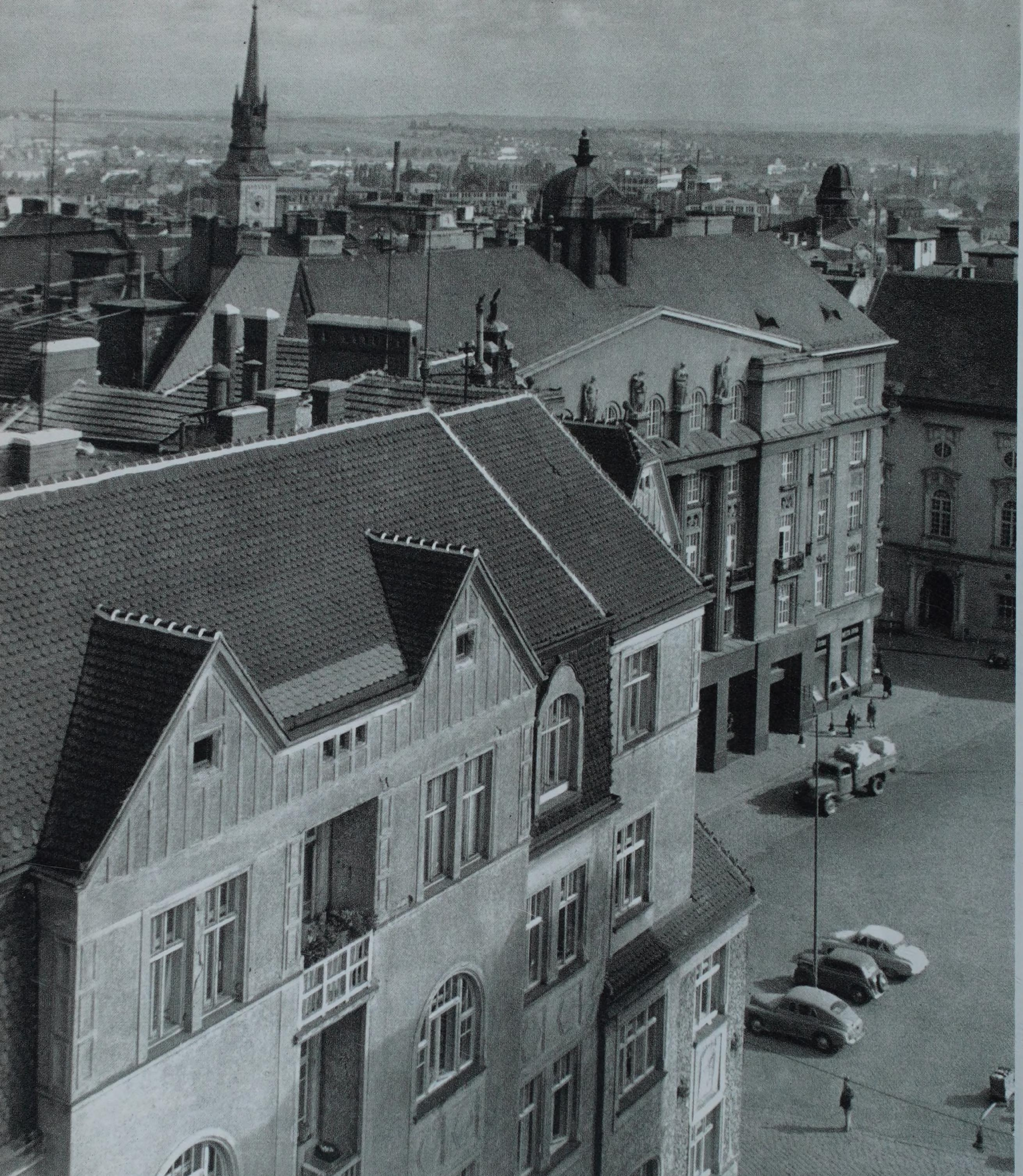

6.
Dolní roh náměstí 25. února
Нижний угол площади 25 унора
Der untere Teil des Platzes des 25. Februar
The lower corner of 25th of February Square
Le coin inférieur de la Place du 25 février

7.
Sloup N. Trojice v horní části náměstí 25. února
Колонна Пресвятой Троицы в верхней части площади 25 унора
Die Hl. Dreifaltigkeits-Säule im oberen Teil des Platzes des 25. Februar
The Holy Trinity Column in the upper part of 25th of February Square
La colonne de la Sainte-Trinité dans la partie supérieure de la Place du 25 février

hudebn
P
hudebn

8.
Biskupský dóm na Petrově
Епископский кафедральный собор на Петрове
Bischofsdom auf dem Hügel Petrov
The episcopal cathedral on Petrov
L'église épiscopale à Petrov

9.
Oltář a okna v biskupském dómě
Алтарь и окна в епископском кафедральном соборе
Altar und Fenster im Bischofsdom
The altar and windows in the episcopal cathedral
L'autel et les vitraux de l'église épiscopale

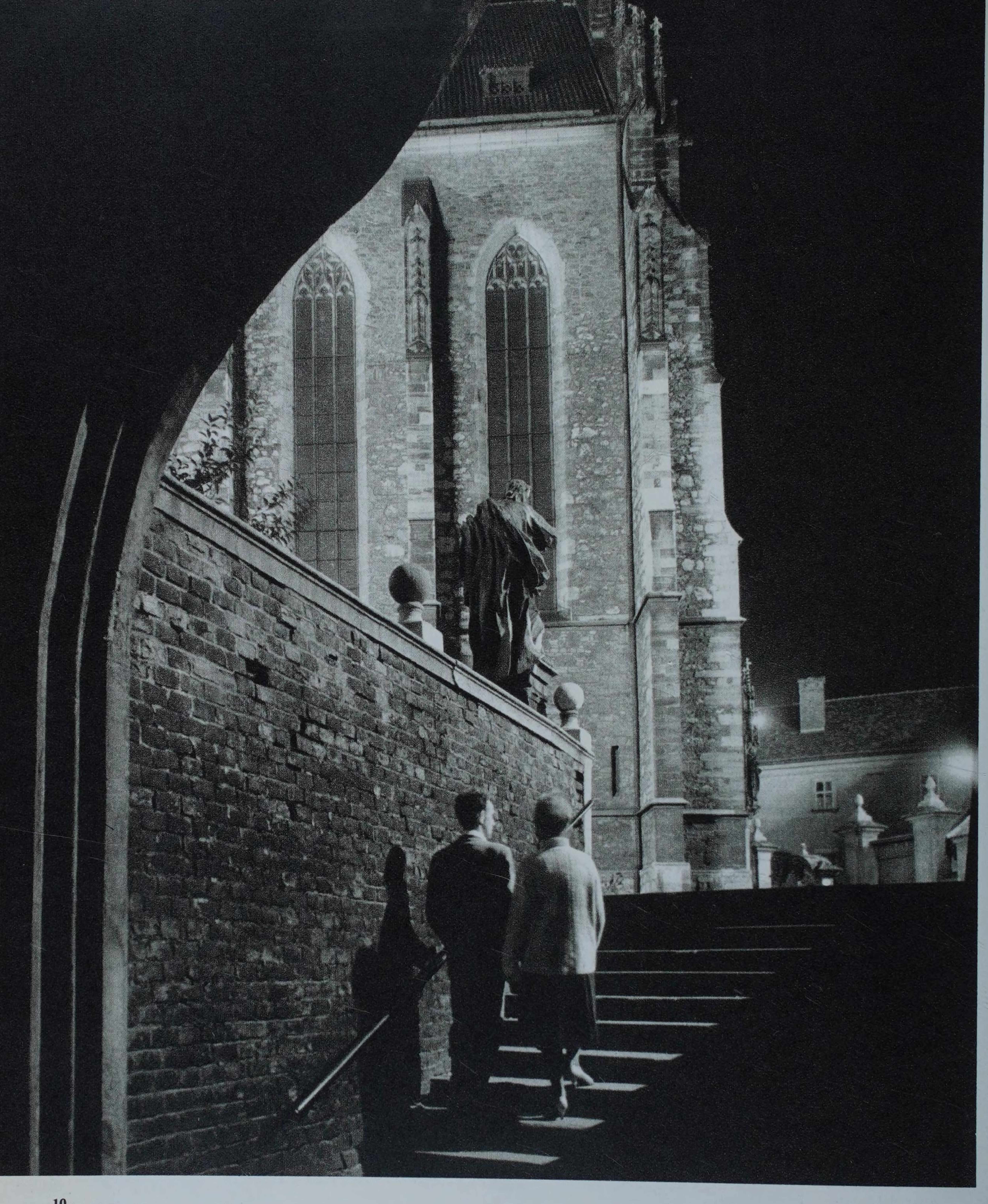

10.
Schodiště k Petrovu
Лестница, ведущая к Петрову
Treppe zum Hügel Petrov
The flight of steps leading to Petrov Hill
L'escalier conduisant à Petrov

11.
Portál předsíně biskupského dómu
Портал паперти епископского кафедрального собора
Portal des Vorraums zum Bischofsdom
The portal of the vestibule of the episcopal cathedral
Le portail du porche de l'église épiscopale

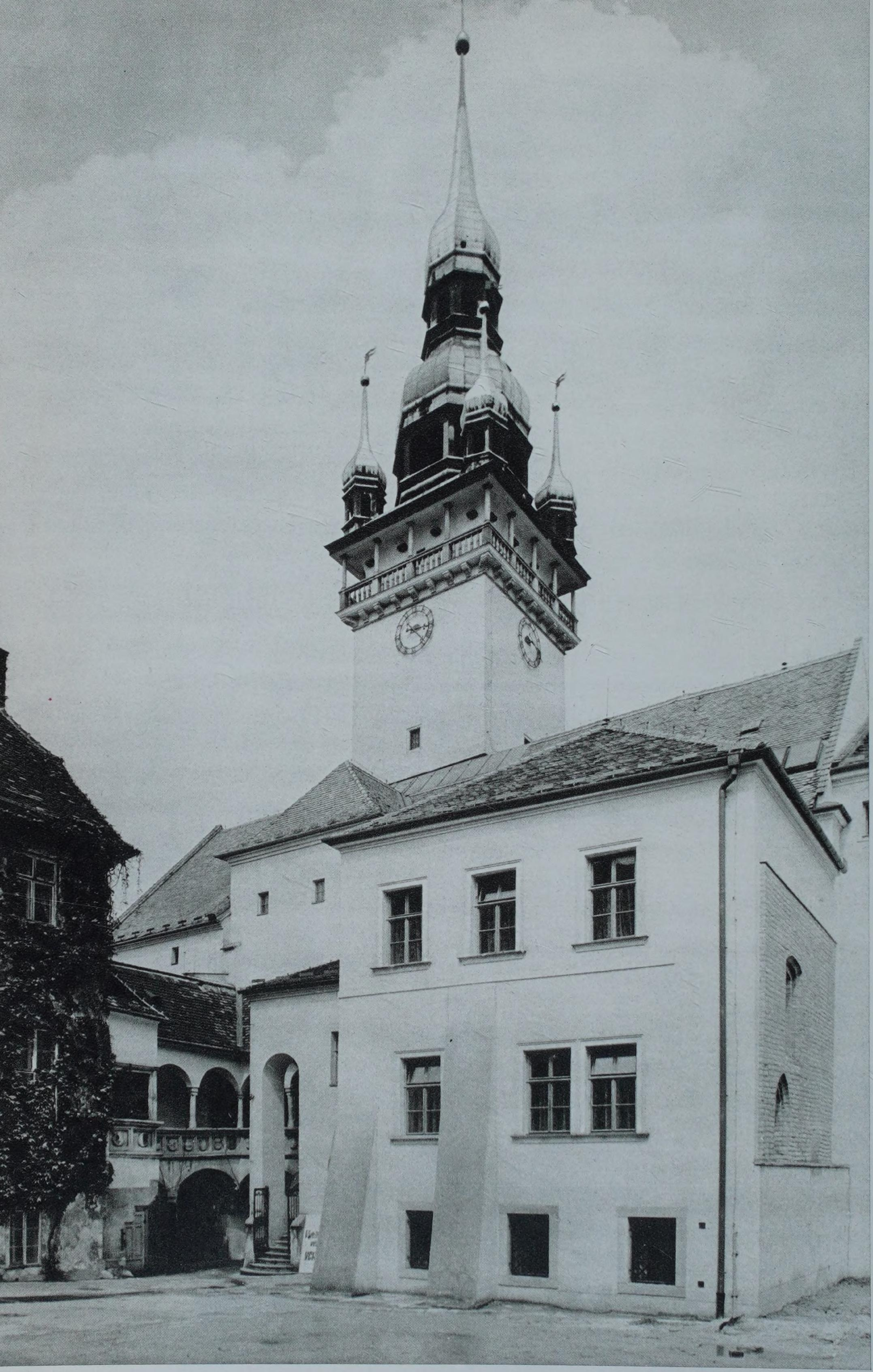

12.
Nádvoří Staré radnice
Двор Старой ратуши
Hof des Alten Rathauses
The courtyard of the Old Town Hall
La cour du Vieil hôtel de ville

13.
Portál Staré radnice
Портал Старой ратуши
Portal des Alten Rathauses
The portal of the Old Town Hall
Le portail du Vieil hôtel de ville

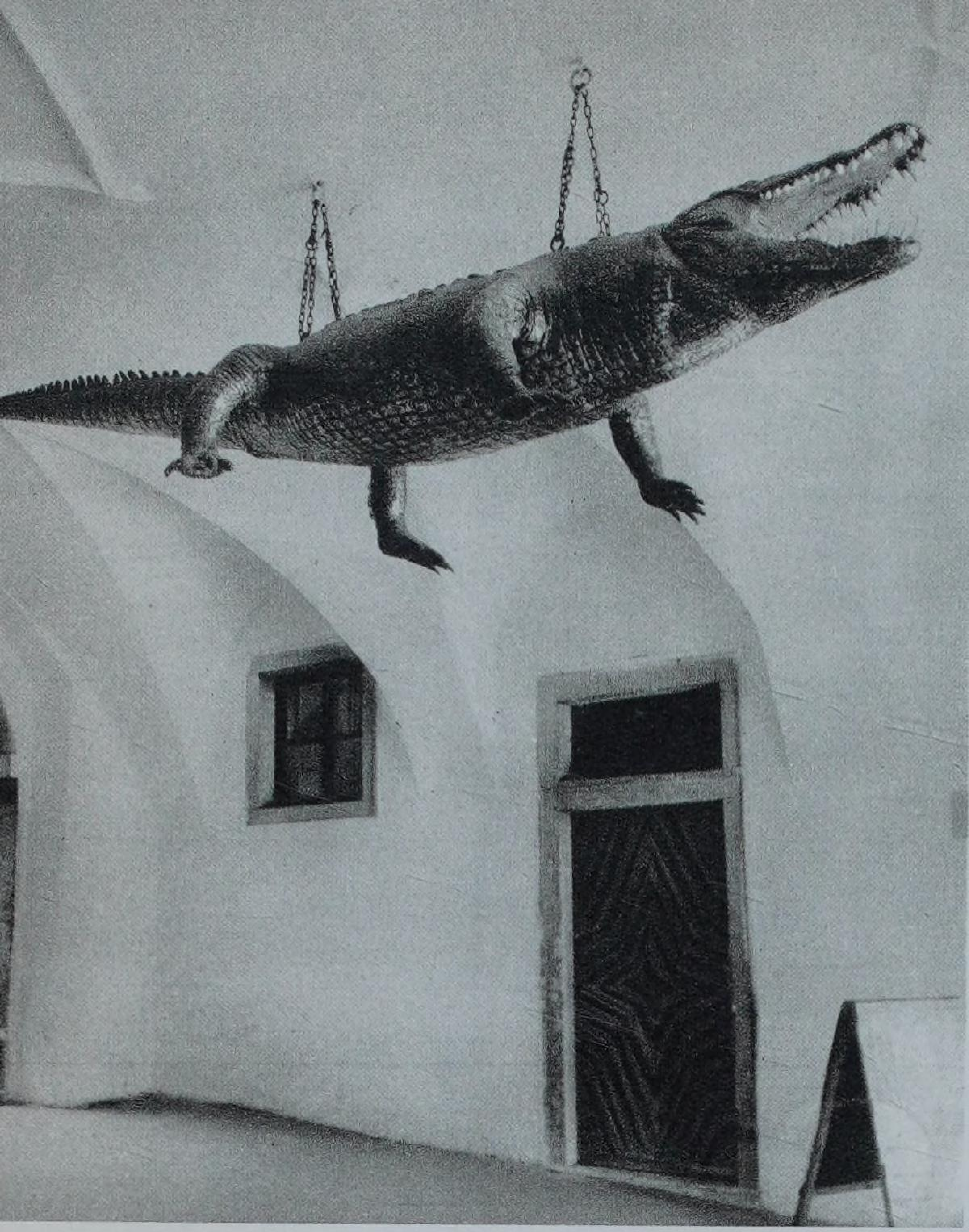

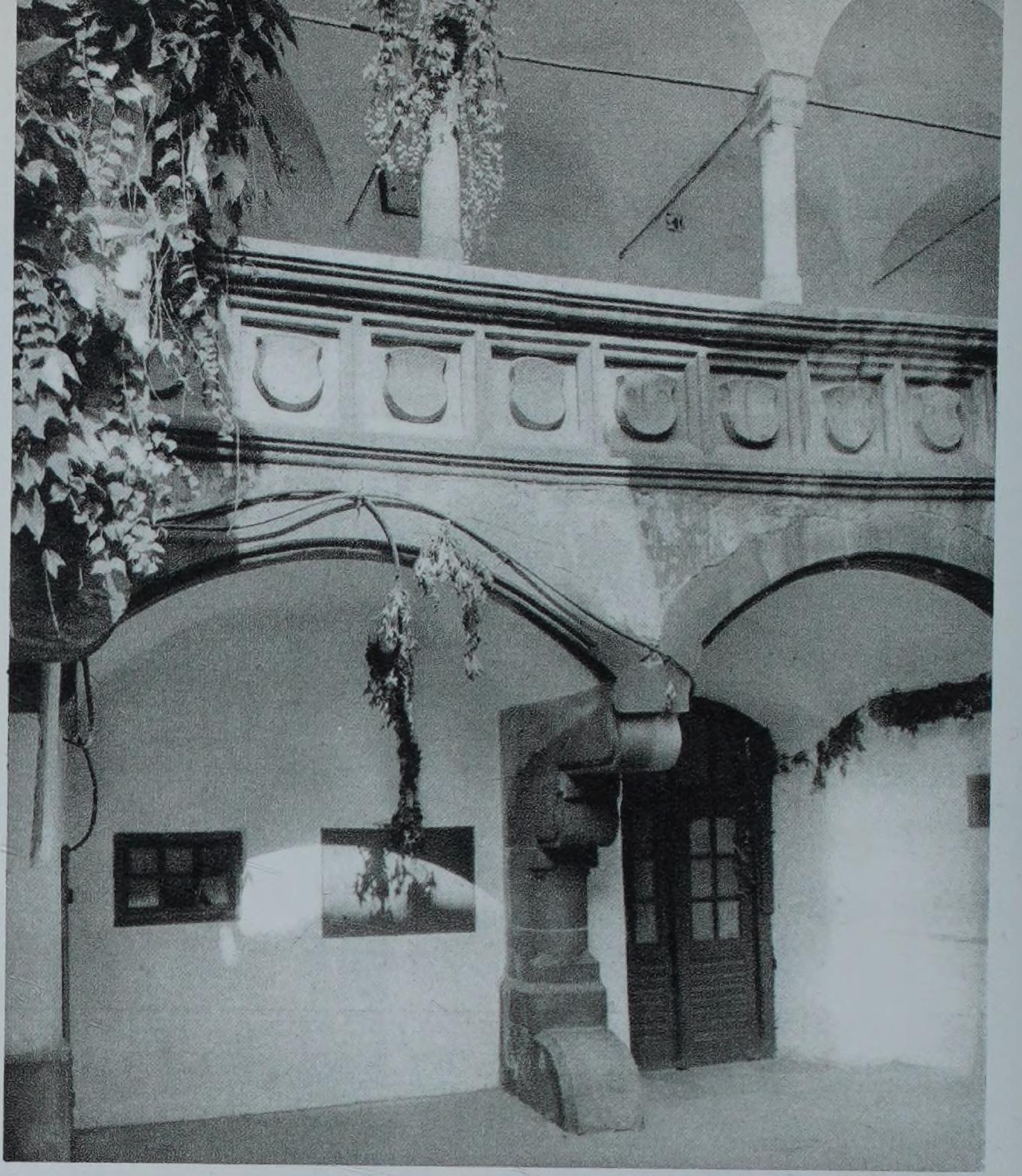

14. Brněnský drak – Брненский дракон – Der Brünner Drache – The Brno dragon – Le dragon de Brno
15. Renesanční arkády a lodžie Staré radnice – Ренессансные аркады и лоджии Старой ратуши – Renaissancearkaden und Loggien des Alten Rathauses – The Renaissance arcades and loggias of the Old Town Hall – Les arcades et les loggias Renaissance du Vieil hôtel de ville
16. Detail portálu Staré radnice – Деталь портала Старой ратуши – Detail vom Portal des Alten Rathauses – Detail of the portal of the Old Town Hall – Un détail du portail du Vieil hôtel de ville
17. Věž Staré radnice – Башня Старой ратуши – Turm des Alten Rathauses – The tower of the Old Town Hall – La tour du Vieil hôtel de ville

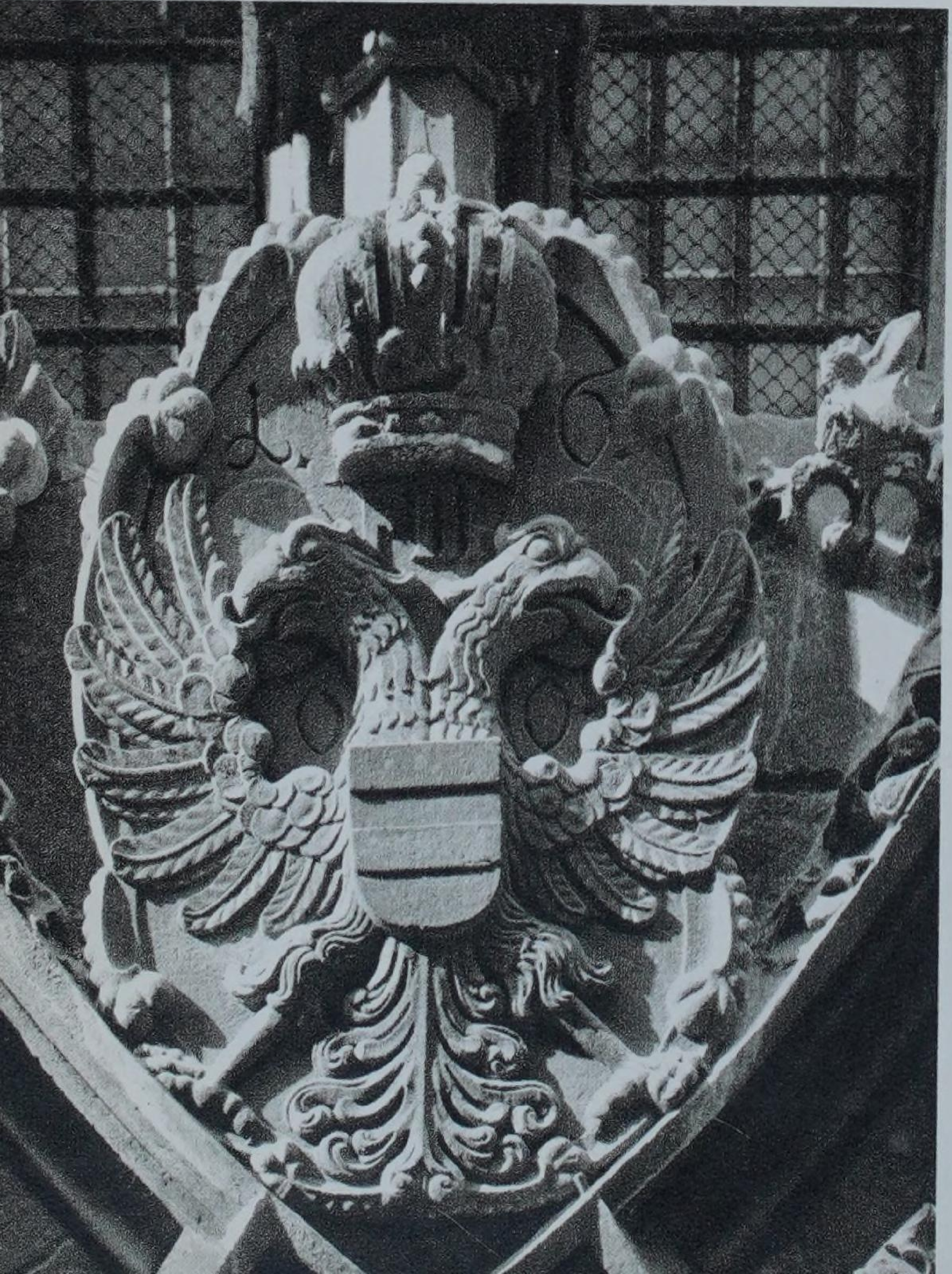

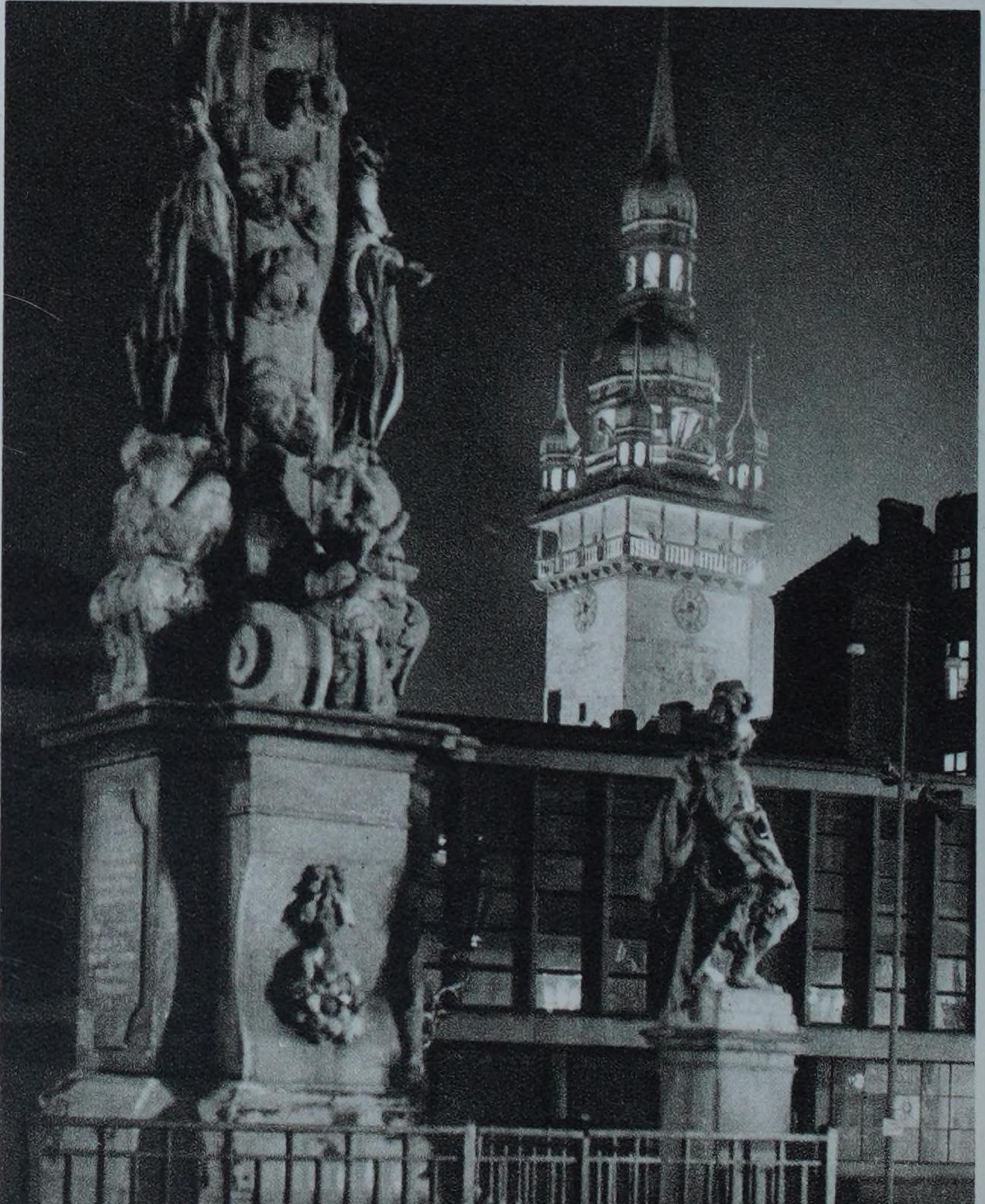

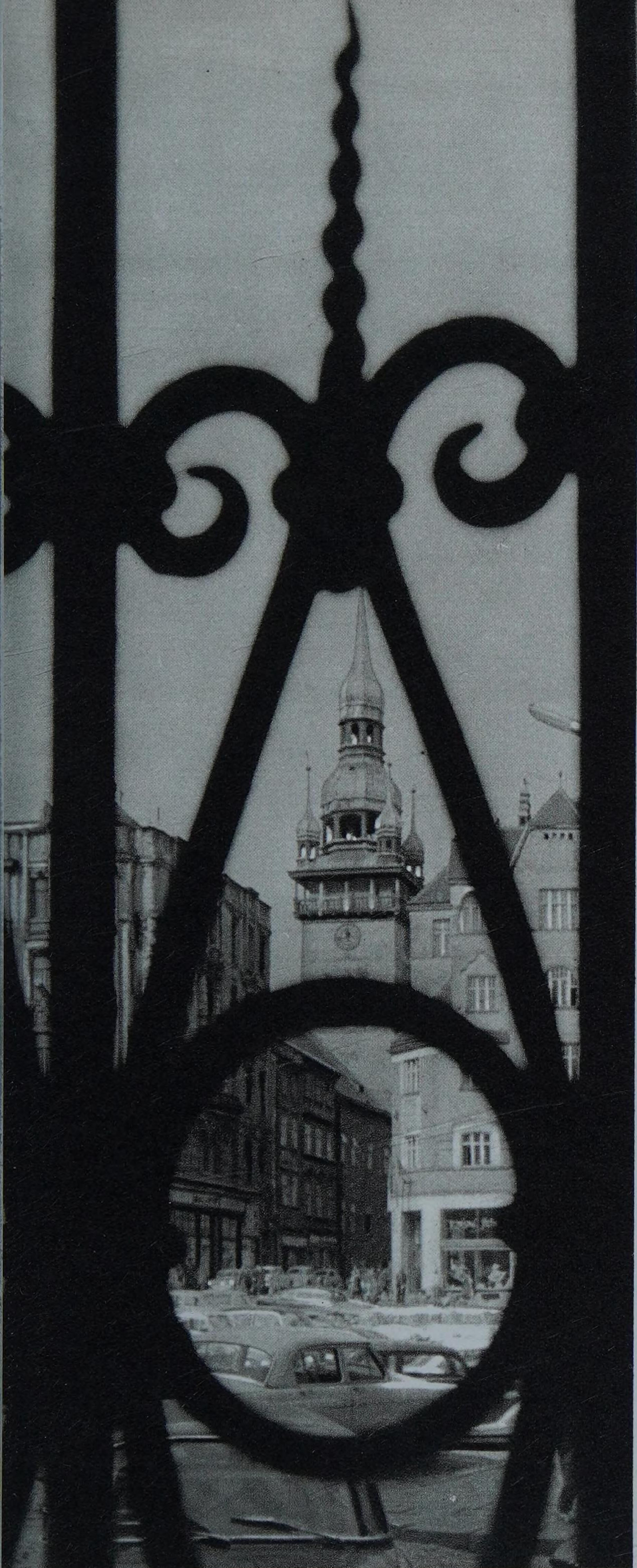

18.
Věž Staré radnice od brány Reduty
Башня Старой ратуши со стороны ворот Редута
Turm des Alten Rathauses vom Tor der Redoute
The tower of the Old Town Hall from the gate of Reduta
La tour du Vieil hôtel de ville vue à partir de la porte de la Redoute

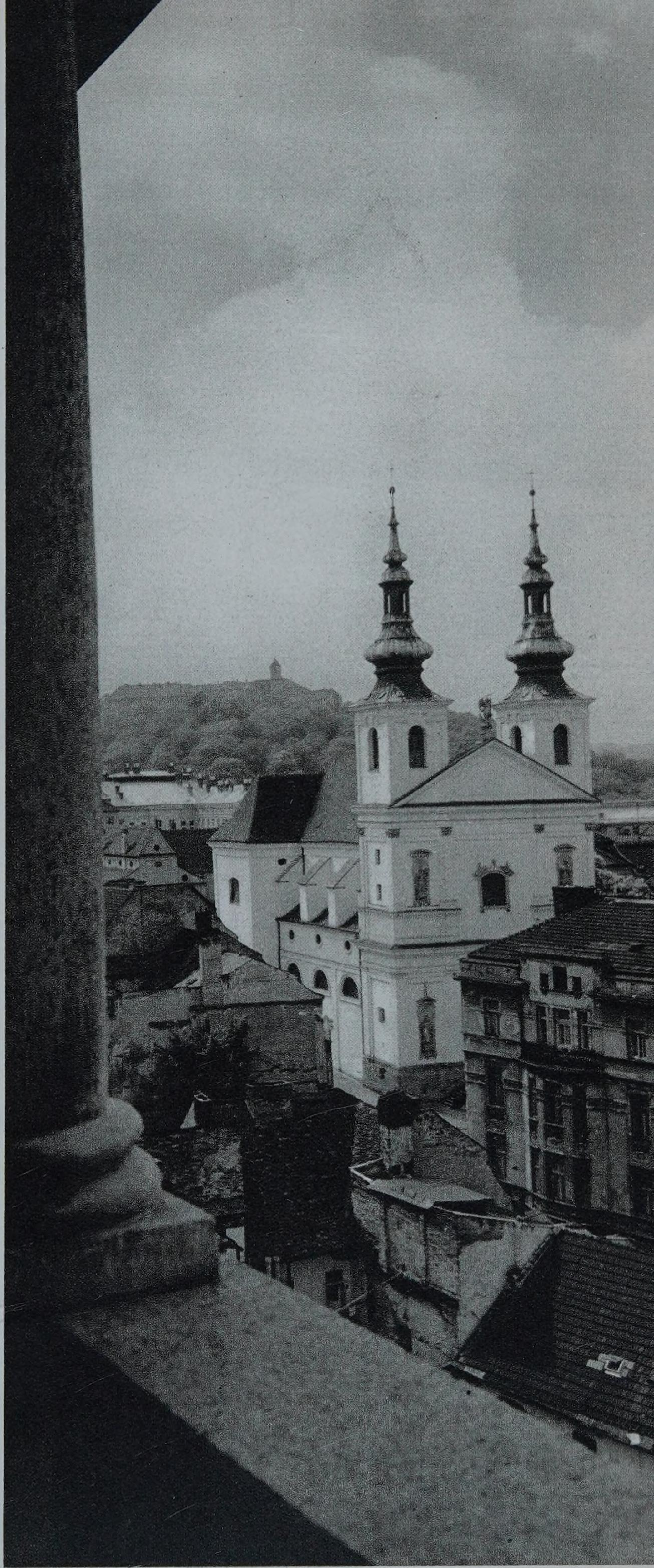

19.
Chrám Sv. Michala z nadhledu
Вид собора св. Михаила с высоты
St.-Michaels-Dom aus der Vogelperspektive
View from above of St. Michael's Cathedral
L'église Saint-Michel vue de haut

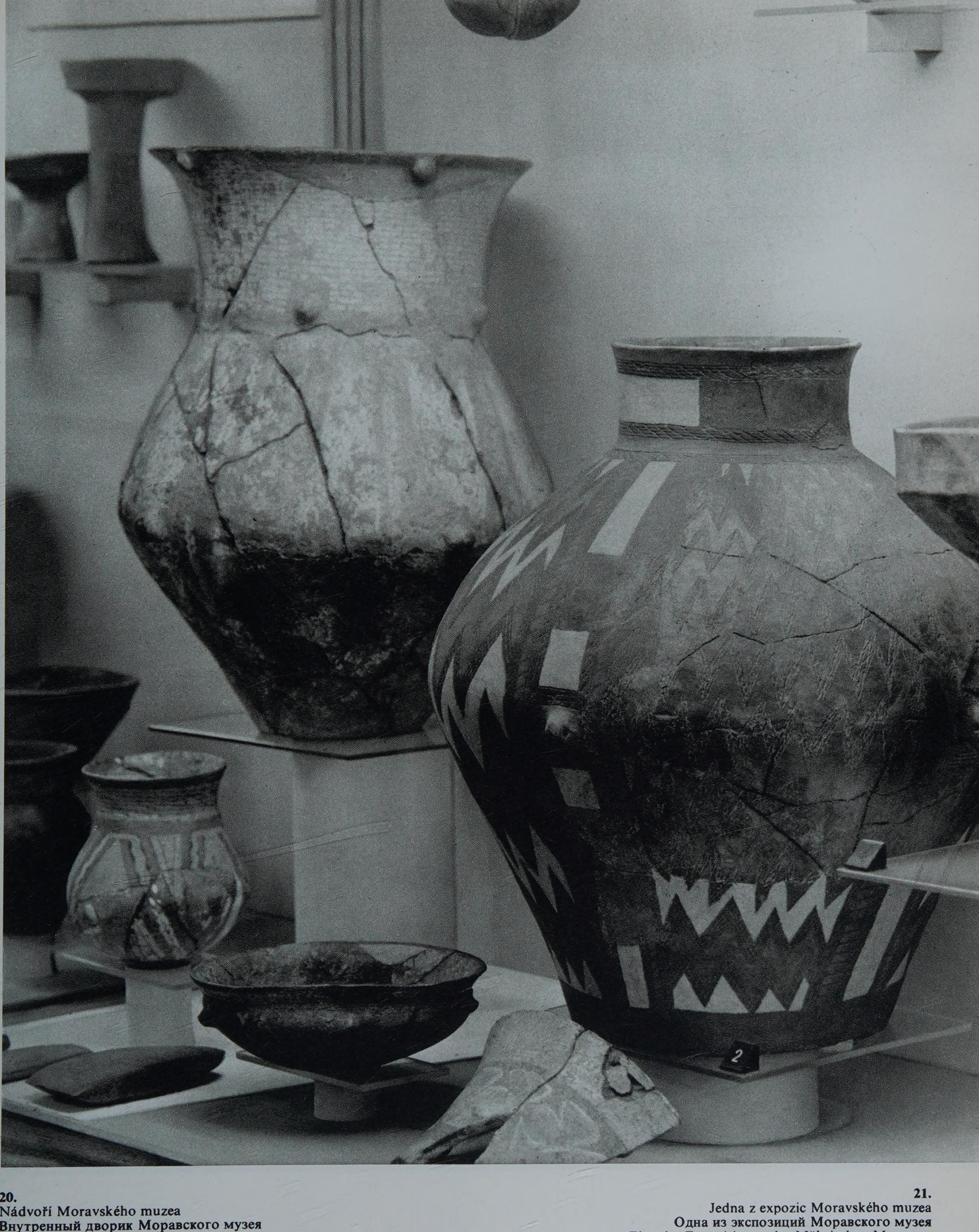

20.
Nádvoří Moravského muzea
Внутренный дворик Моравского музея
Hof des Mährischen Museums
The courtyard of the Moravian Museum
La cour du Musée morave

21.
Jedna z expozic Moravského muzea
Одна из экспозиций Моравского музея
Eine der Expositionen des Mährischen Museums
One of the expositions of the Moravian Museum
L'une des expositions du Musée morave

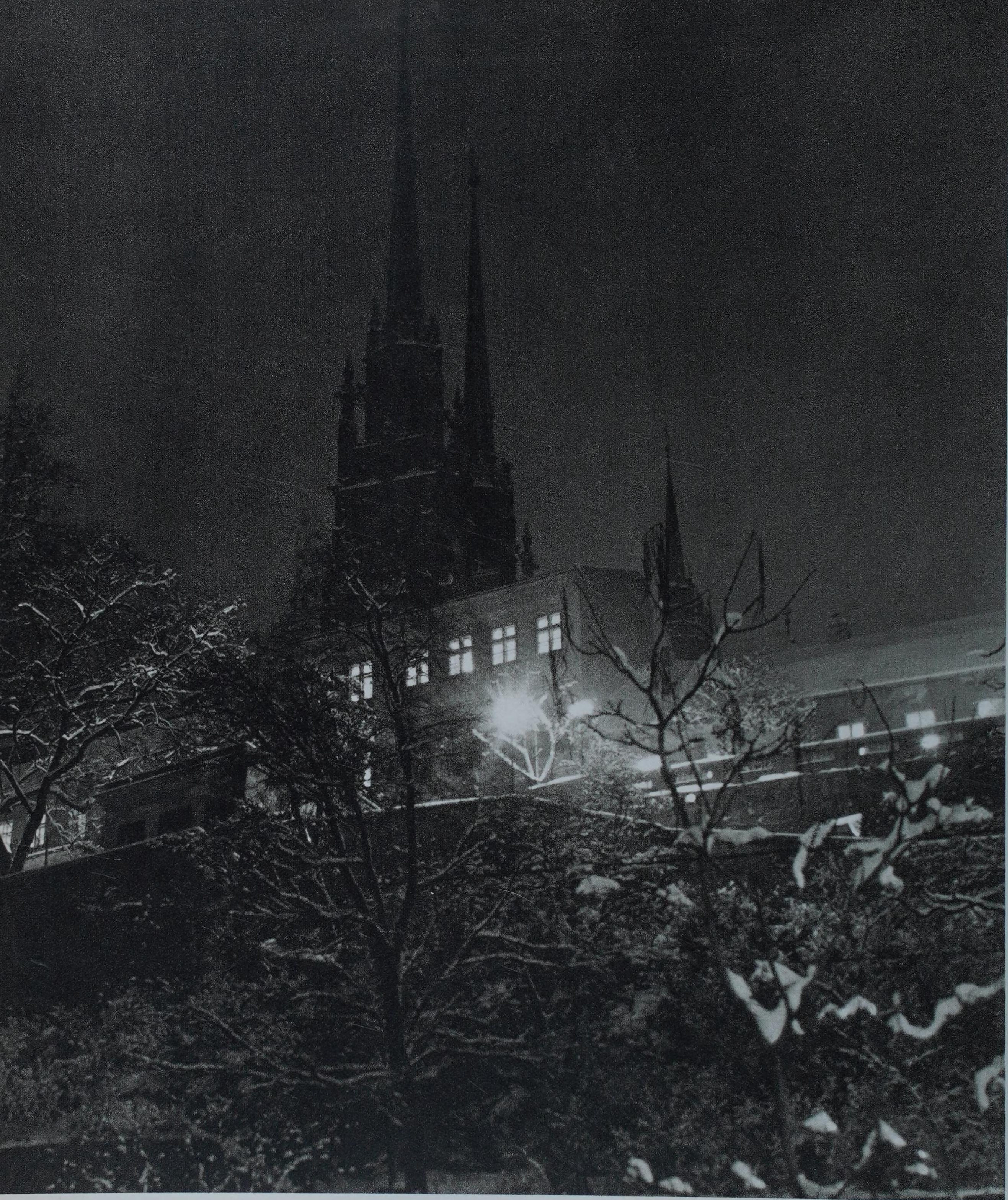

22.
Věže Petrova za noci
Башни на холме Петров ночью
Die Türme am Hügel Petrov bei Nacht
The towers on Petrov Hill at night
Les flèches de Petrov vues la nuit

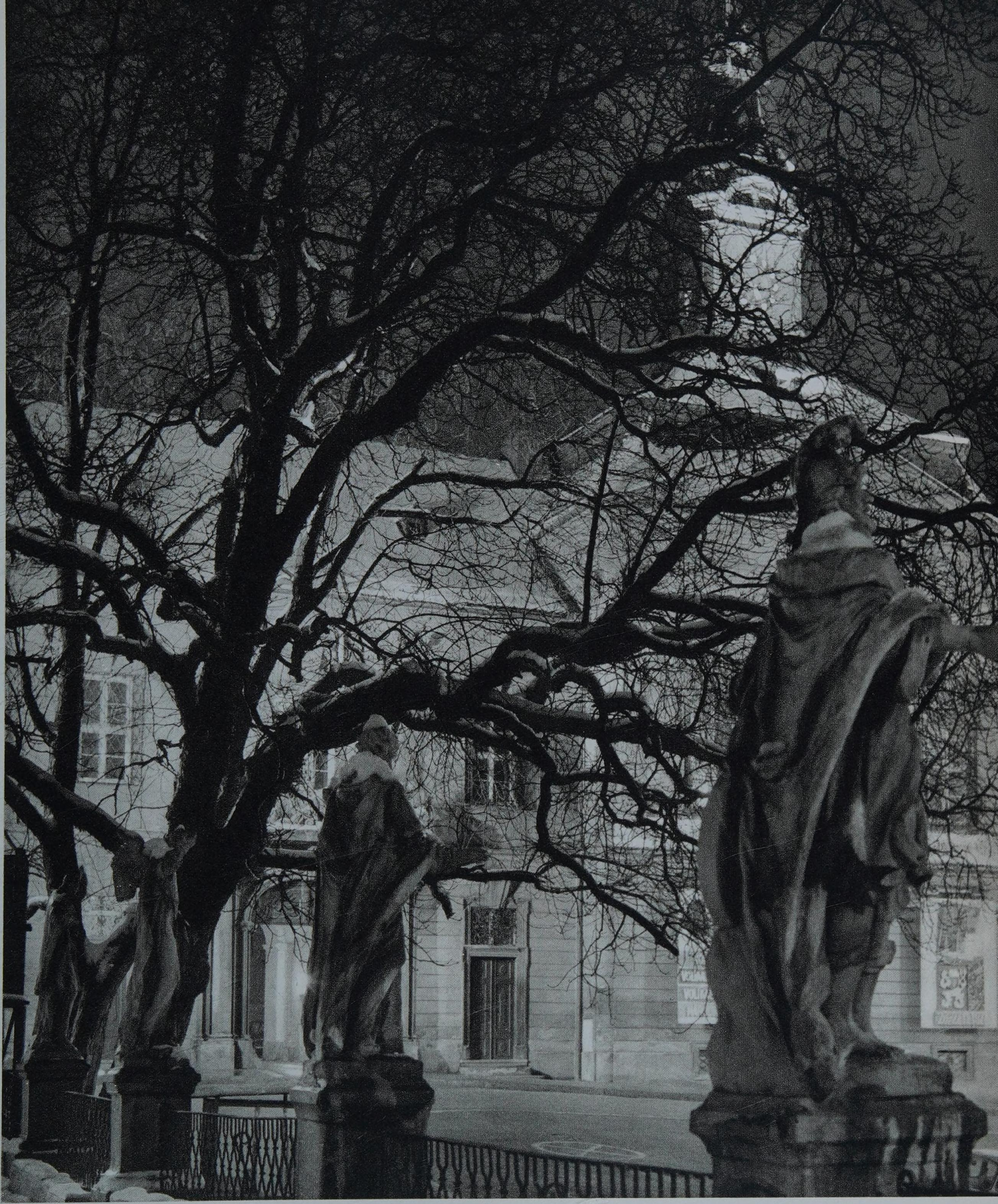

23.
Nová radnice v Brně
Новая ратуша в Брно
Das Neue Rathaus in Brünn
The New Town Hall in Brno
Le Nouvel hôtel de ville de Brno

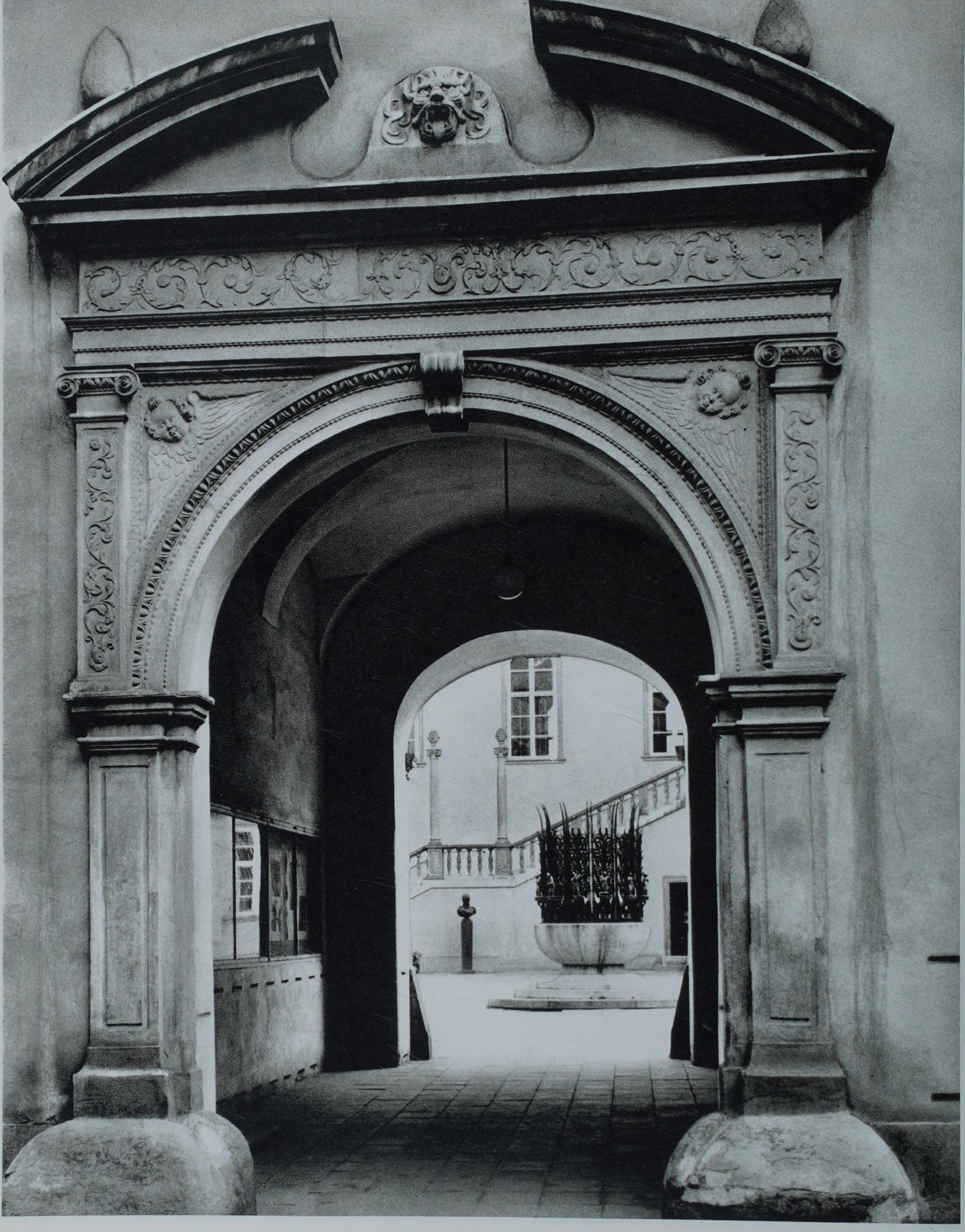

24.
Renesanční portál Nové radnice
Ренессансный портал Новой ратуши
Renaissanceportal des Neuen Rathauses
The Renaissance portal of the New Town Hall
Le portail Renaissance du Nouvel hôtel de ville

25.
Kašna na nádvoří Nové radnice
Декоративный водоем Новой ратуши
Brunnen im Hof des Neuen Rathauses
The fountain in the courtyard of the New Town Hall
La fontaine dans la cour du Nouvel hôtel de ville

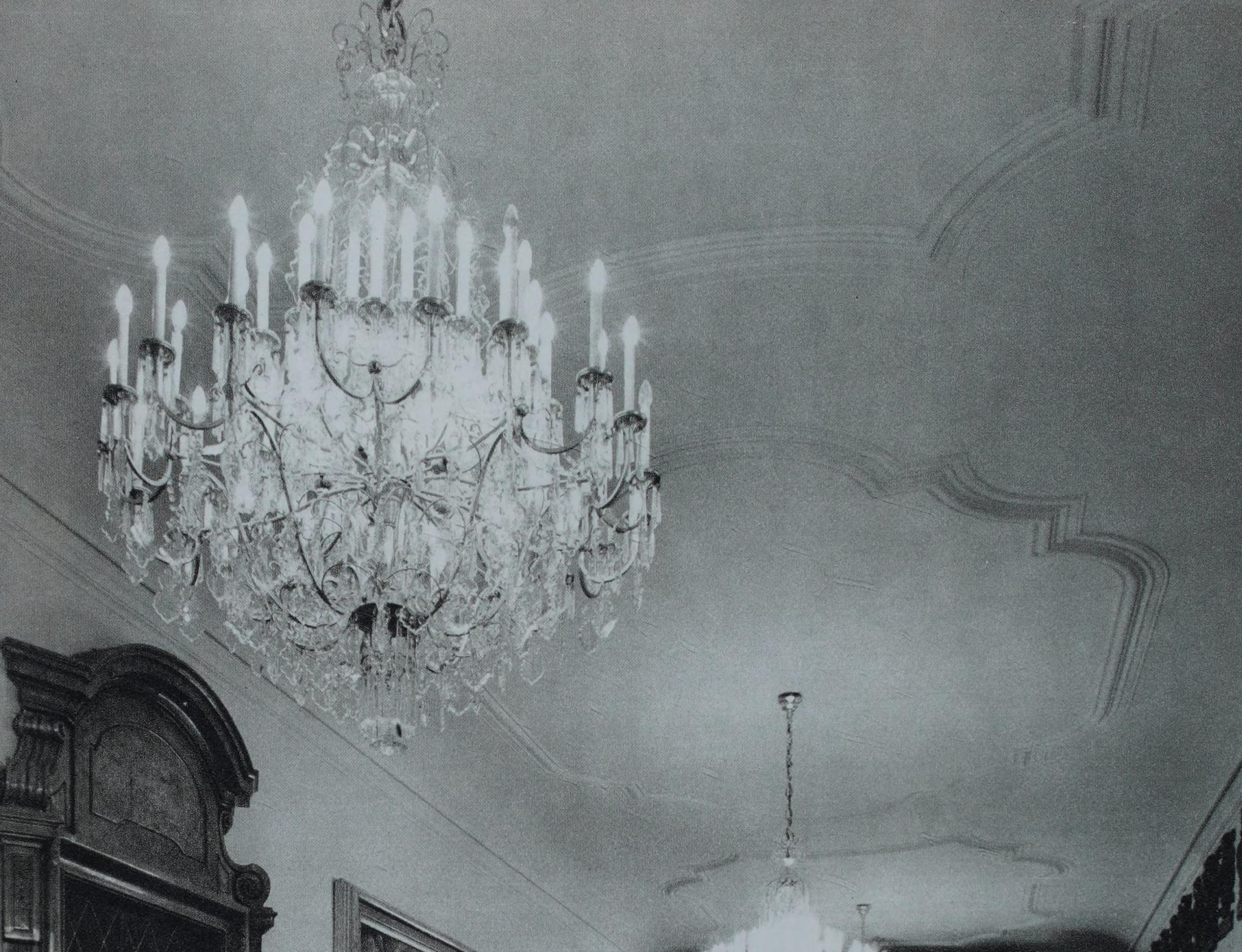

26.
Sál Nové radnice
Зал Новой ратуши
Saal im Neuen Rathaus
A hall in the New Town Hall
Une salle du Nouvel hôtel de ville

27.
Detail obrazu Antonína Procházky
Деталь картины Антонина Прохазки
Detail eines Bildes von Antonín Procházka
Detail of a painting by Antonín Procházka
Un détail du tableau d'Antonín Procházka

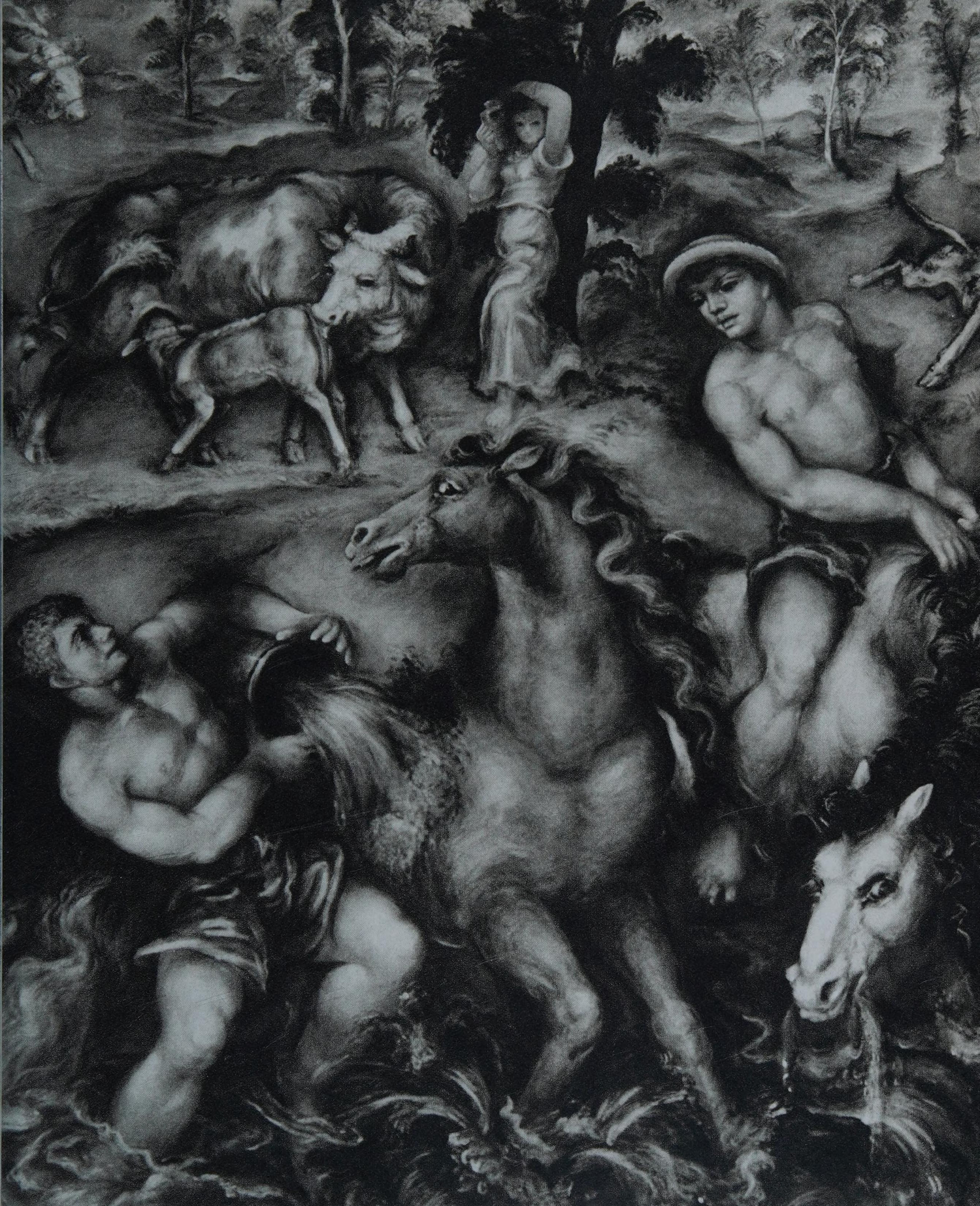

MEMOR
BILIA
IMPERI
SUB
CAROLI

28.
Freska na stropu schodiště Nové radnice
Фреска на потолке над лестницей Новой ратуши
Deckenfresken im Treppenhaus des Neuen Rathauses
A fresco on the ceiling of the staircase of the New Town Hall
La fresque sur la plafond au-dessus de l'escalier du Nouvel hôtel de ville

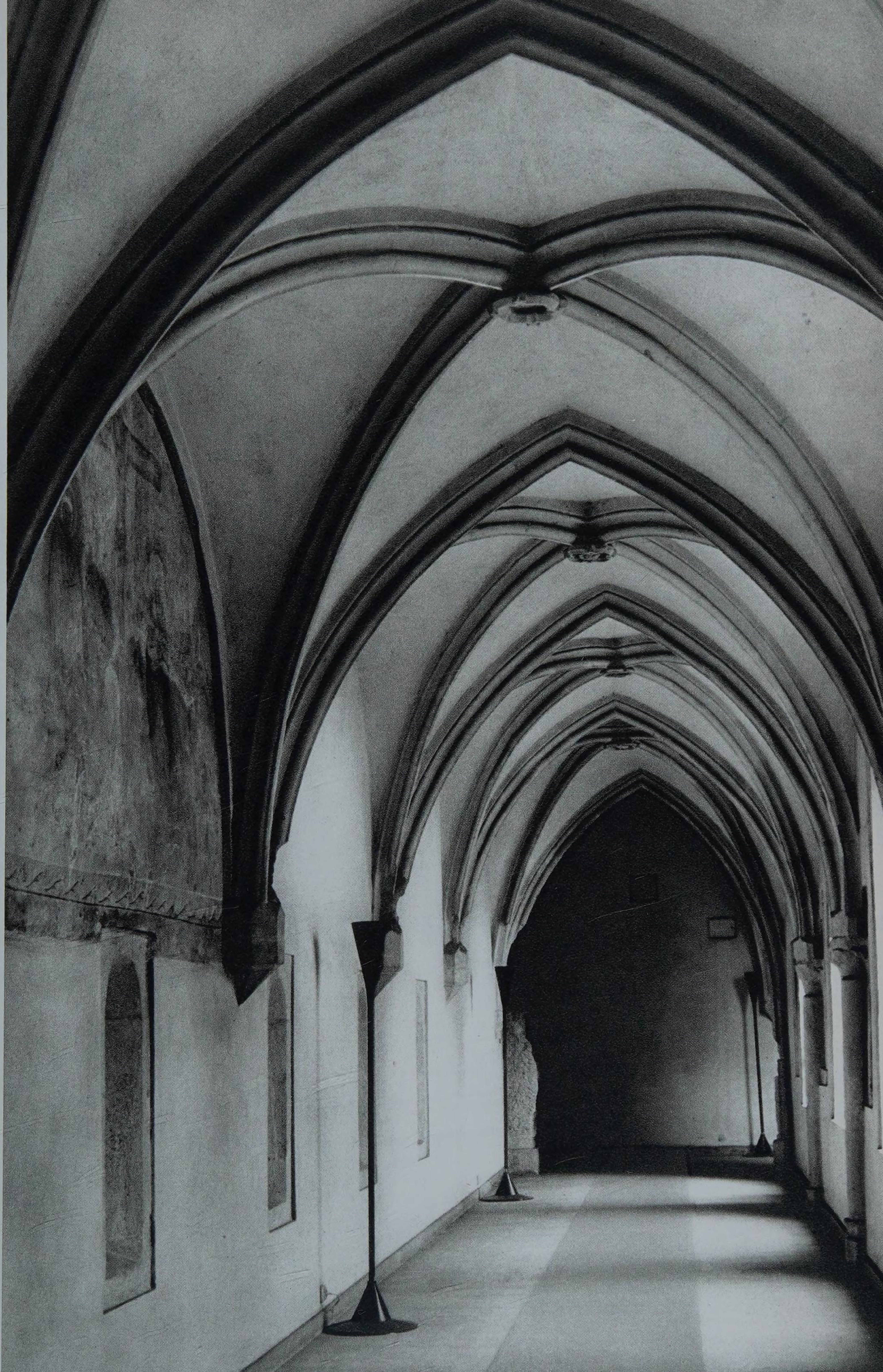

29.
Gotická křížová chodba v Nové radnici
Готическая крестовая галерея в Новой ратуше
Gotischer Kreuzgang im Neuen Rathaus
The Gothic cloister in the New Town Hall
Le cloître gothique du Nouvel hôtel de ville

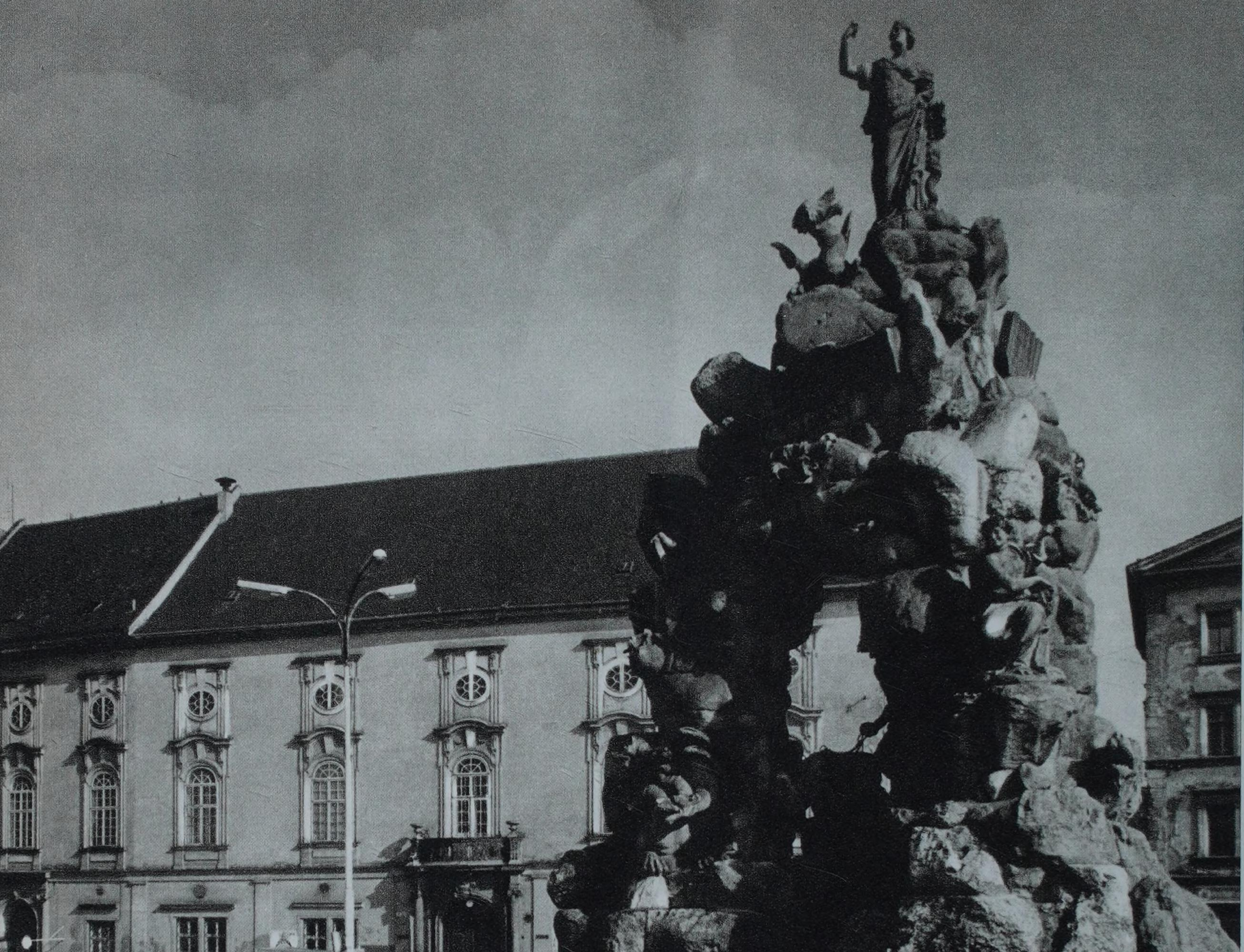

30.
Kašna na náměstí 25. února
Декоративный водоем на площади 25 унора
Brunnen am Platz des 25. Februar
The fountain on 25th of February Square
La fontaine sur la Place du 25 février

31.
Chrám sv. Michala
Собор св. Михаила
Der St.-Michaels-Dom
St. Michael's Cathedral
L'église Saint-Michel

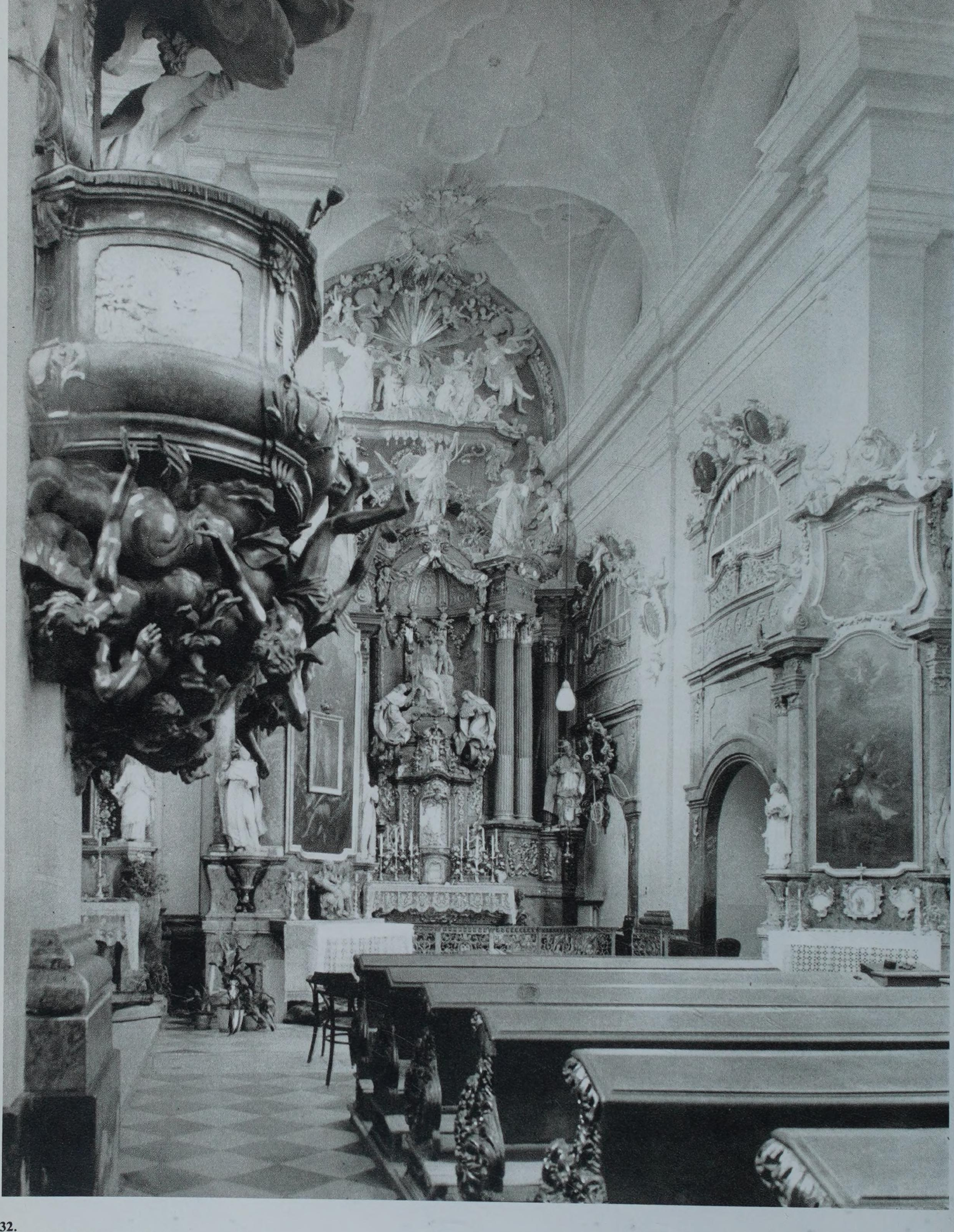

32.
Vnitřek chrámu sv. Michala
Интерьер собора св. Михаила
Interieur des St.-Michaels-Doms
The interior of St. Michael's Cathedral
L'intérieur de l'église Saint-Michel

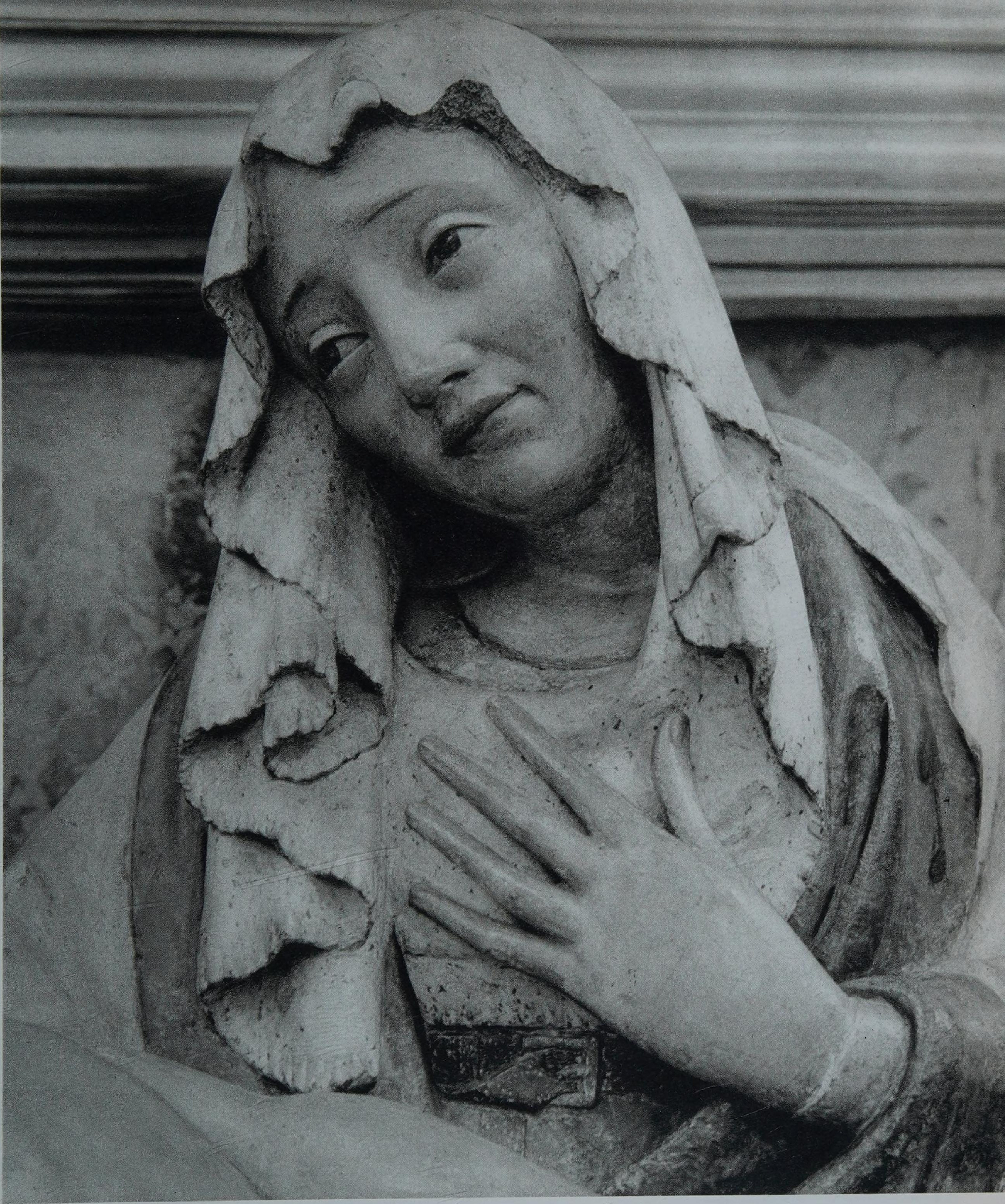

33.
Z výzdoby chrámu sv. Michala
Фрагменты декоративного убранства собора св. Михаила
Aus dem St.-Michaels-Dom
The decoration of St. Michael's Cathedral
La décoration de l'église Saint-Michel

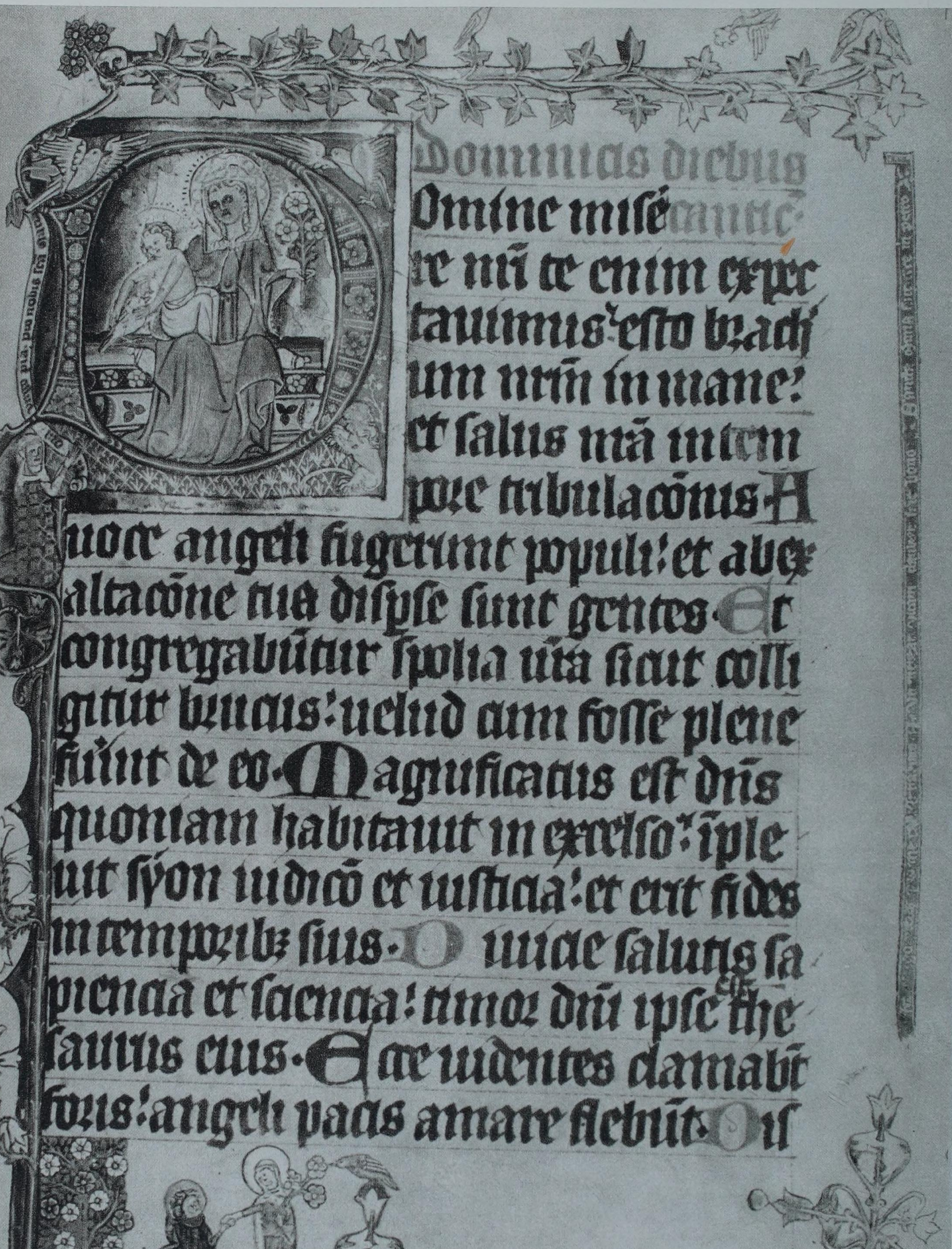

Dominicas diebus

[D]Omine miſe[re]re
re nr̄i te enim expec
tauimus: eſto brach
ium nr̄m in mane:
et ſalus nr̄a in tem
pore tribulacōnis. A
uoce angeli fugerunt populi: et ab ex
altacōne tua diſpſe ſunt gentes. Et
congregabūtur ſpolia ur̄a ſicut colli
gitur brucus: uelud cum foſſe plene
fuerint de eo. Magnificatus eſt dn̄s
quoniam habitauit in excelſo: imple
uit ſyon iudiciō et iuſticia: et erit fides
in temporibꝫ ſuis. Diuicie ſalutis ſa
piencia et ſciencia: timor dn̄i ipſe the
ſaurus eius. Ecce uidentes clamabūt
foris: angeli pacis amare flebūt. Dis

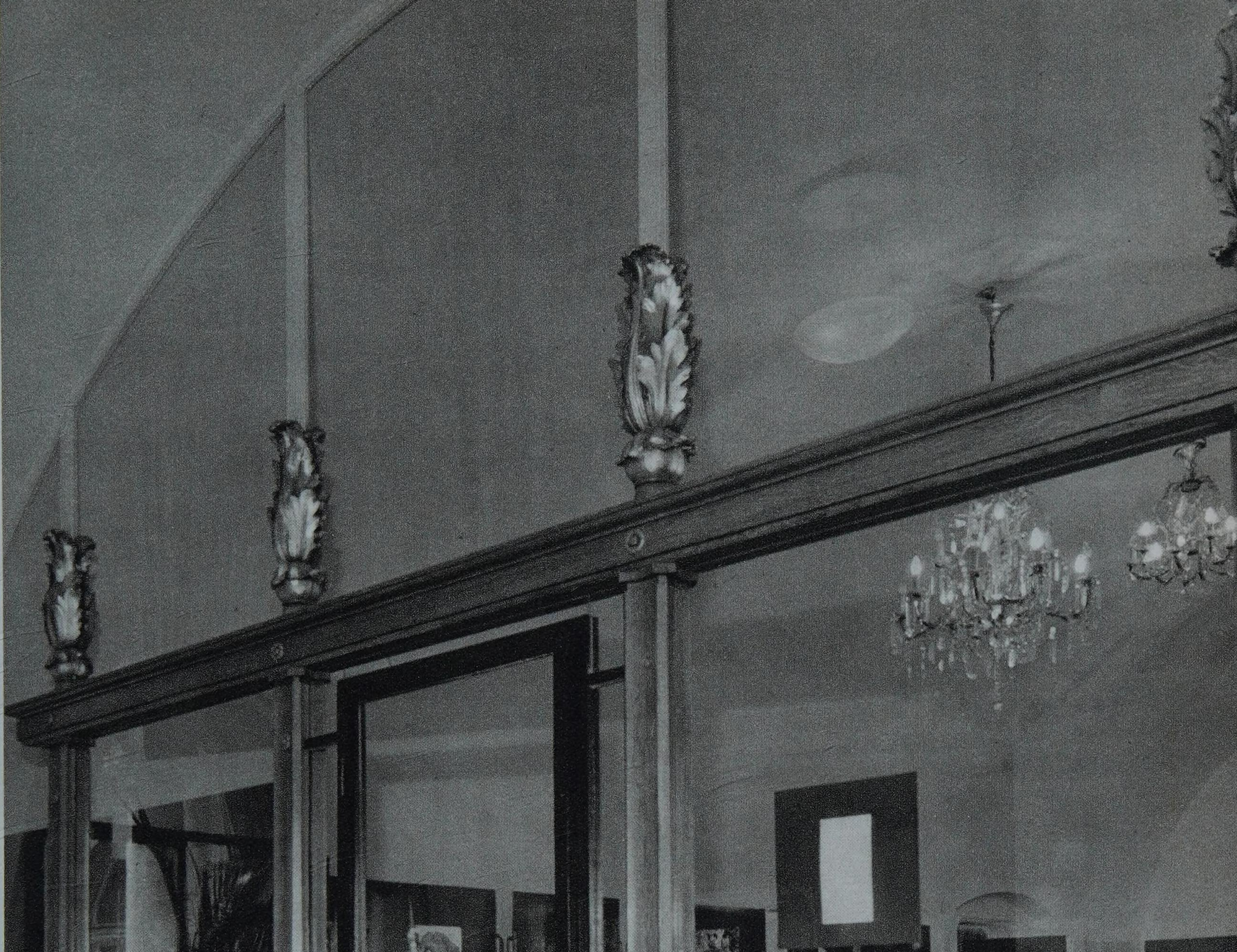

34.
List ze žaltáře a antifonáře královny Elišky
Лист из псалтыря и антифонария королевы Элишки
Blatt aus dem Psalter und Antiphonar der böhmischen Königin Elisabeth Richenza
A page from the book of psalms and antiphons of Queen Elizabeth Richenza
Une feuille du psautier et antiphonaire de la reine de Bohême Elisabeth Richenza

35.
Funkeho kabinet v Domě pánů z Kunštátu
Кабинет Функе в доме господ из Кунштата
Das Funke-Kabinett im Haus der Herren von Kunštát
Funke's Chamber in the House of the Lords of Kunštát
Le cabinet Funke à l'hôtel des seigneurs de Kunštát

36.
Nádvoří Domu pánů z Kunštátu
Двор дома господ из Куништата
Hof im Haus der Herren von Kunštát
The courtyard of the House of the Lords of Kunštát
La cour de l'hôtel des seigneurs de Kunštát

37.
Knihovna kláštera kapucínů v Brně
Библиотека монастыря ордена капуцинов в Брно
Bibliothek des Kapuzinerklosters in Brünn
The library of the Capuchin monastery in Brno
La bibliothèque du couvent des Capucins à Brno

KNIHY
КНИГИ
BÜCHER
BOOKS
P
13

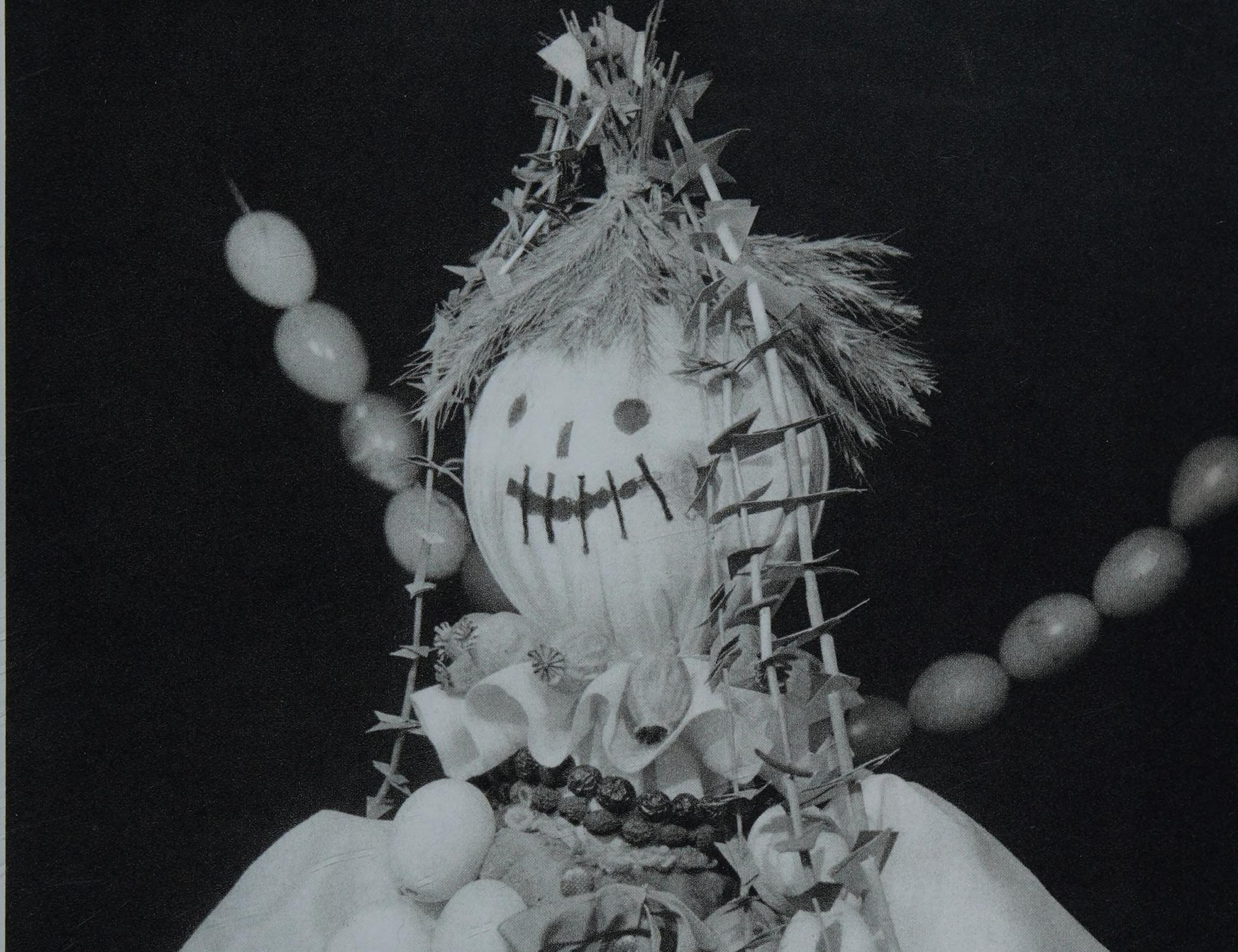

38.
Dům šlechtičen při pohledu z náměstí Svobody
Вид на дом благородных девиц со стороны площади Свободы
Das Adelige Damenstift, Blick vom Platz der Freiheit
The House of Noblewomen as seen from Freedom Square
La Maison des grandes dames vue à partir de la place de la Liberté

39.
Ukázka z expozic Národopisného muzea
Образец экспозиции Этнографического музея
Aus den Sammlungen des Ethnographischen Museums
Sample from the expositions of the Ethnographic Museum
Un échantillon des collections du Musée ethnographique

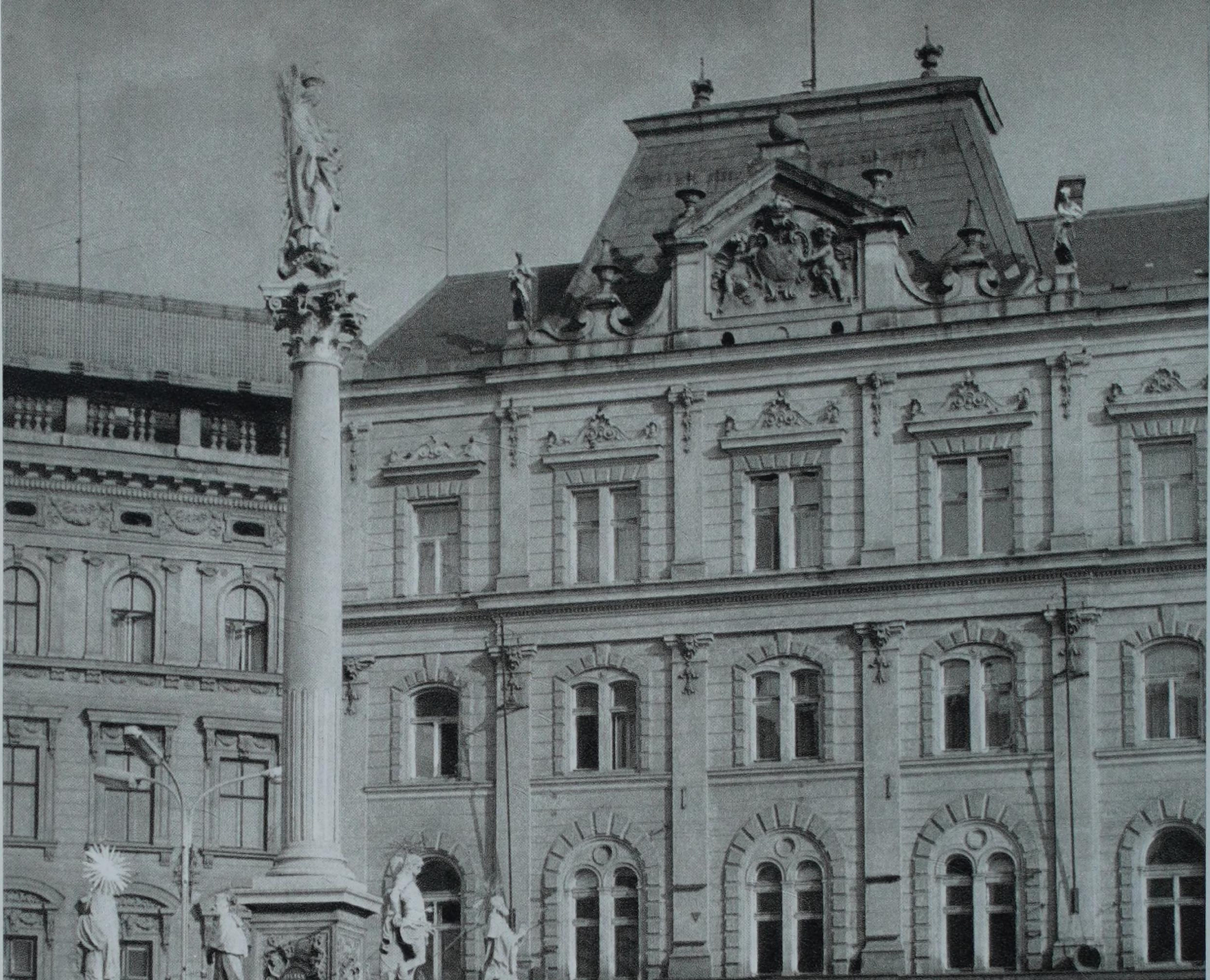

40.
Morový sloup na náměstí Svobody
Чумная колонна на площади Свободы
Pestsäule auf dem Platz der Freiheit
The plague column on Freedom Square
La colonne de la peste sur la place de la Liberté

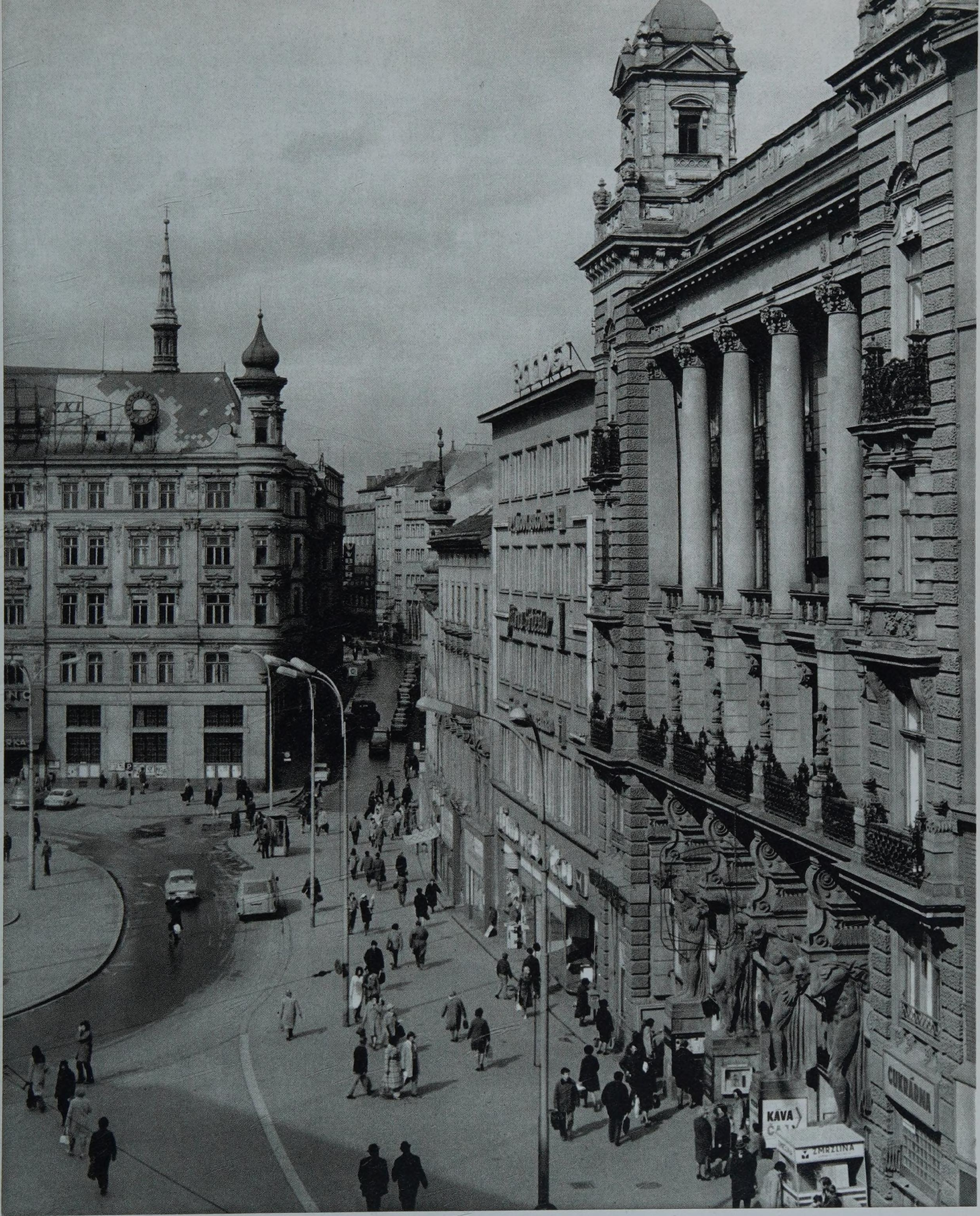

41.
Dům „U čtyř mamlasů“ na náměstí Svobody
Дом «У четырех грубиянов» на площади Свободы
Das Haus „U čtyř mamlasů“ (etwa „Bei den vier Tölpeln“) am Platz der Freiheit
The house called “At the Four Churls” on Freedom Square
La maison « Aux quatre pignoufs » sur la place de la Liberté

42.
Nádvoří Domu pánů z Lipé
Двор дома господ из Липы
Hof des Hauses der Herren von Lipá
The courtyard of the House of the Lords of Lipá
La cour de l'hôtel des seigneurs de Lipá

43.
Průčelí Domu pánů z Lipé na náměstí Svobody
Фасад фома господ из Липы на площади Свободы
Fassade des Hauses der Herren von Lipá am Platz der Freiheit
The facade of the House of the Lords of Lipá on Freedom Square
La façade de l'hôtel des seigneurs de Lipá sur la place de la Liberté

J·R·DEMEL·DR·H·C F·STANEK·DR·H·C J·ROZKOSNY·J·V·PAVELKA
MORAVSKÁ JEDNOTA
Snížení TRANZISTORU DANA z 600,- na 480,-
SÝRY

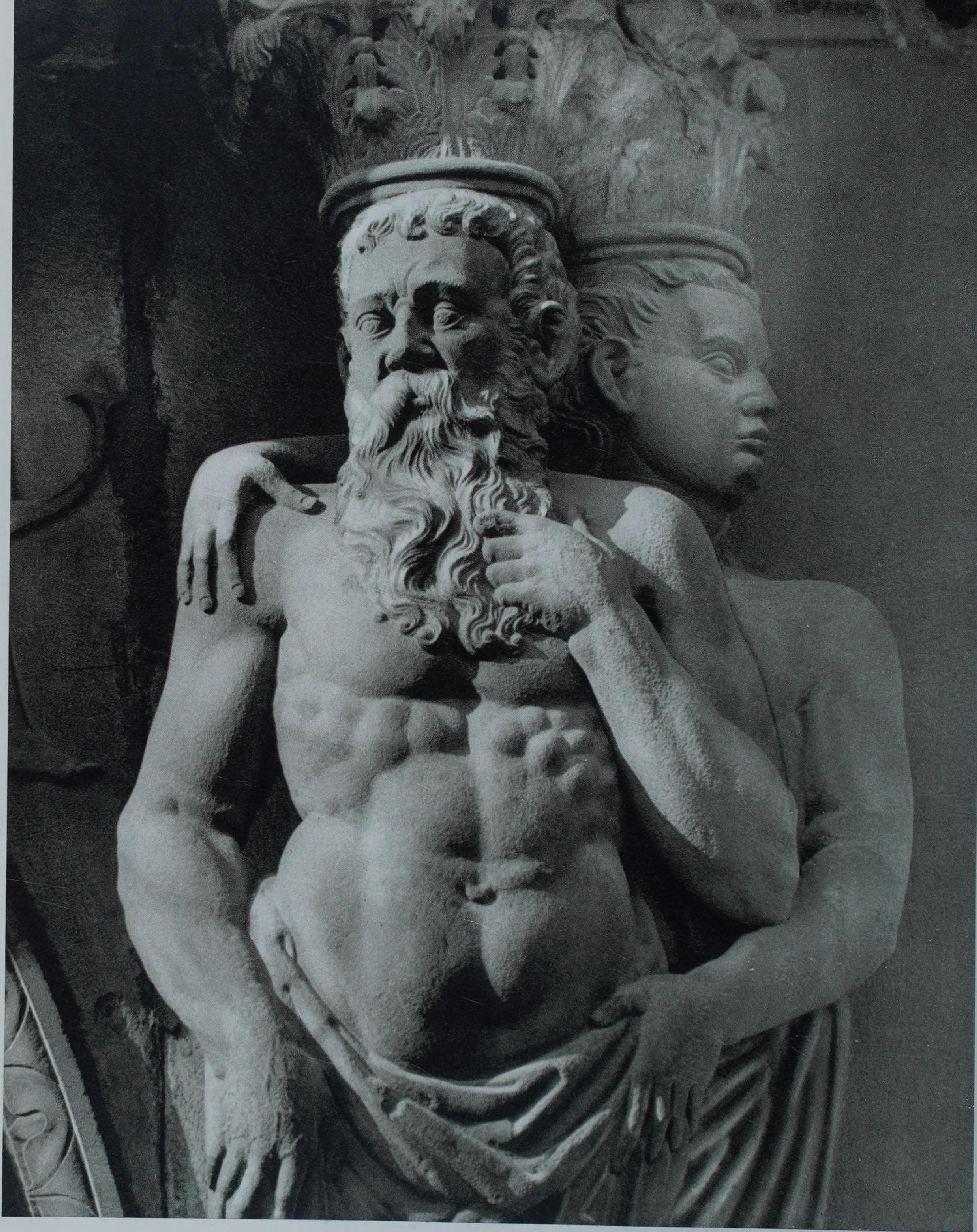

44.
Figurální výzdoba Domu pánů z Lipé
Скульптурные украшения дома господ из Липы
Figuralschmuck am Haus der Herren von Lipá
The figural decoration of the House of the Lords of Lipá
La décoration figurative de l'hôtel des seigneurs de Lipá

45.
Interiér kostela Nanebevzetí P. Marie
Интерьер костела Вознесения Богоматери
Interieur der Mariä-Himmelfahrts-Kirche
The interior of the Church of the Assumption of Our Lady
L'intérieur de l'église de l'Assomption

46.
Socha markraběte Jana na portále kláštera augustiniánů
Статуя с изображением маркграфа Яна на портале монастыря ордена августинцев
Statue des Markgrafen Johann am Portal des Augustiner-Klosters
The sculpture of Margrave Jan on the portal of the Augustinian monastery
La statue du margrave Jan sur le portail du couvent des Augustins

47.
Vestibul v Muzeu dělnického hnutí
Вестибюль в Музее рабочего движения
Vestibül im Museum der Arbeiterbewegung
The vestibule in the Museum of the Workers' Movement
Le vestibule du Musée du mouvement ouvrier

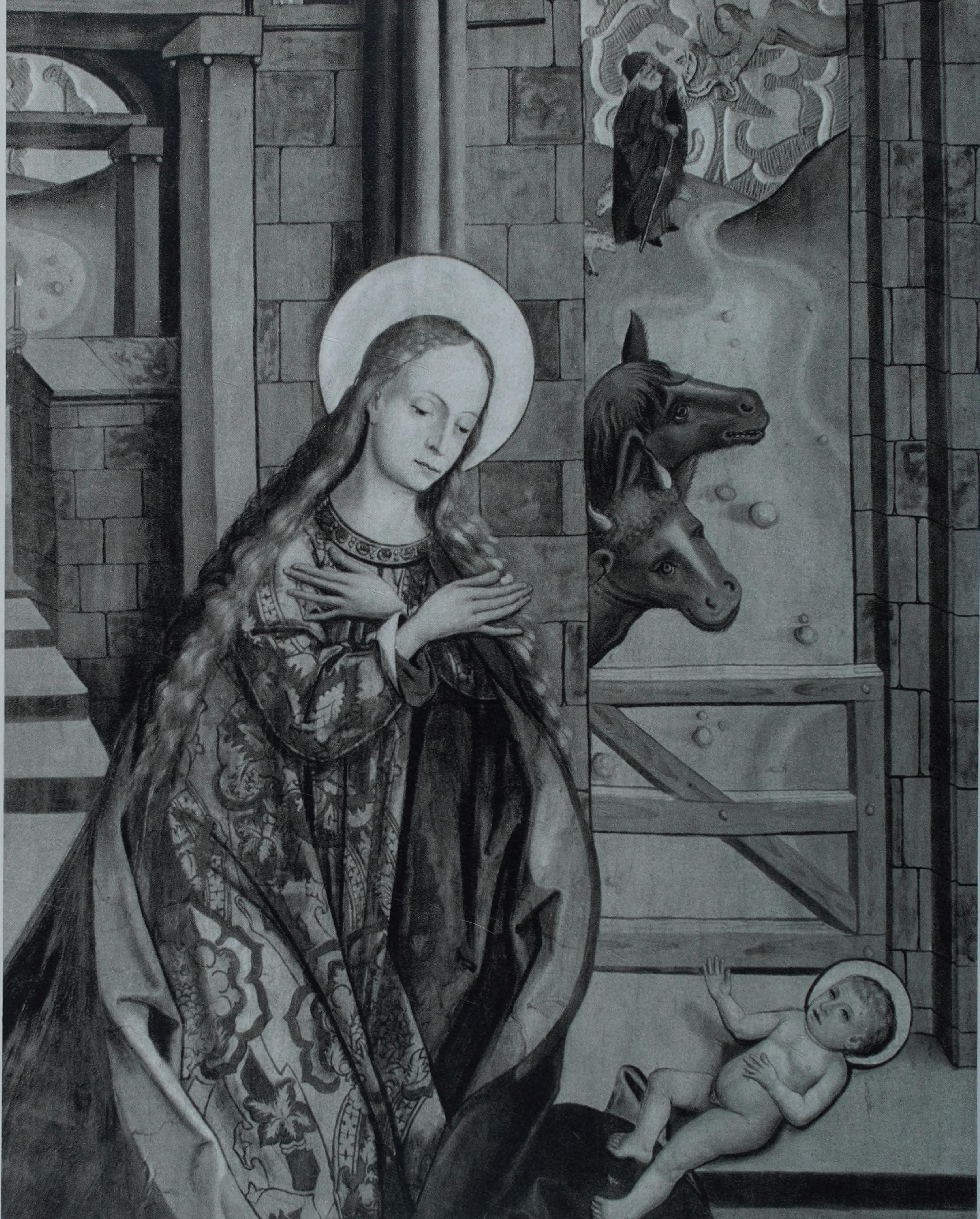

48.
Pozdně gotický obraz Narození Páně
Позднеготическая картина «Рождество Христово»
Spätgotische Gemälde der Geburt Christi
Late Gothic painting of the Birth of Our Lord
La tableau de style gothique tardif reproduisant la Nativité

49.
Interiér kostela sv. Tomáše v Brně
Интерьер костела св. Фомы в Брно
Interieur der St.-Thomas-Kirche in Brünn
The interior of St. Thomas's Church in Brno
L'intérieur de l'église Saint-Thomas de Brno

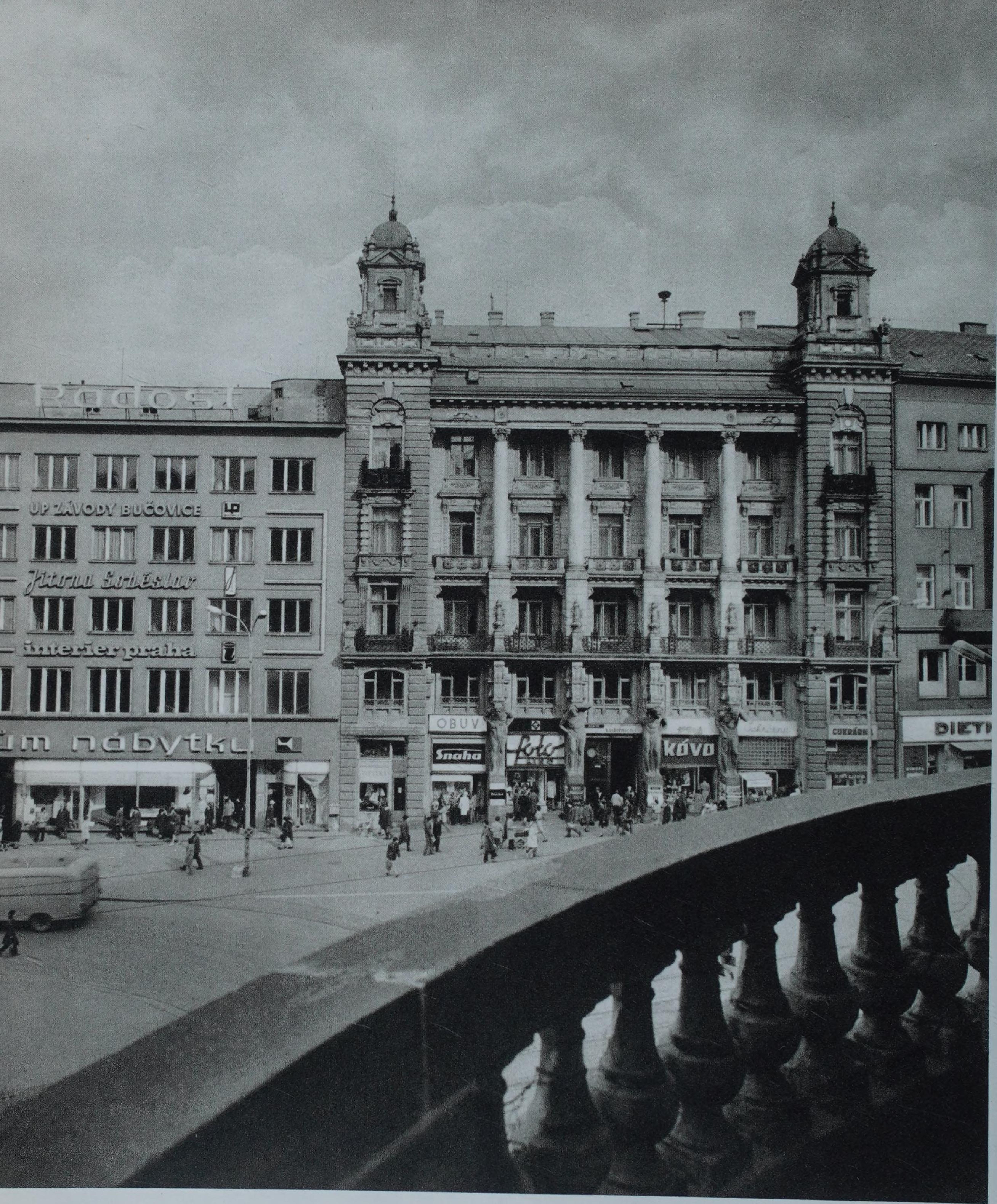
Rados
ÚP ZÁVODY BUČOVICE
Jitona Soběslav
interierpraha
ům nábytku
OBUV
Snaha
Foto
KÁVO
CUKRÁRNA
DIET

50.
Náměstí Svobody od morového sloupu
Площадь Свободы со стороны Чумной колонны
Blick auf den Platz der Freiheit von der Pestsäule
Freedom Square as seen from the plague column
La place de la Liberté vue à partir de la colonne de la peste

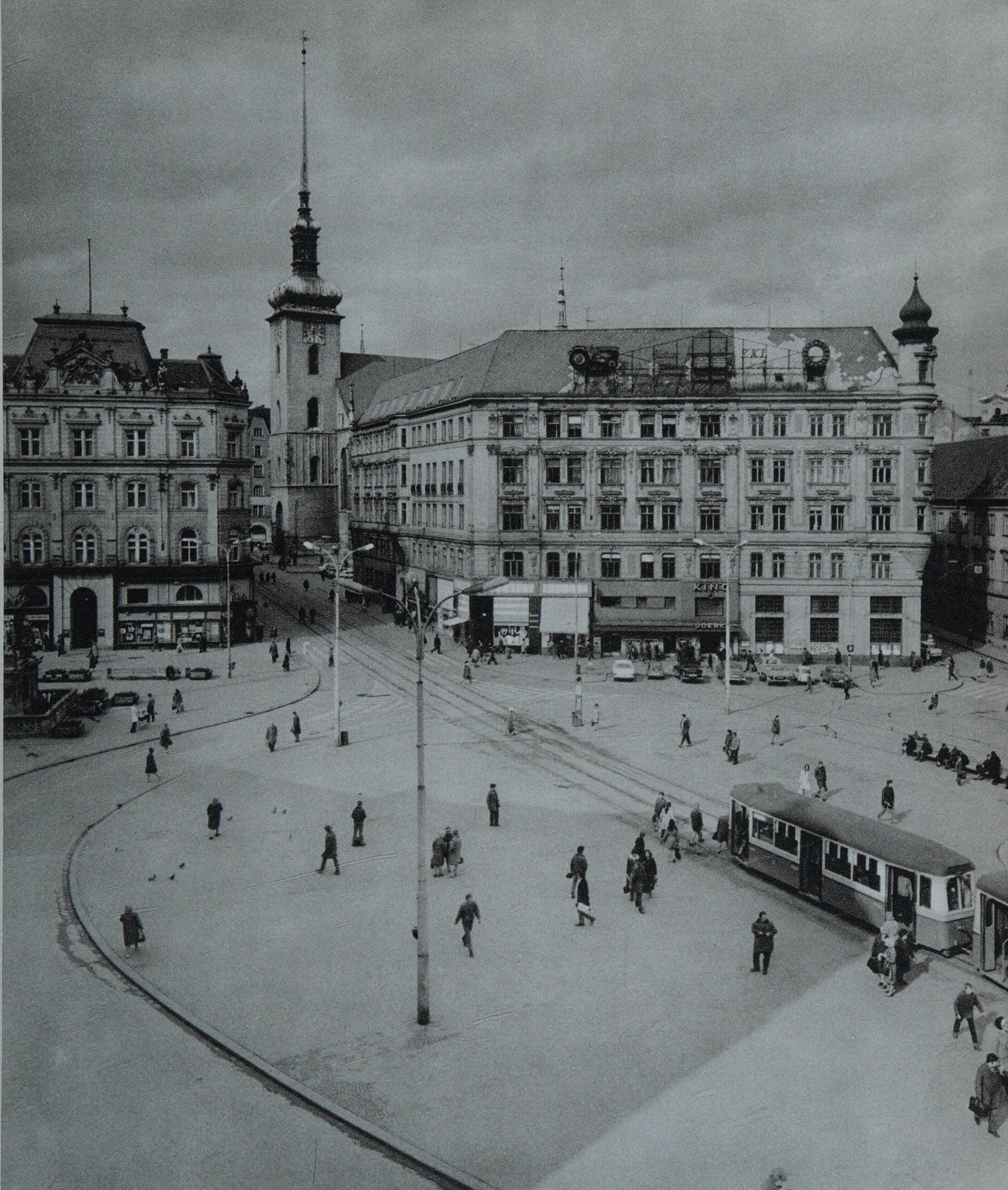

51.
Průhled z náměstí Svobody do ulice 9. května
Вид со стороны площади Свободы на улицу 9 кветна (мая)
Blick vom Platz der Freiheit in die Gasse des 9. Mai
View of 9th May Street from Freedom Square
La rue du 9 mai vue à partir de la place de la Liberté

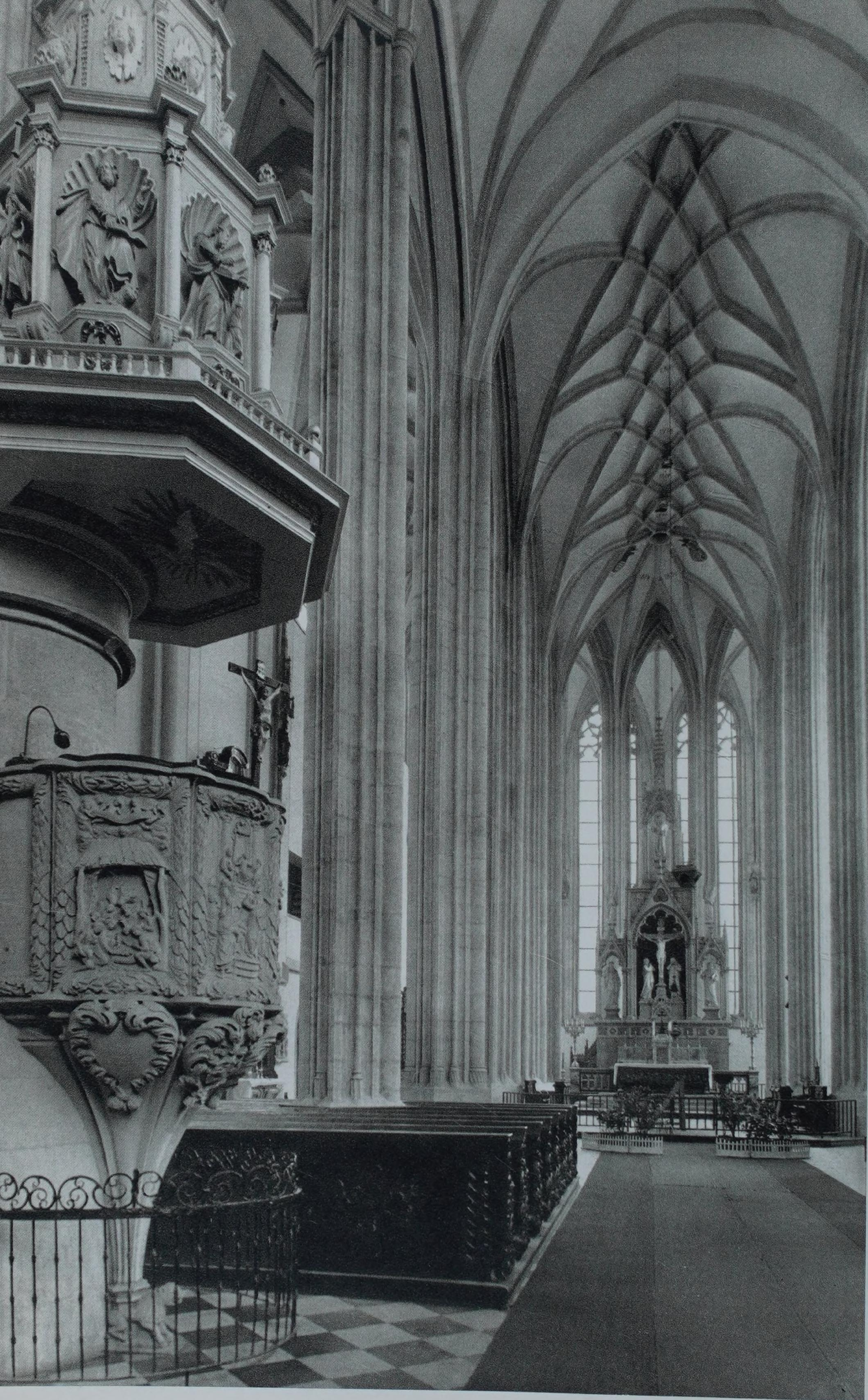

52.
Hlavní loď chrámu
sv. Jakuba
s kazatelnou
Главный неф собора св. Иакова
с церковной кафедрой
Hauptschiff des
St.-Jakobs-Doms
mit Kanzel
The main nave of
St. James's Cathedral
with the pulpit
La nef principale et la
chaire de l'église
Saint-Jacques

53.
Reliéf v chrámu
sv. Jakuba
Рельеф в соборе
св. Иакова
Relief im
St.-Jakobs-Dom
A relief in St. James's
Cathedral
Un relief de l'église
Saint-Jacques

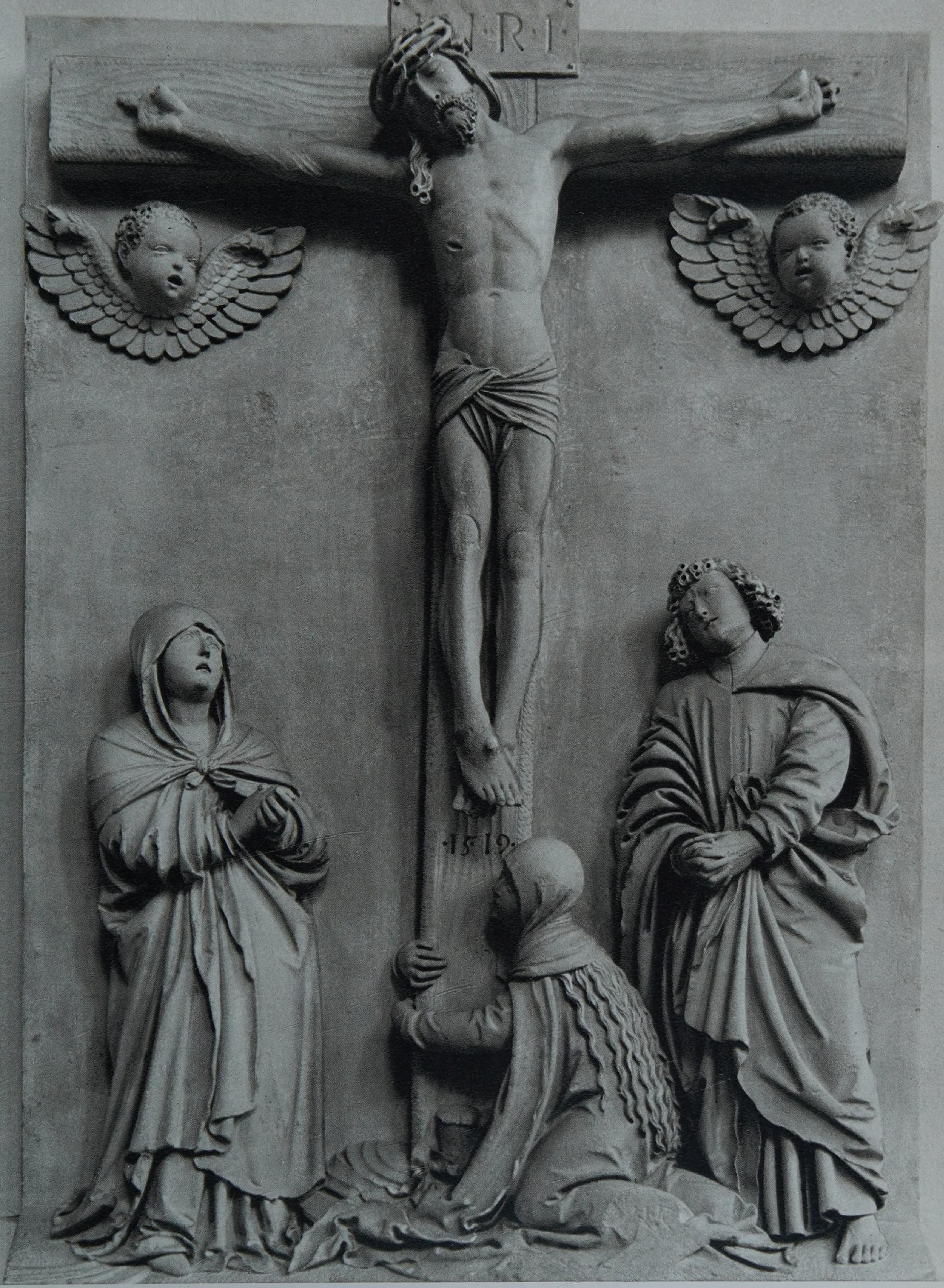
I·N·R·I
·1519·

POJIŠTĚNÍ DO KAŽDÉ
KRAJSKÁ SLAVNOST MÍRU
A DRUŽBY 18. ČERVNA 1972
SVAZ ČESKOSLOVENSKO-
ОВЕТSKÉHO PŘÁTELSTVÍ
СОЮЗ ЧЕХОСЛОВАЦКО-
ВЕТСКОЙ ДРУЖБЫ
VÍTÁME ÚČASTNÍKY KRAJSKÉ KONFERENCE SSM

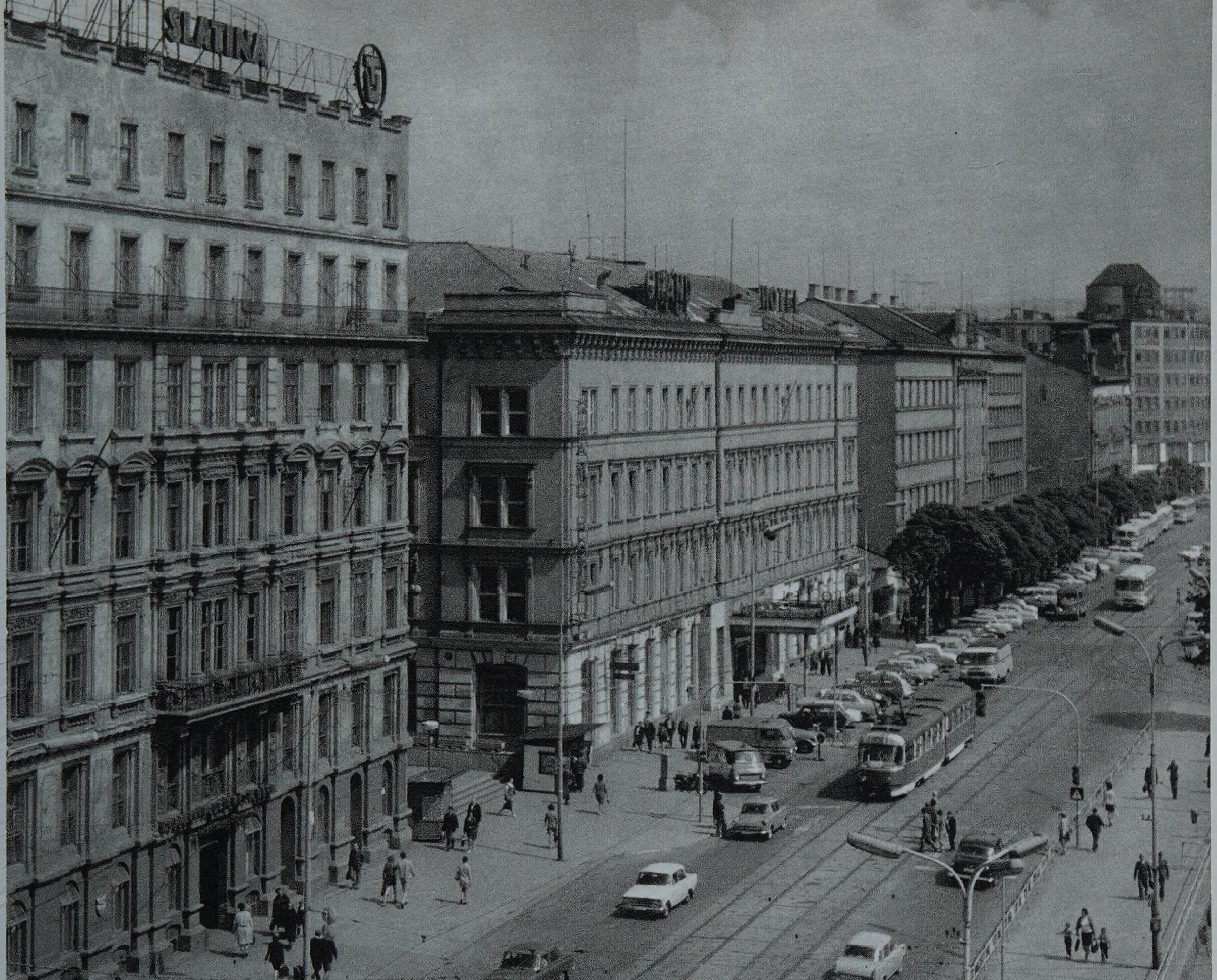

54.
Rušné náměstí Čs. armády u Hlavního nádraží
Оживленная площадь Чехословацкой армии вблизи Главного вокзала
Der belebte Platz der Tschechoslowakischen Armee beim Hauptbahnhof
Busy Czechoslovak Army Square near the Main Station
La place animée de l'Armée tchécoslovaque près de la Gare centrale

55.
Třída 1. máje směrem k Paláci odborů
Проспект 1 Мая по направлению к Дворцу профсоюзов
Die Straße des 1. Mai in der Richtung zum Palast der Gewerkschaften
1st May Street in the direction of Trade Unions Palace
La rue du 1er mai vue en direction du «Palais des syndicats»

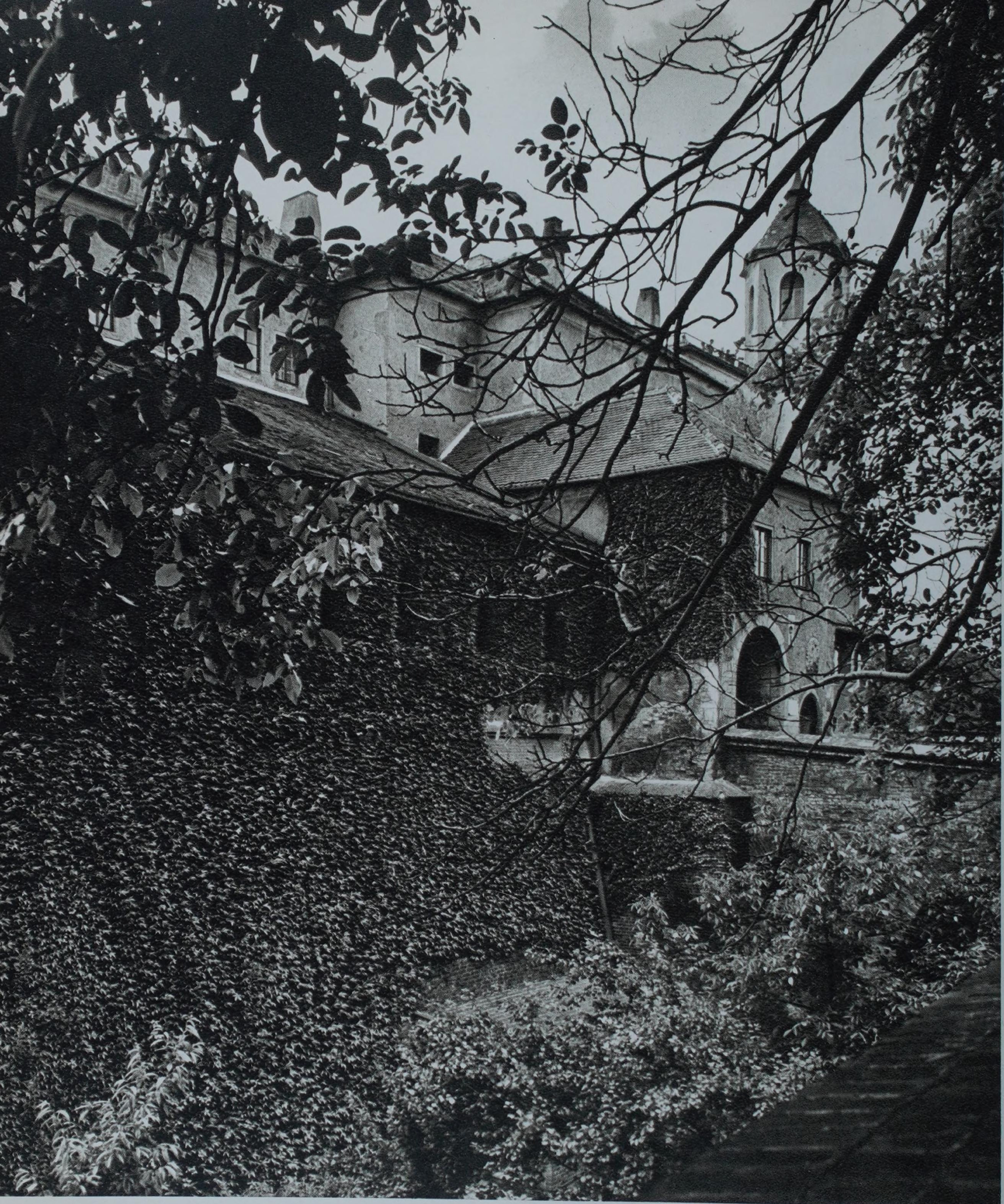

56.
Pohled na hrad Špilberk z hradního parku
Вид на замок Шпильберк со стороны окружающего замок парка
Blick zur Burg Spielberg aus dem Burgpark
View of Špilberk Castle from the castle park
Le château fort Špilberk vu à partir du parc de château

57.
Špilberský hradní příkop
Шпильберкский ров, окружающий замок
Burggraben des Spielbergs
The moat of Špilberk Castle
Le fossé d'enceinte de Špilberk

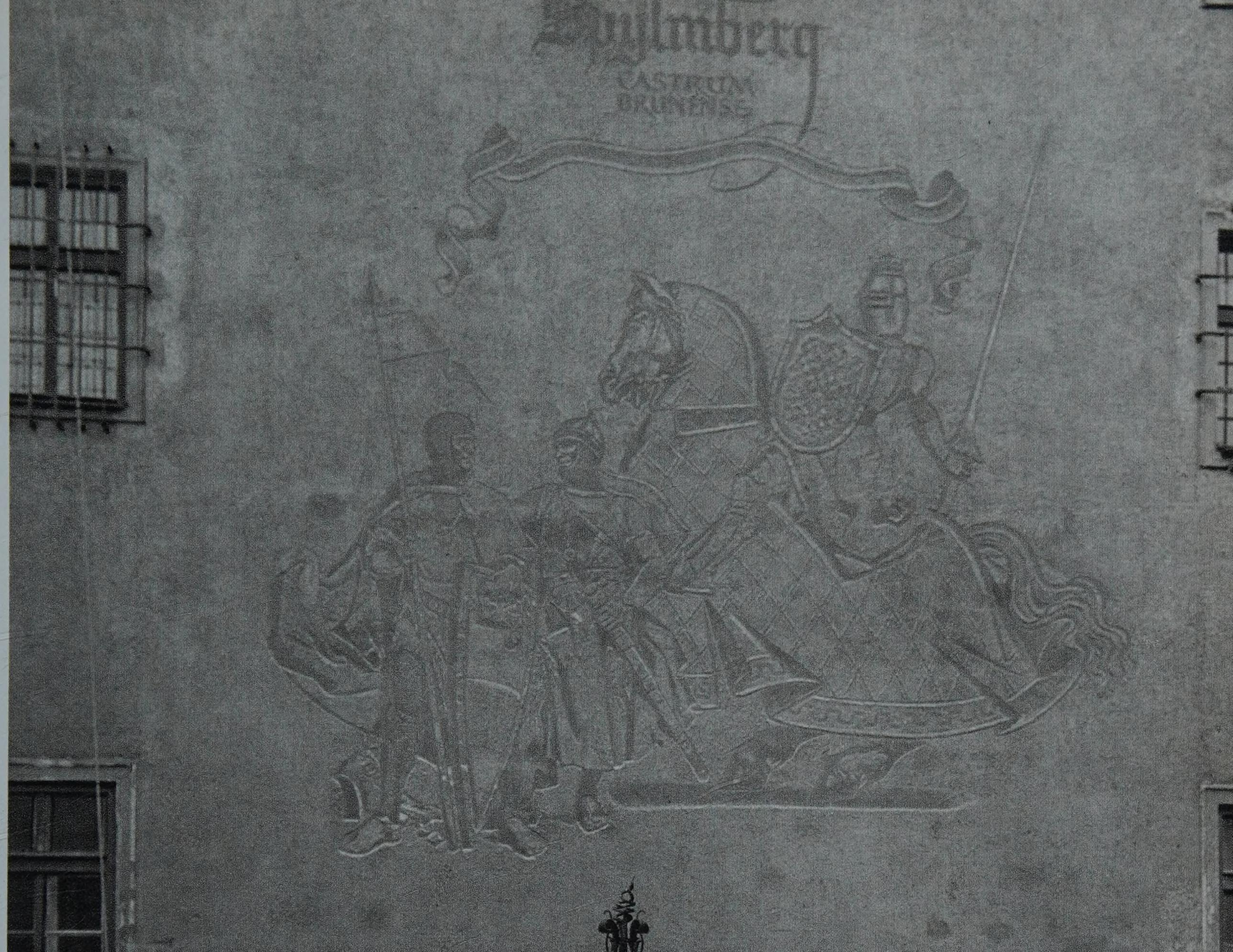

58.
Vstupní brána do hradu Špilberka
Входные ворота в замок Шпильберк
Eingangstor zur Burg Spielberg
The entrance gate to Špilberk Castle
La porte d'entrée du château fort Špilberk

59.
Hradní nádvoří se studnou
Двор замка с колодцем
Burghof mit Brunnen
The castle courtyard with a well
La cour du château fort avec sa fontaine

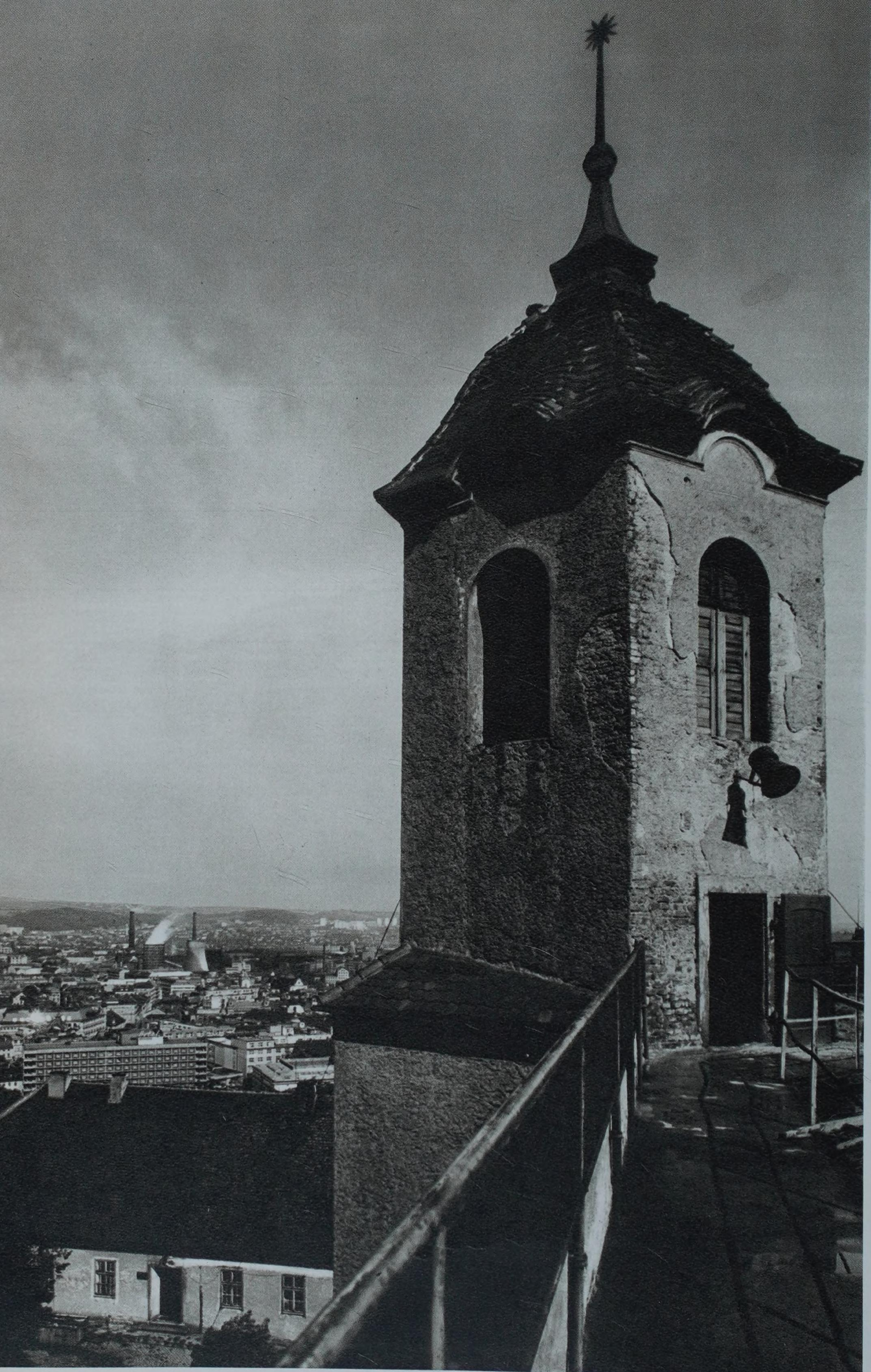

60.
Panoráma Brna od
věže hradu Špilberka
Панорама Брно
со стороны башни
замка Шпильберк
Panorama Brünns vom
Burgturm des Spielbergs
The panorama of Brno
from the tower of
Špilberk Castle
Le panorama de Brno
vu à partir de la tour
du château fort
Špilberk

61.
Panoráma Brna
ze Špilberku
Панорама Брно
со стороны
Шпильберка
Panorama Brünns vom
Spielberg
The panorama of Brno
from Špilberk Castle
Brno vu du haut de
Špilberk

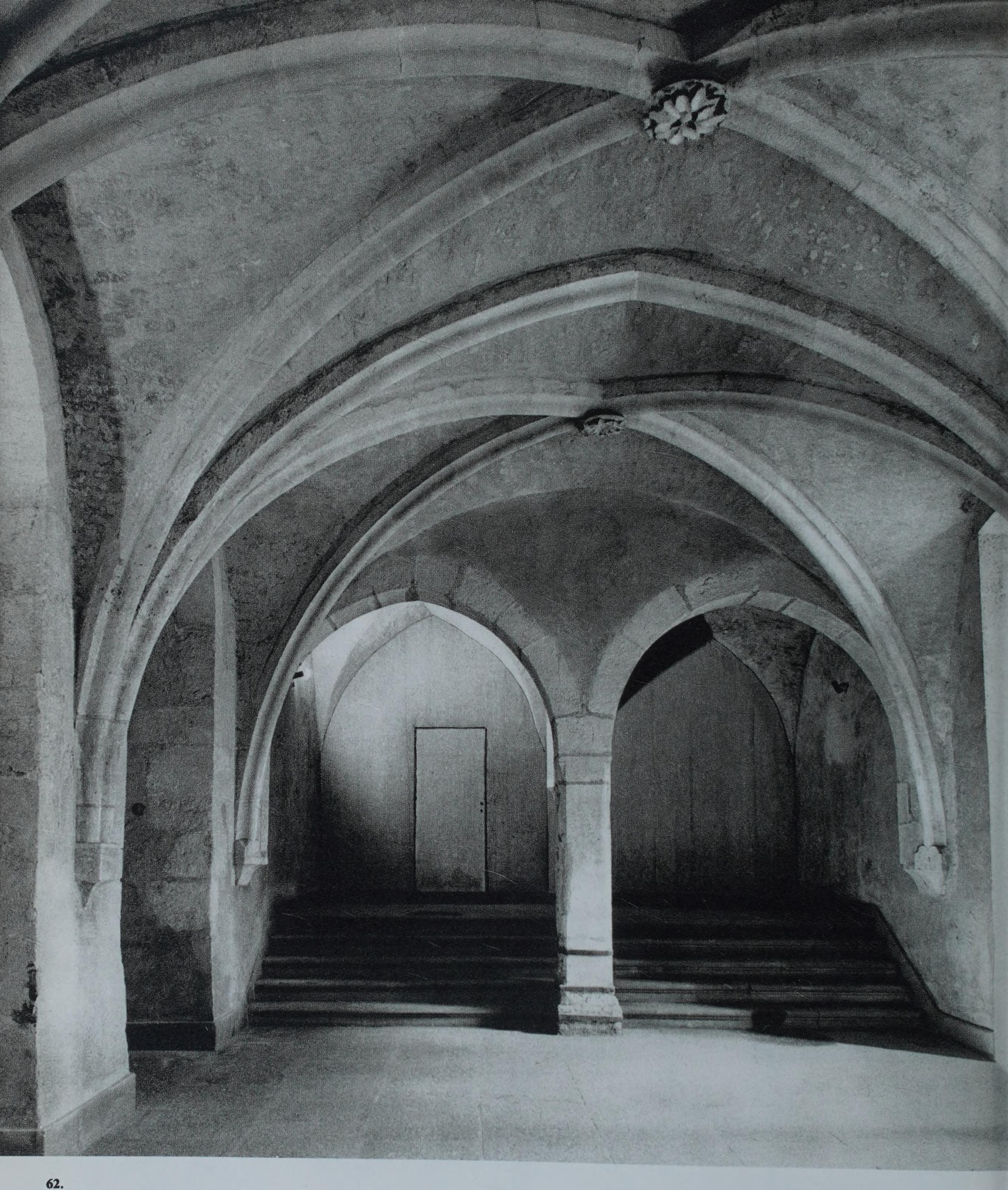

62.
Interiér hradu Špilberka
Интерьер замка Шпильберк
Interieur der Burg Spielberg
The interior of Špilberk Castle
L'intérieur du château fort Špilberk

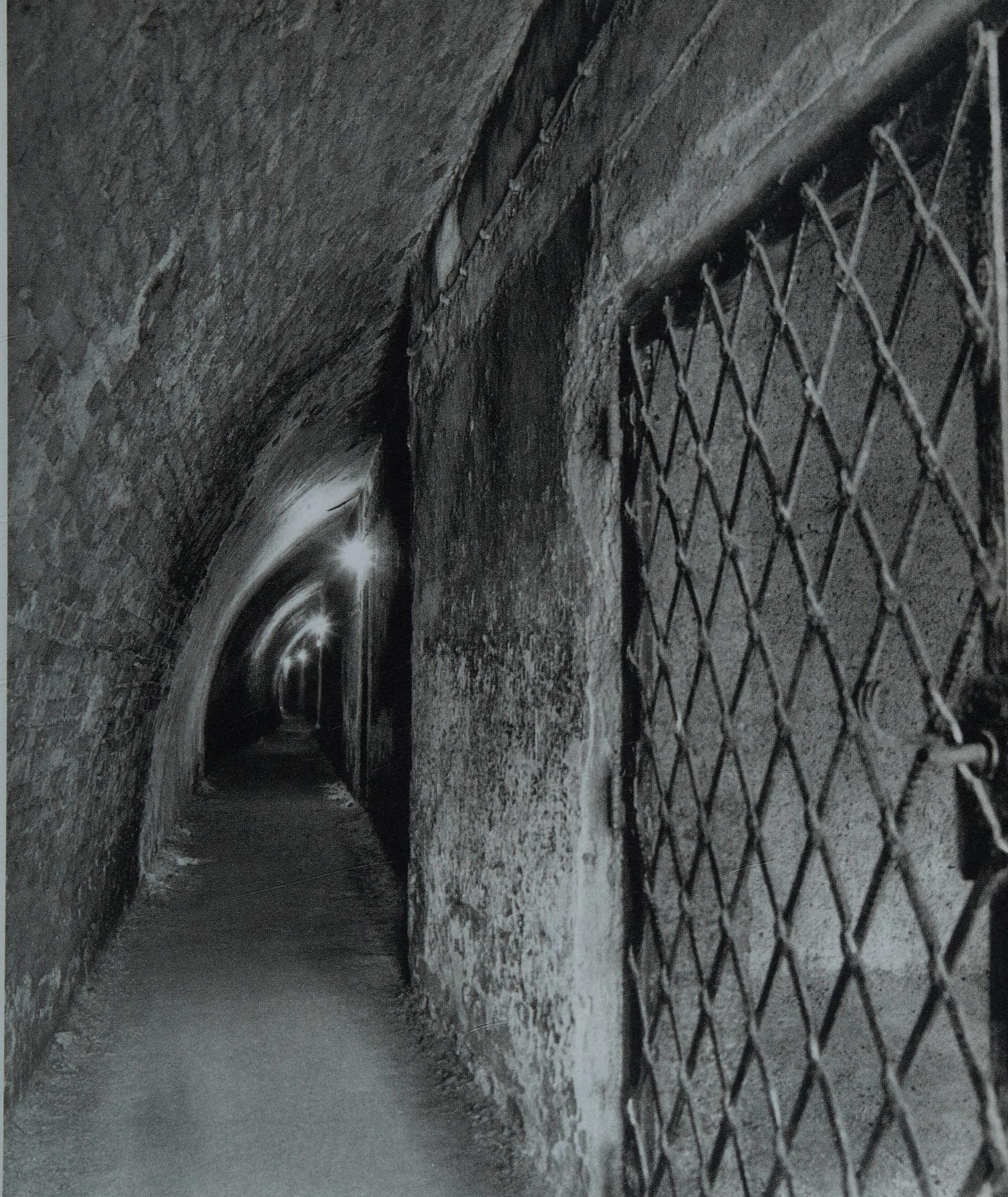

63.
Kasematy hradu Špilberka
Казематы замка Шпильберк
Kasematten der Burg Spielberg
The casemates of Špilberk Castle
Les casemates du château fort Špilberk

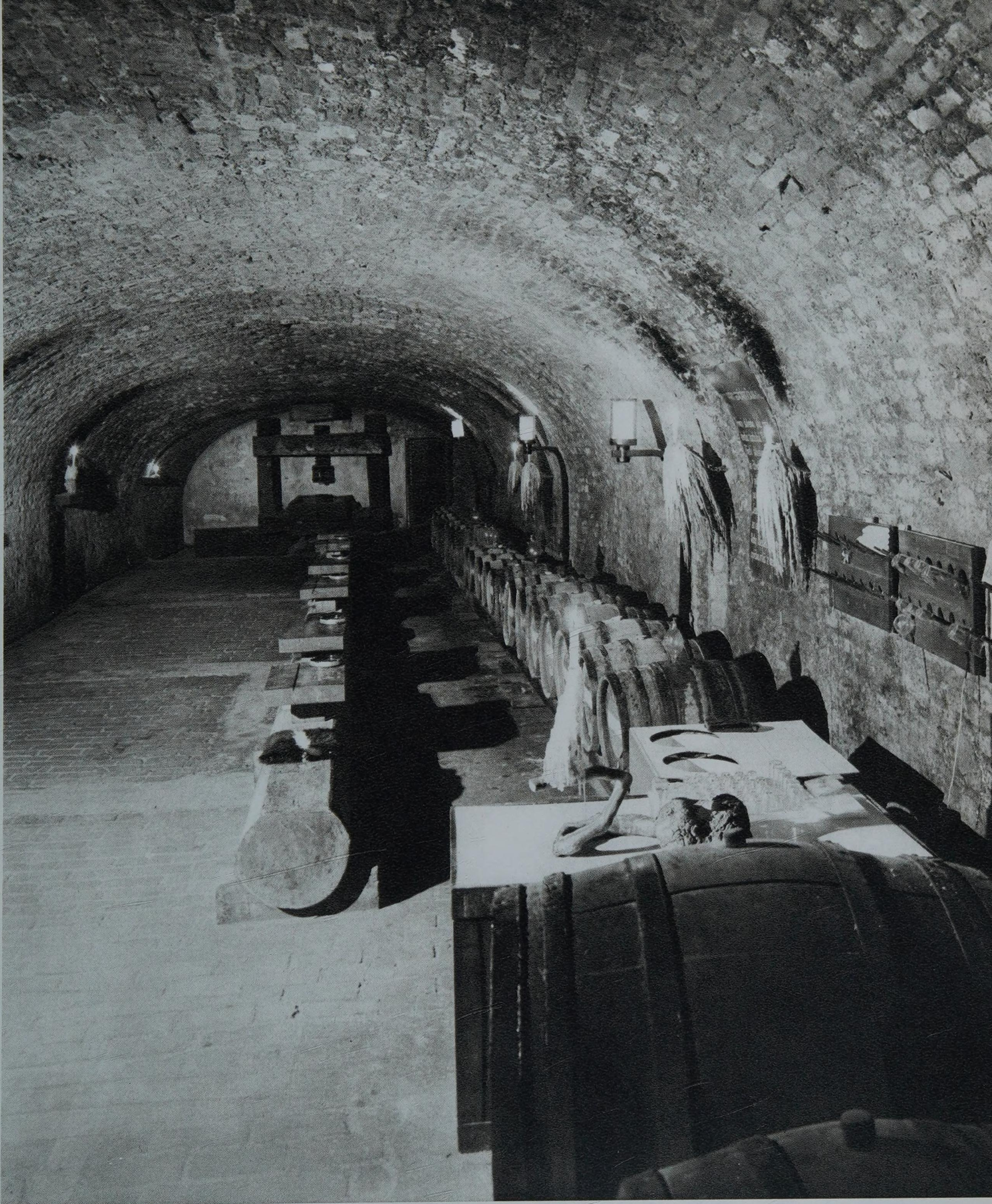

64.
Z expozice Muzea města Brna na Špilberku
Часть экспозиции Музея города Брно на Шпильберке
Eine der Expositionen des Städtischen Museums im Spielberg
An exposition of the Museum of the Town of Brno at Špilberk Castle
Une partie des collections du Musée de la ville de Brno

65.
Vinné sklepy v podzemi starobrněnského kláštera
Винные погреба в подземелье Старобрненского монастыря
Unterirdische Weinkeller im Alt-Brünner Kloster
The wine cellars in the basement of the Old Brno monastery
Les caves vinicoles dans le sous-sol du couvent de Staré Brno

R
S
T
U

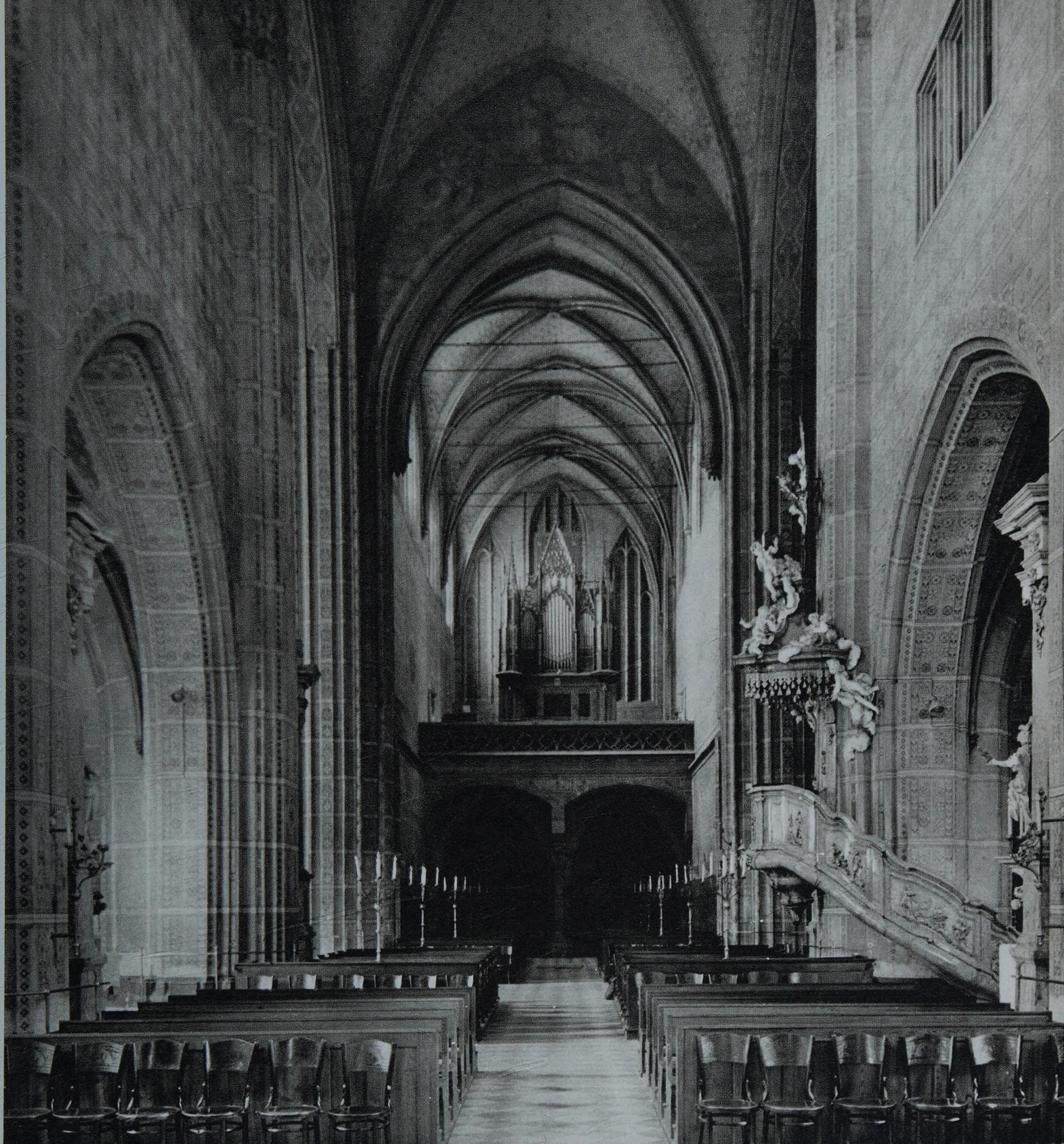

66.
Knihovna Starobrněnského kláštera
Библиотека Старобрненского монастыря
Bibliothek des Alt-Brünner Klosters
The library of the Old Brno monastery
La bibliothèque du couvent de Staré Brno

67.
Průhled lodí kostela P. Marie na Starém Brně
Вид через неф костела Девы Марии в Старом Брно
Blick durch das Schiff der Marienkirche in Alt-Brünn
View through the nave of the Church of Our Lady in Old Brno
Vue à travers la nef de l'église Notre-Dame à Staré Brno

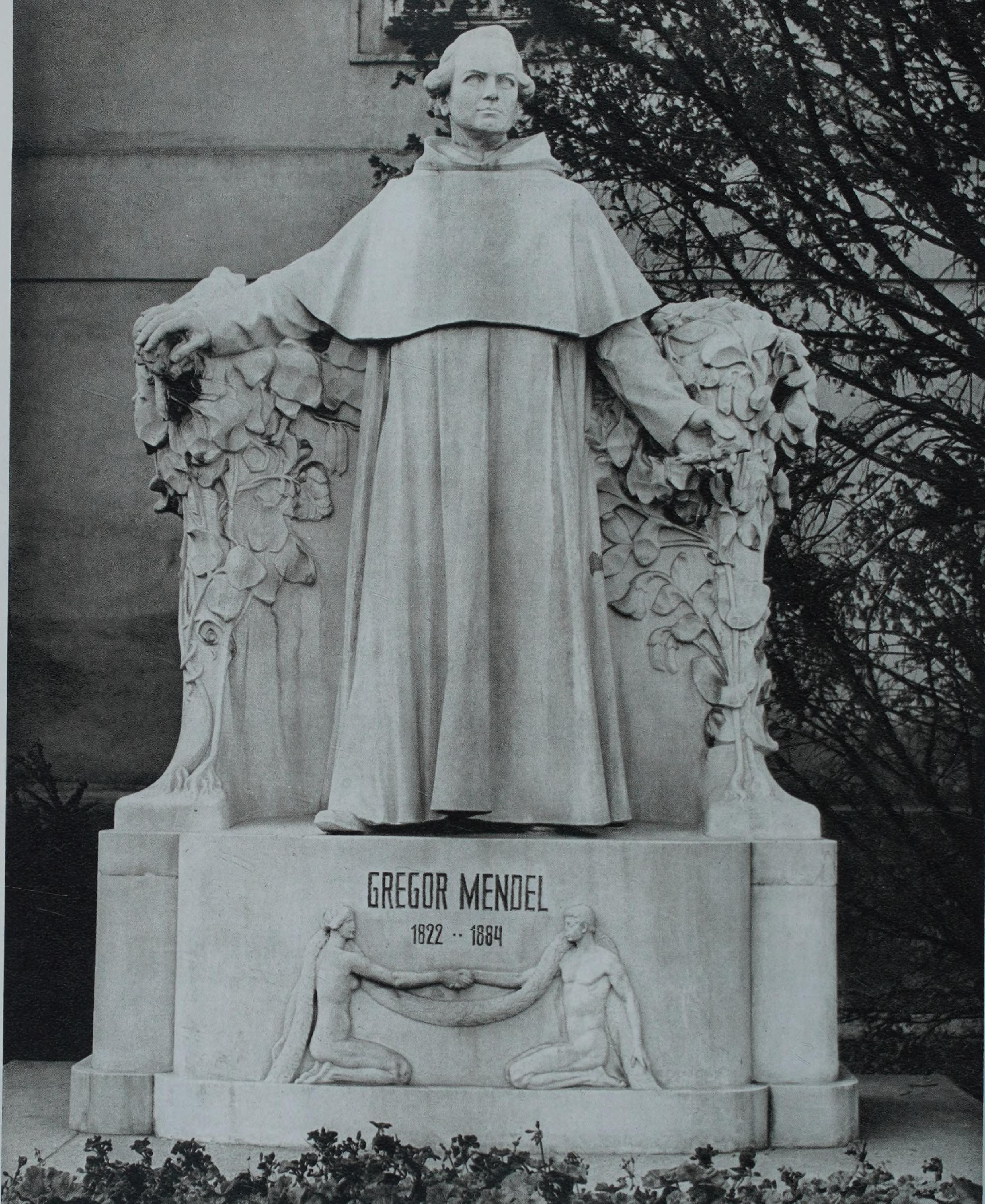

68.
Pomník zakladatele světové genetiky Gregora Mendela
Памятник основателю мировой генетики Грегору Менделю
Denkmal des Gründers der Genetik, Gregor Mendels
The monument to Gregor Mendel, the founder of world genetics
Le monument de Gregor Mendel, fondateur de la génétique

69.
Interiér starobrněnského kláštera
Интерьер Старобрненского монастыря
Interieur des Alt-Brünner Klosters
The interior of Old Brno monastery
L'intérieur du couvent de Staré Brno

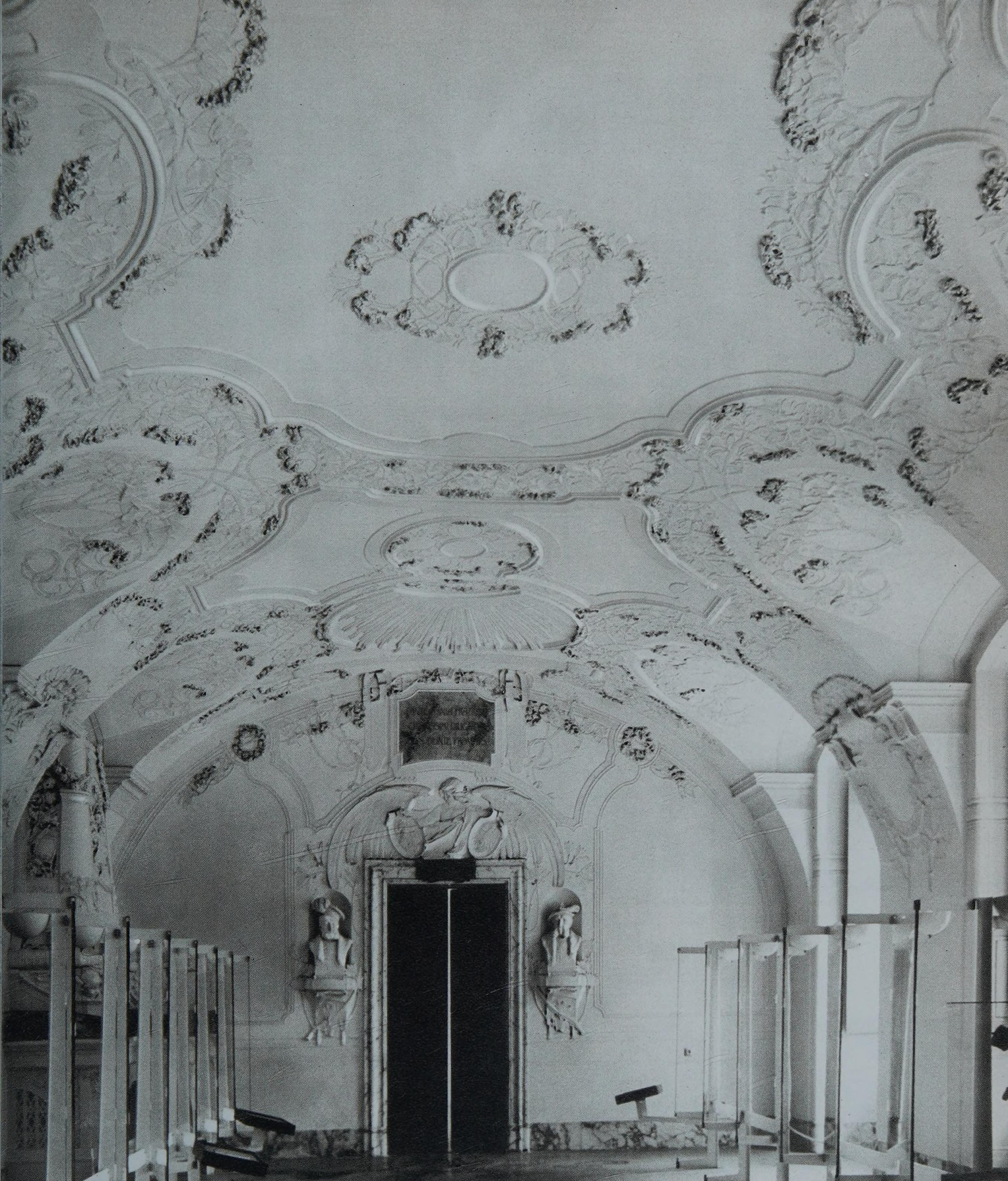

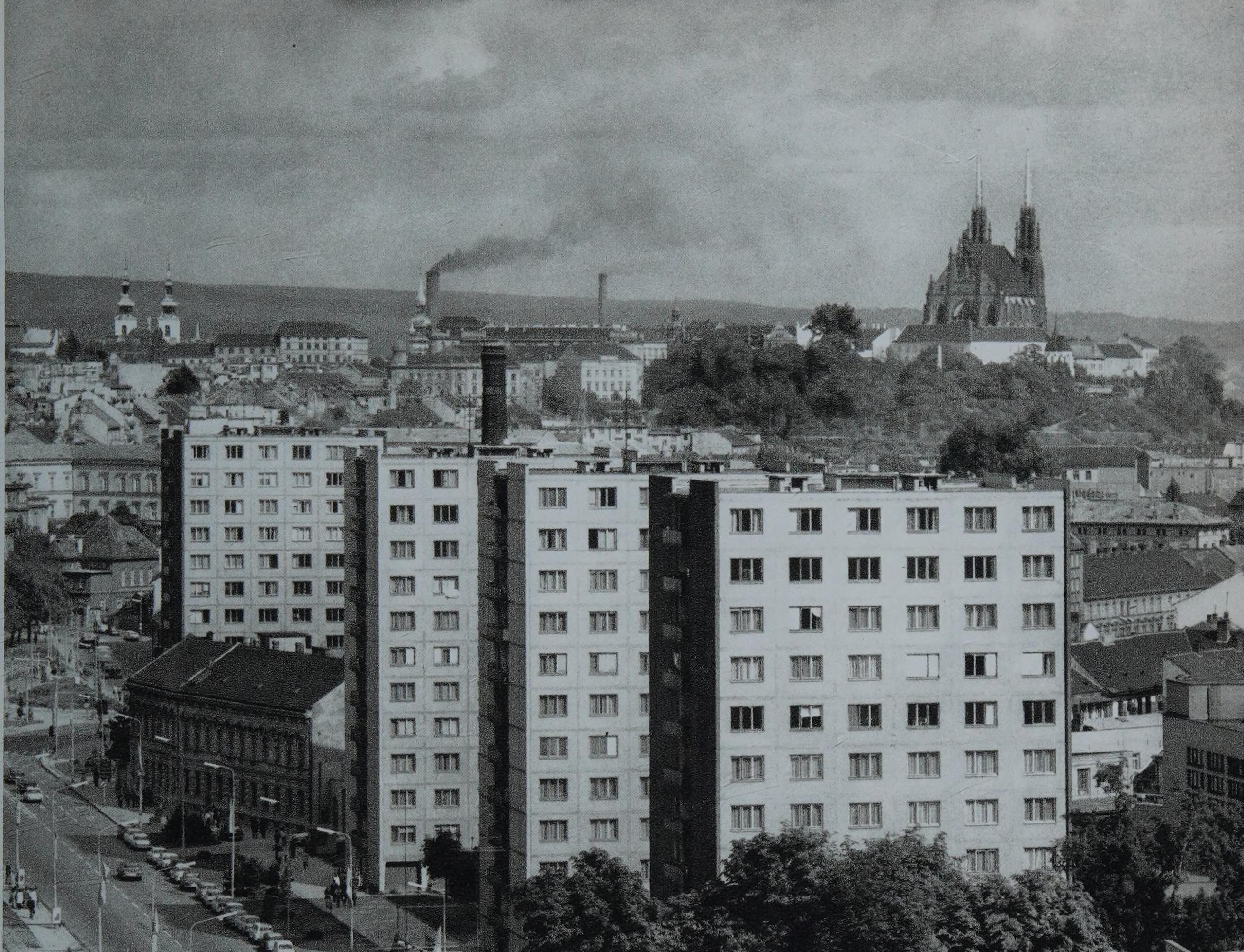

70.
Kostel sv. Tomáše s klášterem
Костел св. Фомы с монастырем
St.-Thomas-Kirche mit Kloster
St. Thomas's Church with the monastery
L'église Saint-Thomas avec son couvent

71.
Nová výstavba ve staré části města
Новостройки в старой части города
Neubauten im alten Teil der Stadt
New buildings in the old part of the town
Nouvelle édification dans la vieille cité

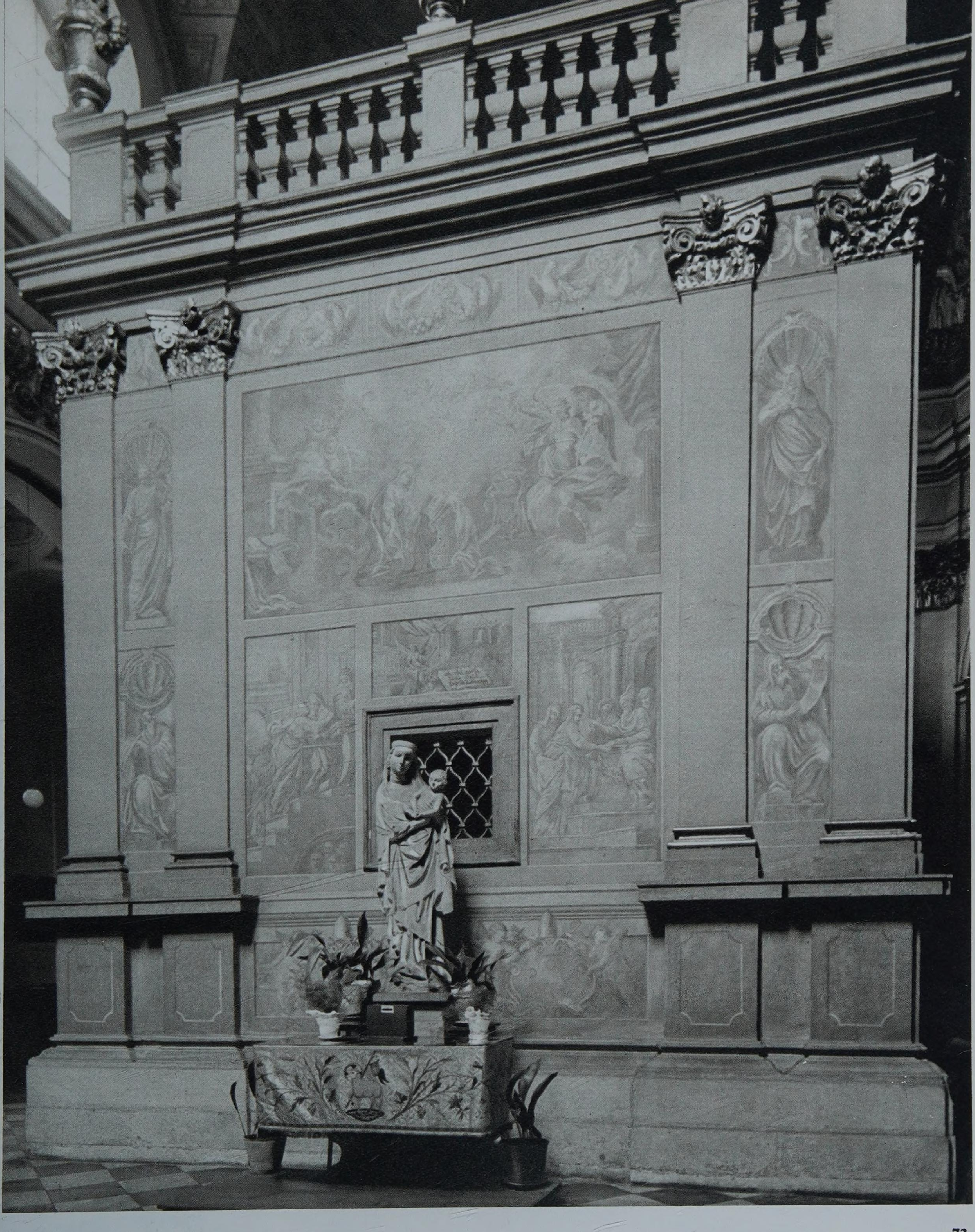

72.
Anděl na průčelí minoritského chrámu
Ангел на фасаде собора миноритов
Engel an der Fassade des Minoritendoms
The angel on the facade of the Minorite church
L'ange sur la façade de l'église des Frères mineurs

73.
Loretánská kaple uvnitř chrámu sv. Janů
Каплица внутри собора святых Иоаннов
Loreto-Kapelle im Johannesdom
The Loretto chapel in the Church of the SS. John
La chapelle de Lorette à l'église Saints-Jeans

74.
Varhany v chrámu sv. Janů
Орган в соборе св. Иоаннов
Orgel im Johannesdom
The organ in the Church of the SS. John
L'orgue de l'église Saints-Jeans

ERUDITIS INTERSUM
COGITATIONIBUS
XV
XVI
XXI

75.
Knihovna minoritského kláštera
Библиотека монастыря ордена миноритов
Bibliothek des Minoritenklosters
The library of the Minorite monastery
La bibliothèque du couvent des Frères mineurs

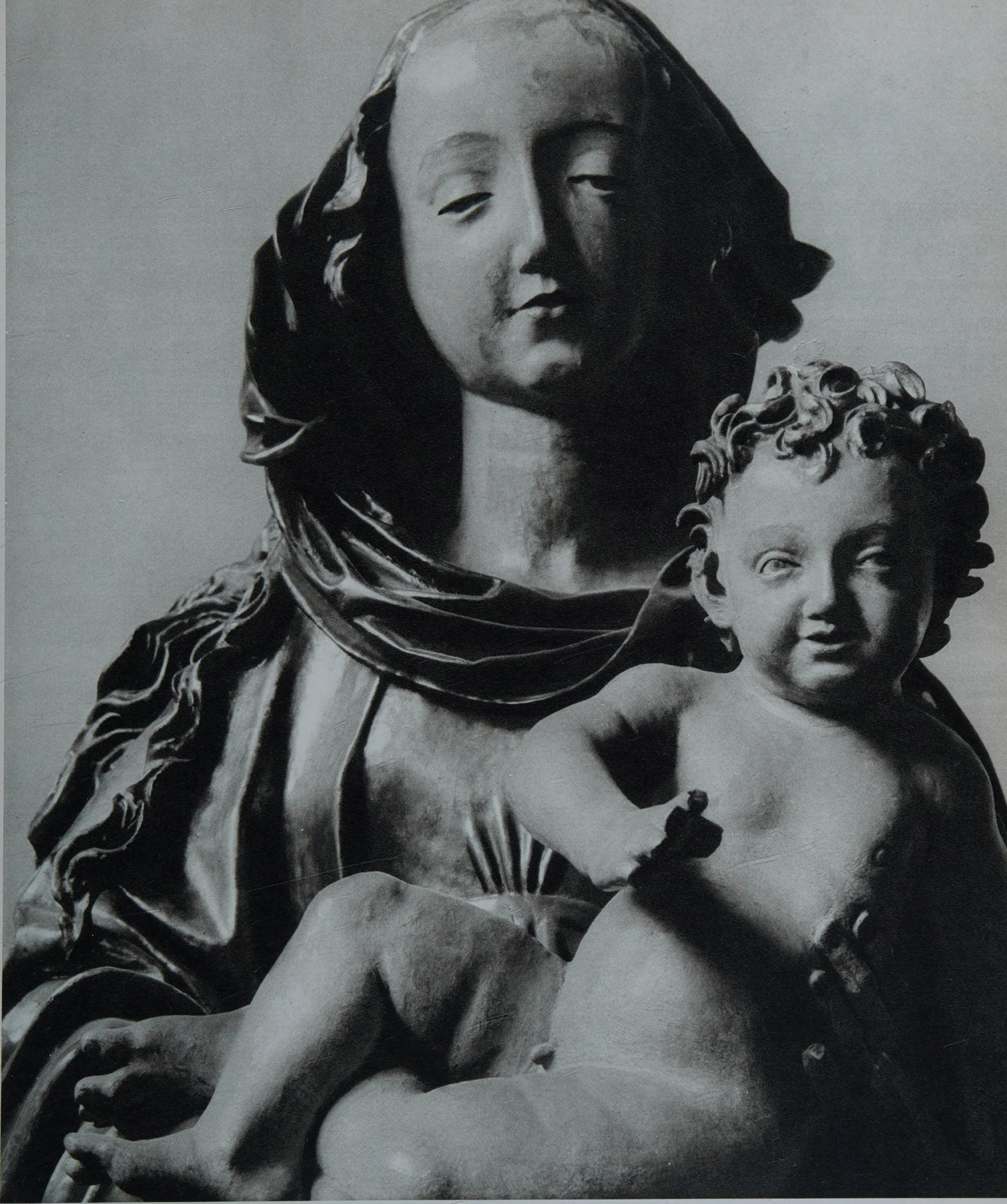

76.
Hlavní sál minoritské knihovny
Главный зал Миноритской библиотеки
Hauptsaal der Minoritenbibliothek
The main hall of the Minorite library
La salle principale de la bibliothèque des Frères mineurs

77.
Madona s dítětem zvaná Olomoucká
Мадонна с младенцем, называемая «Оломоуцкая»
Die sog. Olmützer Madonna mit Kind
The Madonna and Child known as the Olomouc Madonna
La Madone avec enfant, dite «d'Olomouc»

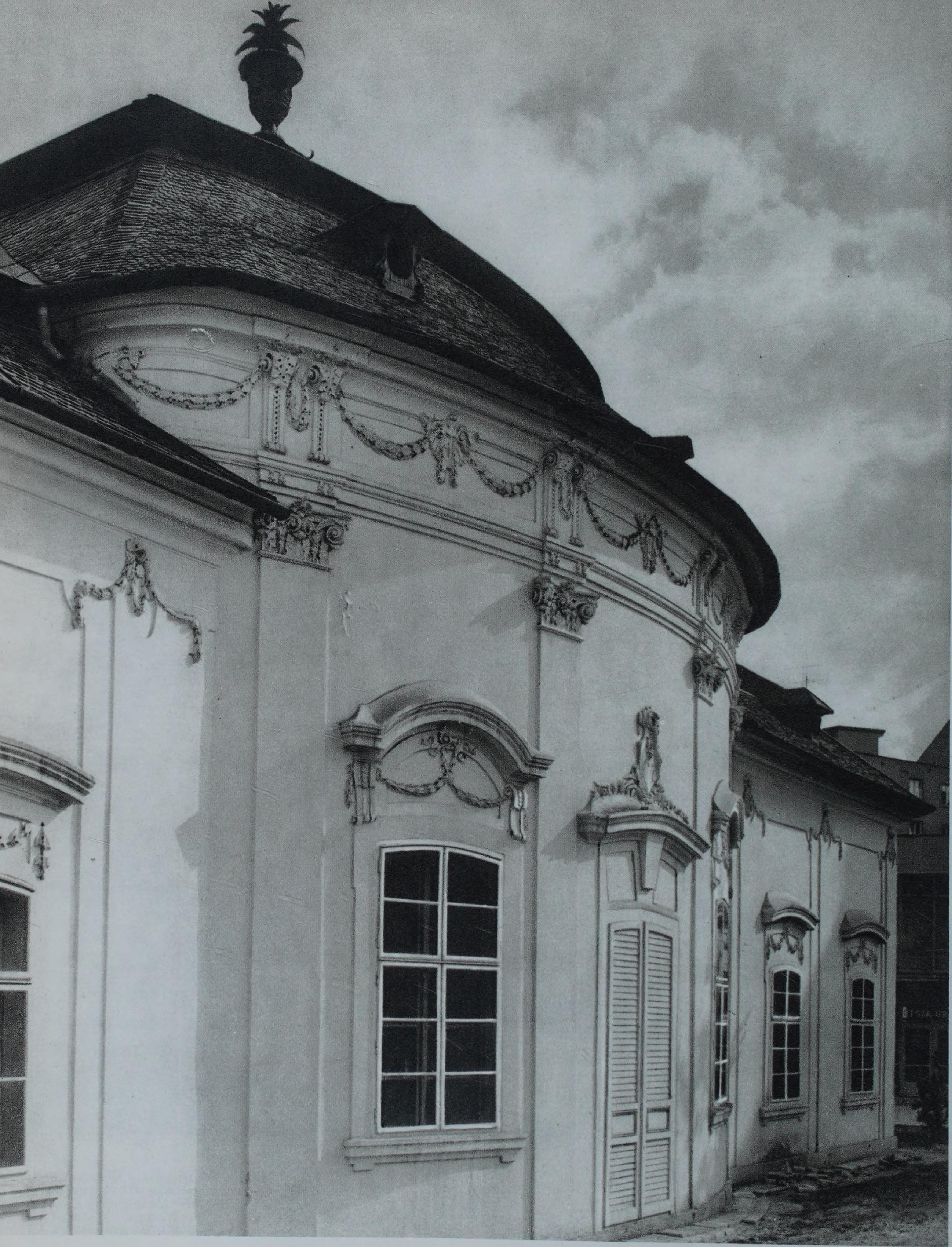

78.
Rokokový zámeček rodiny Mitrovských
Фамильный дворец Митровских в стиле рококо
Rokokoschlößchen der Familie Mitrovský
The Rococo château of the Mitrovský family
Le manoir rococo de la famille Mitrovský

79.
Zderadův sloup z 15. století při řece Svitavě
Колонна Здерада у реки Свитава, относящаяся к XV веку
Zderad-Säule am Fluß Svitava aus dem 15. Jahrhundert
Zderad's column from the fifteenth century near the river Svitava
La colonne de Zderad du XVe siècle au bord de la Svitava

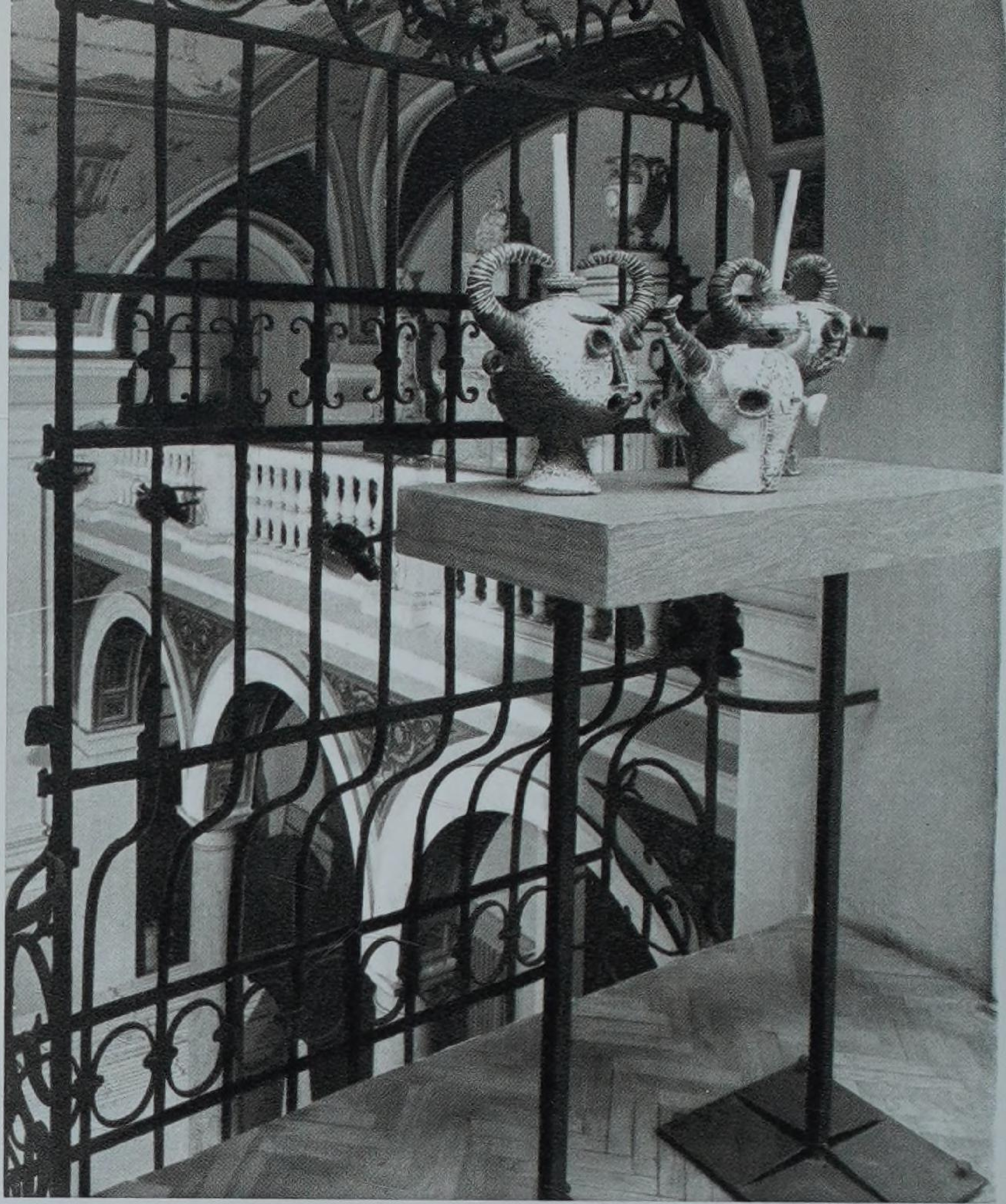

80. Sousoší Pohostinství – Скульптурная группа «Гостеприимство» – Statuengruppe der Gastlichkeit – A sculpture depicting Hospitality – Le groupe sculpté figurant l'Hospitalité

81. Interiér Moravské galerie v Brně – Интерьер Моравской галереи в Брно – Interieur der Mährischen Galerie in Brünn – The interior of the Moravian Gallery in Brno – L'intérieur de la Galerie morave de Brno

82. Pomník maršála Malinovského před Domem umění – Памятник маршалу Малиновскому перед Домом искусств – Denkmal des Marschalls Malinowsky vor dem Haus der Kunst – The monument to Marshal Malinovsky in front of the House of Arts – Le monument du maréchal Malinovski devant la Maison des arts

83. Měnínská brána v závěru Orlí ulice – Менинские ворота, замыкающие Орлиную улицу – Das Měniner Tor am Ende der Adlergasse (Orlí ulice) – Měnín Gate at the end of Orlí Street – La porte Měnínská brána au fond de la rue Orlí

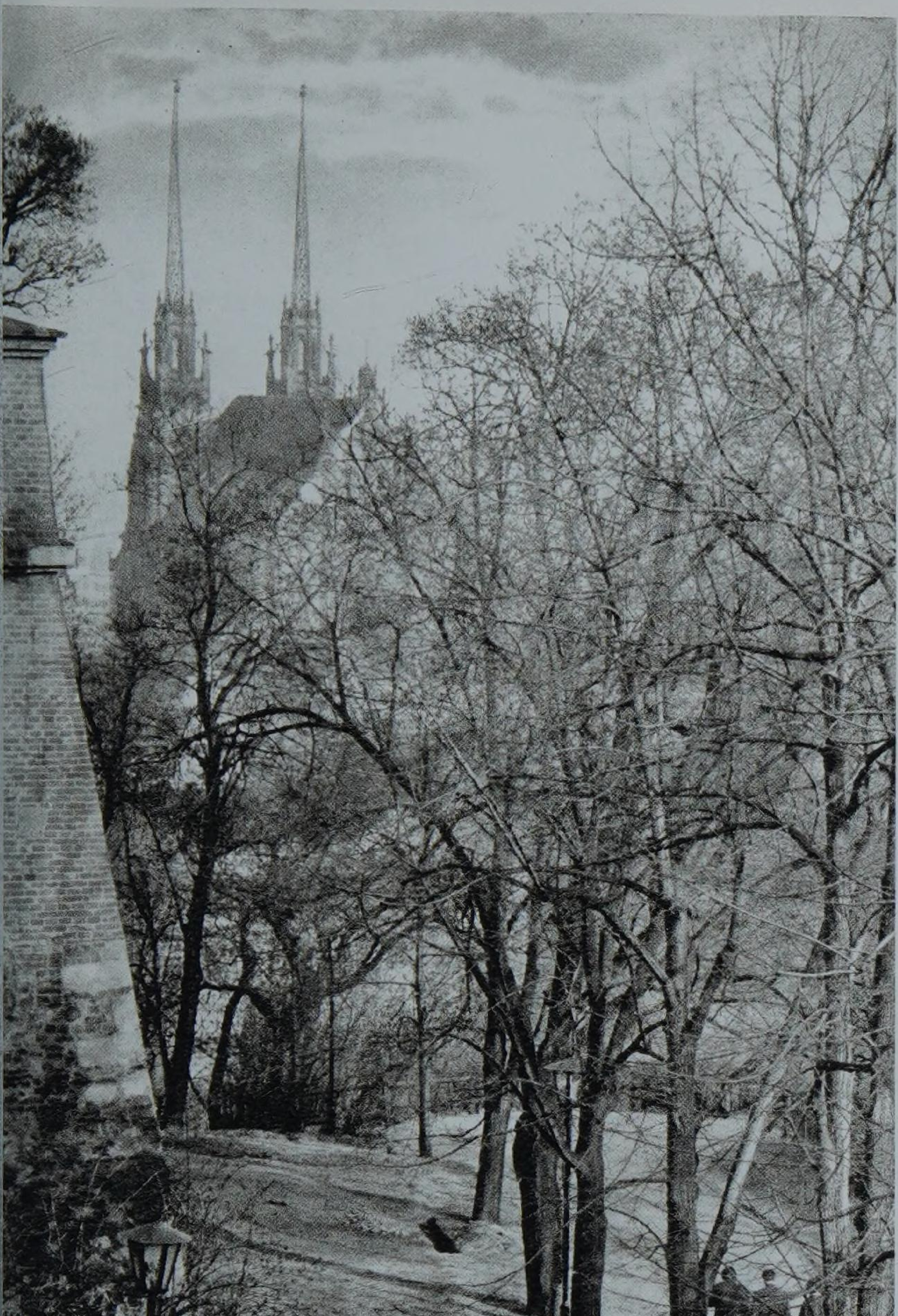

84.
Sady pod hradbami Špilberka
Парк под крепостными стенами Шпильберка
Parkanlagen unter den Burgmauern des Spielbergs
The parks below the fortifications of Špilberk Castle
Les parcs sous les remparts de Špilberk

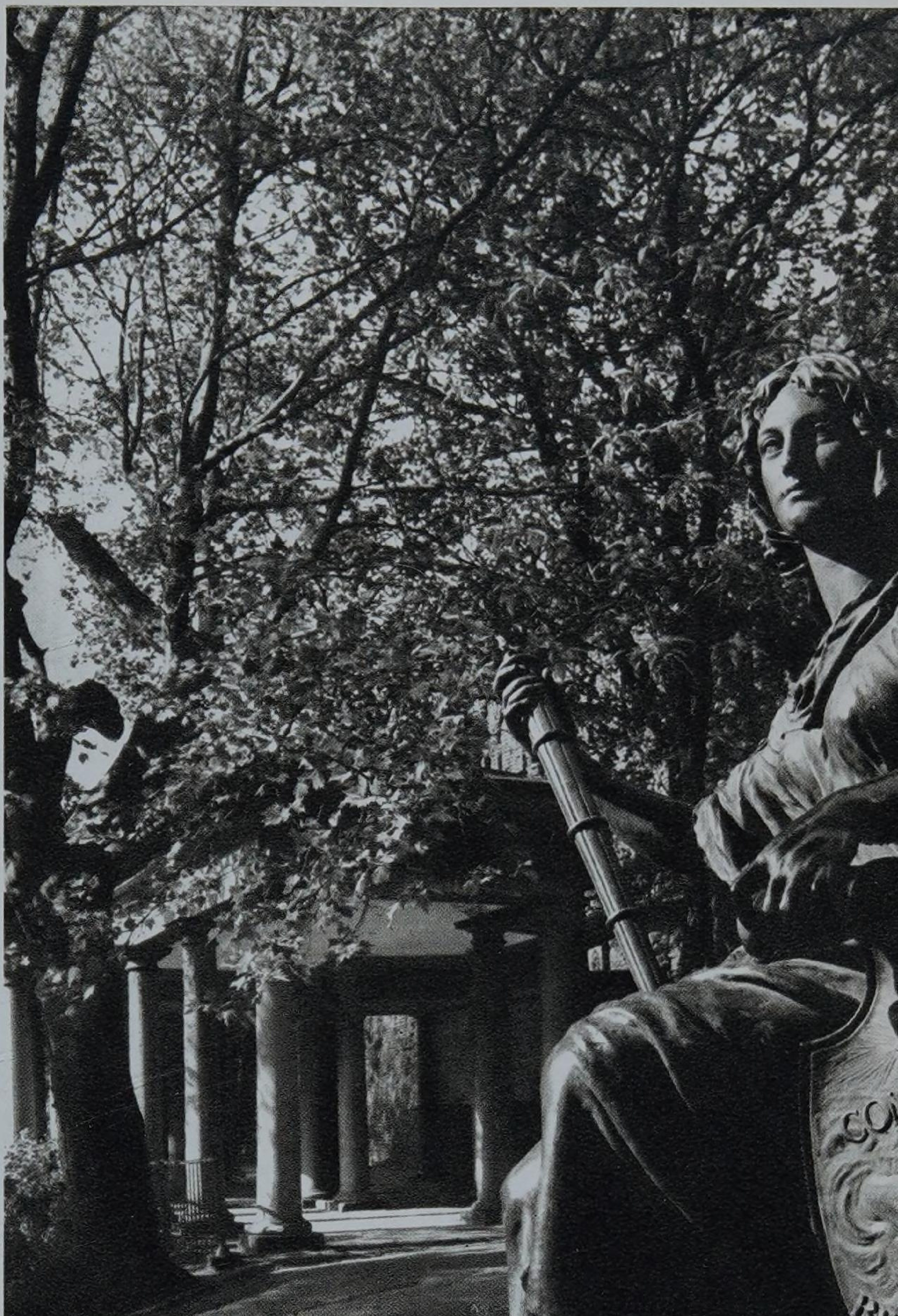

85.
Sochařská výzdoba Denisových sadů
Скульптурное оформление Денисовых садов
Plastischer Schmuck im Denis-Park
The sculptural decoration in Denis Park
La décoration sculpturale des parcs Denis

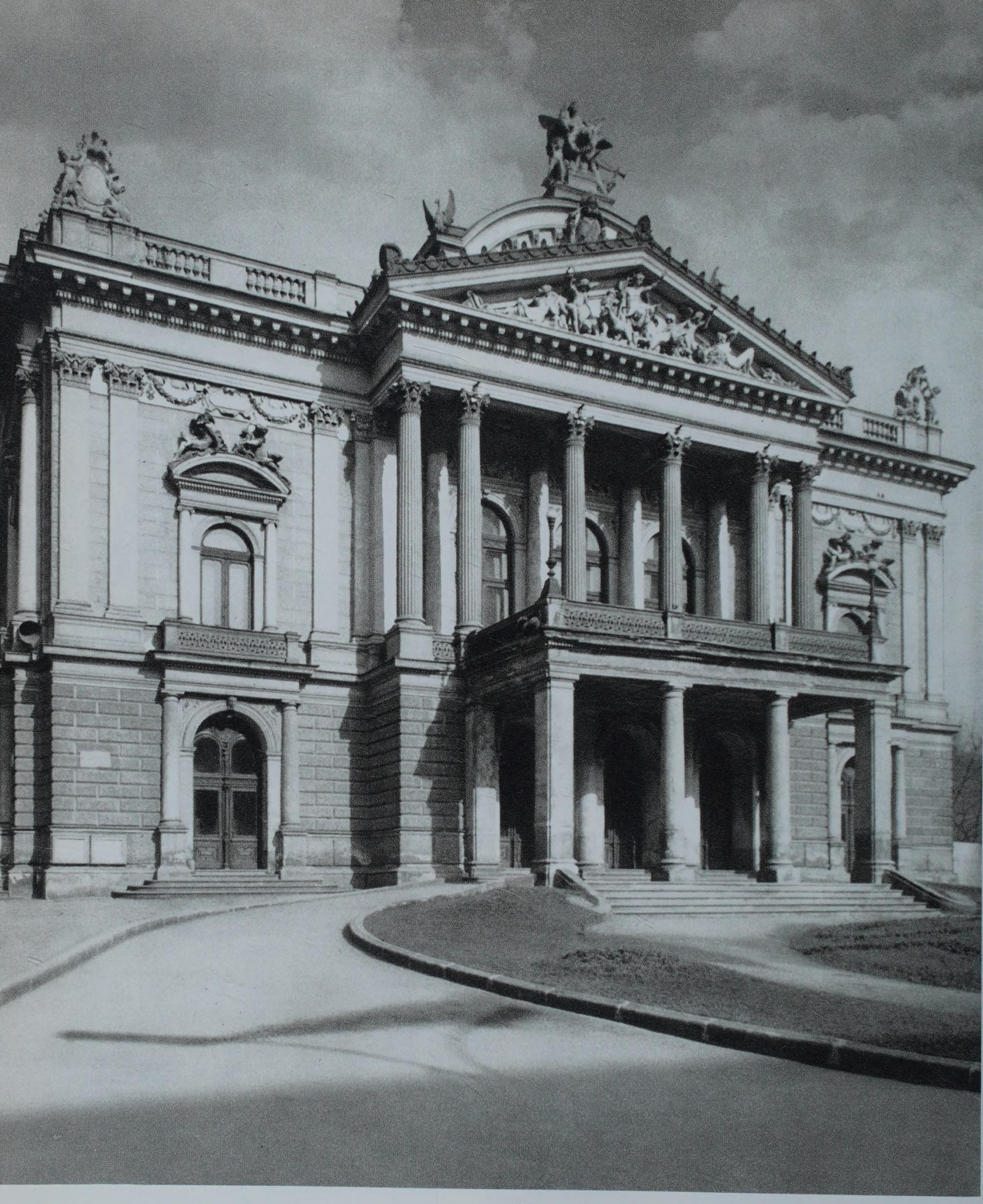

86.
Budova Mahenova divadla
Здание театра им. Магена
Gebäude des Mahen-Theaters
The building of the Mahen Theatre
Le bâtiment du théâtre Mahen

87.
Průčelí Mahenova divadla
Фасад театра им. Магена
Fassade des Mahen-Theaters
The facade of the Mahen Theatre
La façade du théâtre Mahen

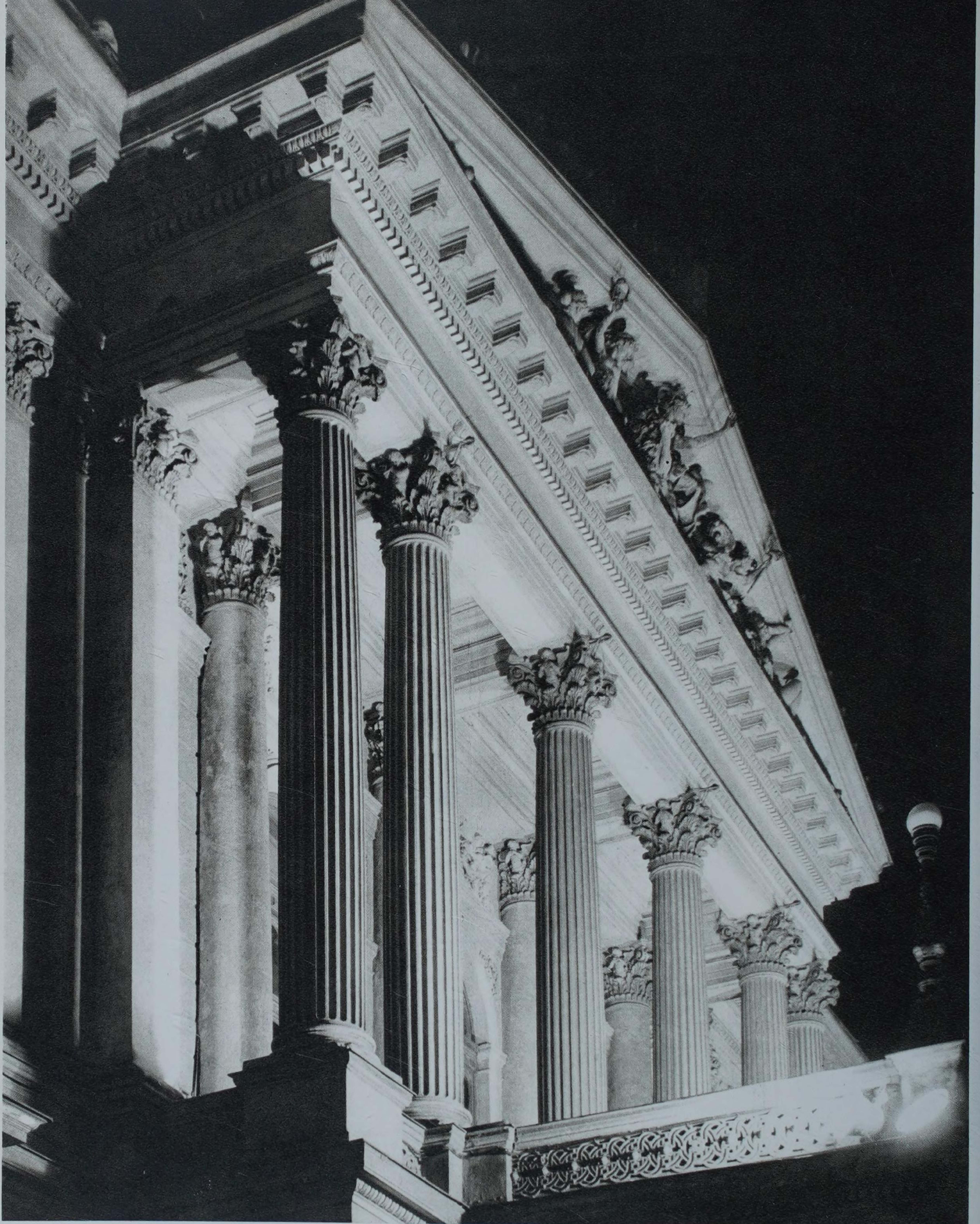

88.
Průčelí Mahenova divadla ve večerním osvětlení
Фасад театра им. Магена при вечернем освещении
Front des Mahen-Theaters bei abendlicher Beleuchtung
The facade of the Mahen Theatre in evening illumination
La façade du théâtre Mahen sous l'éclairage artificiel

89.
Schodiště Mahenova divadla
Лестиница в театре им. Магена
Treppenaufgang im Mahen-Theater
The staircase in the Mahen Theatre
L'escalier du théâtre Mahen

90. Budova soudu na Divadelní ulici – Здание суда на Театральной (Дивадельни) улице – Gerichtsgebäude in der Theatergasse (Divadelní ulice) – The court of justice in Divadelní Street – Le palais de justice dans la rue Divadelní
91. Budova Krajského národního výboru – Здание Областного национального комитета – Gebäude des Bezirksnationalausschusses – The building of the Regional National Committee – L'immeuble du Comité national régional
92. Výstavní síň Technického muzea – Выставочный зал Технического музея – Ausstellungssaal des Technischen Museums – An exhibition hall in the Technical Museum – La salle d'exposition du Musée technique
93. Výzdoba průčelí Janáčkovy akademie muzických umění – Декоративное оформление фасада Академии искусств им. Яначека – Plastiken an der Fassade der Janáček-Akademie der musischen Künste – The decoration of the facade of the Janáček Academy of Musical Arts – La décoration de la façade de l'Académie Janáček des arts musicaux

JANÁČKOVA AKADEMIE MUSICKÝCH UMĚNÍ

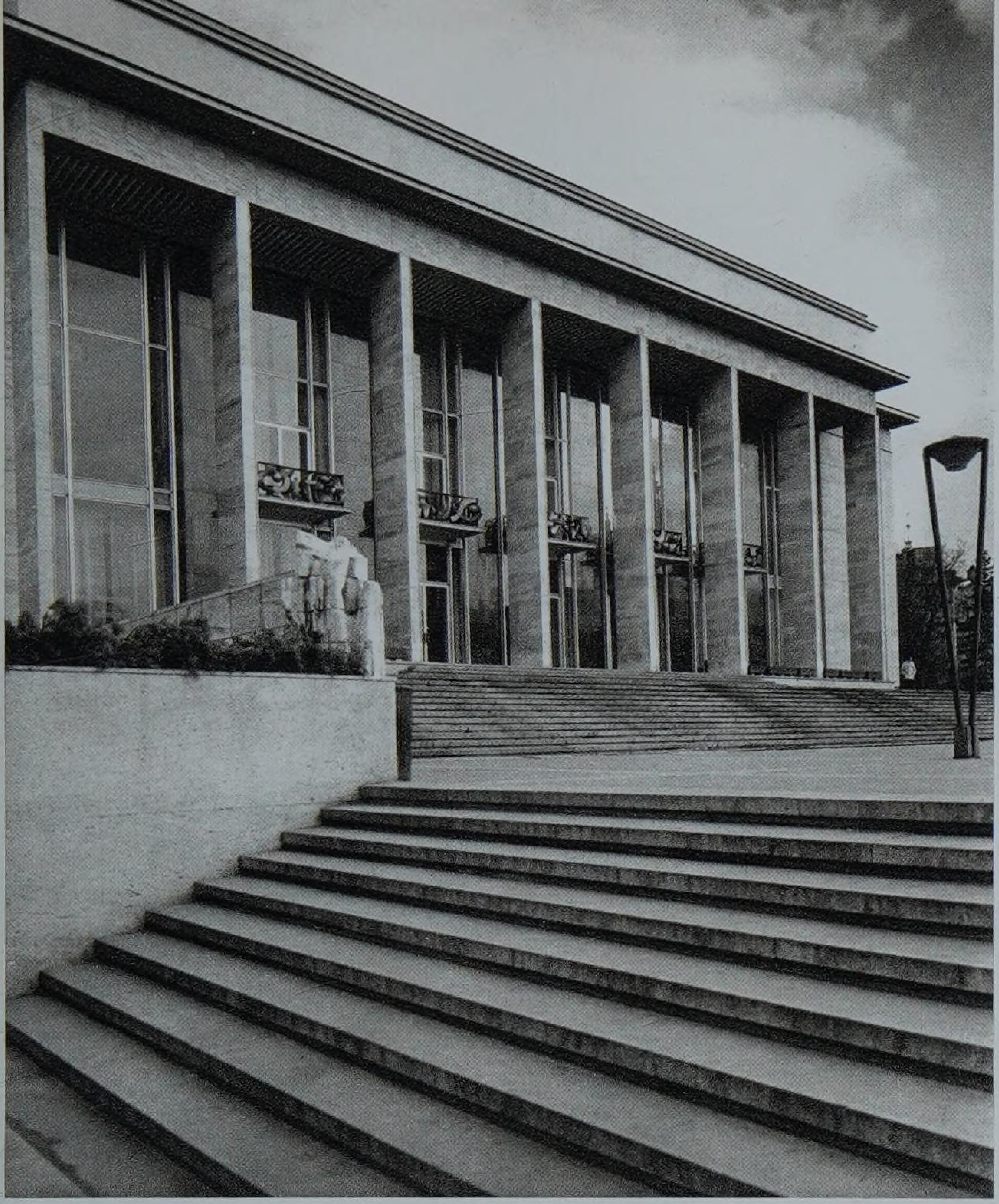

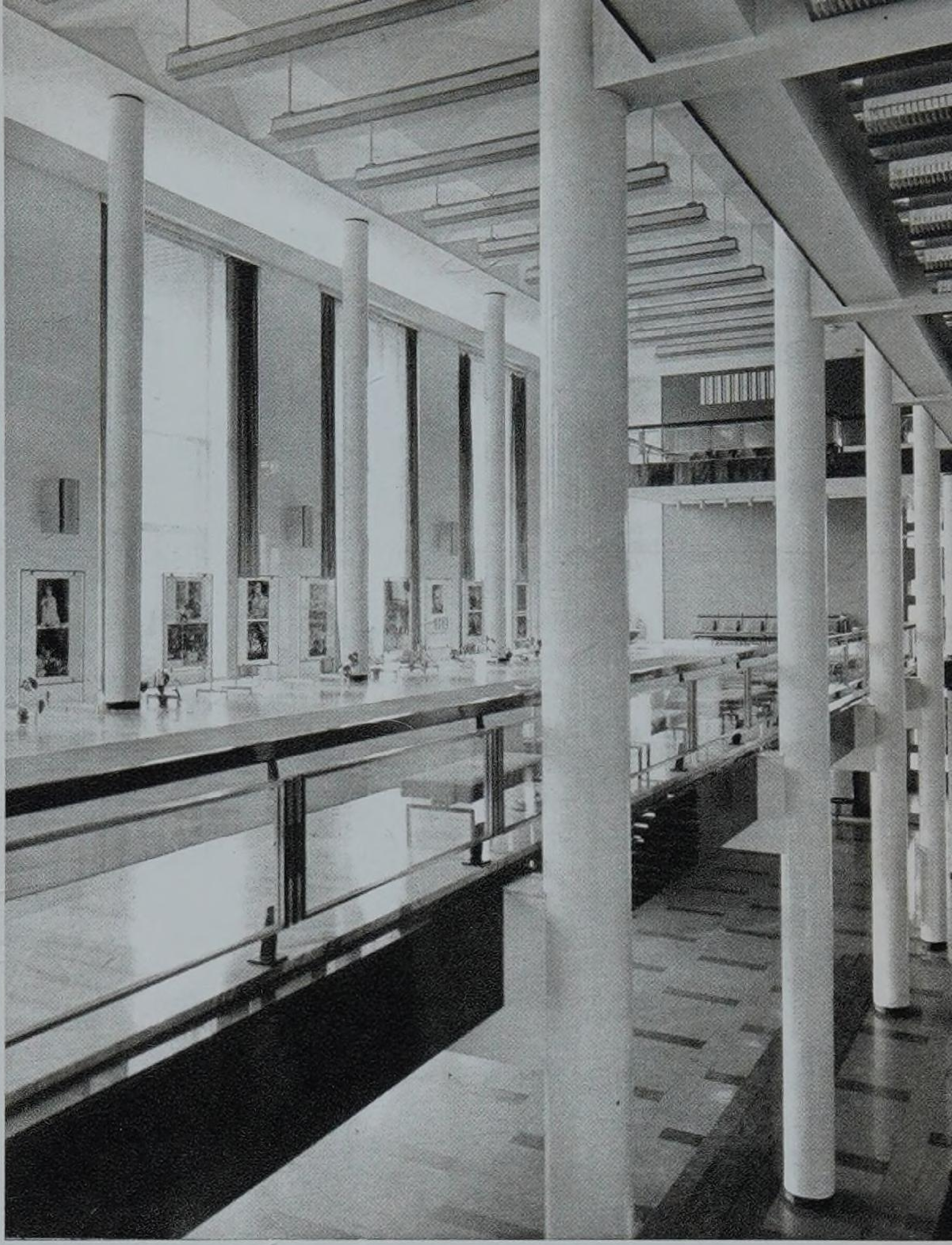

94. Budova Janáčkova divadla – **Здание театра им. Яначека** – Gebäude des Janáček-Theaters – The building of the Janáček Theatre – L'édifice du théâtre Janáček

95. Foyer Janáčkova divadla – **Фойе театра им. Яначека** – Foyer des Janáček-Theaters – The foyer of the Janáček Theatre – Le foyer du théâtre Janáček

96. Dům textilu Centrum – **Дом текстиля «Центрум»** – Das Textilhaus Centrum – The Centrum House of Textile – La Maison des textiles Centrum

97. Třída Vítězství v Brně – **Проспект Победы (Витезстви) в Брно** – Die Siegesstraße in Brünn – Victory Street in Brno – La rue de la Victoire à Brno

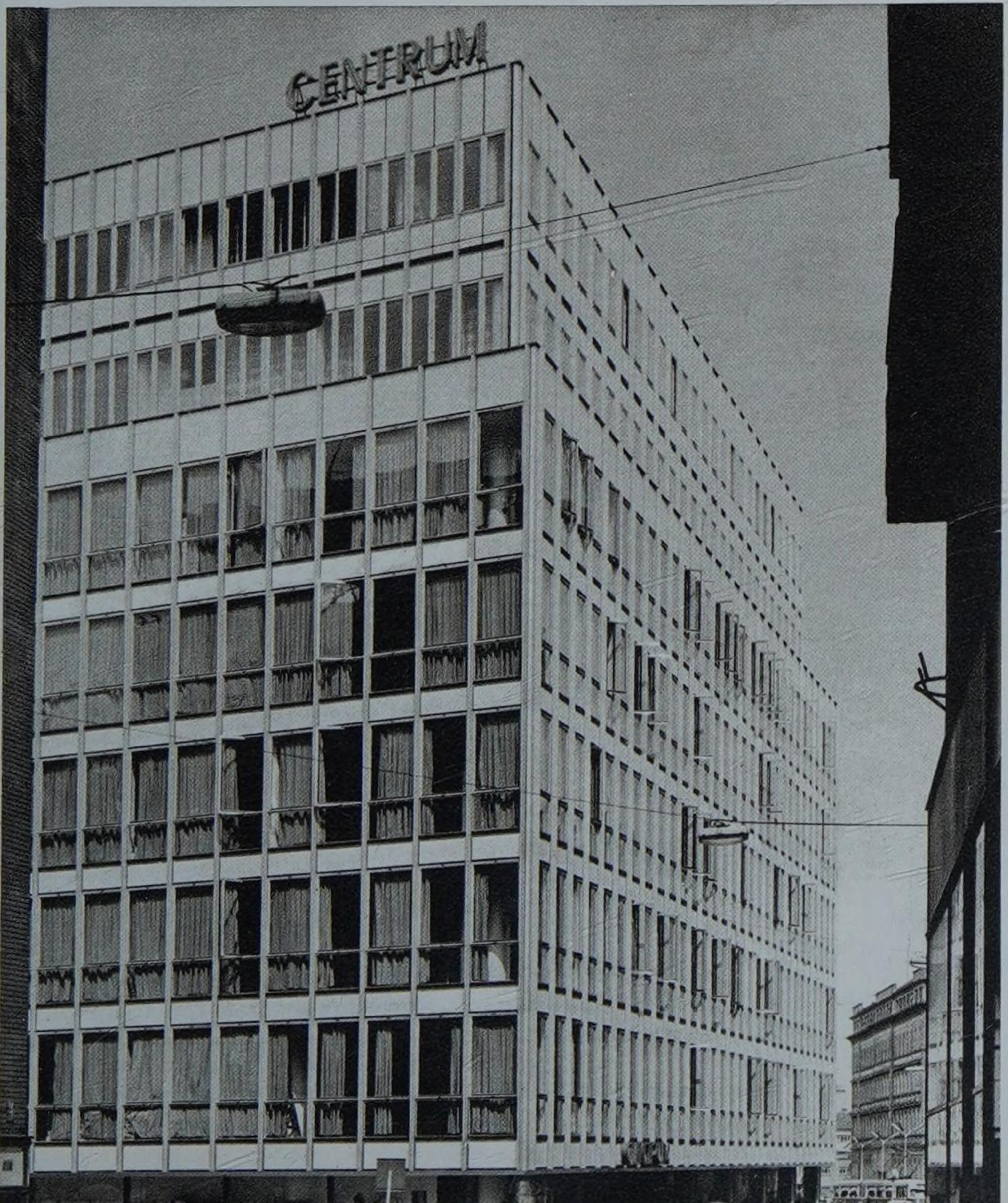

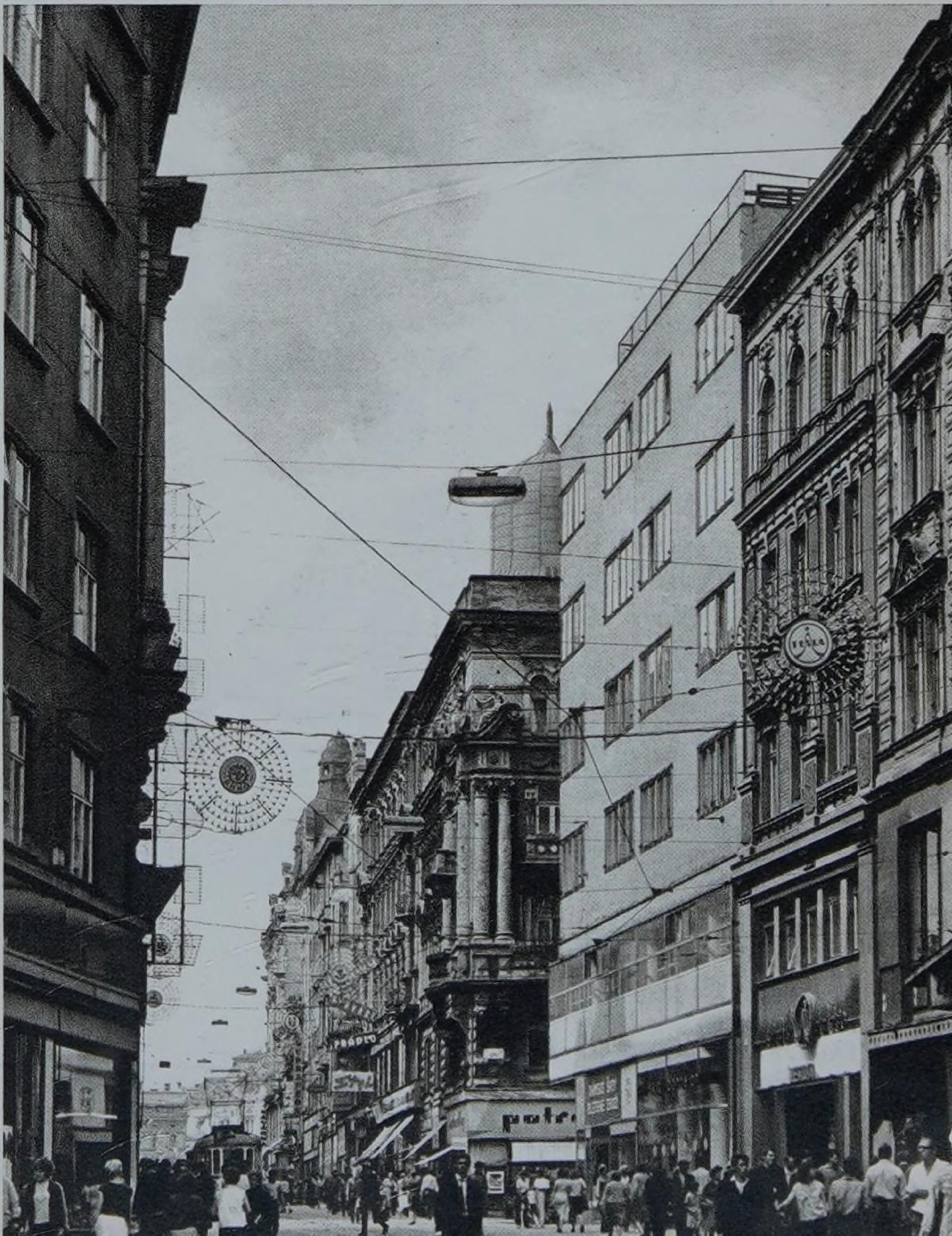

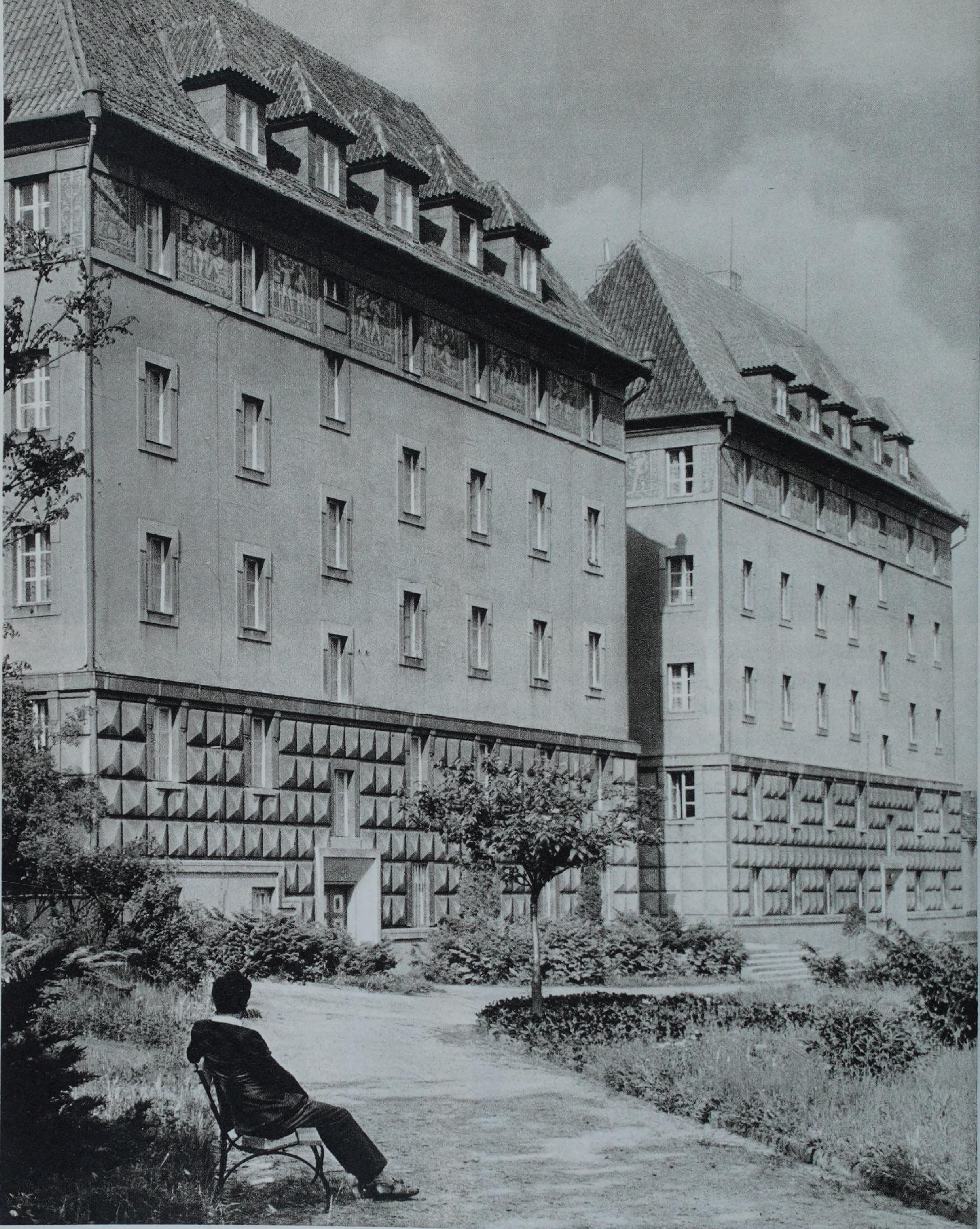

98.
Kounicovy koleje
Коуницовы общежития
Das Kounic-Studentenheim
Kounic College
Les collèges Kounic

99.
Památník Osvobození na náměstí Rudé armády
Памятник Освобождения на площади **Красной Армии (Руде армады)**
Befreiungsdenkmal auf dem Platz der Roten Armee
The Liberation monument on Red Army Square
Le monument de la libération sur la place de l'Armée rouge

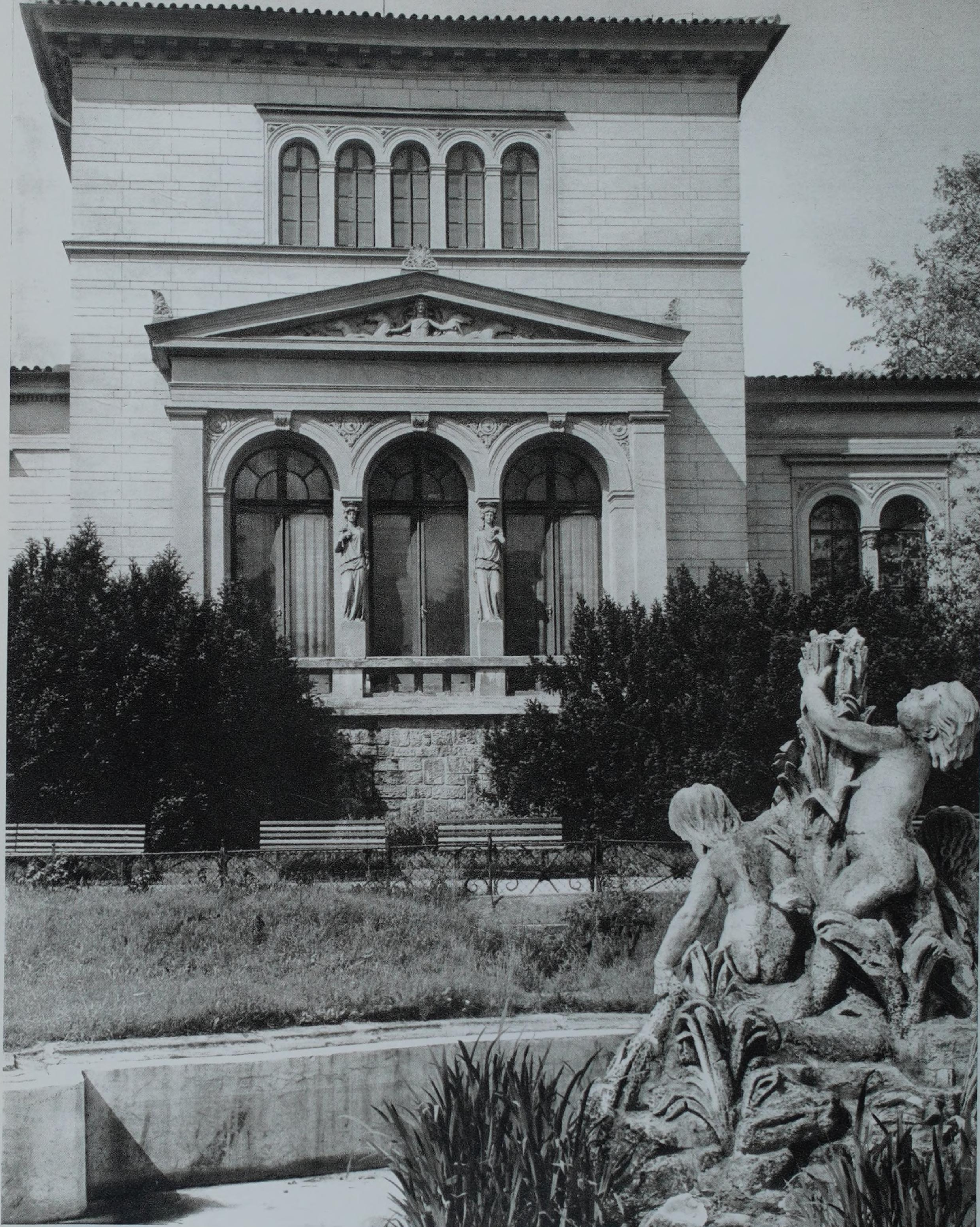

100.
Dům pionýrů a mládeže v sadech Lužánkách
Дом пионеров и молодежи в садах Лужанки
Haus der Pioniere und Jugend im Park Lužánky
The House of Pioneers and Youth in Lužánky Park
La Maison des pionniers et de la jeunnesse aux parcs de Lužánky

101.
Dětská fakultní nemocnice
Детская больница при медицинском факультете университета
Universitäts-Kinderkrankenhaus
The University Children's Hospital
L'hôpital pour enfants près de la Faculté de médicine

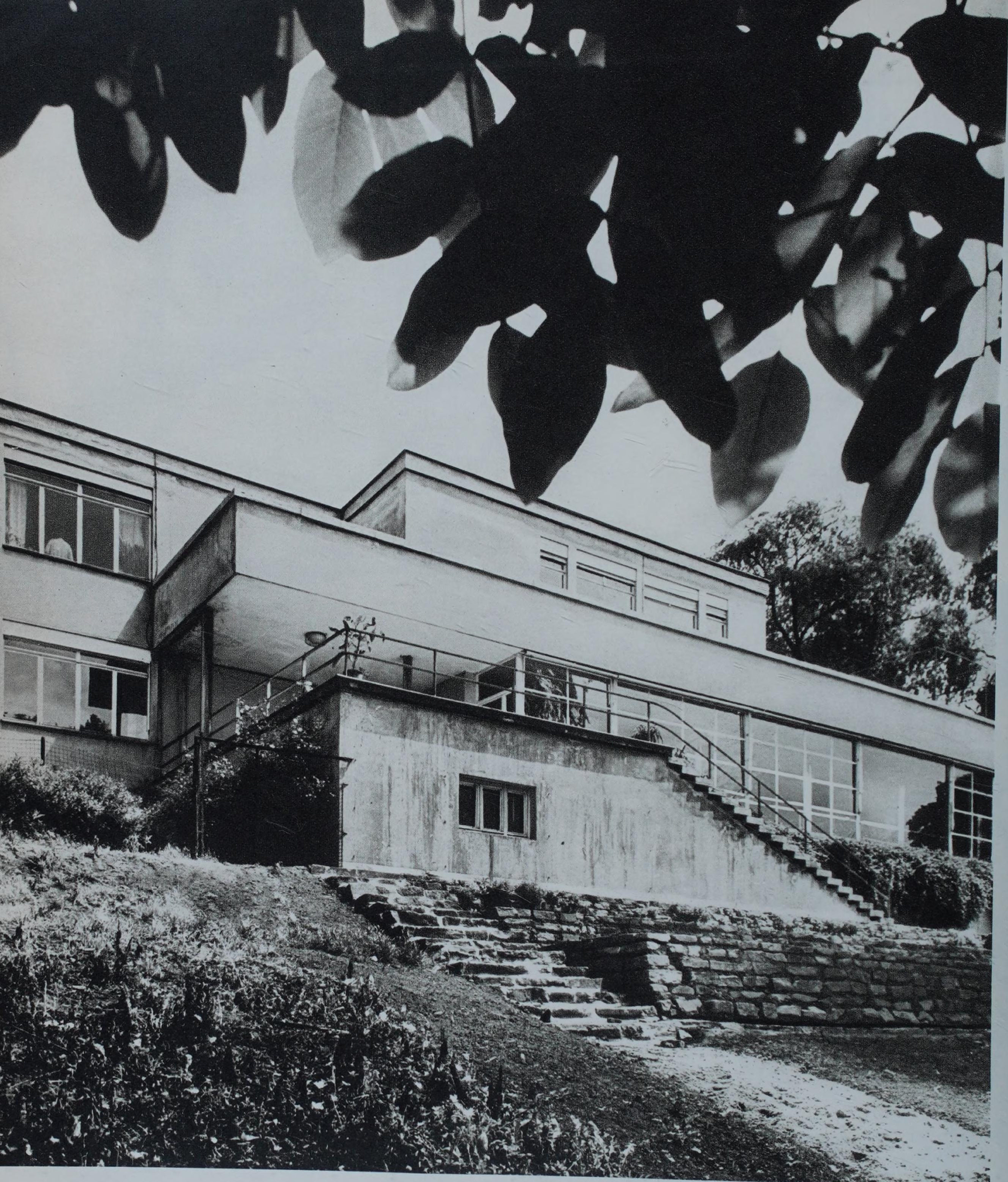

102.
Vila Tugendhat na Černopolní ulici
Особняк «Тугендат» на Чернопольной улице
Die Villa Tugendhat in der Černopolní ulice
The Villa Tugendhat in Černopolní Street
La villa «Tugendhat» dans la rue Černopolní

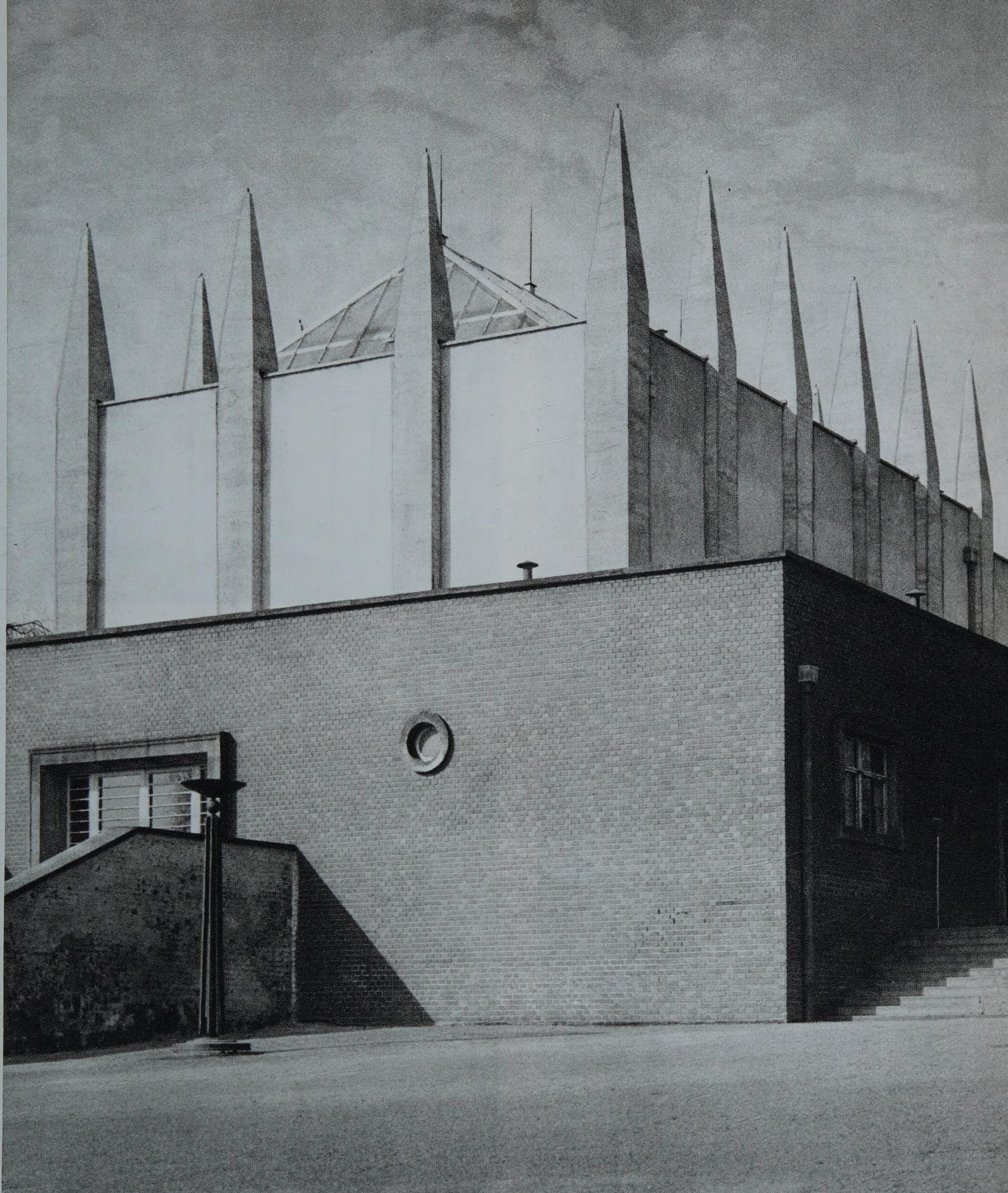

103.
Krematorium na Jihlavské ulici
Крематорий на Иглавской улице
Krematorium in der Iglauer Gasse
The crematorium in Jihlavská Street
Le four crématoire dans la rue Jihlavská

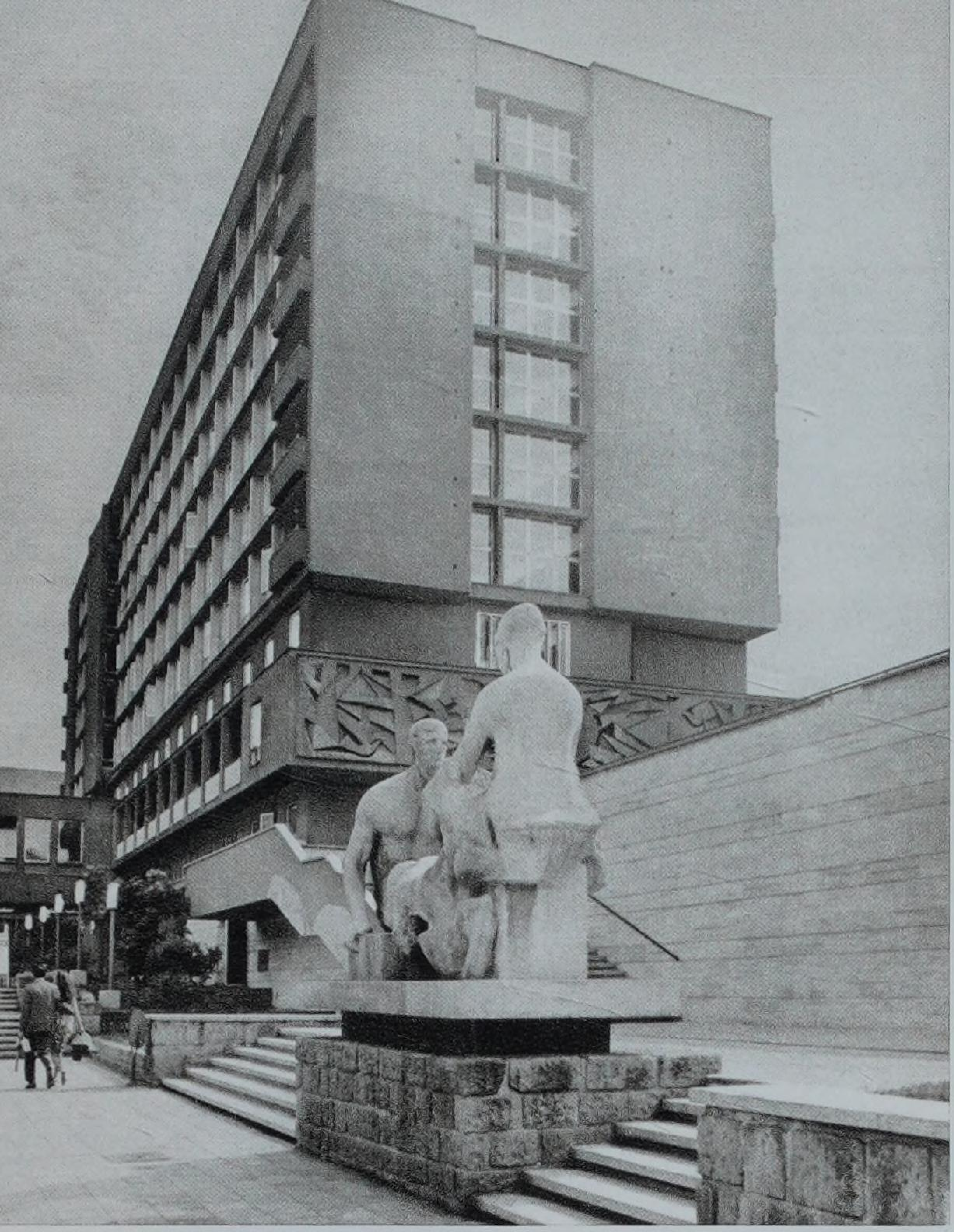

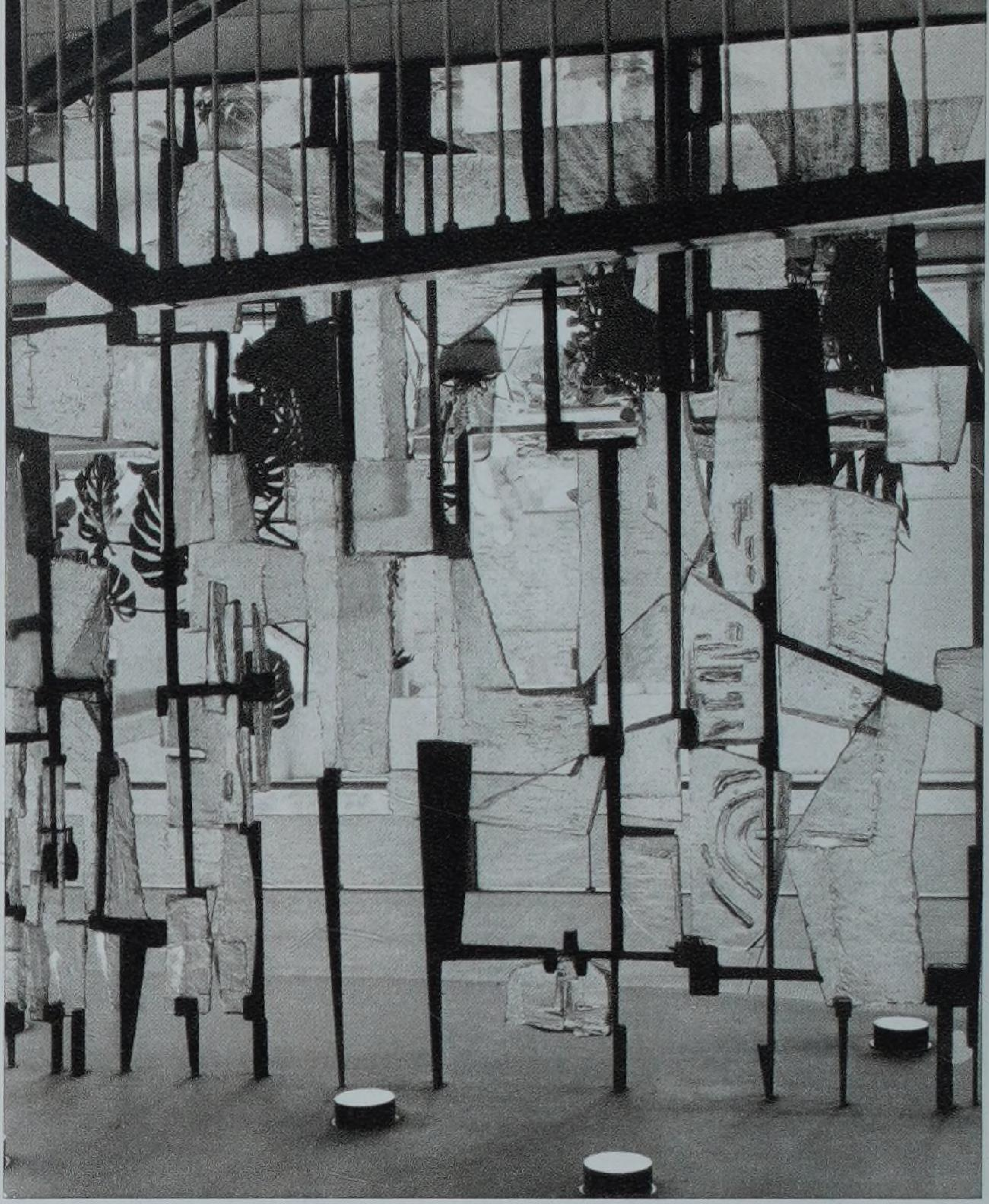

104. Jedenáctipodlažní interhotel International – Одиннадцатиэтажный отель «Интернационал» – Das elfstöckige Interhotel International – The eleven-storeyed International Interhotel – L'Hôtel International à onze étages
105. Vstupní prostory interhotelu International – Вестибюль отеля «Интернационал» – Foyers des Interhotels International – The entrance to the International Interhotel – L'espace d'entrée de l'hôtel International
106. Interhotel Continental na Leninově třídě – Отель «Континентал» на проспекте Ленина – Interhotel Continental in der Leninstraße – The Continental Interhotel in Leninova Street – L'hôtel Continental dans la rue Lénine
107. Sídliště Lesná pro 20 500 obyvatel – Микрорайон Лесна на 20 500 жителей – Die Siedlung Lesná für 20 500 Einwohner – The Lesná housing estate for 20,500 inhabitants – La cité Lesná pour 20 500 habitants

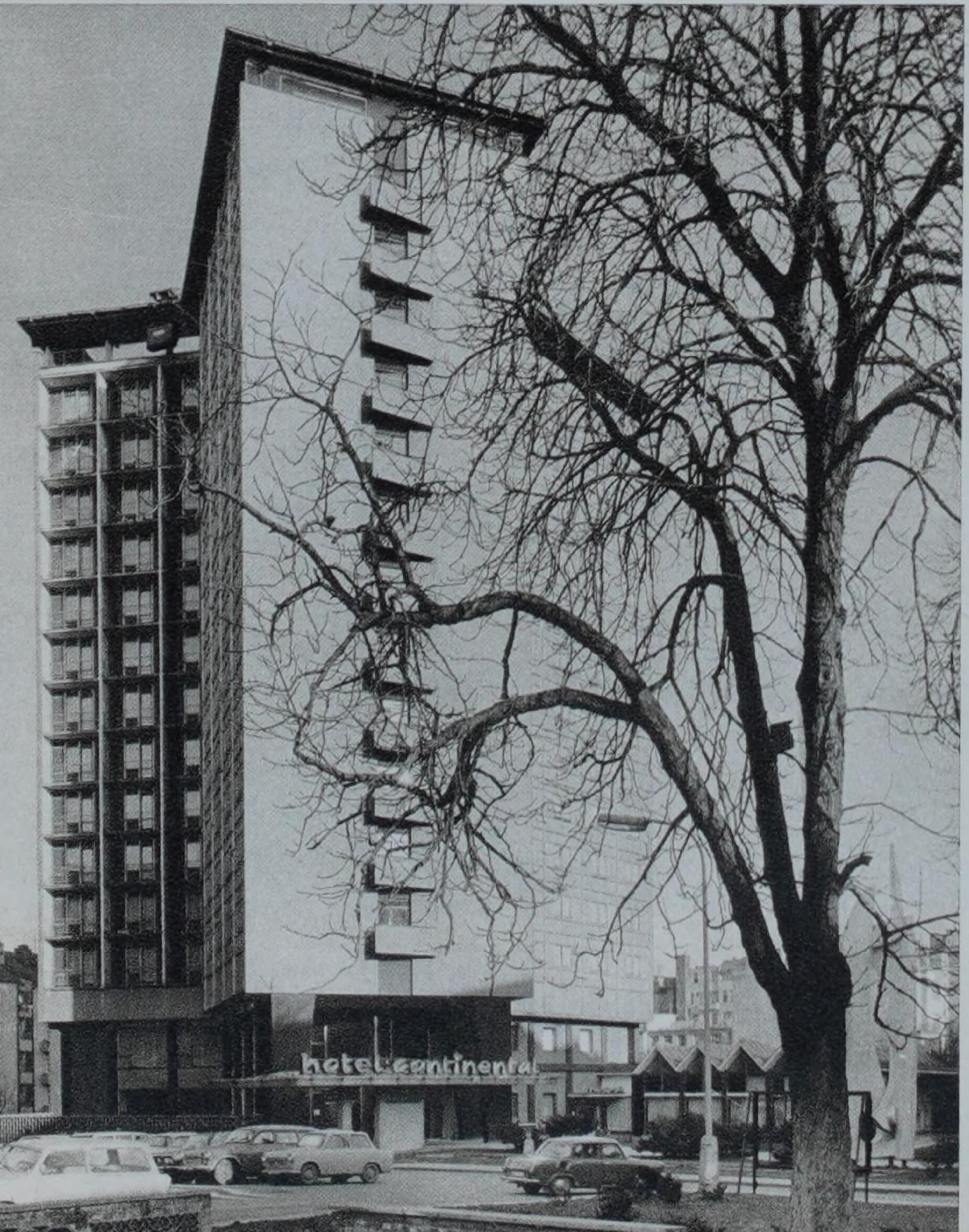

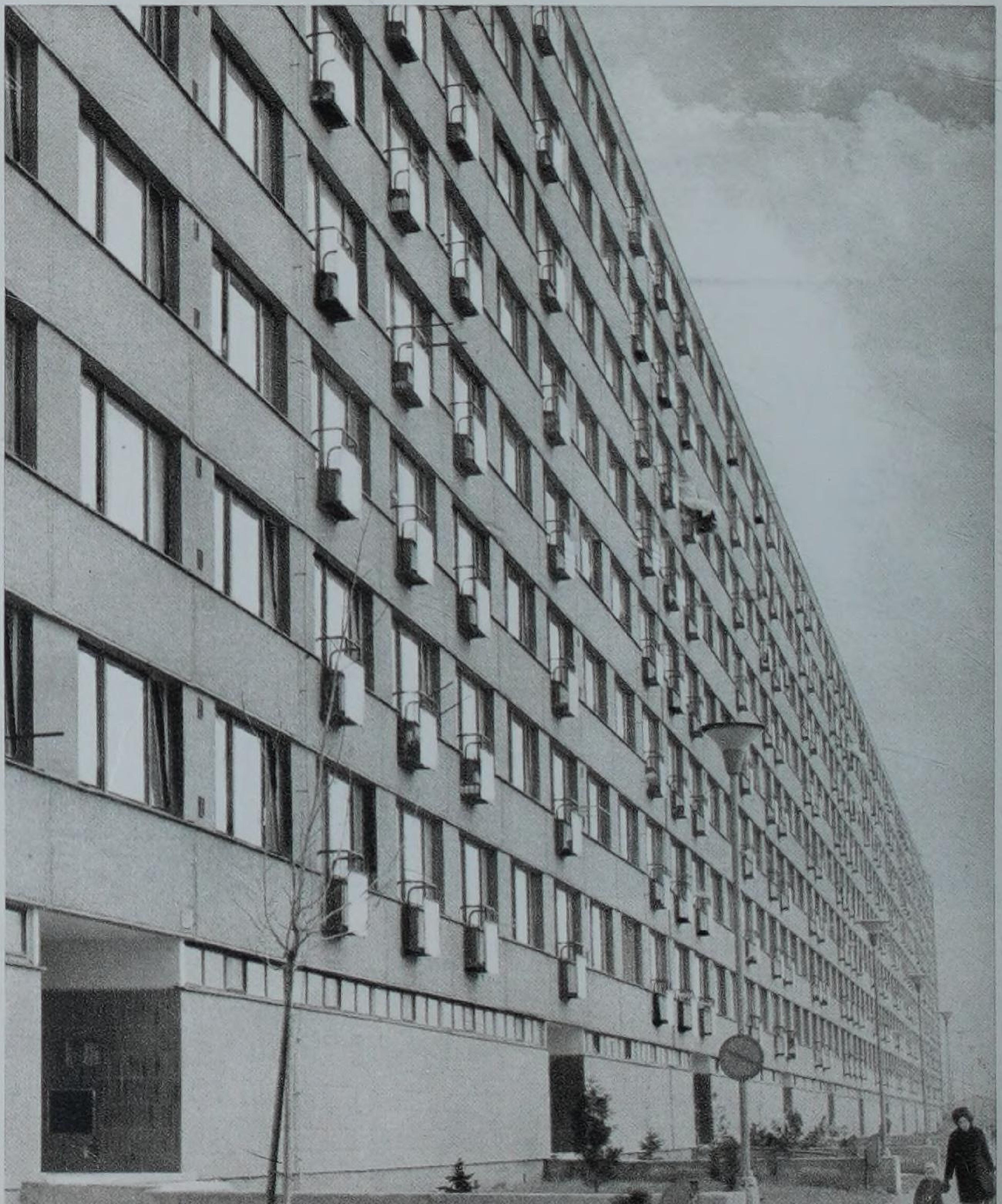

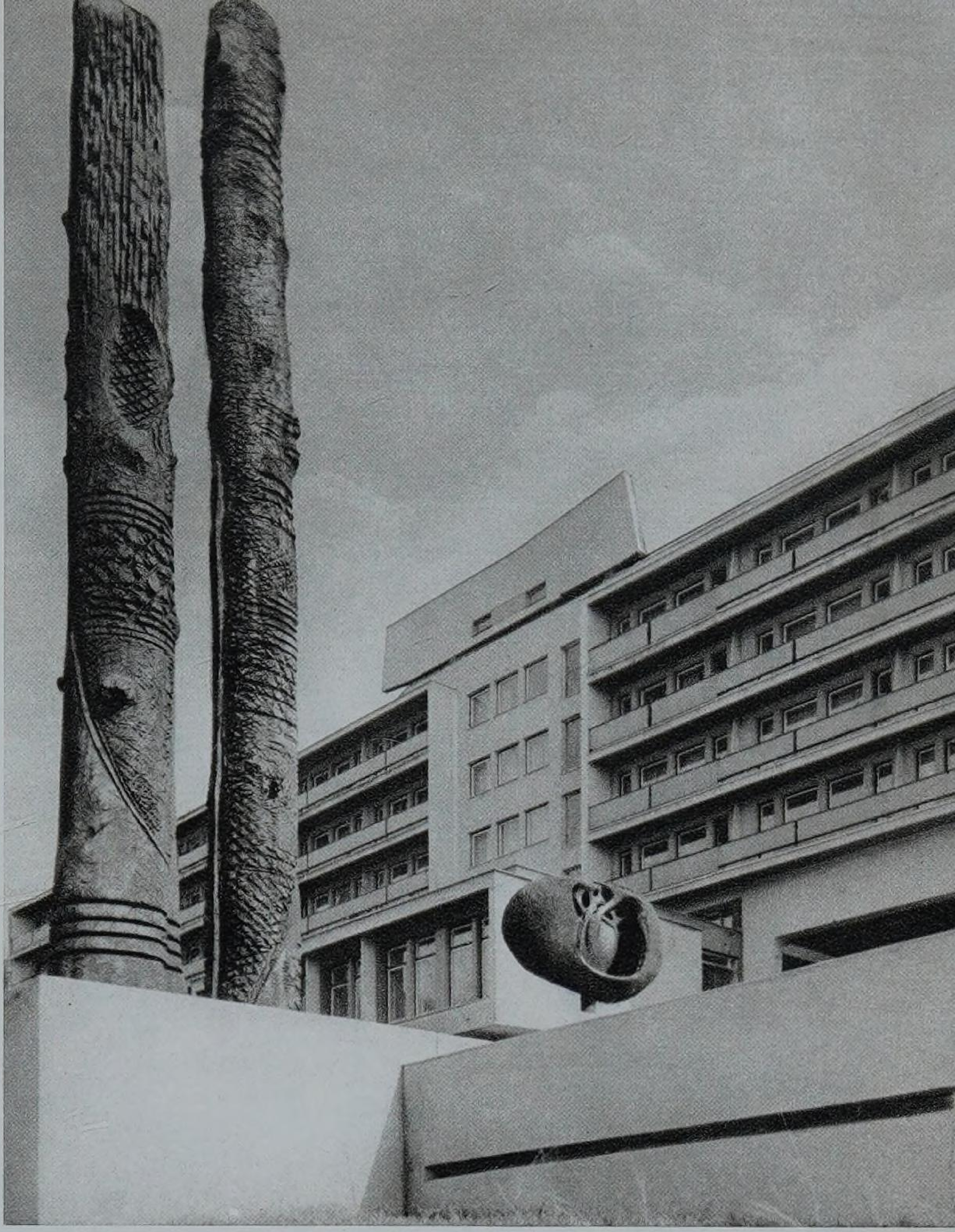

108. Sídliště Žabovřesky – **Микрорайон Жабовржески** – Die Siedlung Žabovřesky – The Žabovřesky housing estate – La cité à Žabovřesky

109. Ústav pro doškolování zdravotnického personálu – **Институт по усовершенствованию медицинского персонала** – Institut für die Weiterbildung des Gesundheitspersonals – The Institute for the Post-graduate Education of Medical Workers – L'Institut pour la formation postscolaire du personnel sanitaire

110. Celkový pohled na velkosídliště Lesná – **Общий вид на большой микрорайон Лесна** – Gesamtansicht der Großsiedlung Lesná – General view of the large Lesná housing estate – Vue d'ensemble de la grande cité à Lesná

111. Současnost a historie – **Современность и история** – Gegenwart und Geschichte – The present and the past – Le présent et le passé

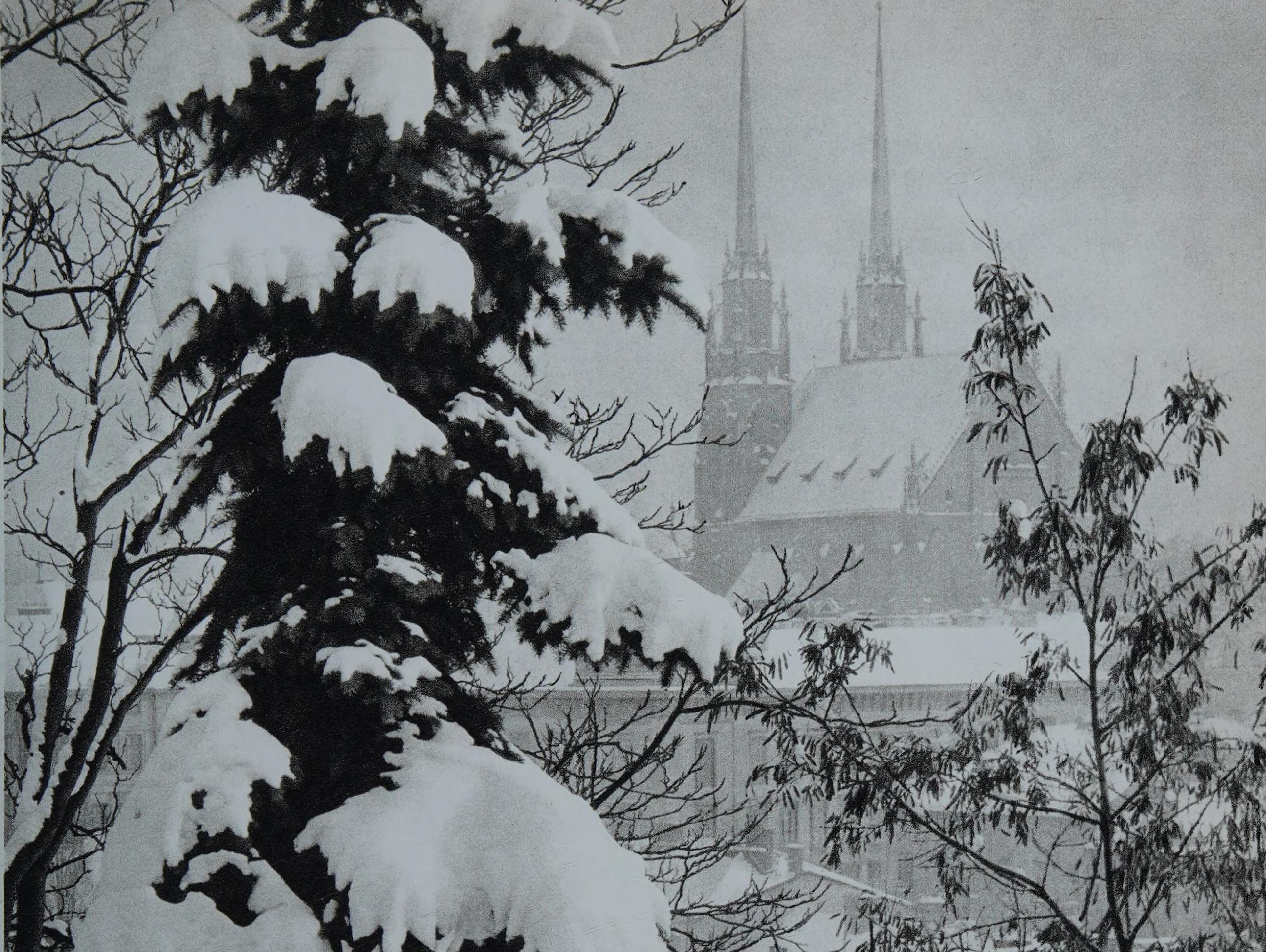

112.
Biskupská rezidence na Petrově
Епископская резиденция на холме Петров
Bischofsresidenz am Hügel-Petrov
The bishop's palace on Petrov Hill
La résidence épiscopale à Petrov

113.
Dóm sv. Petra a Pavla v zimním rouše
Кафедральный собор св. Петра и Павла в зимнем убранстве
Der St.-Peter-und-Pauls-Dom im Winterkleid
The Cathedral of SS. Peter and Paul in winter garb
L'église Saint-Pierre et Saint-Paul sous le linceul de neige

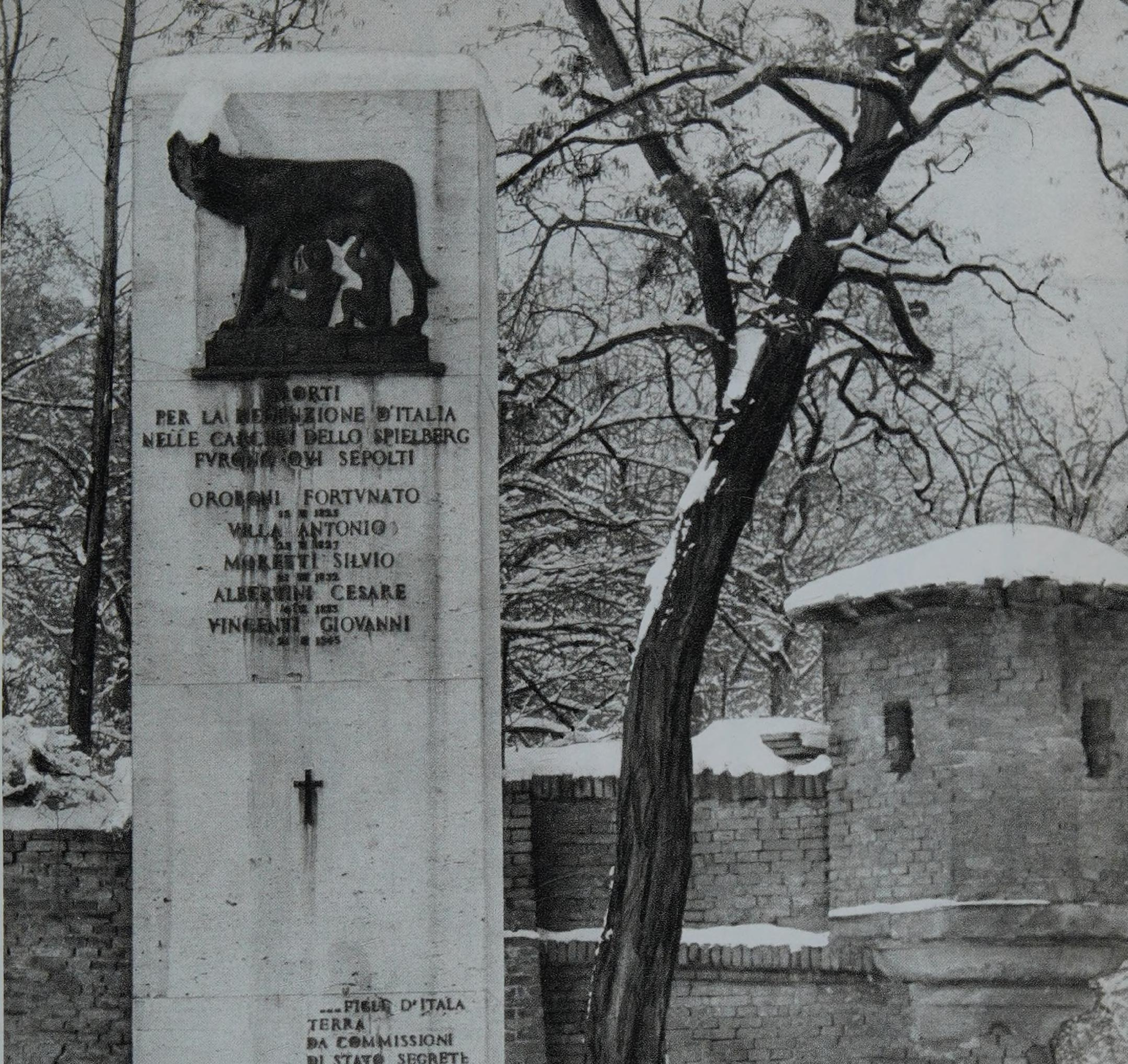
MORTI
PER LA REDENZIONE D'ITALIA
NELLE CARCERI DELLO SPIELBERG
FVRONO QVI SEPOLTI
OROBONI FORTVNATO
VILLA ANTONIO
MORETTI SILVIO
ALBERTINI CESARE
VINCENTI GIOVANNI
...FIGLI D'ITALIA
TERRA
DA COMMISSIONI
DI STATO SEGRETE
FVOR DI LEGGE
AVSTRIACHE
IN SVOLO ITALIANO
CONDANNATI
A MORTE
COME CARBONARI...
MARONCELLI
«ADDIZIONI»
ERECTO DALLA «DANTE ALIGHIERI»
COMITATO DI BRUNA
SYNOVÉ ITALIE, ODSOUZENI RAKOUSKÝMI
TAJNÝMI STÁTNÍMI KOMISEMI MIMO ZÁKON
NA ITALSKÉ PŮDĚ K SMRTI JAKO KARBONÁŘI.
MARONCELLI

114.
Zasněžený Špilberk
Заснеженный Шпильберк
Der Spielberg im Schnee
Špilberk in a mantle of snow
Špilberk enneigé

115.
Pomník italských karbonářů vězněných na Špilberku
Памятник итальянским карбонариям — узникам Шпильберка
Denkmal der im Spielberg gefangengehaltenen italienischen Karbonari
The monument to Italian carbonari imprisoned in Špilberk Castle
Le monument des carbonari italiens emprisonnés à Špilberk

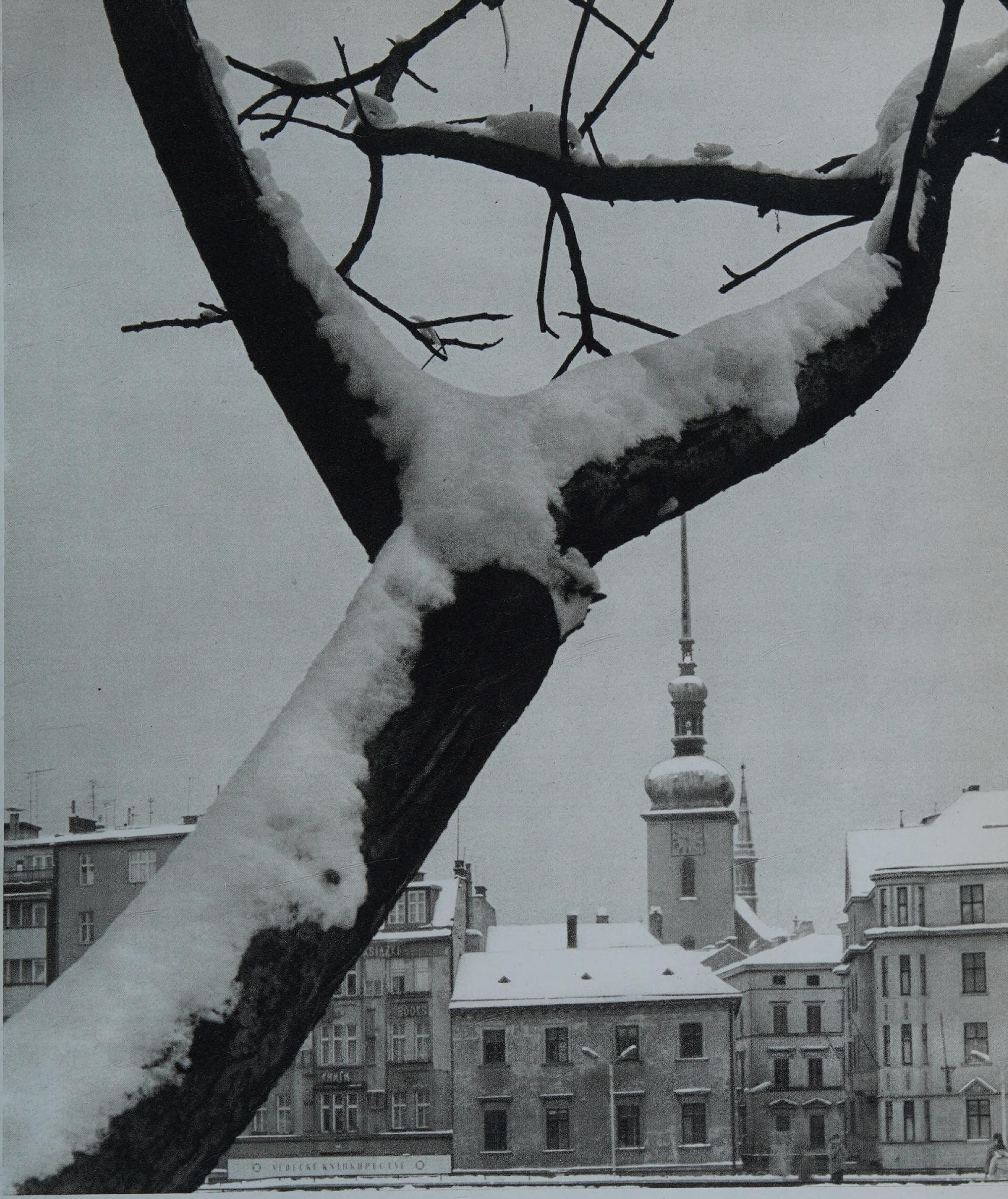

116.
Klášterní chrám Nanebevzetí P. Marie na Starém Brně
Монастырский собор Вознесения Богоматери в Старом Брно
Klosterkirche Mariä Himmelfahrt in Alt-Brünn
The monastery Church of the Assumption of Our Lady in Old Brno
L'église conventuelle de l'Assomption à Staré Brno

117.
Chrám sv. Jakuba
Собор св. Иакова
St.-Jakobs-Dom
St. James's Cathedral
L'église Saint-Jacques

DROGERIE
FOTO-KINO
OBUV

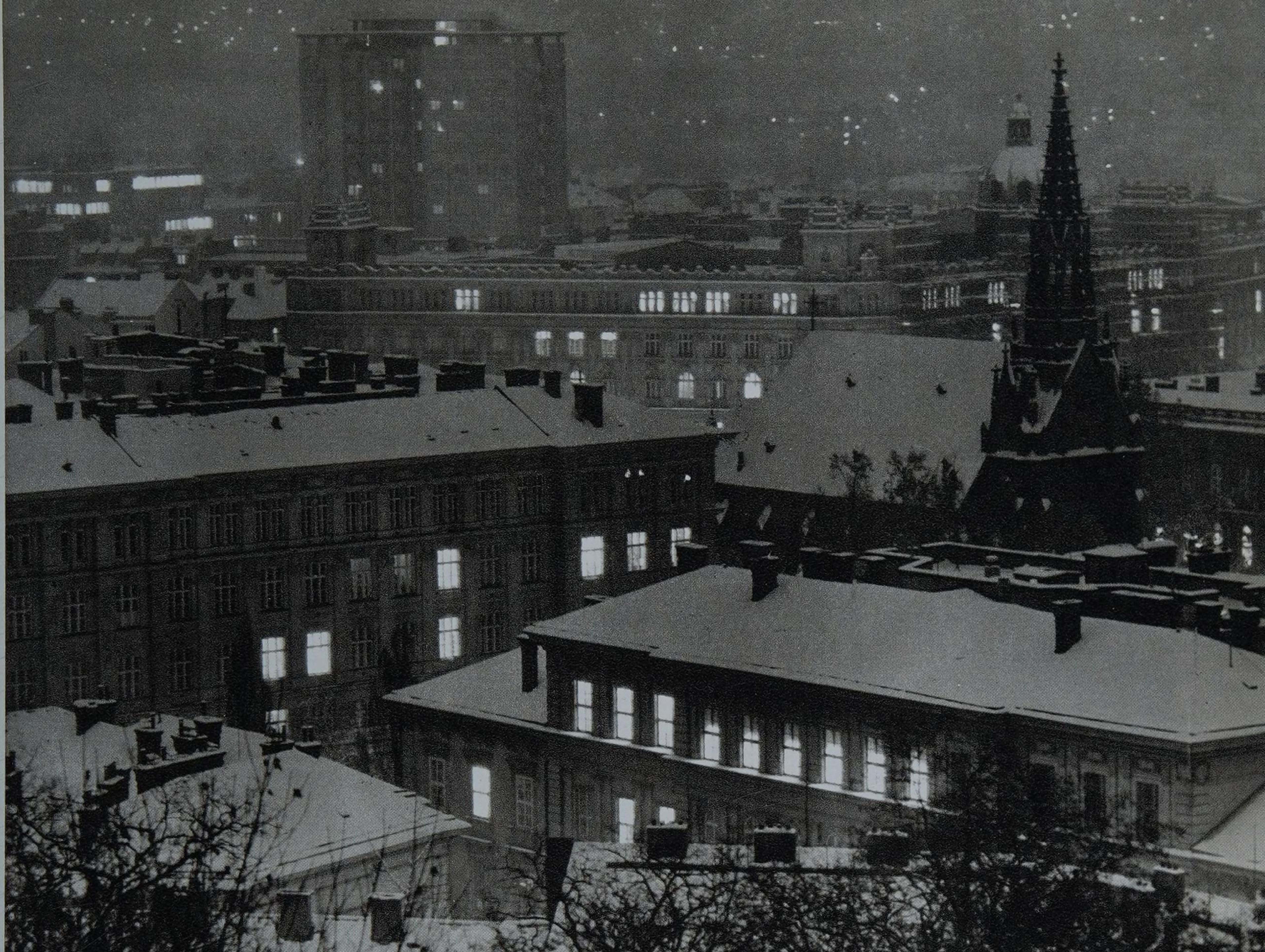

118.
Třída Vítězství v noci
Проспект Победы (Витезстви) ночью
Die Siegesstraße bei Nacht
Victory Street at night
La rue de la Victoire vue la nuit

119.
Noční Brno v zimě
Ночной Брно зимой
Winternacht in Brünn
Brno on a winter's night
La ville nocturne en hiver

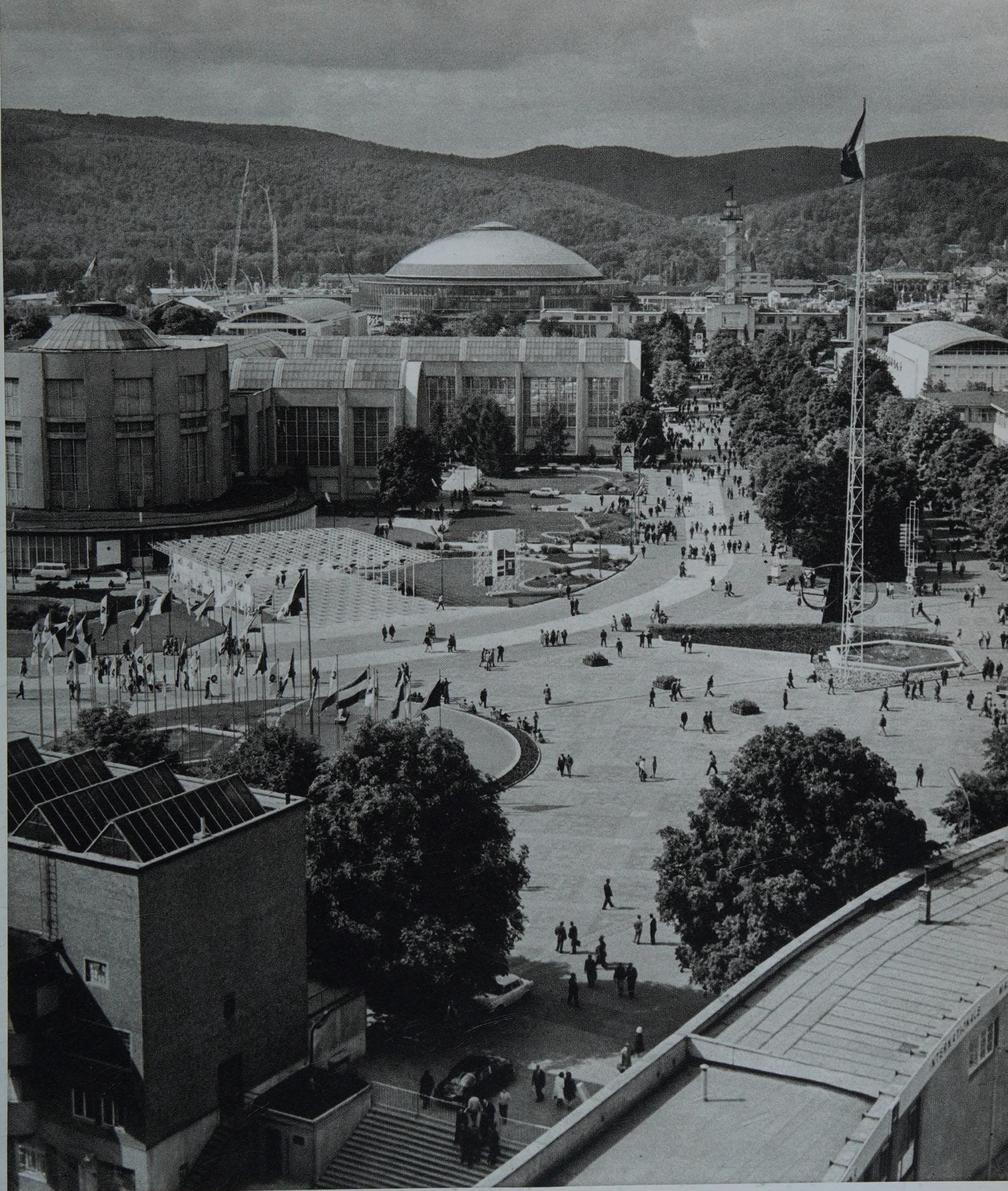

120.
Sousoší Atomový věk před výstavištěm
Скульптурная группа «Атомный век» перед выставкой
Statuengruppe „Atomzeitalter“ vor dem Ausstellungsgelände
The group of statues “The Atomic Age” in front of the exhibition ground
Le groupe sculpté L’âge atomique devant le parc d’exposition

121.
Výstaviště se vstupním prostranstvím
Территория выставки и пространство перед входом
Eingangsareal des Ausstellungsgeländes
The exhibition ground and its entrance area
Le parc d’exposition avec l’espace d’entrée

ragoinvest
SIGMA

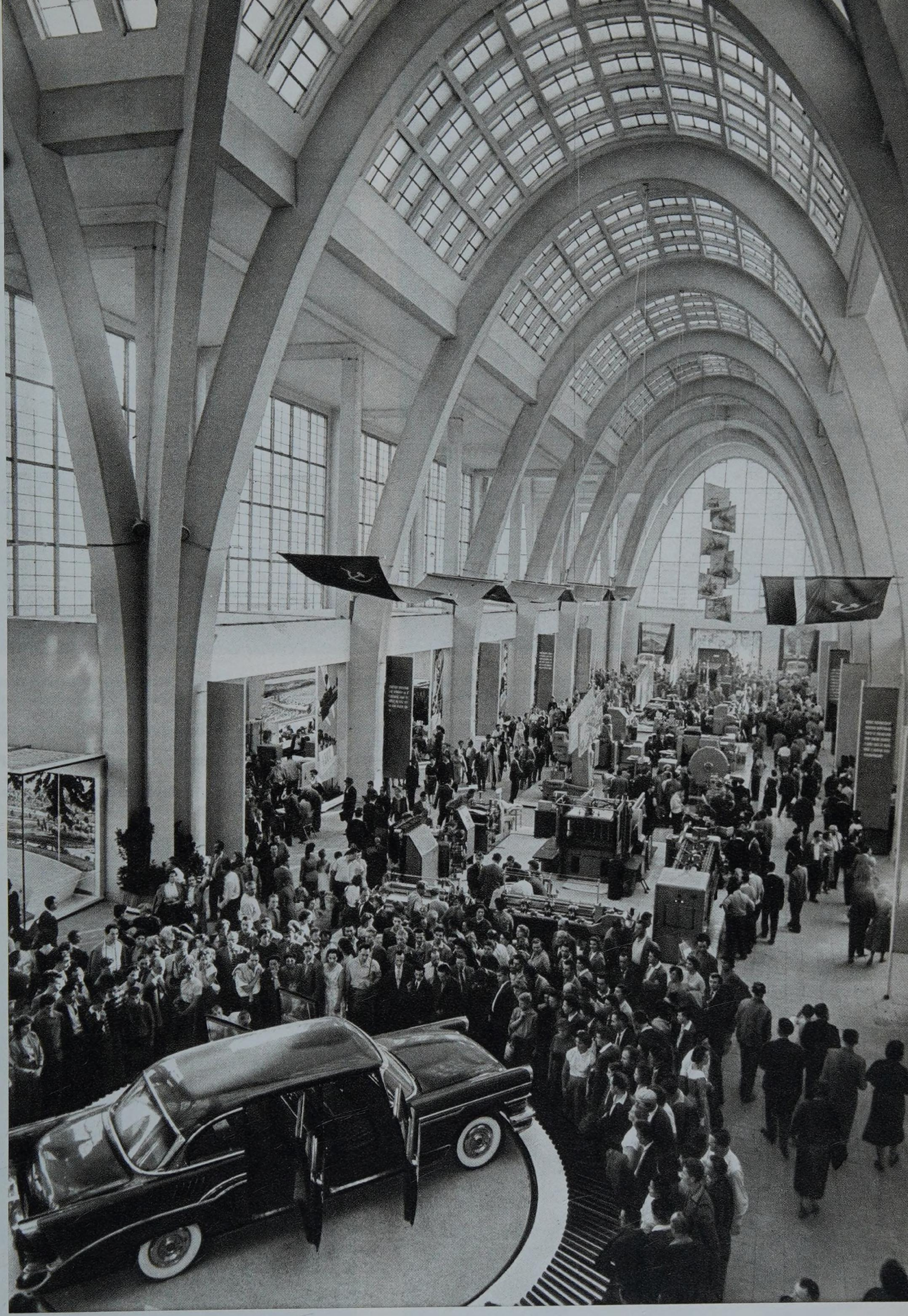

122.
Venkovní veletržní expozice v zeleni alejí
Экспозиция ярмарки под открытым небом среди зелени аллей
Freilicht-Messeexpositionen im Grün der Alleen
An open-air trade fair exposition in an avenue of trees
Les emplacements en plein air sont noyés dans une exubérante verdure

123.
Interiér veletržního pavilónu A
Интерьер выставочного павильона «А»
Interieur des Messepavillons A
The interior of trade fair pavilion A
L'intérieur du pavillon «A»

124. Pohled z výstaviště na správní budovu veletrhů – Вид на административное здание Управления брненскими машиностроительными ярмарками со стороны выставки – Blick vom Messegelände auf das Verwaltungsgebäude der Messe – View from the exhibition ground of the trade fair administration building – Le bâtiment administratif des Foires internationales de Brno vu à partir du parc d'exposition
125. Pavilón Z na brněnském výstavišti – Павильон «Z» на брненской выставке – Der Pavillon Z des Brünner Messegeländes – Pavilion Z on the Brno exhibition ground – Le pavillon « Z » au parc d'exposition de Brno
126. Expozice Omnipolu na brněnském veletrhu – Экспозиция «Омнипола» на Брненской ярмарке – Ausstellung der Firma Omnipol auf der Brünner Messe – An Omnipol exposition at the Brno trade fair – L'exposition de l'entreprise Omnipol à la Foire de Brno
127. Sovětská expozice ve výstavním pavilónu H – Советская экспозиция в выставочном павильоне «H» – Sowjetische Ausstellung im Pavillon H – A Soviet exposition in pavilion H – L'exposition soviétique au pavillon « H »

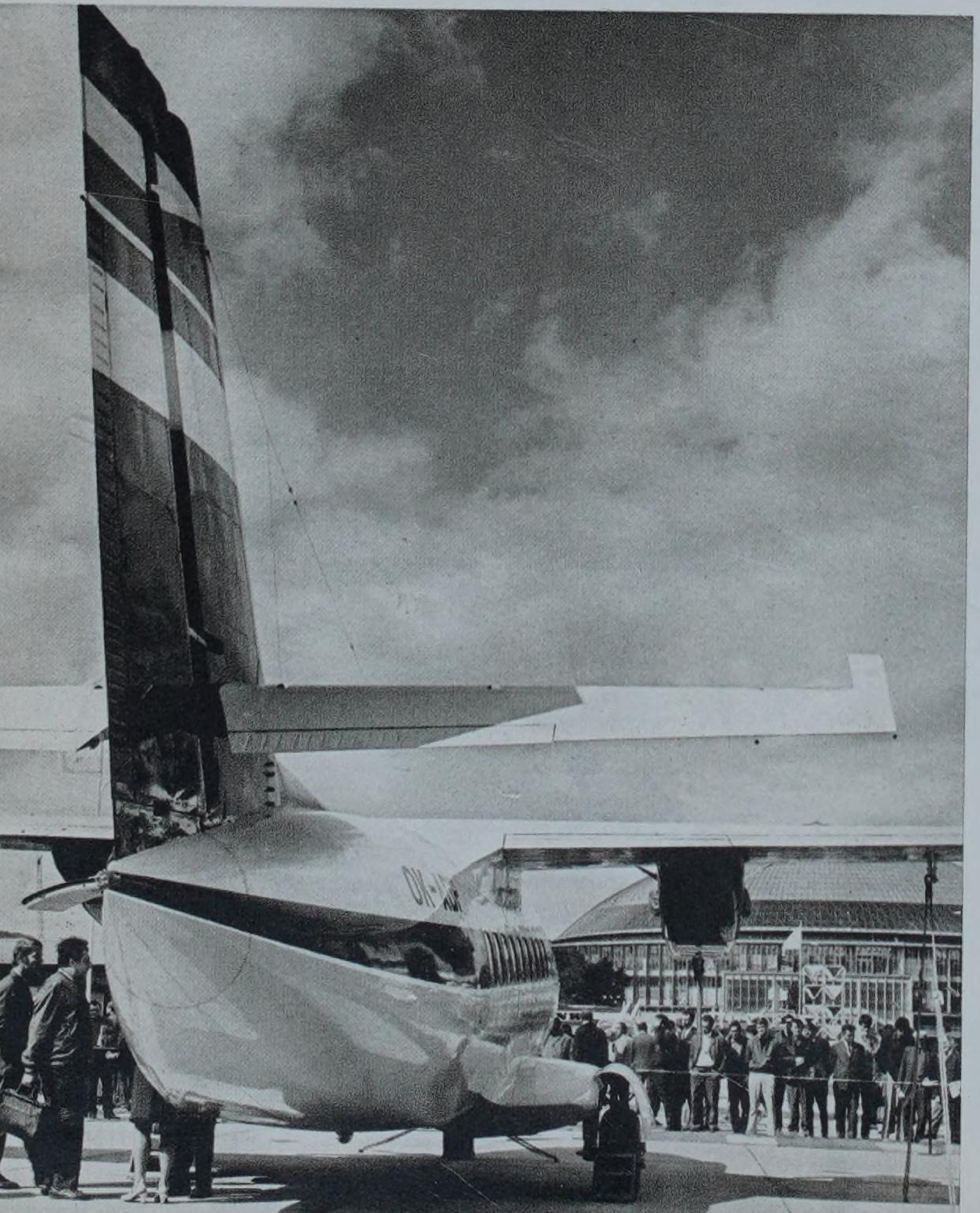

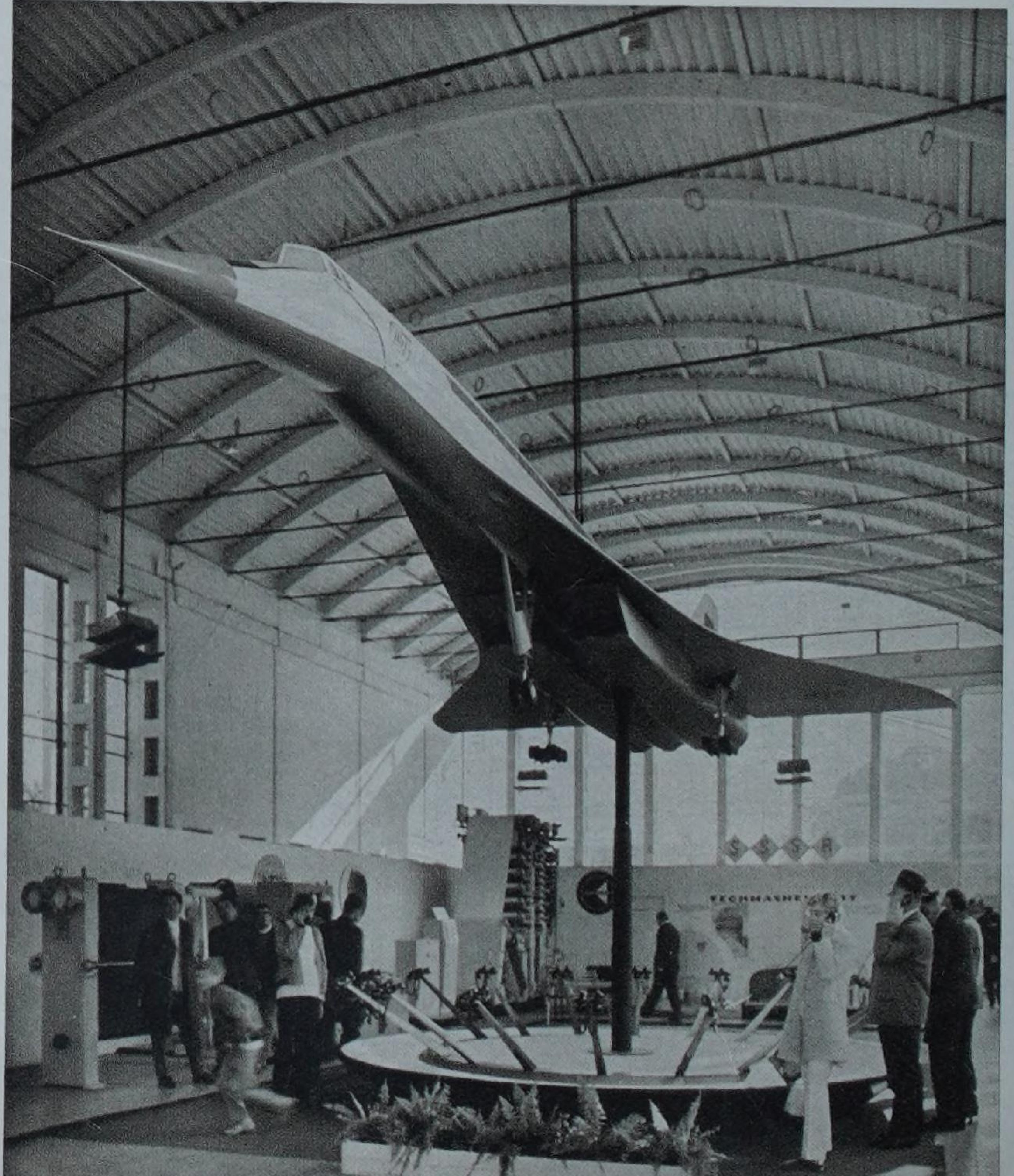

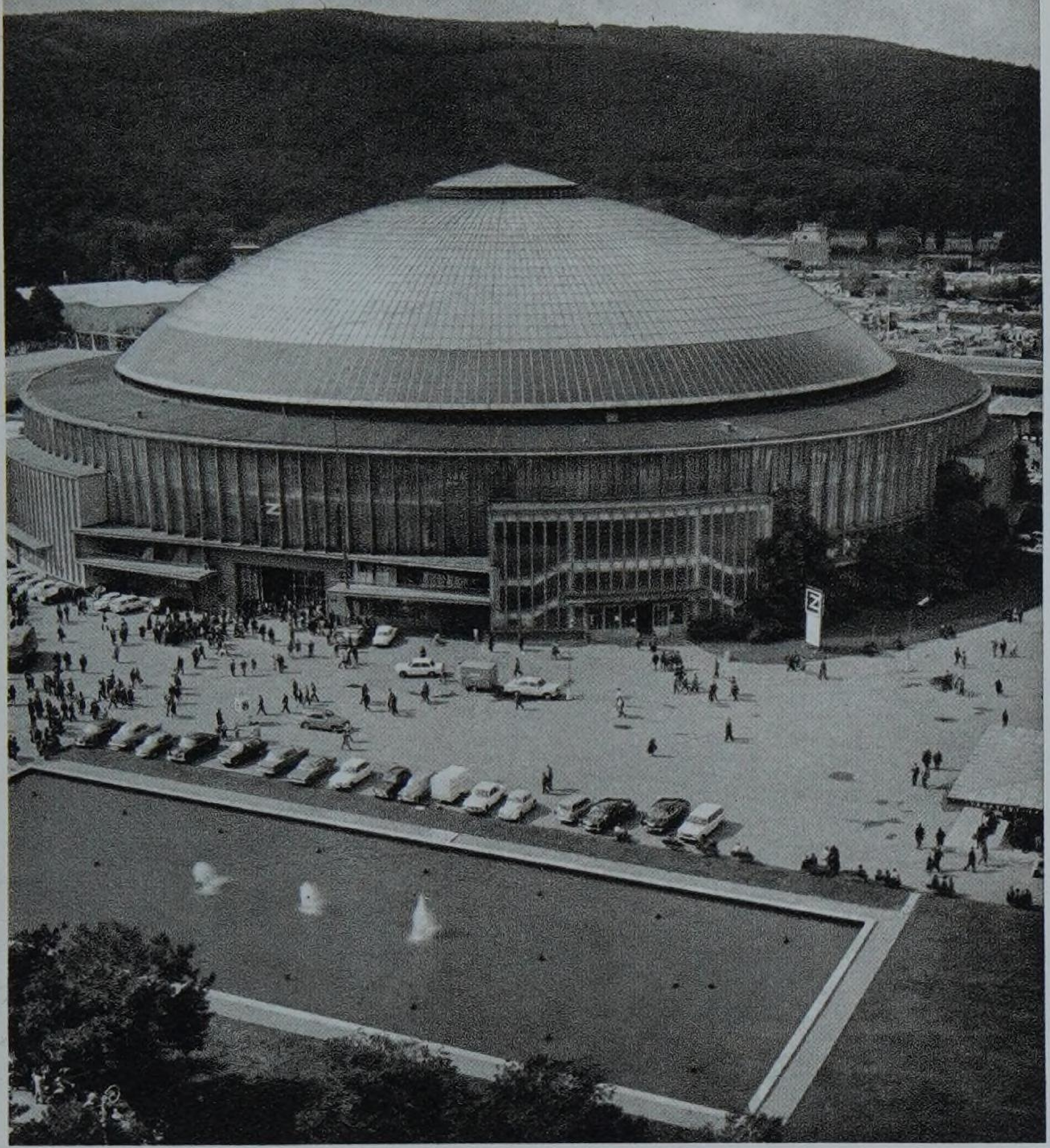

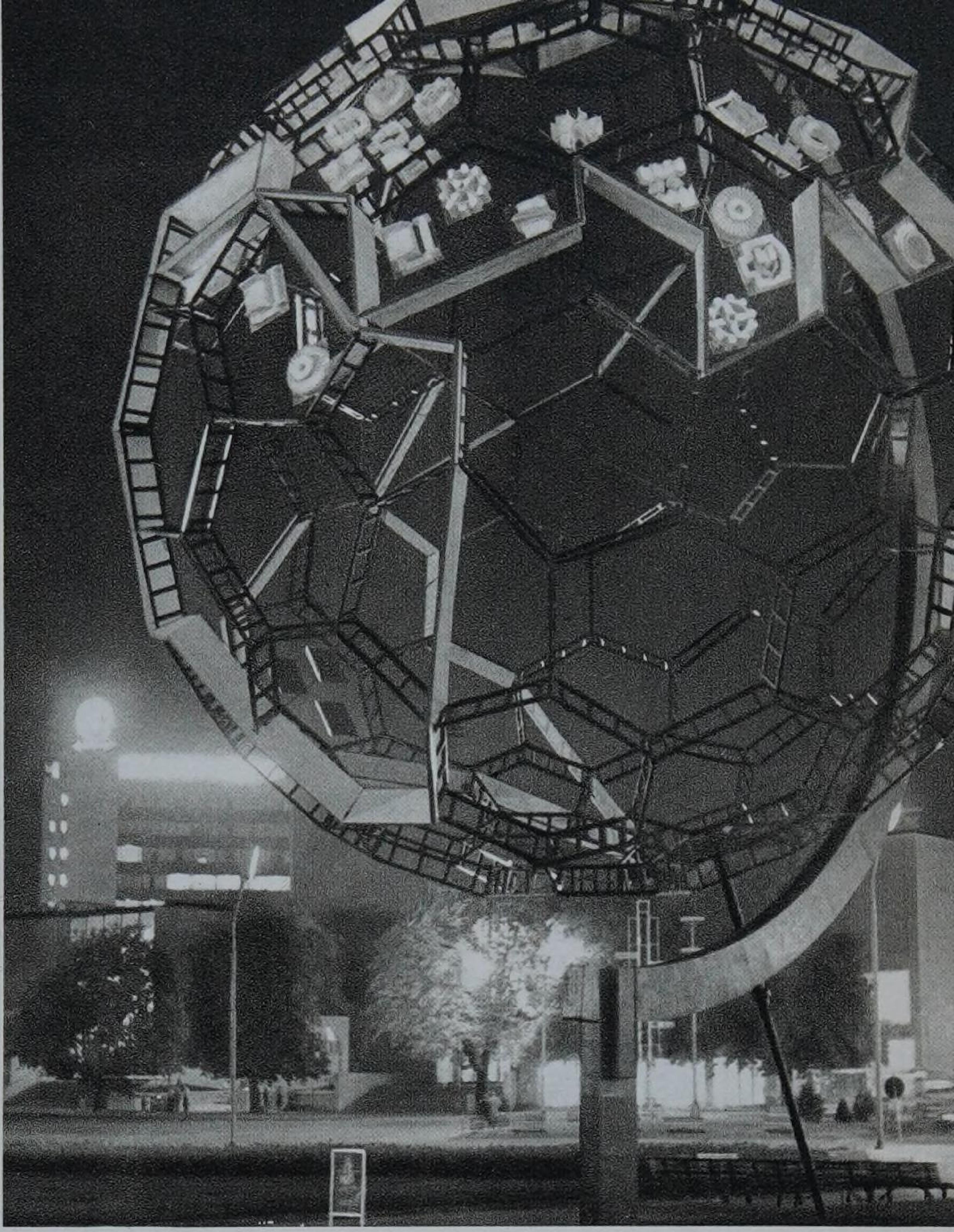

128. Kolos pavilónu Z vévodí celému výstavišti – Колоссальный павильон «Z» возвышается над всей выставкой – Der große Pavillon Z ist eine Dominante des Ausstellungsgeländes – Enormous pavilion Z dominates the whole exhibition ground – Le pavillon géant «Z» domine tout le parc d'exposition

129. Venkovní veletržní expozice a poutače – Экспозиция ярмарки под открытым небом и рекламные щиты – Messeausstellungen im Freien und Reklamen – Open-air trade fair expositions and eye-catchers – Les emplacements en plein air avec panneaux-réclame

130. Veletržní areál v noci – Комплекс Брненской ярмарки ночью – Messeareal bei Nacht – The exhibition ground at night – Le parc d'exposition vu la nuit

131. Pavilón A na výstavišti v noci – Павильон «A» Брненской выставки ночью – Messepavillon A bei Nacht – Pavilion A on the exhibition ground at night – Le pavillon d'exposition «A» vu la nuit

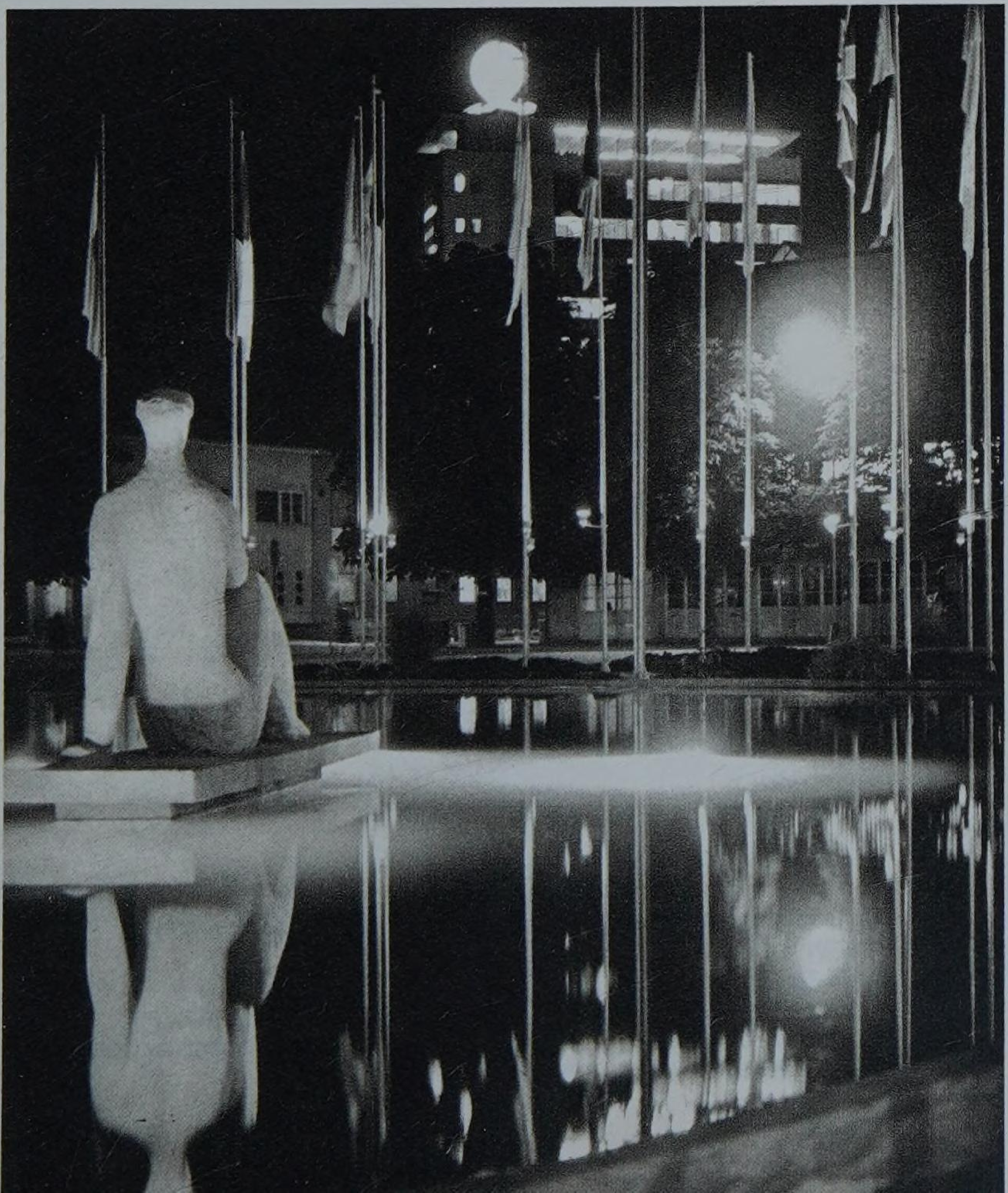

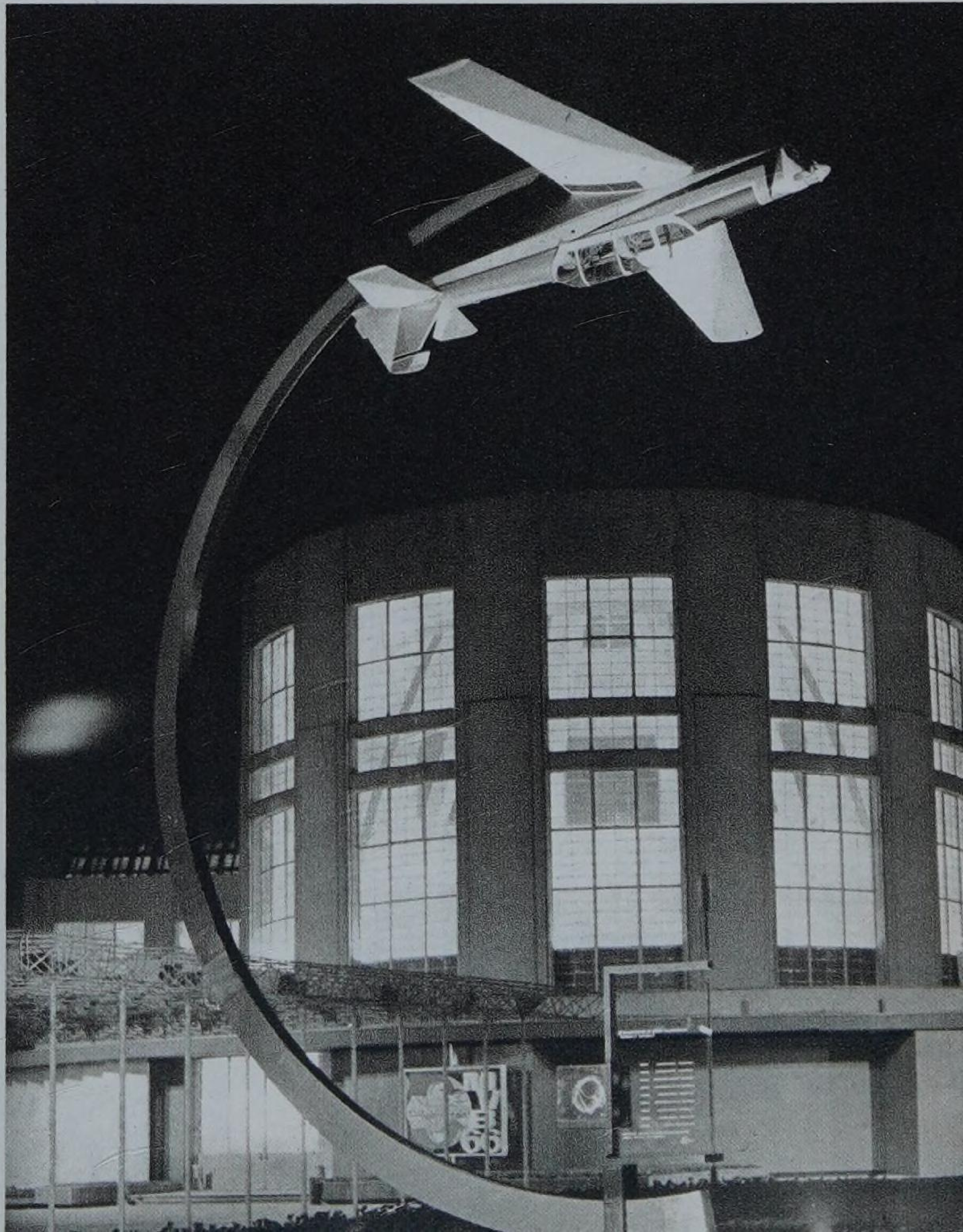

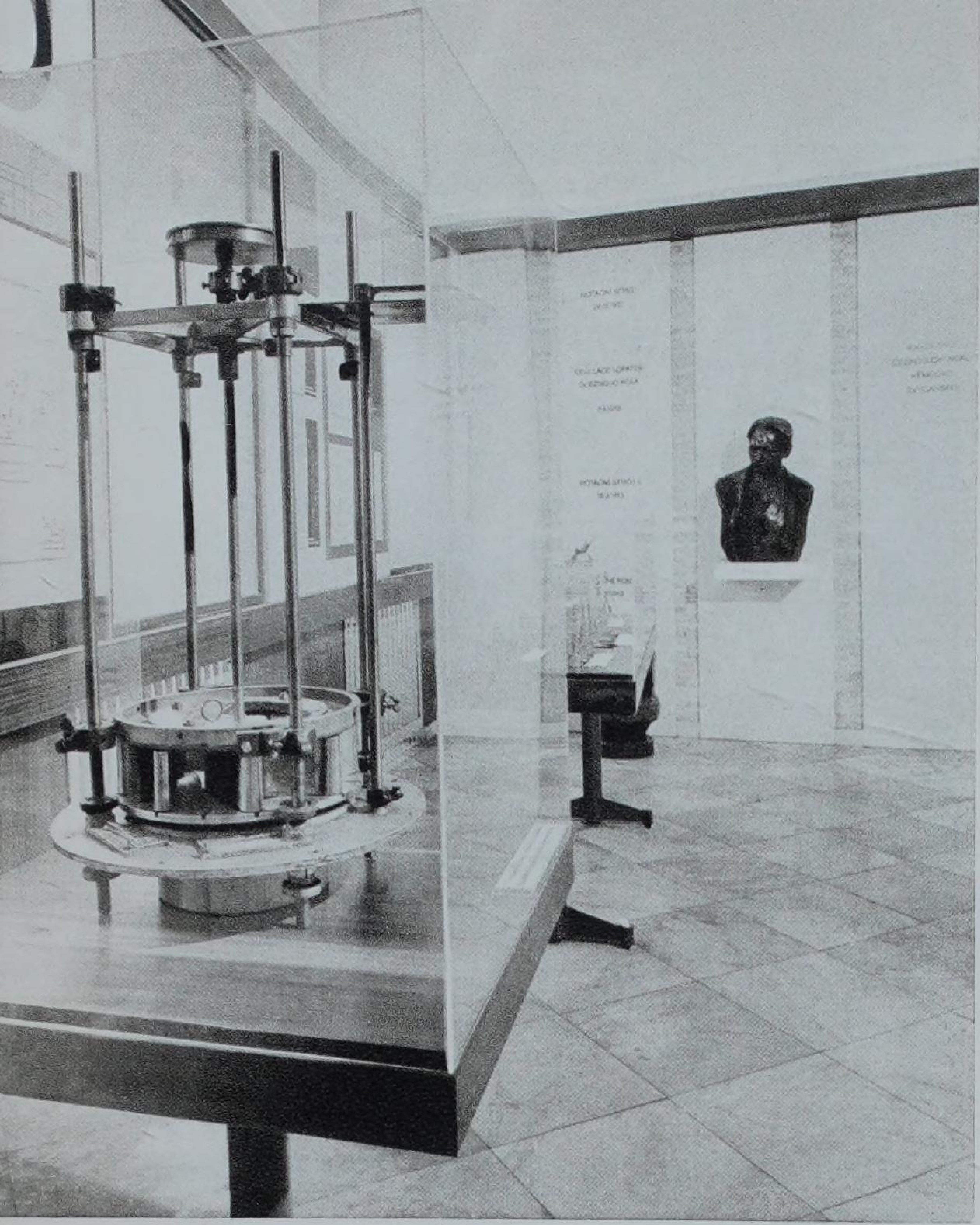

132.
Síň Viktora Kaplana v Technickém muzeu v Brně
Зал им. Виктора Каплана в Техническом музее в Брно
Viktor-Kaplan-Saal im Technischen Museum in Brünn
The Viktor Kaplan Hall in the Brno Technical Museum
La salle Viktor Kaplan au Musée technique de Brno

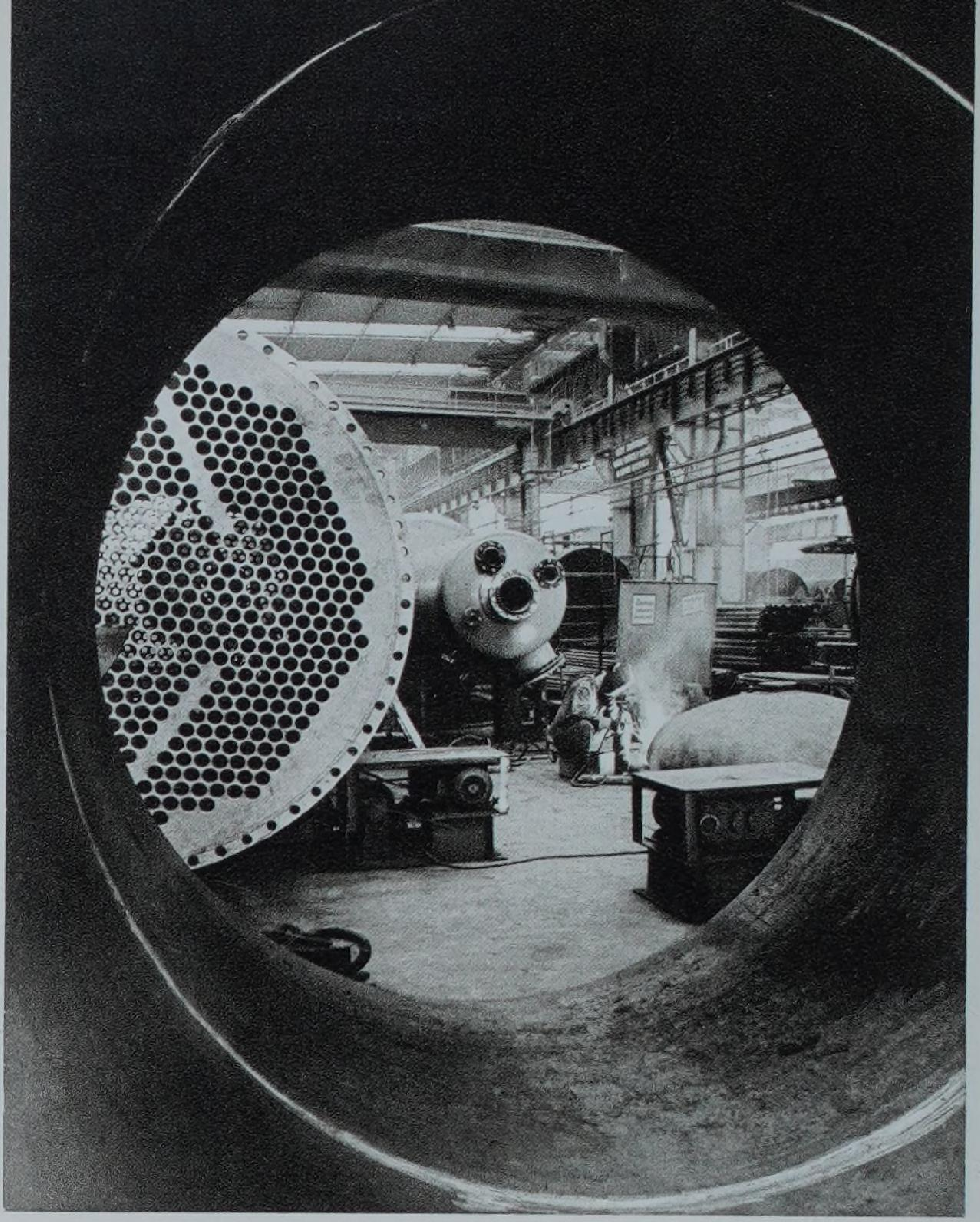

133.
Výroba chemických zařízení v Královopolské strojírně
Производство химического оборудования на Краловопольском машиностроительном заводе
Erzeugung von Einrichtungen für die chemische Industrie in der Maschinenfabrik Královo Pole
The manufacture of chemical equipment at the Královopolská Engineering Works
La production d'installations chimiques aux Ateliers de constructions mécaniques de Královo Pole

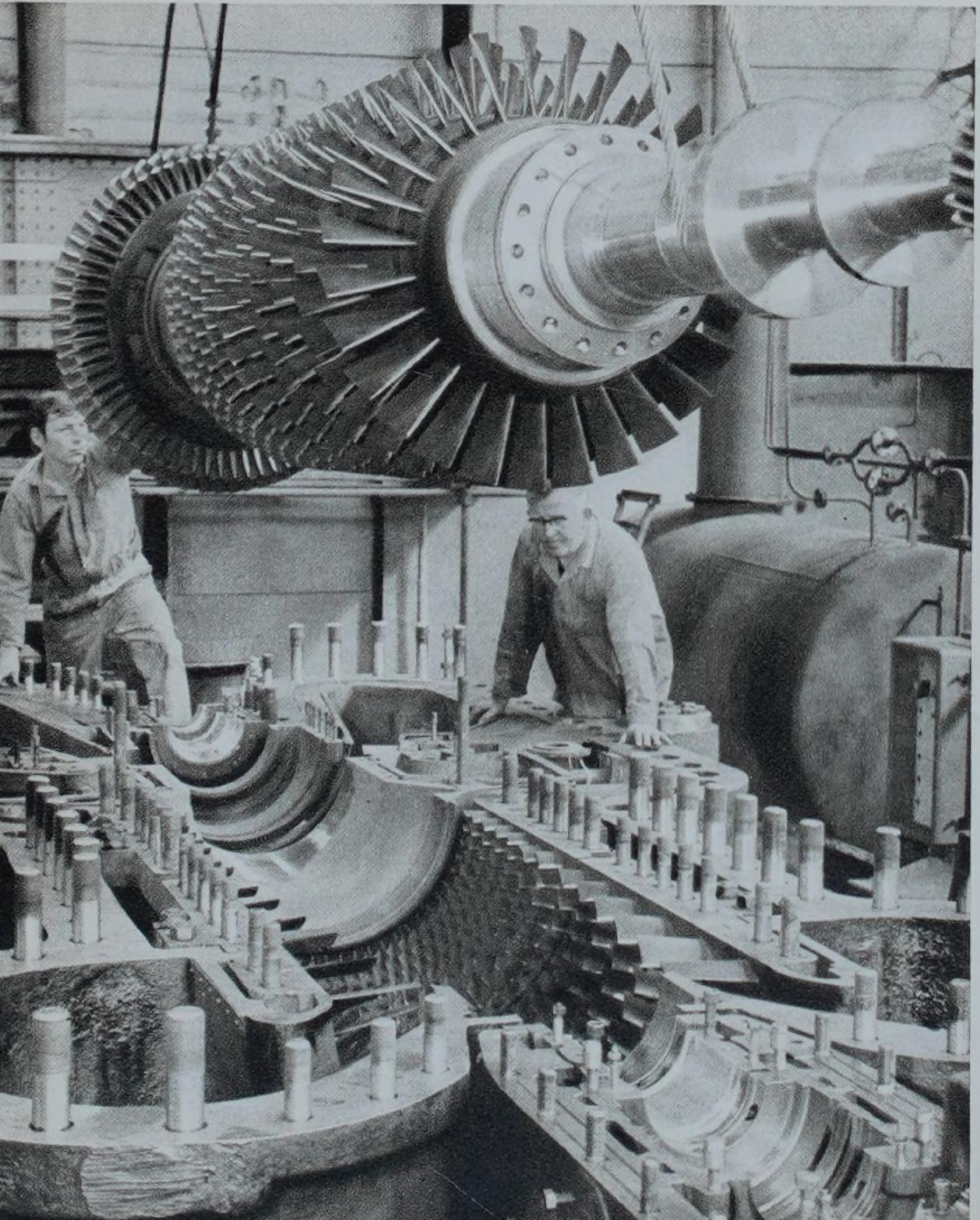

134.
Zkušebna plynových turbín v První brněnské strojírně
Отделение испытания газовых турбин на Первом брненском машиностроительном заводе
Gasturbinen-Prüfstand in der Ersten Brünner Maschinenfabrik
The gas turbine testing shop at the First Brno Engineering Works
La station d'essai des turbines à gaz aux Iers Ateliers de constructions mécaniques de Brno

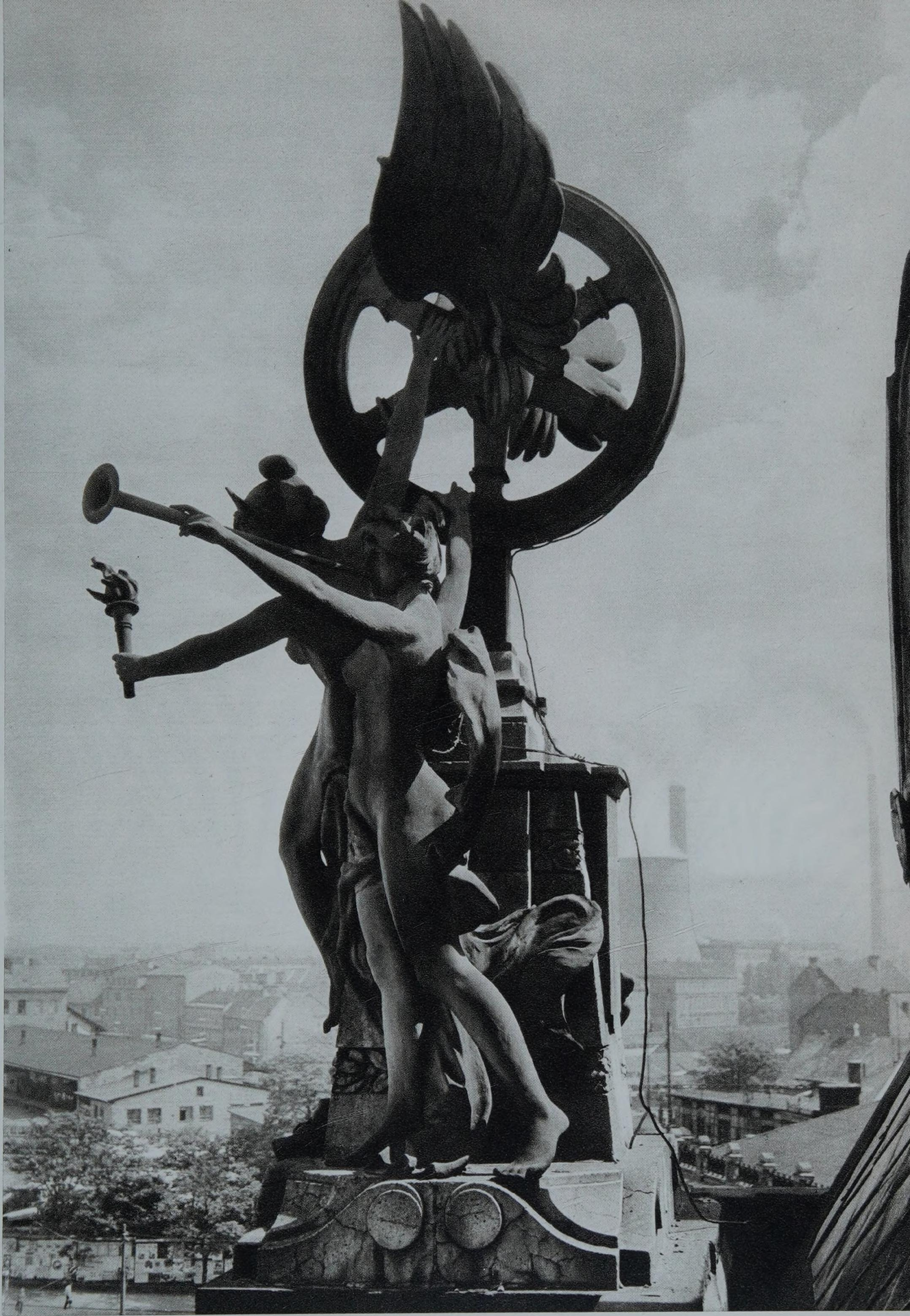

135.
Pohled na průmyslovou část města Brna
Вид промышленной части города Брно
Blick auf das Industrieviertel der Stadt Brünn
View of the industrial part of Brno
Vue des quartiers industriels de Brno

136.
Zebry v brněnské zoologické zahradě
Зебры в Бренском зоопарке
Zebras im Brünner Zoologischen Garten
Zebras at the Brno Zoological Garden
Les zèbres du Jardin zoologique de Brno

137.
Brněnská údolní přehrada
Бренское водохранилище в долине
Brünner Talsperre
The Brno valley dam
Le barrage-réservoir de Brno

יְהֹוָה

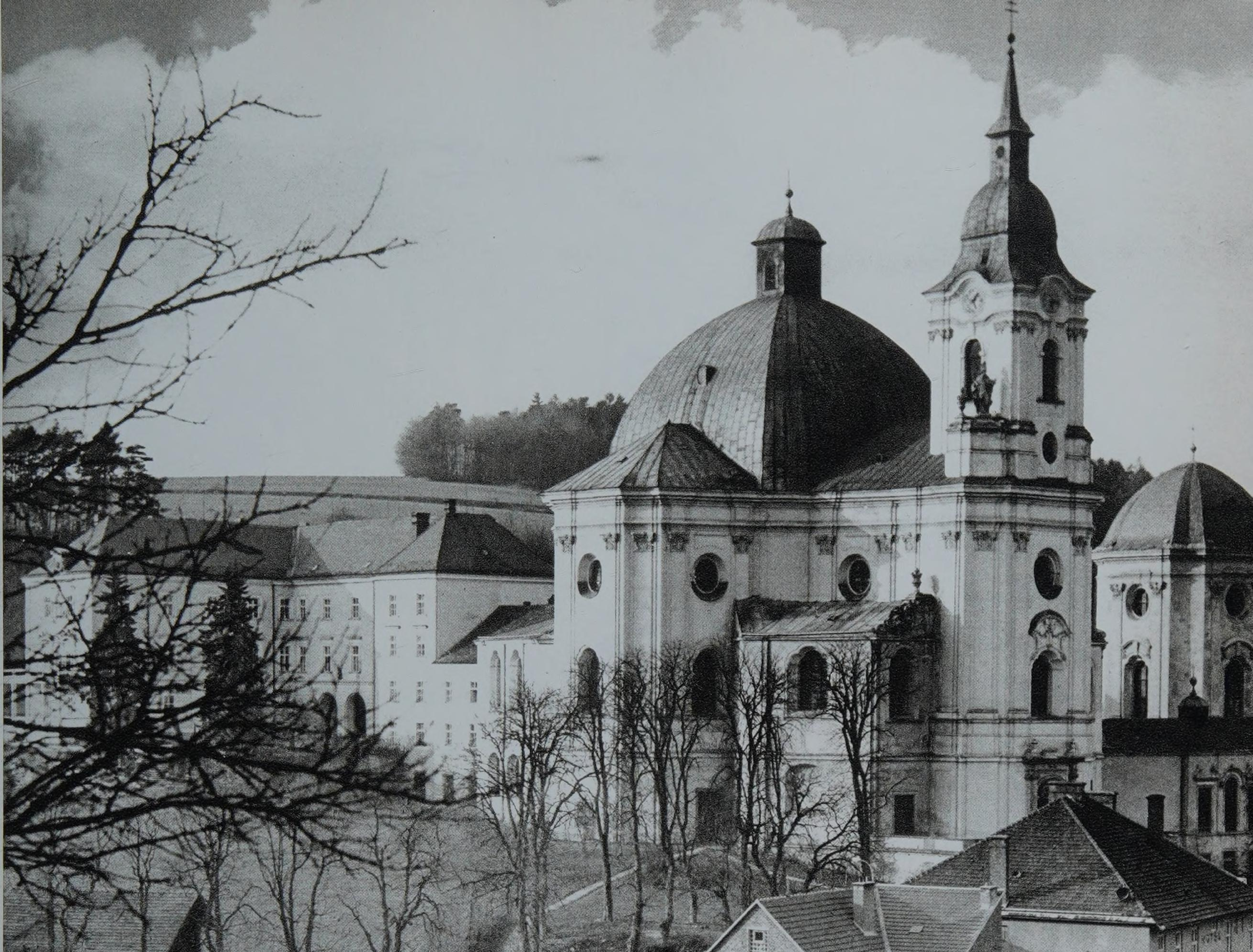

138.
Chrámová nástropní freska ve Vranově
Фреска на потолке храма во Вранове
Deckenfresken im Dom in Vranov
The ceiling fresco in the church at Vranov
La fresque de plafond à l'église de Vranov

139.
Poutní chrám a zámek ve Křtinách
Служивший объектом паломничества костел и замок в Крштинах
Pilgerkirche und Schloß in Křtiny
The pilgrim church and château at Křtiny
L'église de pèlerinage et le château de Křtiny

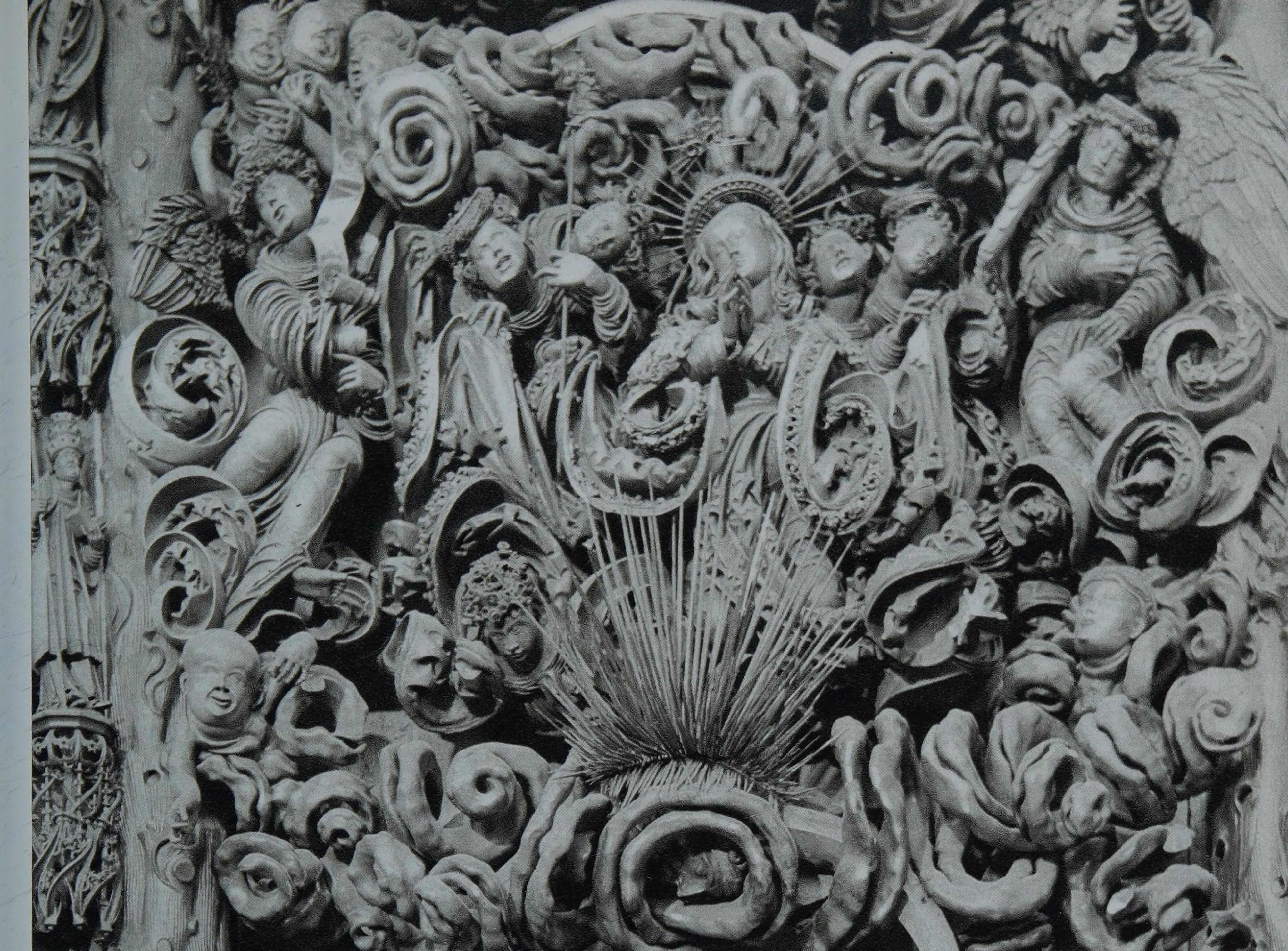

140.
Kazatelna a oltář v kostele ve Křtinách
Кафедра и алтарь в костеле в Крштинах
Kanzel und Altar der Kirche in Křtiny
The pulpit and altar in the church at Křtiny
La chaire et l'autel de l'église de Křtiny

141.
Detail Světelského oltáře v Adamově
Деталь Цветтельского алтаря в Адамове
Detail des Zwettler Altars in Adamov
Detail of the Zwettel altar at Adamov
Un détail de l'autel de Zwettel à l'église d'Adamov

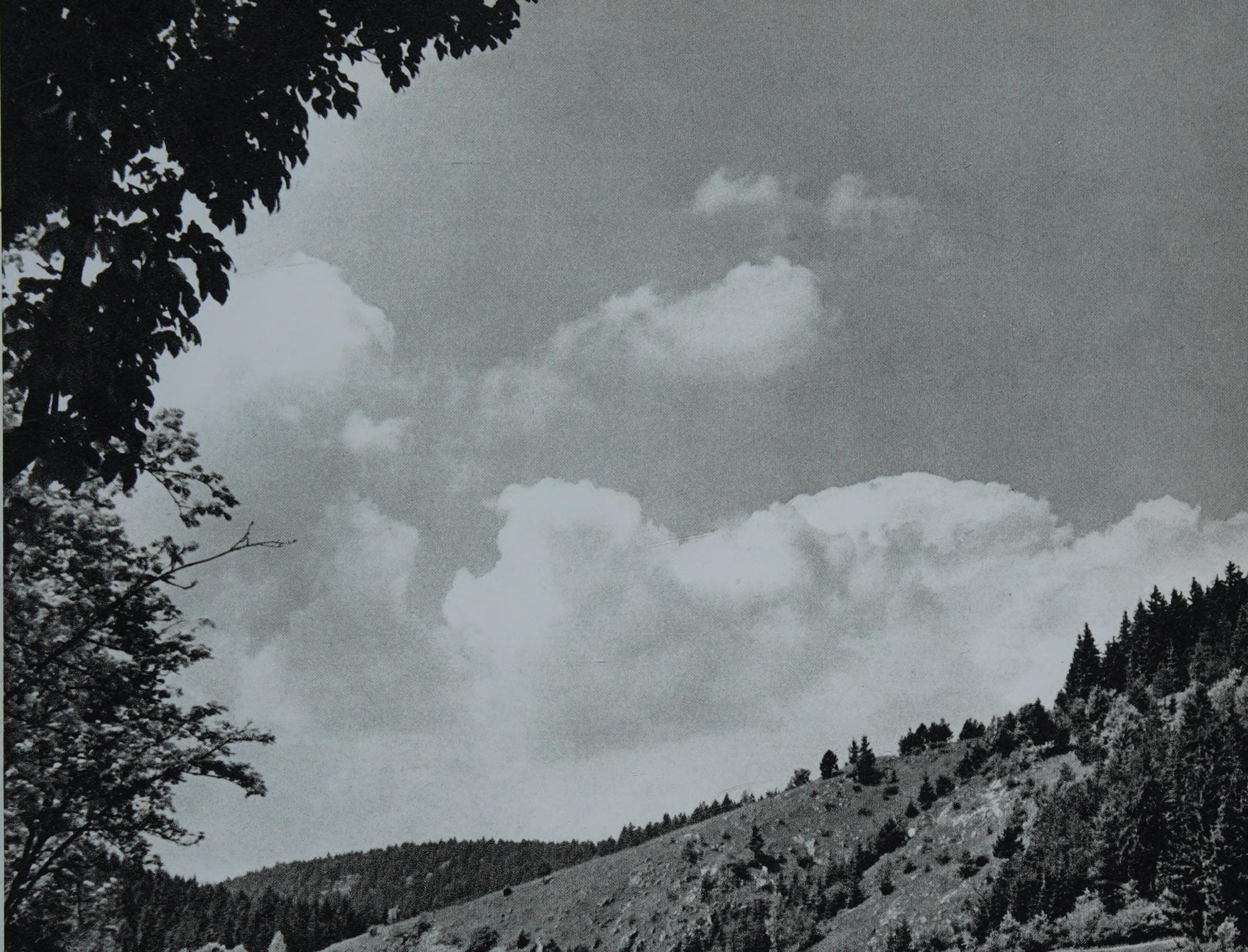

142.
Výletní středisko Jedovnice u Brna
Пригородный центр в Едовнице близ Брно
Ausflugsort Jedovnice bei Brünn
The excursion centre at Jedovnice near Brno
Le centre de villégiature à Jedovnice près de Brno

143.
Krajina v okolí Macochy v Moravském krasu
Пейзаж в окрестностях пещеры «Мацохи» («Мачехи») в Моравском Красе
Gegend in der Umgebung der Macocha im Mährischem Karst
The countryside in the environs of Macocha in the Moravian Karst
Le paysage des environs du gouffre Macocha dans le Karst Morave

144.
Krajina u Ostrova
u Macochy
Пейзаж близ
Острова у пещеры
«Мацоха»
Landschaft bei Ostrov
in der Nähe der
Macocha
The landscape at
Ostrov near Macocha
Le paysage des
environs d'Ostrov
près de Macocha

145.
Krápník „Mistr Jan
Hus na hranici"
v Punkevních
jeskyních
Сталагмит
«Магистр Ян Гус
на костре» в Пунковних пещерах
Tropfsteingebilde
„Magister Johannes
Hus auf dem Scheiterhaufen" in den
Punkvagrotten
The stalagmite known
as "Master John Huss
at the Stake" in the
Punkva Caves
La stalagmite
«Maître Jan Hus sur
le bûcher» dans les
grottes de Punkva

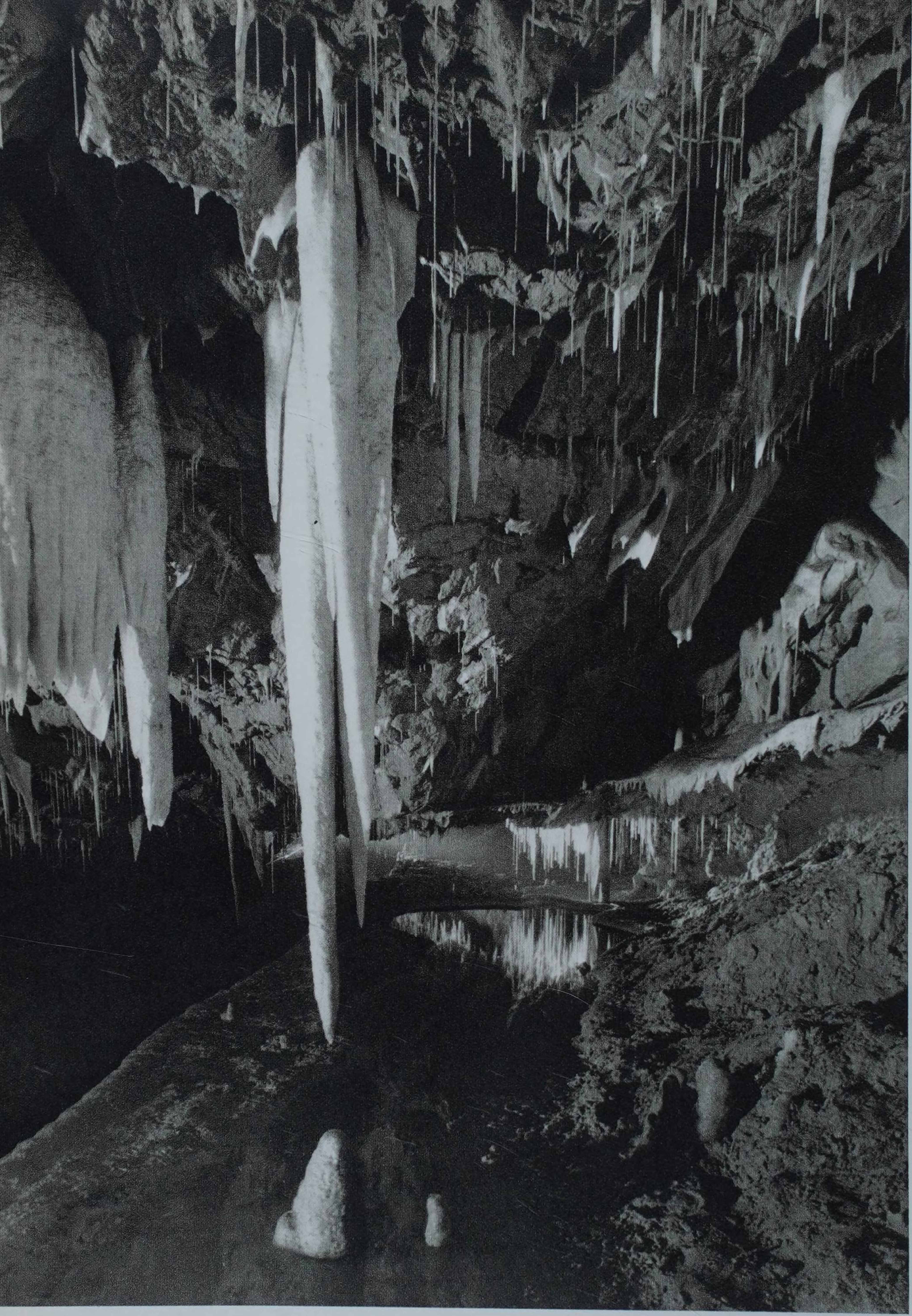

146.
Krápníková výzdoba dómu v Punkevních jeskyních
Сталактитовое и сталагмитовое убранство «соборов» в Пунковних пещерах
Tropfsteingebilde in den Domen der Punkvagrotten
Stalagmite and stalactite decorations in the Punkva Caves
La décoration calcaire des «dômes» souterrains des grottes de Punkva

147.
Kateřinská jeskyně
Катержинская (Екатерининская) пещера
Die Katharinagrotte
The Catherine Cave
La grotte Kateřinská jeskyně

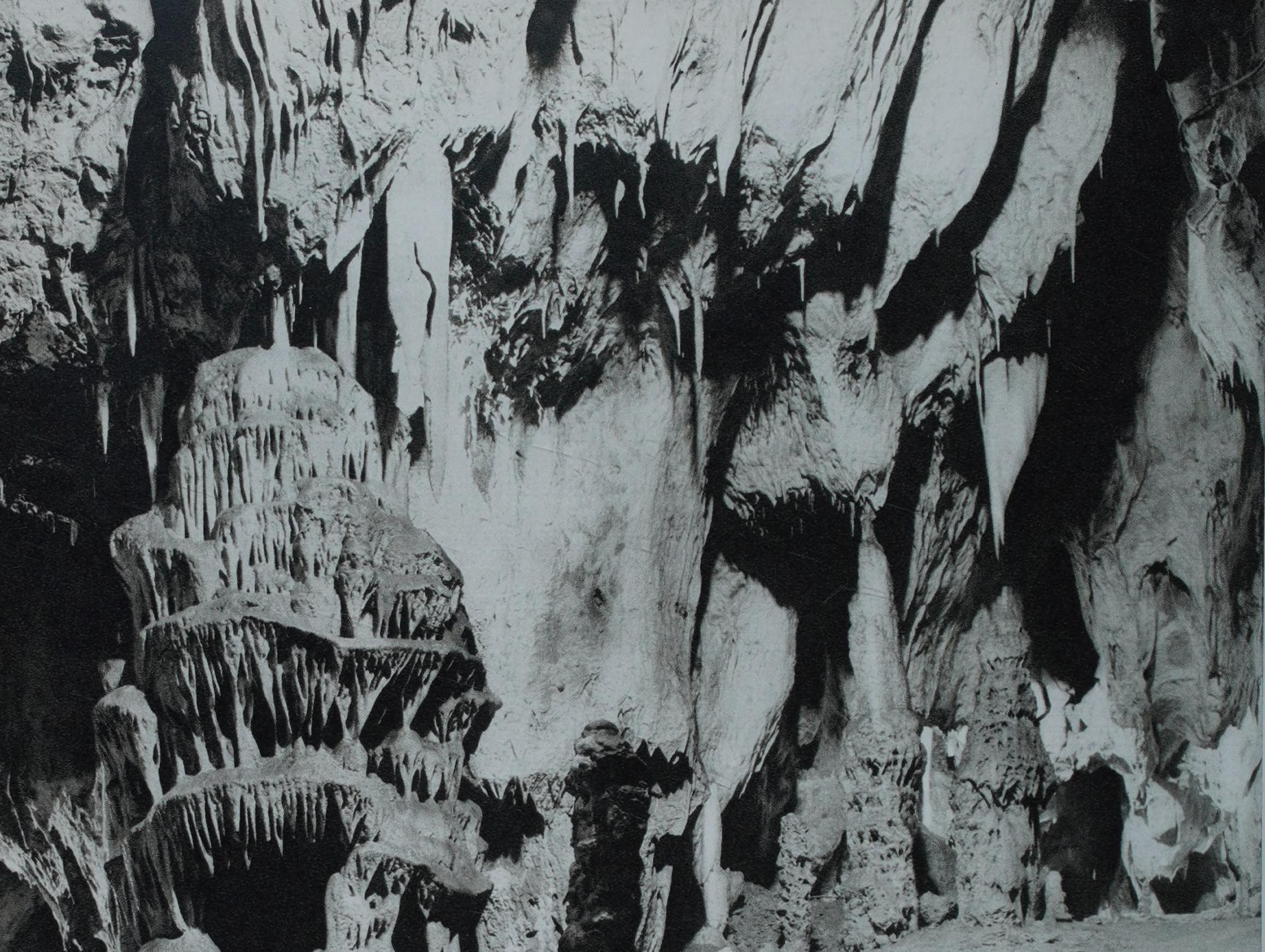

148.
Eliščin vodopád ve Sloupsko-šošůvských jeskyních
Водопад Элишки в Слоупско-Шошувских пещерах
Der Elisabeth-Wasserfall in den Slouper Grotten
Eliška's Waterfall in the Sloup-Šošůvka Caves
La chute d'eau Eliščin vodopád dans les grottes de Sloup et de Šošůvka

149.
Jeskyně Balcarka v Moravském krasu
Пещера «Бальцарка» в Моравском Красе
Die Grotte Balcarka im Mährischen Karst
Balcarka Cave in the Moravian Karst
La grotte Balcarka dans le Karst morave

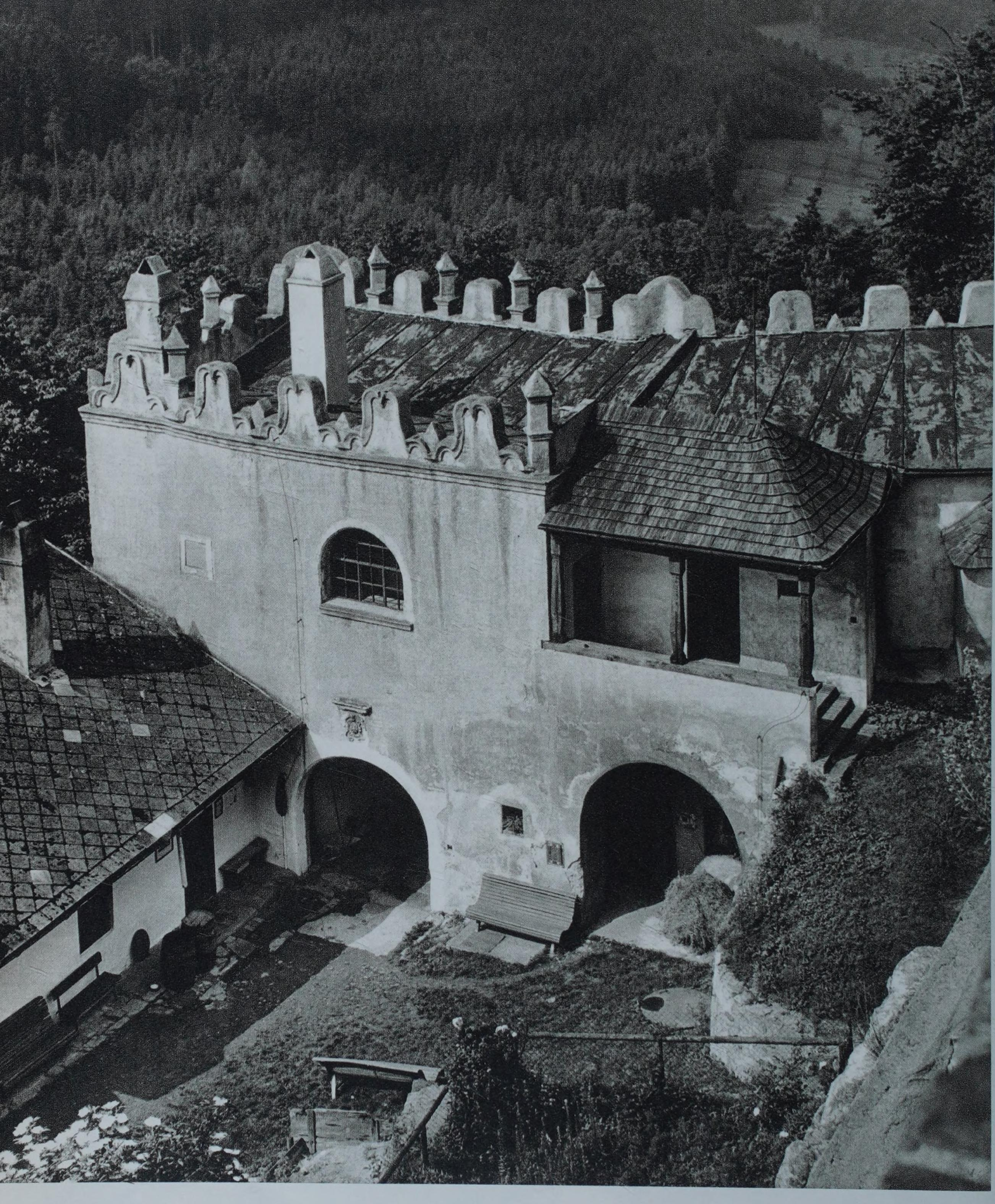

150.
Vstupní část boskovického hradu
Часть Босковицкого замка со стороны входа
Eingangsareal der Burg Boskovice
The entrance to Boskovice Castle
La partie d'entrée du château fort de Boskovice

151.
Hudební salón zámku v Boskovicích
Музыкальный салон замка в Босковицах
Musiksalon des Schlosses in Boskovice
The music salon of the château at Boskovice
Le Salon de musique du château de Boskovice

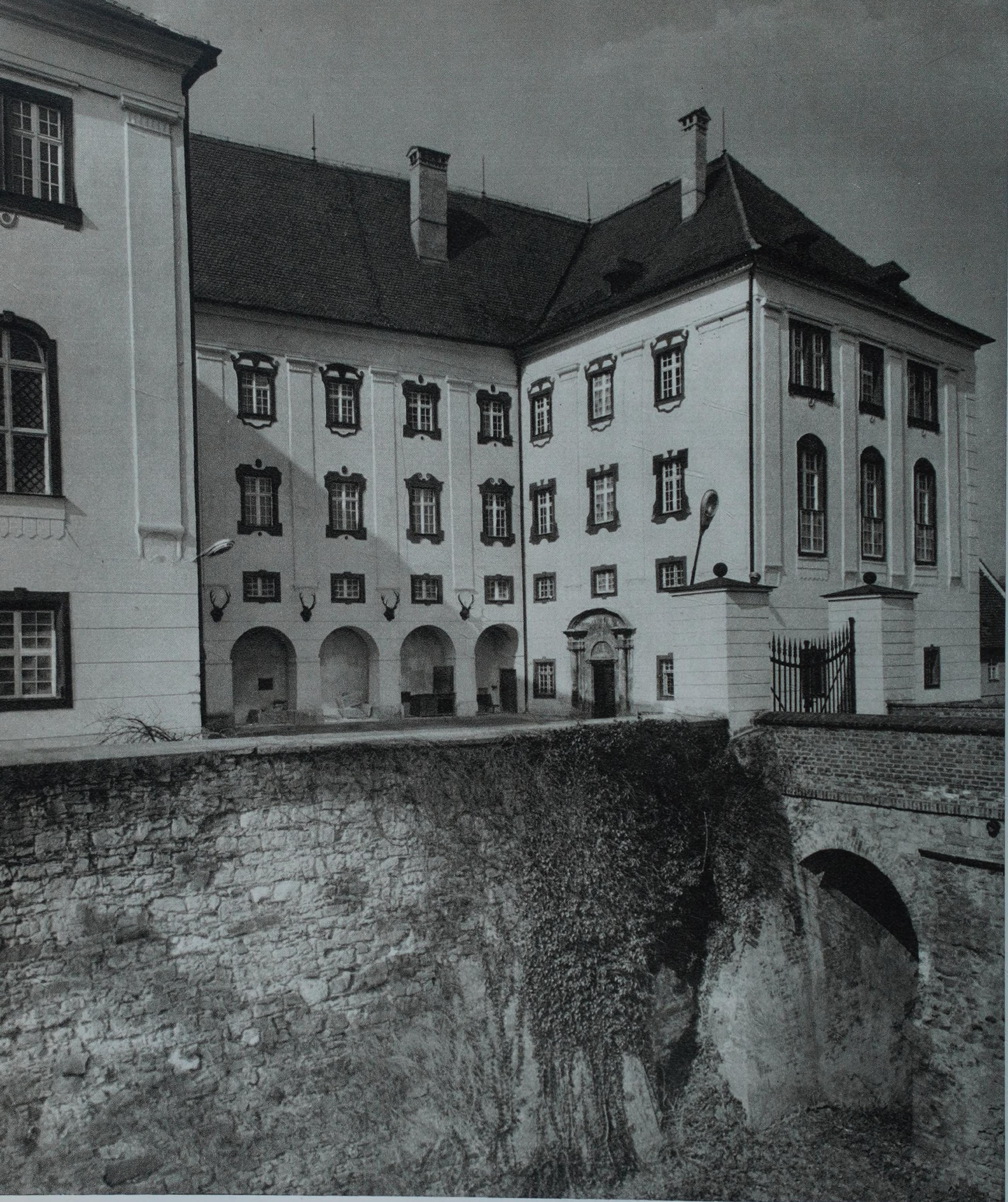

152.
Renesanční zámek v Kunštátu
Ренессансный замок в Кунштате
Das Renaissanceschloß Kunštát
The Renaissance château at Kunštát
Le château Renaissance de Kunštát

153.
Romantická podoba zámku Letovice
Романтический облик замка Летовице
Das romantische Schloß Letovice
Romantic Letovice Château
Le château romantique de Letovice

154.
Zámek v Lysicích
Замок в Лысицах
Schloß in Lysice
Lysice Château
Le château de Lysice

155.
Knihovna v lysickém zámku
Библиотека Лысицкого замка
Schloßbibliothek in Lysice
The library at Lysice Château
La bibliothèque du château de Lysice

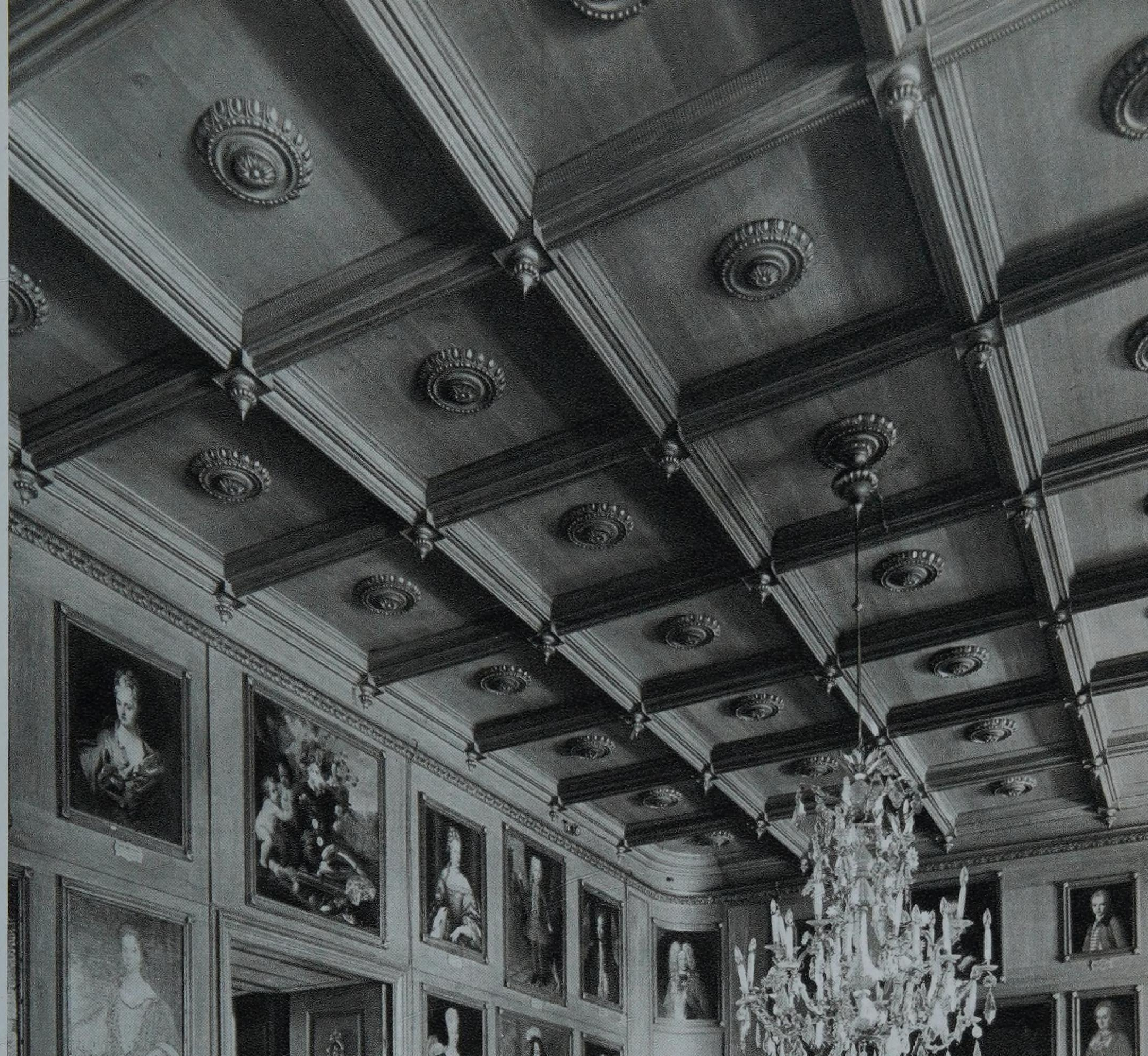

156.
Ze zámecké obrazárny v Rájci nad Svitavou
Дворцовая галерея в Райце-на-Свитаве
Blick in die Schloßgalerie in Rájec nad Svitavou
The château picture gallery at Rájec nad Svitavou
La galerie du château de Rájec nad Svitavou

157.
Sál předků v rájeckém zámku
«Зал предков» в замке в Райце-на-Свитаве
Der Ahnensaal des Schlosses in Rájec
The Hall of Ancestors at Rájec Château
La Salle des ancêtres du château de Rájec

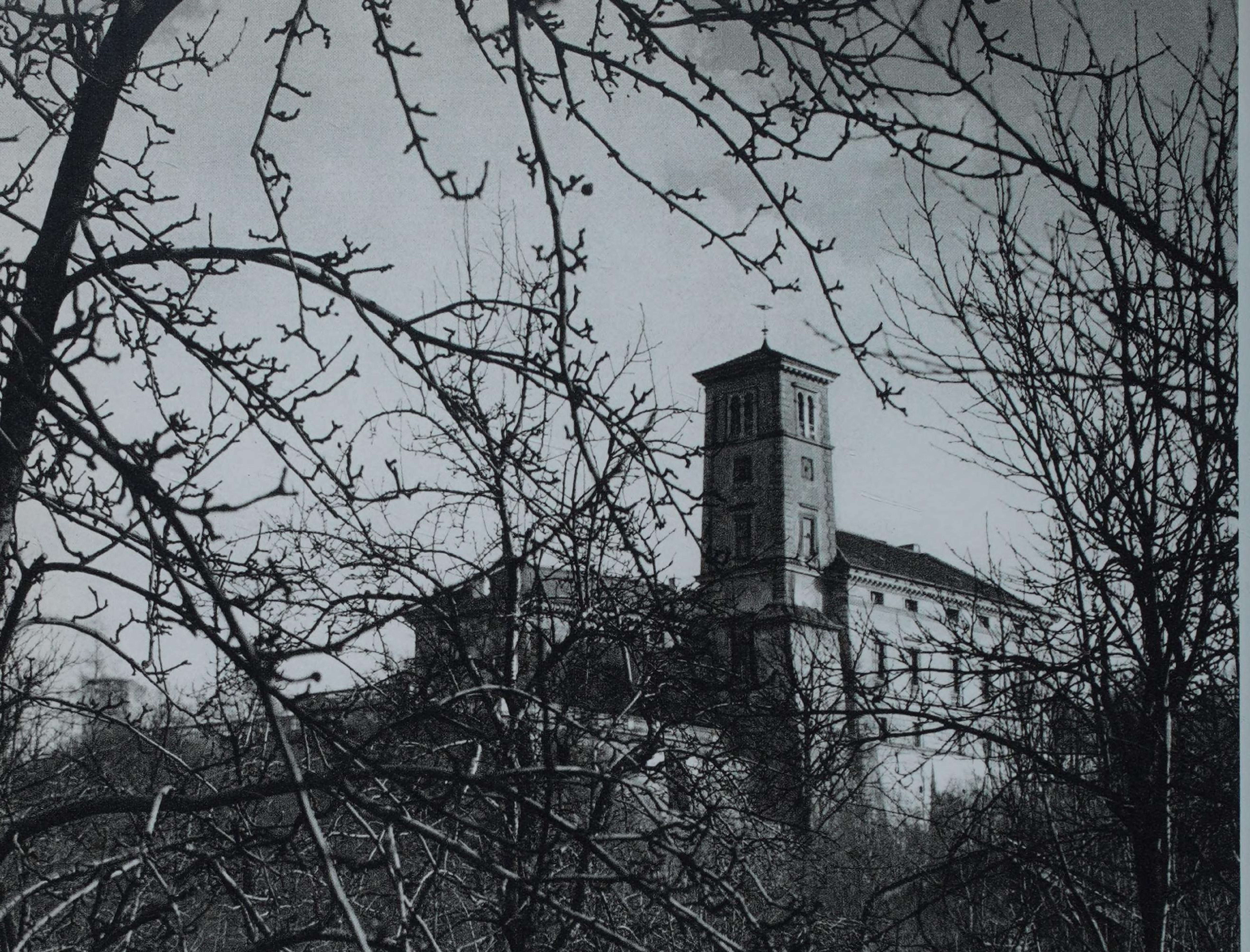

158.
Renesanční zámek v Černé Hoře
Ренессансный замок в Черной Горе
Renaissanceschloß in Černá Hora
The Renaissance château at Černá Hora
Le château Renaissance de Černá Hora

159.
Chrám cisterciáckého kláštera v Tišnově – Předklášteří
Собор цистерцианского монастыря в Тишнове — Пршедклаштержи
Dom des Zisterzienserklosters in Tišnov – Předklášteří
The church of the Cistercian monastery at Tišnov – Předklášteří
L'église du couvent cistercien à Tišnov – Předklášteří

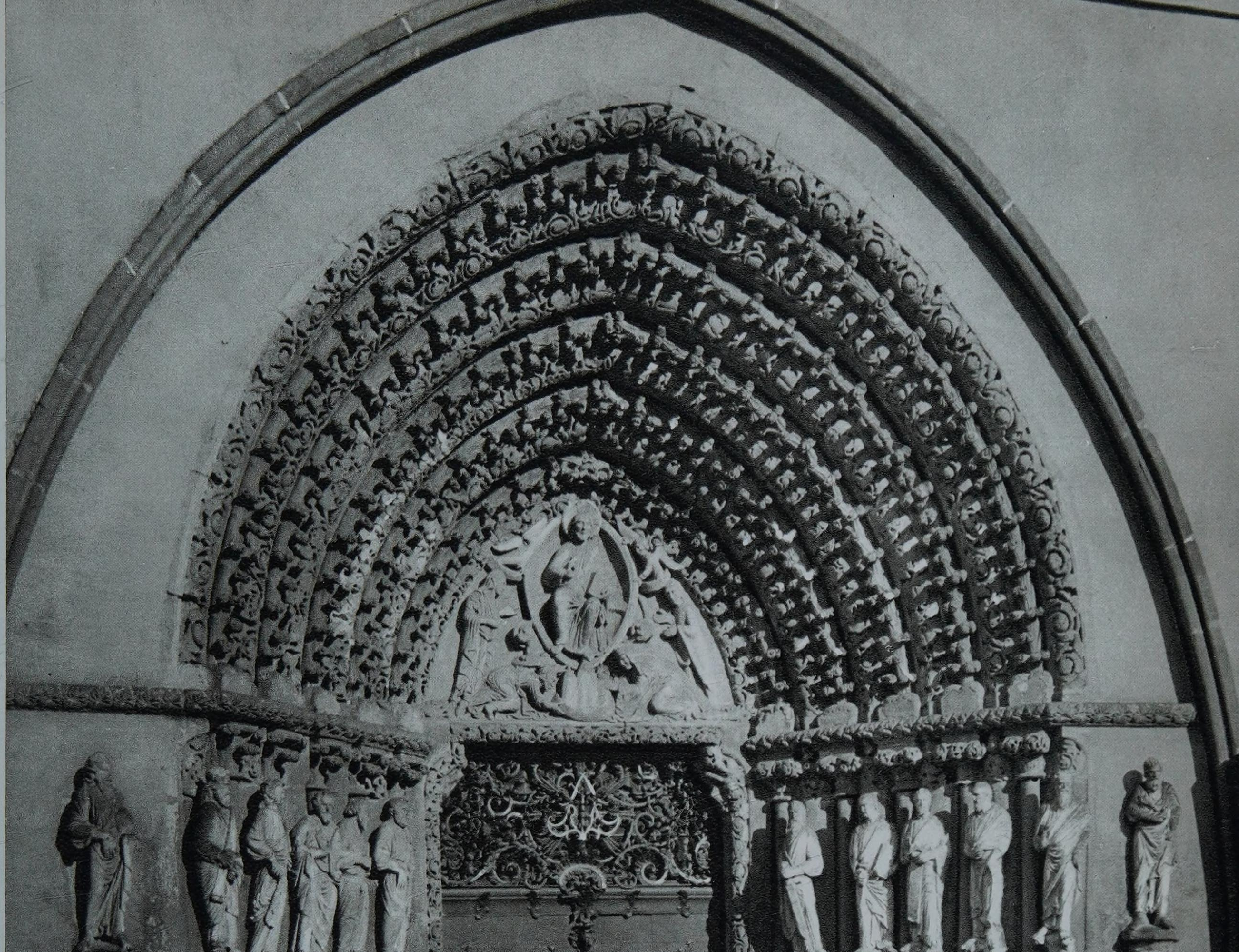

160.
Detail chrámového portálu v klášteře Porta coeli
Деталь портала собора в монастыре «Porta coeli»
Detail des Domportals im Kloster Porta coeli
Detail of the church portal at Porta coeli monastery
Un détail du portail de l'église du couvent «Porta cœli»

161.
Portál klášterního chrámu v Předklášteří
Весь портал монастырского собора в Пршедклаштержи
Portal der Klosterkirche in Předklášteří
The portal of the monastery church at Předklášteří
Le portail de l'église conventuelle de Předklášteří

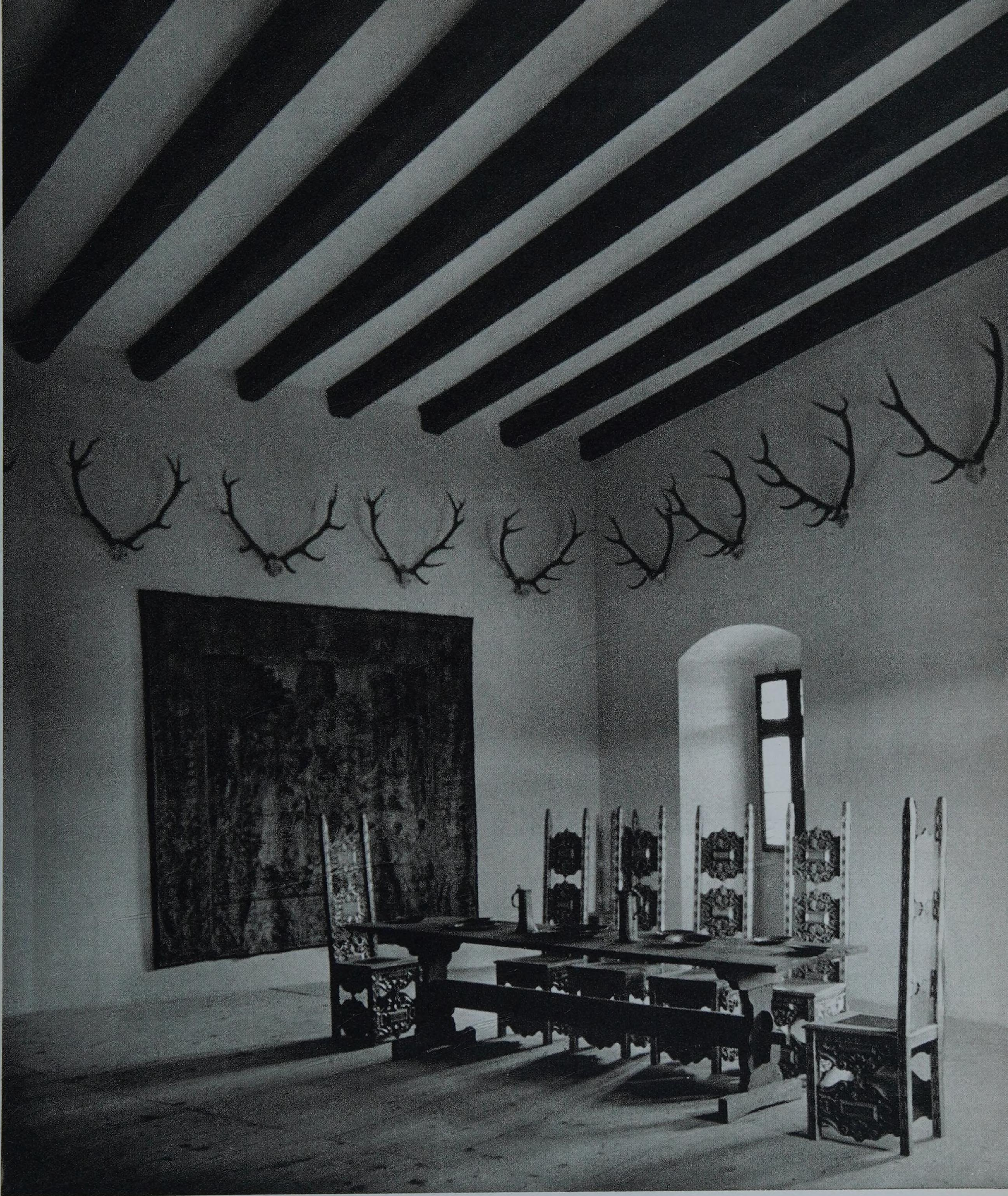

162.
Pohled na gotický hrad Pernštejn
Вид готического укрепленного замка Перныштейн
Blick auf die gotische Burg Pernštejn
View of Gothic Pernštejn Castle
Le château fort gothique Pernštejn

163.
Hradní síň na hradě Pernštejně
Дворцовый зал в замке Перныштейн
Saal in der Burg Pernštejn
A hall at Pernštejn Castle
La salle du château fort Pernštejn

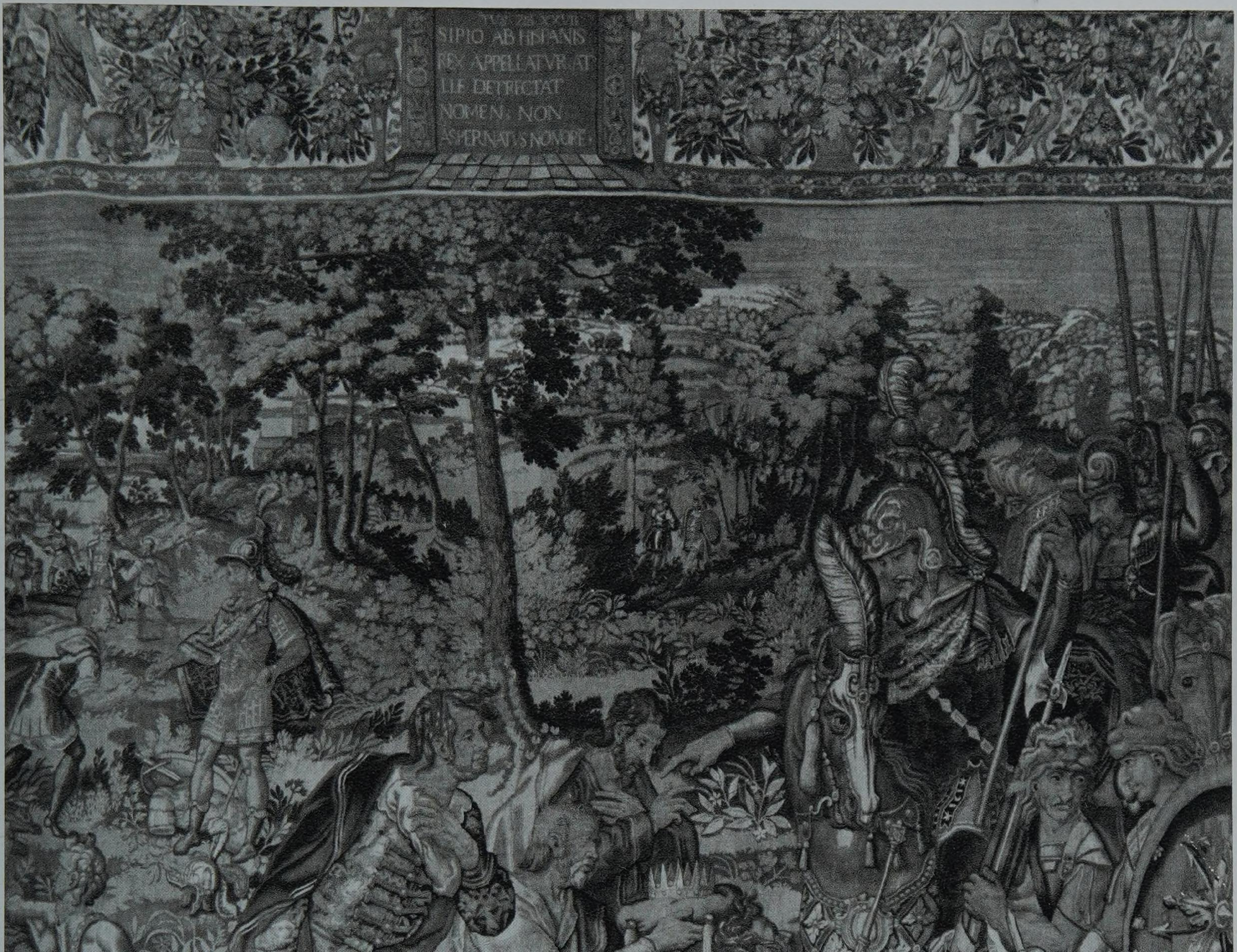
SIPIO AB HISPANIS
REX APPELLATVR AT
ILLE DETRECTAT
NOMEN: NON
SPERNAT SNONORE

164.
Renesanční zámek v Náměšti nad Oslavou
Ренессансный замок в Намешти-на-Ославе
Renaissanceschloß in Náměšť nad Oslavou
The Renaissance château at Náměšť nad Oslavou
Le château Renaissance de Náměšť nad Oslavou

165.
Gobelín v zámku Náměšti nad Oslavou
Гобелен в замке Намешть-на-Ославе
Gobelin im Schloß Náměšť nad Oslavou
A gobelin at the château at Náměšť nad Oslavou
L'une des tapisseries du château de Náměšť nad Oslavou

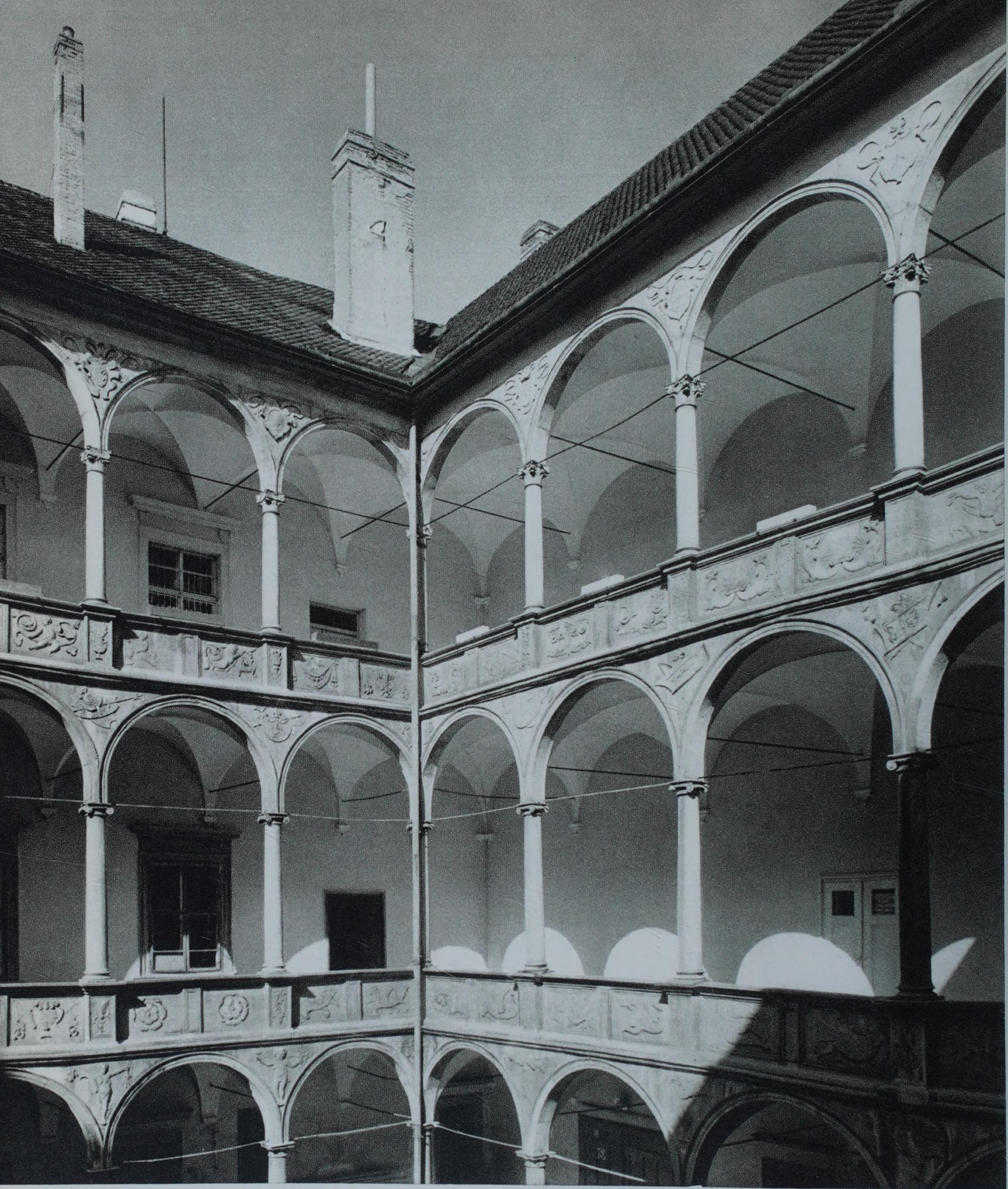

166.
Renesanční zámek v Rosicích
Ренессансный замок в Росицах
Renaissanceschloß in Rosice
The Renaissance château at Rosice
Le château Renaissance de Rosice

167.
Muzeum Bible kralické
Музей Библии Кралицкой
Museum der Kralitzer Bibel
The Kralice Bible Museum
Le Musée de la bible de Kralice

Biblí
Cžeſke
Díl Třetí
Totiž
Nowý Zákon
W nowě wydaný
Léta Páně M D XCIII

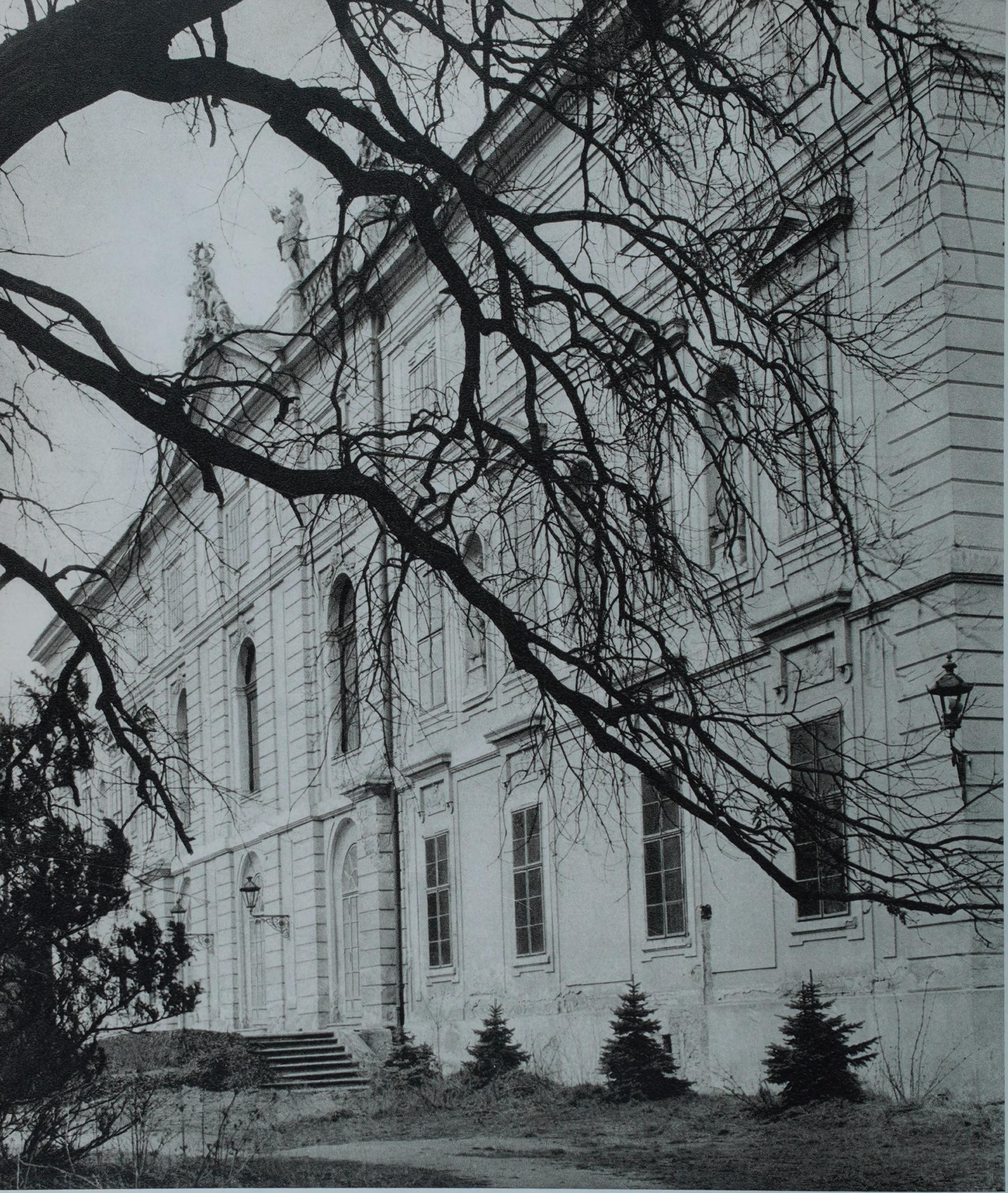

168.
Zámek v Židlochovicích
Замок в Жидлоховицах
Schloß in Židlochovice
The château at Židlochovice
Le château de Židlochovice

169.
Klášterní knihovna v Rajhradě
Монастырская библиотека в Райграде
Klosterbibliothek in Rajhrad
The monastery library at Rajhrad
La bibliothèque conventuelle à Rajhrad

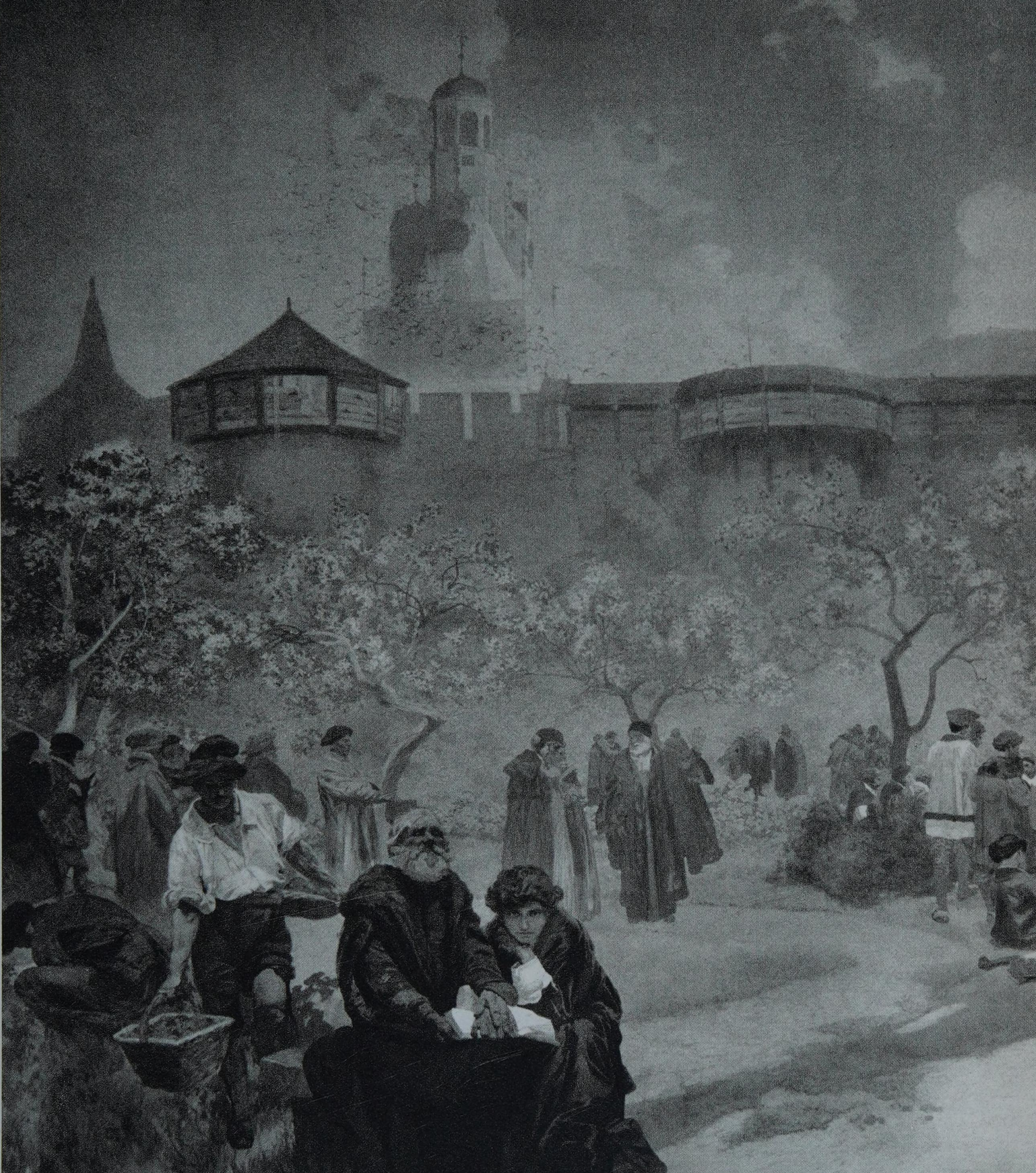

170.
Náměstí v Ivančicích
Площадь в Иванчицах
Marktplatz in Ivančice
The square at Ivančice
La place principale à Ivančice

171.
Obraz Alfonse Muchy v Moravském Krumlově
Картина Альфонса Мухи в Моравском Крумлове
Bild Alfons Muchas in Mährisch Krummau (Moravský Krumlov)
A painting by Alfons Mucha at Moravský Krumlov
Un des tableaux d'Alfons Mucha à Moravský Krumlov

172.
Zřícenina kostela
v Dolních Kounicích
Развалины костела
в Дольних Коуницах
Ruine der Kirche
in Dolní Kounice
The ruins of the
church at Dolní
Kounice
Les ruines de l'église
de Dolní Kounice

173.
Loď kostela ve Velké
Bíteši
Неф костела
в поселке Велка
Битешь
Kirchenschiff in Velká
Bíteš
The nave of the church
at Velká Bíteš
La nef de l'église
de Velká Bíteš

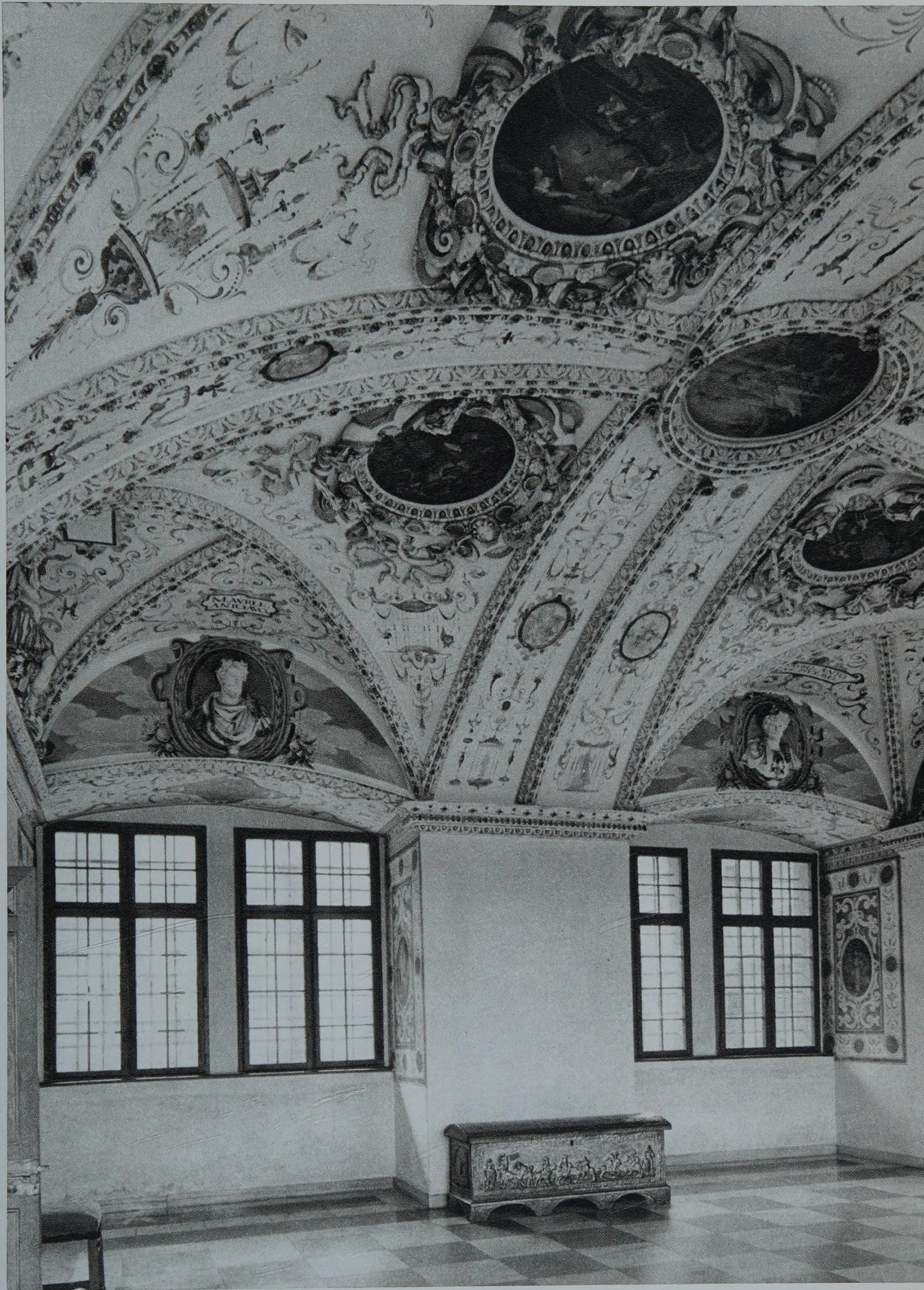

174.
Kašna na nádvoří bučovického zámku
Декоративный водоем на дворе Бучовицкого замка
Brunnen im Hof des Schlosses Bučovice
The fountain in the courtyard of Bučovice Château
La fontaine dans la cour du château de Bučovice

175.
Císařský sál zámku v Bučovicích
Императорский зал замка в Бучовицах
Kaisersaal im Schloß Bučovice
The Imperial Hall in Bučovice Château
La Salle impériale du château de Bučovice

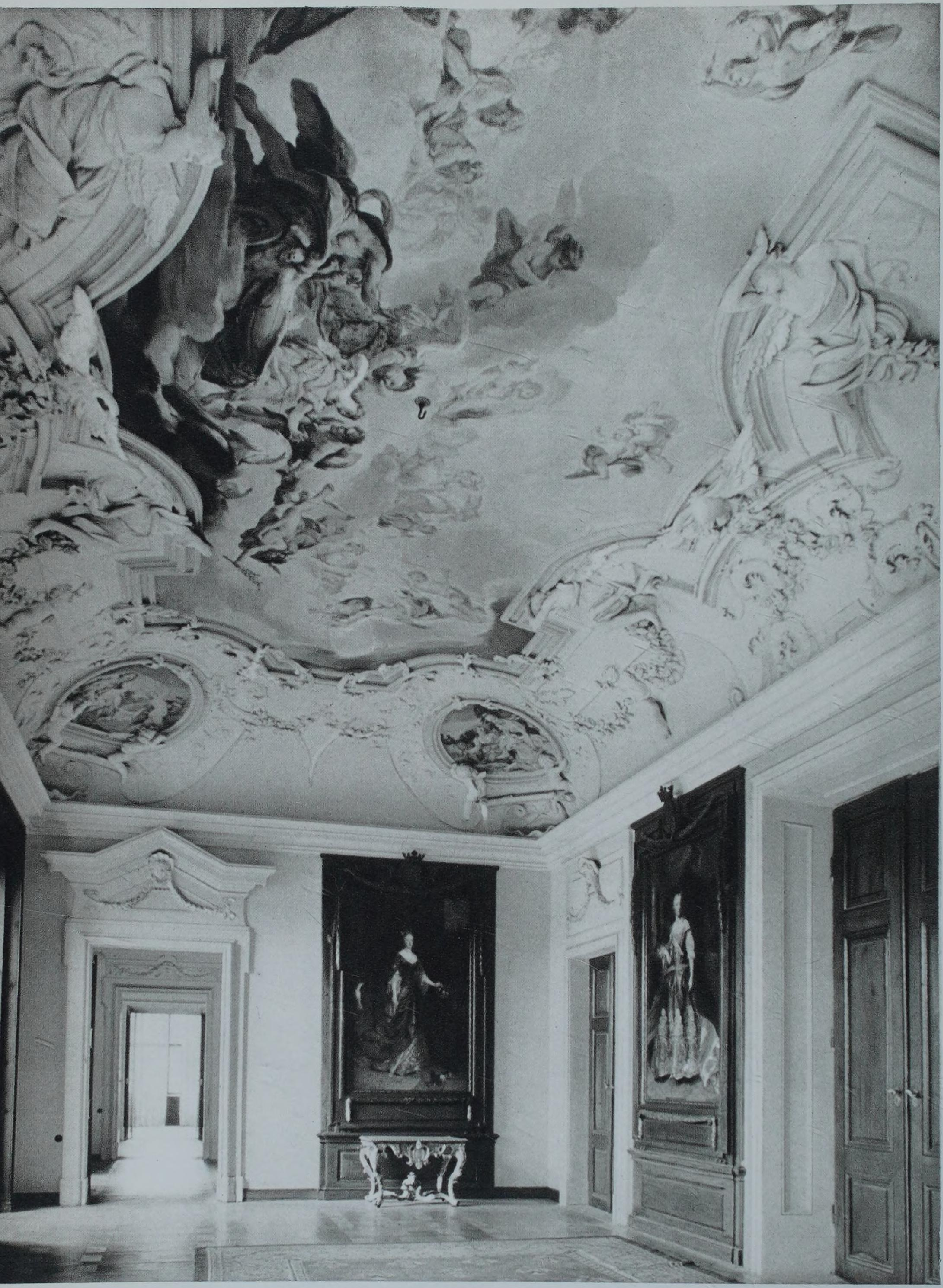

176.
Sál předků na zámku ve Slavkově u Brna
«Зал предков» замка в Славкове (Аустерлице) близ Брно
Ahnensaal im Schloß in Slavkov bei Brünn
The Hall of Ancestors in the château at Slavkov (Austerlitz) near Brno
La Salle des ancêtres du château de Slavkov u Brna (Austerlitz)

177.
Hlavní sál slavkovského zámku
Главный зал замка в Славкове
Hauptsaal des Schlosses in Slavkov
The main hall of Slavkov Château
La salle principale du château de Slavkov

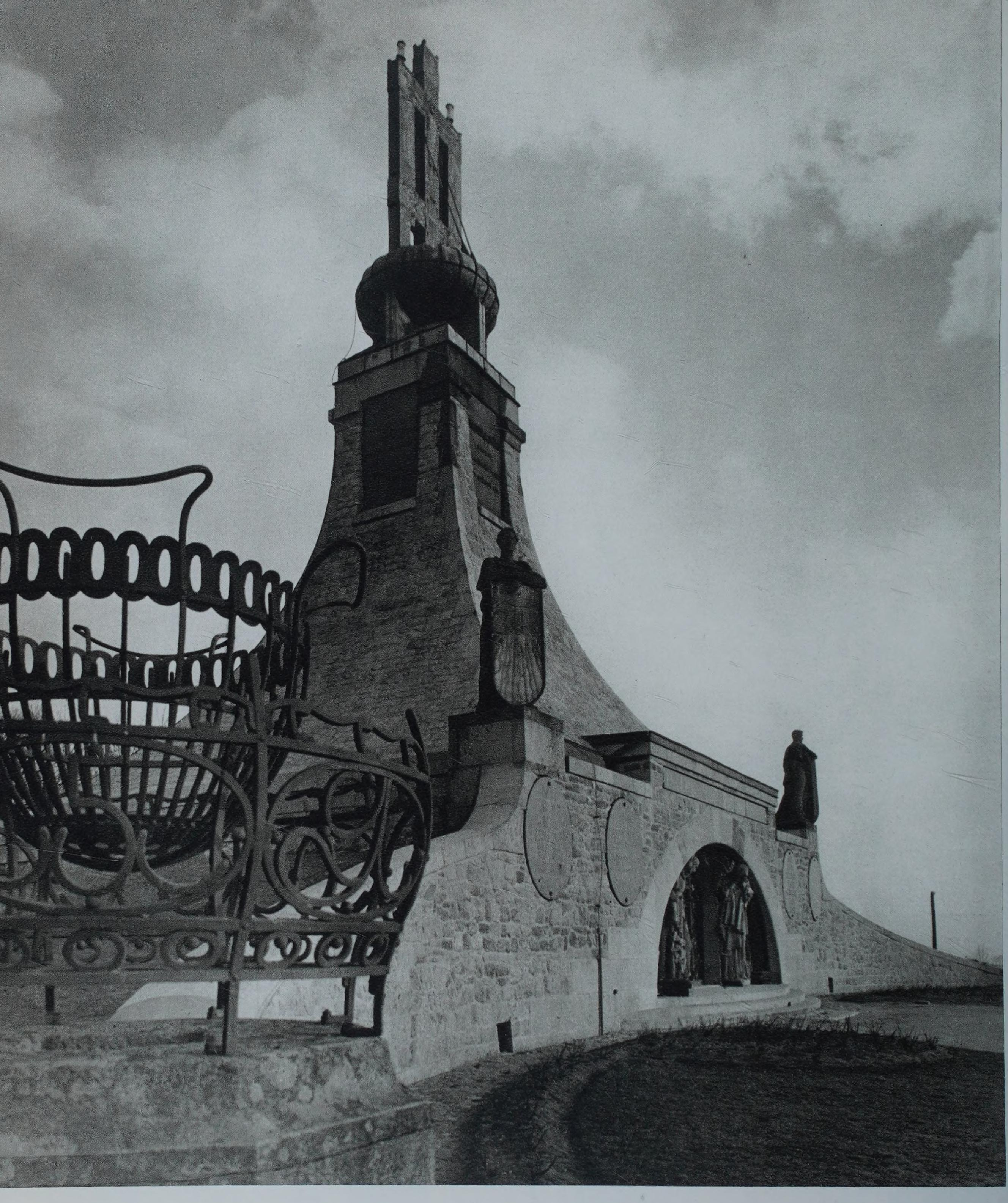

178.
Mohyla míru u Slavkova
Курган мира близ Аустерлица
Friedensgrabhügel bei Austerlitz (Slavkov)
The Barrow of Peace at Slavkov
Le Monument de la paix près de Slavkov (Austerlitz)

179.
Barokní hřbitov ve Střílkách
Барочное кладбище в Стршилках
Barockfriedhof in Střílky
The Baroque cemetery at Střílky
Le cimetière baroque à Střílky

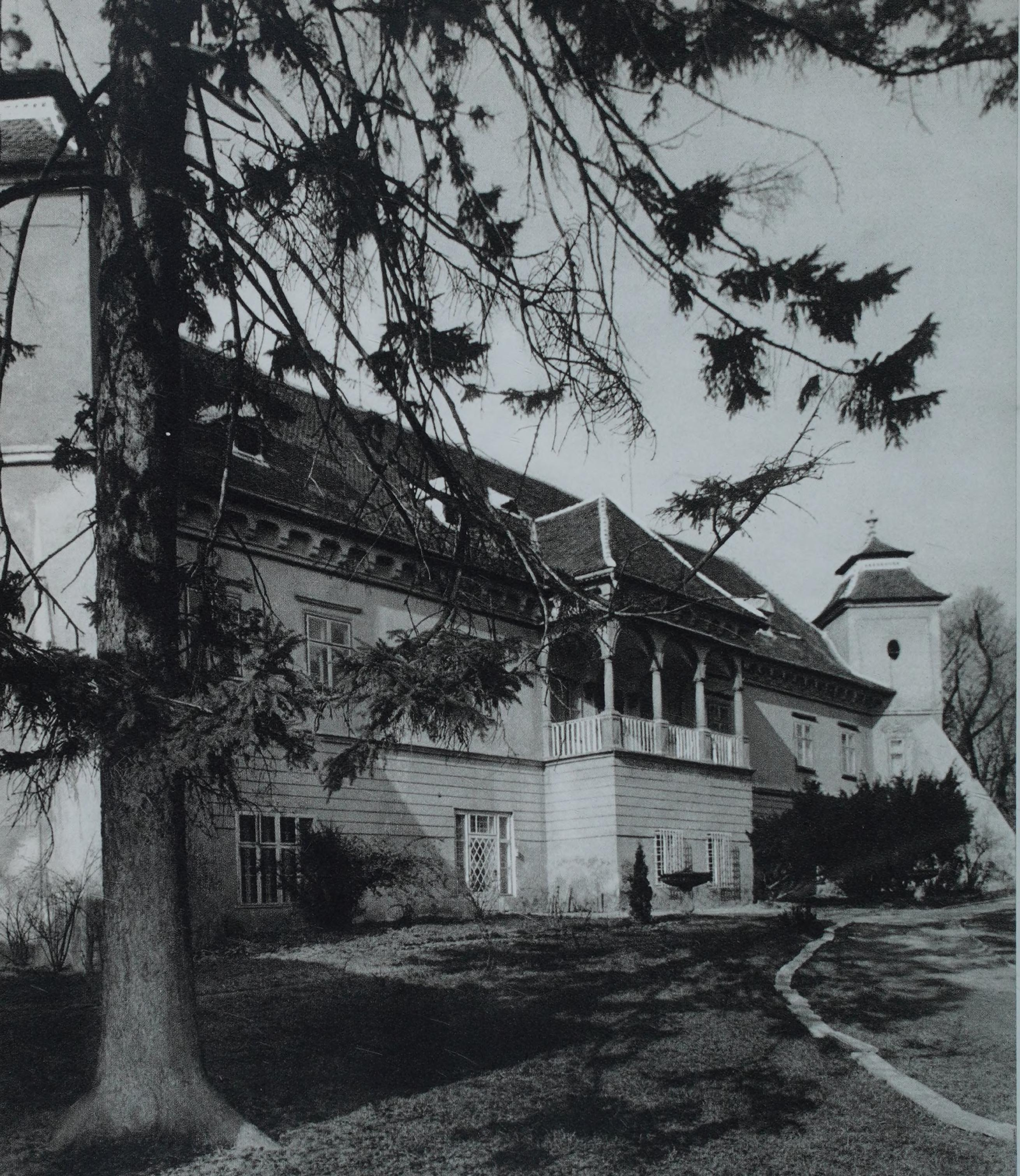

180.
Renesanční zámek ve Ždánicích
Ренессансный замок в Жданицах
Renaissanceschloß in Ždánice
The Renaissance château at Ždánice
Le château Renaissance de Ždánice

VYSVĚTLIVKY

ПОЯСНЕНИЯ

ERKLÄRUNGEN

EXPLANATORY NOTES

LE COMMENTAIRE

1. Jižní část Brna – Část moravské metropole s gotickým chrámem Nanebevzetí P. Marie při starobrněnském klášteře, založeném královnou Eliškou Rejčkou v r. 1323. V pozadí hrad Špilberk, národní kulturní památka. Zvedá se na 232 m vysokém vrchu, jeho zakladatelem byl Přemysl Otakar II.

2. Věž chrámu sv. Jakuba – Věž gotického chrámu s charakteristickou střechou vévodí vnitřnímu městu brněnskému. Vedle je vidět věž býv. kostela jezuitského.

3. Brno od chrámu sv. Michala – Po levé straně dvouvěžového kostela sv. Michala věžička barokní Nové radnice, po pravé straně věž Staré radnice, založené v polovině 13. století.

4. Náměstí 25. února s dómem na Petrově – Starobylý Zelný trh, dříve Horní rynk, nyní náměstí 25. února. V pozadí Moravské muzeum v Dietrichštejnském paláci a nad ním biskupský dóm sv. Petra a Pavla.

5. Brněnský Dům potravin na náměstí 25. února – Uprostřed bývalého Zelného trhu stojí stánky jako za časů starého rynku. Vlevo se tyčí věž Staré radnice s vyhlídkovým ochozem.

6. Dolní roh náměstí 25. února – Budova právnické fakulty university J. E. Purkyně od arch. Aloise Dryáka a část klasicistní Reduty, v níž je zpěvohra Státního divadla.

7. Sloup N. Trojice v horní části náměstí 25. února – Skutečný zelný trh před průčelím býv. Liedlova domu. Barokní sloup se sousoším N. Trojice od sochaře Antonína Schweigla pochází z r. 1728.

8. Biskupský dóm na Petrově – Kolem dómu sv. Petra a Pavla na vrchu Petrově budovy biskupství a konsistoře s domácí kaplí.

9. Oltář a okna v biskupském dómě – Kněžiště dómu má gotickou podobu ż doby po r. 1320.

10. Schodiště k Petrovu – Příchod k biskupskému dómu od náměstí 25. února Petrskou ulicí. Na Petrově stával nejstarší brněnský hrad.

11. Portál předsíně biskupského dómu – Původně románská bazilika měla od 13. století vzhled gotický. V 18. století chrám obnoven v barokním slohu. V minulém století byl regotizován. Předsíň dómu pochází z r. 1904.

12. Nádvoří Staré radnice – Raně gotická radnice z poloviny 13. věku, v pozdějších stoletích rozšiřovaná. Ukončení věže je renesanční. V roce 1972 byly radniční budovy renovovány.

13. Portál Staré radnice – Autorem pozdně gotického portálu z doby kolem r. 1510 je Antonín Pilgram. Nad figurální výzdobou se zvedá pět fiál, prostřední je usýchající.

14. Brněnský drak – Symbolem Brna jsou kolo a drak, obojí visí v průjezdě Staré radnice. Drak je krokodýl, kterého daroval městu arcikníže Matyáš v r. 1608. Podle jedné z pověstí prý připlul po řece Svratce.

15. Renesanční arkády a lodžie Staré radnice – Autorem arkád je italský stavitel Pietro Gabri. Vznikly v sedmdesátých letech 16. století.

16. Detail portálu Staré radnice – Na portálu od Antonína Pilgrama je také znak města Brna. Ve znaku pozdějšího původu je vytesán letopočet 1660.

17. Věž Staré radnice – Pohled z náměstí 25. února na věž v nočním osvětlení. V popředí barokní sloup N. Trojice.

18. Věž Staré radnice od brány Reduty – V popředí dolní konec náměstí 25. února s parkovištěm a vyústění Radnické ulice.

19. Chrám Sv. Michala z nadhledu – Výhled z ochozu věže Staré radnice na býv. dominikánský kostel na náměstí Družby národů, v pozadí hrad Špilberk.

20. Nádvoří Moravského muzea – Moravské muzeum je v bývalém paláci Dietrichštejnů. Jeho renesanční část postavili kolem r. 1586 Pietro a Antonio Gabriové. Uprostřed nádvoří je umístěna Merkurova kašna, dílo Ignáce Bendla z let 1693–1699.

21. Jedna z expozic Moravského muzea – Pravěká keramika z bohatých nálezů v Brně a jeho okolí.

22. Věže Petrova za noci – Biskupský dóm sv. Petra a Pavla je románského založení. Štíhlé chrámové věže jsou novogotické, navržené architektem Augustinem Kirsteinem.

23. Nová radnice v Brně – Pohled na průčelí býv. stavovského domu od chrámu sv. Michala. V popředí barokní sochy na chrámové terase od sochařů Josefa Winterhaltera st., Ondřeje Zonnera a Jana Adama Nessmanna z let 1736–1737.

24. Renesanční portál Nové radnice – Pochází z konce 16. století, je z domu č. 12 na náměstí Svobody a byl vezděn do průchodu mezi radniční nádvoří.

25. Kašna na nádvoří Nové radnice – Umělecká výzdoba kašny Dvanácti měsíců s alegorickými plastikami od Břetislava Bendy pochází z roku 1928. Na radniční nádvoří byla umístěna v r. 1935.

26. Sál Nové radnice – Pohled do Rytířského sálu, který slouží jako oddávací síň brněnského Městského národního výboru.

27. Detail obrazu Antonína Procházky – Obraz významného brněnského malíře (1882–1945) s námětem Radosti života venkovského je umístěn v Rytířském sálu Nové radnice.

28. Freska na stropu schodiště Nové radnice – Nástropní malba je dílem malíře Františka Ecksteina z r. 1732. Na jejím dolním okraji znak Moravy – šachovaná orlice.

29. Gotická křížová chodba v Nové radnici – Vznik ambitu kolem rajského dvora v býv. dominikánském klášteře spadá do doby kolem r. 1370 (severní křídlo) a do 90. let 15. století (jižní křídlo).

30. Kašna na náměstí 25. února – Kašna nazvaná Parnas pochází z let 1690–1695. Autory jsou Jan Bernard Fischer z Erlachu a Adam Tobiáš Kracker. V pozadí palác divadla Reduty.

31. Chrám sv. Michala – Původní gotický kostel u dominikánského kláštera založeného v dvacátých letech 13. století, byl v letech 1655–1679 nahrazen raně barokní stavbou, vybudovanou Janem Kř. Ernou.

32. Vnitřek chrámu sv. Michala – Klášterní chrám dominikánů je slohově ryzí baroko z druhé poloviny 17. století. Kazatelnu s bohatou figurální výzdobou vytvořil v r. 1747 Josef Winterhalter.

33. Z výzdoby chrámu sv. Michala – Detail význačné Piety z desátých let 15. století. Soška je kamenná, 78 cm vysoká, se starou polychromií.

34. List ze žaltáře a antifonáře královny Elišky – Písmeno D, iniciála na fóliu 188 s Madonou a dítětem. V levém dolním rohu iniciály klečící česká královna Eliška Rejčka. Kodex pochází z r. 1318.

35. Funkeho kabinet v Domě pánů z Kunštátu – Dům pánů z Kunštátu patří ke komplexu brněnského Domu umění. Kabinet Jaromíra Funkeho slouží výstavám předních fotografů.

36. Nádvoří Domu pánů z Kunštátu – Na nádvoří, které arkádami prozrazuje svůj renesanční původ z konce 16. století, se konají koncerty a přednášky. Palác stojí v Dominikánské ulici, poblíž kostela sv. Michala.

37. Knihovna kláštera kapucínů v Brně – Pochází z doby kolem r. 1770, nástropní fresku maloval Josef Stern. Při klášteře je kostel Nalezení sv. Kříže.

38. Dům šlechtičen při pohledu z náměstí Svobody – Raně barokní Dům šlechtičen byl postaven Janem Kř. Ernou v letech 1674–1679, koncem 18. století zvýšen o druhé patro. Je v něm umístěno národopisné odd. Moravského muzea.

39. Ukázka z expozic Národopisného muzea – Sbírky v Domě šlechtičen v Gagarinově třídě zachycují národopisné bohatství Moravy a hlavně brněnského kraje.

40. Morový sloup na náměstí Svobody – Raně barokní mariánský morový sloup vznikl v roce 1680. Je dílem několika brněnských a cizích sochařů.

41. Dům „U čtyř mamlasů“ na náměstí Svobody – Průhled do Běhounské ulice z náměstí Svobody od Kleinova novorenesančního domu, postaveného podle projektu stavitele Ludvíka Förstra v r. 1848.

42. Nádvoří Domu pánů z Lipé – Renesanční arkády s toskánskými sloupy domu, zbudovaného roku 1589 pro měšťana Kryštofa Schwartze, na místě gotického domu U černého vola.

43. Průčelí Domu pánů z Lipé na náměstí Svobody – Ornamentální sgrafitová výzdoba podle návrhu profesora Emanuela Hrbka pochází z roku 1938. Dům postavil Antonio Gabri r. 1589. Výzdobu arkýřů provedl sochař Jiří Gialdi.

44. Figurální výzdoba Domu pánů z Lipé – Portál je dílem Jiřího Gialdiho z roku 1589. Na vrchol tympanonu a na hermovky umístil ženské postavy. Nynější vzhled portálu je z r. 1882.

45. Interiér kostela Nanebevzetí P. Marie – Bývalý jezuitský kostel Nanebevzetí P. Marie v Beethovenově ulici pochází z rozhraní 16. a 17. věku. Uvnitř byl zbarokován v 18. století. Chórové lavice jsou raně barokní. Obraz na hlavním oltáři maloval r. 1735 František Eckstein.

46. Socha markraběte Jana na portále kláštera augustiniánů – Spolu se sochou markraběte Jošta tvoří výzdobu portálu prelatury. Pocházejí z doby po polovici 18. století, jejich autorem je asi sochař Ondřej Zonner. V budově kláštera je dnes umístěno Muzeum dělnického hnutí.

47. Vestibul v Muzeu dělnického hnutí – Schodiště s kamenným opukovým zábradlím v býv. augustiniánském klášteře pochází z poloviny 18. století.

48. Pozdně gotický obraz Narození Páně – Výřez z obrazu Narození Krista z devadesátých let 15. století; cenné výtvarné dílo moravského původu je uloženo ve sbírkách

Moravské galerie. Tempera na dřevě, velikost 108 × 88 cm.

49. Interiér kostela sv. Tomáše v Brně – Původní gotický chrám při klášteře augustiniánů podlehl zkáze za obléhání Brna Švédy v třicetileté válce. Při renovaci byl barokizován v letech 1665–1674 Janem Kř. Ernou, kněžiště Mořicem Grimmem (1749–1752). Obraz na hlavním oltáři je od Antonína Maulbertsche z r. 1764.

50. Náměstí Svobody od morového sloupu – V pozadí náměstí Svobody novorenesanční palác zvaný „U čtyř mamlasů" z r. 1848, se sochami čtyř gigantů v průčelí a v kovu litými zábradlími na balkónech.

51. Průhled z náměstí Svobody do ulice 9. května – V ulici 9. května stojí gotický chrám sv. Jakuba s charakteristicky jehlovitým ukončením střechy. Náměstí Svobody je starý brněnský Dolní rynk.

52. Hlavní loď chrámu sv. Jakuba s kazatelnou – Chrám sv. Jakuba má gotickou podobu, kněžiště pozdně gotickou. Kazatelna pochází z r. 1525, reliéfy na jejím řečništi jsou barokní z r. 1684.

53. Reliéf v chrámu sv. Jakuba – Hluboký reliéf Ukřižování z roku 1519, vytesaný z vápence. Datum je čitelné na kříži. Byl částí křížové cesty v jakubském kostele.

54. Rušné nám. Čs. armády u Hlavního nádraží – Budova býv. pojišťovny Riunioni adriatica di sicurta pochází z let 1938–1939. Sedmipatrový dům projektoval architekt Karel Kotas.

55. Třída 1. máje směrem k Paláci odborů – V popředí budova Městské dopravy a interhotel Grand.

56. Pohled na hrad Špilberk z hradního parku – Vstupní brána do hradu s mostem přes hluboký hradní příkop. Barokní přestavba hradu na císařskou pevnost a pozdější úpravy zcela zakryly původní gotický vzhled Špilberku.

57. Špilberský hradní příkop – Cihlový pilíř z doby barokní přestavby hradu nese most se vstupem do hradního objektu.

58. Vstupní brána do hradu Špilberka – Vstup do hradu má výrazně gotický charakter poloviny 13. věku. Stěny jsou z lomového kamene se sediliemi, valená raně gotická klenba z pálených cihel.

59. Hradní nádvoří se studnou – Studna pochází z 13. století. Hladina vody je 21 m hluboko, dno asi 110 m. Její stará podoba s železnou mříží zůstala zachována i po nové úpravě.

60. Panoráma Brna od věže hradu Špilberka – Výhled směrem k východu na část vnitřního města s interhotelem International a některé brněnské průmyslové objekty.

61. Panoráma Brna ze Špilberku – Uprostřed vížka na střeše Nové radnice, chrám sv. Michala s dvěma věžemi a Stará radnice, vpravo dominanta Petrova, vlevo hotel International, za ním průmyslové objekty.

62. Interiér hradu Špilberka – Původní hradní síň z 13. století s raně gotickými klenbami s klínovými žebry a svorníky, pokrytými rostlinným dekorem.

63. Kasematy hradu Špilberka – Sklepní prostory zvané kasematy, které v minulosti smutně prosluly jako žalář vlastenců italských, polských a maďarských.

64. Z expozice Muzea města Brna na Špilberku – Věnována je pověstnému baronu Františku Trenckovi, plukovníkovi pandurů, který byl v hradním žaláři doživotně vězněn a ve vězení v r. 1749 zemřel.

65. Vinné sklepy v podzemí starobrněnského kláštera – Nově zařízená vinárna Jednoty „U královny Elišky" v klášterních sklepích na Mendlově náměstí.

66. Knihovna Starobrněnského kláštera – Stará klášterní knihovna s bohatě zdobenými barokními skříněmi. Klášter cisterciaček osídlili za Josefa II. augustiniáni, vystěhovaní z kláštera při chrámu sv. Tomáše.

67. Průhled lodí kostela P. Marie na Starém Brně – Kostel, založený u cisterciáckého kláštera královnou Eliškou Rejčkou, byl dobudován na sklonku 14. věku v gotickém slohu. Vnitřní vybavení pochází z první poloviny 18. století od sochaře Ondřeje Schweigla a malířů Josefa Rottera a Ignáce Raaba.

68. Pomník zakladatele světové genetiky Gregora Mendela – Je z bílého mramoru a umístěn v zahrádce kláštera na Starém Brně, v níž opat Mendel dělal své pokusy. Vytvořil jej sochař Theodor Charlemont v r. 1910.

69. Interiér starobrněnského kláštera – V klášteře jsou expozice věnované dílu Gregora Mendela. Výstavní místnost, pův. refektář, má bohatou secesní štukovou výzdobu.

70. Kostel sv. Tomáše s klášterem – V popředí střecha novorenesančního Besedního domu na Komenského náměstí se sochařskou výzdobou štítů, uprostřed Muzeum dělnického hnutí v býv. klášterní budově, vpravo Janáčkovo divadlo.

71. Nová výstavba ve staré části města – Pohled od brněnského výstaviště k historickému jádru Brna. V pozadí věže kostela sv. Michala, radniční věž a Petrov s biskupským dómem.

72. Anděl na průčelí minoritského chrámu – Sochařskou výzdobu portálu vytvořili v r. 1724 Jan Jiří Schauberger a Jan Schertz. Chrám sv. Janů je též nazýván „brněnskou loretou".

73. Loretánská kaple uvnitř chrámu sv. Janů – Kaple vznikla v letech 1716–1720 podle projektu Mořice Grimma. Socha Madony před průčelím je gotická z doby kolem r. 1390, kamenná bez polychromie, vysoká 160 cm.

74. Varhany v chrámu sv. Janů – Barokní varhany na kruchtě minoritského kostela jsou dílem Antonína Rigy z r. 1732. Nástropní fresky maloval Jan Jiří Etgens r. 1727.

75. Knihovna minoritského kláštera – Klášterní knihovna při chrámu sv. Janů obsahuje asi deset tisíc svazků, mezi nimiž jsou i velmi vzácné publikace.

76. Hlavní sál Minoritské knihovny – Celá výzdoba sálu včetně knihovních skříní je barokní. Malba na stropě pochází z let 1730–1740 od neznámého autora. Tato historická knihovna je nyní spravována Státní knihovnou v Brně.

77. Madona s dítětem zvaná Olomoucká – Pozdně gotická plastika z doby kolem r. 1500. Polychromované dřevo, výška 159 cm. Madona je chována v Moravské galerii v Brně.

78. Rokokový zámeček rodiny Mitrovských – Zámeček, zvaný Aréna, byl postaven ve slohu Ludvíka XVI. koncem 18. století. V r. 1805 hostil v době před bitvou tří císařů u Slavkova Napoleona Bonaparta.

79. Zderadův sloup z 15. století při řece Svitavě – Půvabný gotický sloup na Olomoucké ulici vymezoval mílové městské právo. Již dříve byl ochuzen o figurální výzdobu. Váže se k němu pověst o usmrcení pana Zderada ze Švabenic, kancléře českého krále Vratislava II.

80. Sousoší Pohostinství – Plastiku vytvořila sochařka Sylva Lacinová-Jílková v roce 1962. Je umístěna u interhotelu International ve Veselé ulici.

81. Interiér Moravské galerie v Brně – Uměleckoprůmyslová expozice v muzejní budově v Husově ulici. Galerie chová ve svých sbírkách předměty značné historické ceny. Budovu postavenou v osmdesátých letech 19. století projektoval ve tvarech florentské renesance Jan Schön.

82. Pomník maršála Malinovského před Domem umění – Pomník, umístěný na náměstí maršála Malinovského, je dílem národního umělce Vincence Makovského. Armáda Malinovského osvobodila v r. 1945 město z moci nacistických okupantů.

83. Měnínská brána v závěru Orlí ulice – Jediná se zachovala z brněnských městských bran. První zmínka o ní je v r. 1293. Roku 1839 byla snížena o celé patro, odstraněna věž a všechny ozdoby, a stala se pouhým průchodem.

84. Sady pod hradbami Špilberka – Obklopují hrad dokola, jsou protkány příjemnými vycházkovými cestami. Poblíž se zvedá biskupský dóm na Petrově.

85. Sochařská výzdoba Denisových sadů – Sady jsou na Františkově, v sousedství Petrova, nad Husovou třídou, uprostřed města.

86. Budova Mahenova divadla – Projekt stavby vytvořili vídenští architekti Ferdinand Fellner a Hermann Hellmer. Sochařská výzdoba divadla je od Theodora Friedla.

87. Průčelí Mahenova divadla – Stavba divadla probíhala od 18. července 1881 do 31. října 1882. V současné době divadlo slouží hlavně činohře.

88. Průčelí Mahenova divadla ve večerním osvětlení – Budova vévodí náměstí maršála Malinovského proti paláci odborů.

89. Schodiště Mahenova divadla – Budova byla prvním středoevropským divadlem, jež bylo osvětleno Edisonovými žárovkami.

90. Budova soudu na Divadelní ulici – Takzvaný Justiční palác postavili František Pavlů a Josef Nebehosteny v r. 1906 podle projektu arch. Alexandra Wilemanse. V pozadí Janáčkovo divadlo.

91. Budova Krajského národního výboru – Stojí na Žerotínově náměstí v Brně. Novorenesanční stavba byla zbudována v r. 1905 podle projektu arch. Utíkala. Je v ní umístěn také Státní archiv.

92. Výstavní síň Technického muzea – Muzeum je umístěno v býv. minoritském klášteře v Orlí ulici, jehož refektář je vyzdoben barokními štuky. Muzejní exponáty ukazují technický vývoj města.

93. Výzdoba průčelí Janáčkovy akademie múzických umění – Novorenesanční budova Janáčkovy akademie stojí na Komenského náměstí. Karyatidy portálu jsou dílem Josefa Břenka z doby kolem r. 1860.

94. Budova Janáčkova divadla – Budova se opírá o Sady osvobození a průčelím je obrácena do náměstí Rudé armády. Balkóny nad vstupy zdobí tepané zábradlí od Evy Zoubkové-Kmentové a Olbrama Zoubka. Na volném prostranství před průčelím je umístěna fontána.

95. Foyer Janáčkova divadla – Novostavba byla provedena v šedesátých letech. Jde o nejmodernější divadelní budovu v Československu. Pojme 1383 diváků.

96. Dům textilu Centrum – Bývalý Dům obuvi, stojící mezi ulicemi Gagarinovou a Jánskou, je stavba z období mezi dvěma válkami. Projektantem stavby byl arch. F. L. Gahura.

97. Třída Vítězství v Brně – Jedna z nejživějších ulic vnitřního města, jeho obchodní tepna, spojující oblast kolem Hlavního nádraží s náměstím Svobody.

98. Kounicovy koleje – Vysokoškolské koleje, (Mučednická ulice) v nichž byli za tzv. protektorátu vězněni a popravováni českoslovenští vlastenci.

99. Památník Osvobození na náměstí Rudé armády – Bronzová socha rudoarmejce je dílem národního umělce Vincence Makovského. Nynější úpravu podstavce pomníku a jeho okolí navrhl arch. Bohuslav Fuchs.

100. Dům pionýrů a mládeže v sadech Lužánkách – Budovu, postavenou v r. 1846, navrhl Ludvík Förster a vyzdobil sochař Jan Meixner. Vodní nádrž s figurální výzdobou provedl sochař František Melnitzký.

101. Dětská fakultní nemocnice – Byla postavena v letech 1949–1952 v Černopolní ulici podle projektu prof. dr. ing. Bedřicha Rozehnala z Brna.

102. Vila Tugendhat na Černopolní ulici – Dílo významného architekta Ludwiga Miese van der Rohe (1886–1969) postavené v roce 1930, přitahovalo vždy pozornost odborníků z celého světa.

103. Krematorium na Jihlavské ulici – Projekt architekta Arnošta Wiesnera byl proveden v roce 1930 na západním okraji Ústředního hřbitova.

104. Jedenáctipodlažní interhotel International – Byl vybudován v r. 1962 podle návrhu kolektivu Stavoprojektu z Brna pod hradním vrchem na Husově třídě.

105. Vstupní prostory interhotelu International – Skleněná stěna je od Stanislava Libenského. V průhledu atrium a v něm fontána se Sedící ženou od sochaře Konráda Babraje.

106. Interhotel Continental na Leninově třídě – Hotel byl postaven v letech 1961–1964 podle návrhu architektů Zdeňka Řiháka a Aloise Semely z brněnského Potravinoprojektu.

107. Sídliště Lesná pro 20500 obyvatel – Prostírá se na severním okraji Brna na ploše 104 hektarů, na svazích sklánějících se k jihu. Projekt Viktora Rudiše a Františka Zounka byl poctěn státní cenou Klementa Gottwalda v r. 1967.

108. Sídliště Žabovřesky – Postaveno bylo podle projektu architekta Milana Steinhausera v severozápadní části města.

109. Ústav pro doškolování zdravotního personálu – Internátní učiliště ve Vinařské ulici postavené podle originálního projektu Vladimíra Selzera z roku 1969. Dřevěné plastiky vytvořil sochař Zdeněk Macháček.

110. Celkový pohled na velkosídliště Lesná – Sídliště, položené na okraji lesů, se dobudovává a rozšiřuje.

111. Současnost a historie – Sady Osvobození, položené v centru města, s moderní sochařskou výzdobou. V pozadí zadní trakt Muzea dělnického hnutí (dříve augustiniánského kláštera) a kostela sv. Tomáše.

112. Biskupská rezidence na Petrově – Pohled od renovovaných sadů na Františkově na část budov rezidence s domácí kaplí.

113. Dóm sv. Petra a Pavla v zimním rouše – Pohled na zadní trakt Petrova ze sadů pod hradem Špilberkem.

114. Zasněžený Špilberk – Před vchodem do hradu hradební příkop s mostem.

115. Pomník italských karbonářů vězněných na Špilberku – Jedním z italských vězňů na Špilberku byl také básník Silvio Pellico (1789–1854), který o svém žalářování vydal v r. 1833 slavný spis Le mie prigioni.

116. Klášterní chrám Nanebevzetí P. Marie na Starém Brně – Založen královnou Eliškou Rejčkou spolu s klášterem v r. 1323 a vybudován průběhem 14. století. Pozoruhodná gotická architektura, postavená z režného cihelného zdiva.

117. Chrám sv. Jakuba – Pohled od terasy interhotelu Internacional přes Veselou ulici. Gotický kostel založený v druhé polovině 14. věku, přestavěn počátkem 16. století Antonínem Pilgramem pozdně goticky. Helma věže je renesanční z r. 1592.

118. Třída Vítězství v noci – Slavnostní osvětlení jedné z hlavních tříd vnitřního města při významných příležitostech.

119. Noční Brno v zimě – Vpravo novogotický evangelický kostel J. A. Komenského, postavený podle projektu Jindřicha Ferstela z r. 1862, vlevo interhotel Continental, moderní výšková budova z r. 1962.

120. Sousoší Atomový věk před výstavištěm – Dílo národního umělce Vincence Makovského je umístěno před vchodem do veletržního areálu. V sousedství se zvedá správní budova brněnských mezinárodních veletrhů, projektovaná arch. Miroslavem Spurným a Antonínem Ševčíkem (1959–1960).

121. Výstaviště se vstupním prostranstvím – Vlevo pavilón A, který byl postaven v r. 1928 podle projektu Josefa Kalouse a Jaroslava Valenty. Vzadu kopule pavilonu Z.

122. Venkovní veletržní expozice v zeleni alejí – Vpravo část pavilónu A, vlevo správní budova brněnských mezinárodních veletrhů. V pozadí věž barokního klášterního kostela sv. Leopolda u milosrdných bratří.

123. Interiér veletržního pavilónu A – Strojírenská expozice Sovětského svazu, největšího zahraničního vystavovatele na Mezinárodním veletrhu Brno.

124. Pohled z výstaviště na správní budovu veletrhů – Správní budovu veletrhů, dokončenou v r. 1960, projektovali Miroslav Spurný a Antonín Ševčík.

125. Pavilón Z na brněnském výstavišti – Impozantní pavilón byl navržen kolektivem architektů Zdeňka Alexy, Zdeňka Denka, Ferdinanda Lederera, Zdeňka Pospíšila a Milana Steinhausera v letech 1958–1959. Kopule je téměř 20 m vysoká a má rozpětí 93,5 metrů.

126. Expozice Omnipolu na brněnském veletrhu – Veletrh se pořádá každoročně v září. Je to expozice strojírenství a soustřeďuje exponáty z různých částí světa.

127. Sovětská expozice ve výstavním pavilónu H – Sovětský svaz je čelným vystavovatelem brněnského mezinárodního veletrhu a jeho exponáty budí všeobecnou pozornost.

128. Kolos pavilónu Z vévodí celému výstavišti – V pozadí se za řekou Svratkou zvedají lesní stráně. Na jejich hřebeni je výletní restaurace Myslivna s vyhlídkou na Brno.

129. Venkovní veletržní expozice a poutače – Při nočním osvětlení působí venkovní prostory výstaviště skoro magickým dojmem.

130. Veletržní areál v noci – Šťastná poloha výstaviště při řece Svratce činí z něj jedno z nejkrásnějších veletržních míst v Evropě.

131. Pavilón A na výstavišti v noci – Zeleň výstavního areálu spolu se sochařskou výzdobou a ladnou architekturou vytváří harmonický celek.

132. Síň Viktora Kaplana v Technickém muzeu v Brně – Vynálezce rychloběžné turbíny ing. Viktor Kaplan (1876–1934) působil v Brně v letech 1903–1931 řadu roků jako profesor vysokého učení technického.

133. Výroba chemických zařízení v Královopolské strojírně – Strojírenský závod, z něhož vyrostla dnešní Královopolská strojirna, založili r. 1890 Philip Porges a August Lederer.

134. Zkušebna plynových turbín v První brněnské strojírně – První brněnská strojírna, ZKG, vznikla už v roce 1814. Je např. výrobcem kompletních tepelných centrál parních spalovacích a expanzních turbín parních kotlů, parogenerátorů pro jaderné elektrárny.

135. Pohled na průmyslovou část města Brna – Za sochami na budově Hlavního nádraží na náměstí Čs. armády je vidět komplex několika průmyslových objektů.

136. Zebry v brněnské zoologické zahradě – Zoologická zahrada města Brna v Bystrci je položena v ideálním lesním prostředí na Mniší hoře, poblíž Brněnské údolní přehrady.

137. Brněnská údolní přehrada – Přehradní nádrž je oblíbeným cílem brněnských výletníků a střediskem vodních sportů i krátkodobé letní rekreace.

138. Chrámová nástropní freska ve Vranově – Raně barokní poutní kostel z let 1622–1624, přestavěný v druhé polovině 17. věku, má na stropě fresku od Jana Jiřího Etgense. Vranov u Brna je oblíbené výletní místo uprostřed lesů.

139. Poutní chrám a zámek ve Křtinách – Autorem architektonicky cenného poutního kostela P. Marie z let 1728–1750 je Giovanni Santini. Zámek pochází z 19. století. Křtiny leží na okraji Moravského krasu.

140. Kazatelna a oltář v kostele ve Křtinách – Mariánský poutní chrám byl postaven v polovině 18. století podle návrhu Giovanna Santiniho. Stavba je nejčistším projevem dynamického baroka na Moravě.

141. Detail Světelského oltáře v Adamově – Nad bočním oltářem novogotického kostela v průmyslovém Adamově upoutá pozdně gotická řezba z let 1516–1525 s námětem Nanebevzetí P. Marie, dílo českobudějovického řezbáře Ondřeje Morgensterna. Oltář pochází z kláštera ve Světlé (Zwettel) v Rakousku.

142. Výletní středisko Jednovice u Brna – Rozsáhlý rybník a lesní cestu do Račic často vyhledávají brněnští návštěvníci.

143. Krajina v okolí Macochy v Moravském krasu – Od severního okraje města Brna na Hádech táhne se až k Blansku a Sloupu krasový útvar moravský.

144. Krajina u Ostrova u Macochy – V krasovém terénu v oblasti Moravského krasu vystupují na povrch vápencové skalní útvary a tvoří romantické scenérie.

145. Krápník „Mistr Jan Hus na hranici“ v Punkevních jeskyních – Tok říčky Punkvy vyhlodal v masívu devonských vápenců Moravského krasu nespočetné jeskynní prostory zvané Punkevní jeskyně.

146. Krápníková výzdoba dómů v Punkevních jeskyních – Stalagmity, stalaktity a stalagnáty mají nejfantastičtější tvary a podoby.

147. Kateřinská jeskyně – Má bohatou krápníkovou výzdobu a největší jeskynní prostoru Moravského krasu – Hlavní dóm. Je 20 m vysoký, 97 m dlouhý a 44 m široký. Také v Kateřinské jeskyni sídlil paleolitický člověk.

148. Eliščin vodopád ve Sloupsko-šošůvských jeskyních – Soustava jeskynních prostor se prostírá ve Sloupském údolí na jižním okraji městečka Sloupu. Eliščina jeskyně je pozoruhodná svým krápníkovým bohatstvím.

149. Jeskyně Balcarka v Moravském krasu – Další z jeskyň Moravského krasu leží u obce Ostrov u Macochy ve skalním výběžku Suchého žlebu. Některé prostory a chodby jeskyně mají neobyčejně rozmanitou krápníkovou výzdobu.

150. Vstupní část boskovického hradu – Boskovický gotický hrad byl založen před r. 1398 a v 15. století rozšířen. Vstupní trakt nese znaky renesance z přestavby a opevnění hradu, provedených v letech 1547-1568. Hrad, v r. 1733 opuštěný, začal pozvolna pustnout.

151. Hudební salón zámku v Boskovicích – Zámek v Boskovicích je empírová stavba z let 1819–1826, vybudovaná na místě dominikánského kláštera. Zámecké místnosti jsou vybaveny dobovým zařízením.

152. Renesanční zámek v Kunštátu – Leží severně od Brna v obci téhož názvu. Předchůdcem renesančního zámku z druhé poloviny 16. století byl gotický hrad, jehož vlastníkem do r. 1464 byl český král Jiří Poděbradský.

153. Romantická podoba zámku Letovice – Kdysi zde stával gotický hrad přestavěný kolem r. 1568 na zámek renesanční a v 18. věku barokní. Poslední úprava zámku byla novogotická v minulém století.

154. Zámek v Lysicích – Lysický zámek má pestrou stavební historii. Měl renesanční podobu z let 1584–1592, v třicátých letech 18. století mu vtiskl barokní vzhled asi brněnský Mořic Grimm, podstatného významu byly empírové úpravy, k posledním změnám došlo v období historisujících slohů. Zámek dokumentuje prostředí šlechtického sídla v 19. století.

155. Knihovna v lysickém zámku – Svým vznikem a náplní patří lysická knihovna období romantismu v 19. století. V duchu romantismu je upraveno i prostředí knihovny.

156. Ze zámecké obrazárny v Rájci nad Svitavou – V rájeckém zámku je vystaveno přes 180 obrazů a plastik, výtvarná díla zahrnují období od počátku 16. věku až do sedmdesátých let 19. století. Náš obraz pojmenovaný Alegorie geografie je olej na plátně z počátku 17. století od neznámého, asi severoitalského mistra.

157. Sál předků v rájeckém zámku – V zámku z let 1763–1769 jednou z reprezentačních místností je velký Sál předků s podobiznami členů rodin bývalých majitelů panství, převážně z období baroka. Obrazy jsou zasazeny do deštění stěn.

158. Renesanční zámek v Černé Hoře – Z gotického hradu z 13. věku, který zde stával, se zachovaly malé zbytky. Zámek a předzámčí byly budovány renesančně v době kolem r. 1560. V první třetině 18. století zámecký objekt vyhořel, byl opraven a dostavěn a v letech 1859–1861 upraven do dnešní novorenesanční podoby dánským architektem Theofilem Eduardem Hansenem.

159. Chrám cisterciáckého kláštera v Tišnově – Předklášteří – Klášter nazývaný Porta coeli – Brána nebes, byl založen spolu s kostelem v třicátých letech 13. století českou královnou Konstancií, vdovou po králi Přemyslu Otakarovi I. Trojlodní raně gotická bazilika náleží k vynikajícím památkám českého středověkého umění.

160. Detail chrámového portálu v klášteře Porta coeli – Část postavy apoštola z levé strany portálního ostění chrámu Nanebevzetí P. Marie z doby kolem r. 1240.

161. Portál klášterního chrámu v Předklášteří – Portál v západním průčelí klášterního kostela Nanebevzetí P. Marie z doby kolem r. 1240 je ojedinělou památkou ve střední Evropě tvarovým bohatstvím a použitím figur na ostěních. V tympanonu před trůnícím Kristem klečí donátoři – královna Konstancie a markrabě Přemysl. V ostění před sloupky postavy apoštolů, u boku portálu ležící lvi.

162. Pohled na gotický hrad Pernštejn – Nejvýznamnější a nejmohutnější moravský hrad byl založen v druhé polovině 13. věku. Dodnes si uchoval podobu z rozsáhlé pozdně gotické přestavby a rozšíření, které probíhaly v 15. a zčásti 16. století. Pozvolna se tím hrad měnil na opevněný zámek. Průčelí paláce malebně člení četné krakorce, ochozy, arkýře a okna.

163. Hradní síň na hradě Pernštejně – Hrad si uchoval navenek téměř nezměněnou podobu z období přechodu pozdní gotiky do renesance. Také uvnitř vyvolávají jeho místnosti, chodby, schody a zákoutí představu skutečného středověkého hradu. Na Pernštejně se zachoval cenný inventář, nástěnné malby, obrazy, sochy a reliéfy.

164. Renesanční zámek v Náměšti nad Oslavou – Zámek z let 1565–1578 stojí na místě gotického hradu z 13. století, zbudovaného na vysokém rulovém kopci na levém břehu Oslavy. Nádvoří má ze dvou stran renesanční arkády. Socha Neptuna na kamenné kašně se připisuje Jiřímu Gialdimu, sochaři, činnému koncem 16. věku také v Brně.

165. Gobelín v zámku Náměšti nad Oslavou – Gobelín, jeden z početného souboru nástěnných koberců instalovaných v zámeckých místnostech, je z osmdesátých let 16. století a byl tkán asi v Bruselu. Je na něm zobrazen Scipio Africanus odmítající korunu, kterou mu nabízejí Hispánci.

166. Renesanční zámek v Rosicích – Rosice, ležící západně od Brna v centru kamenouhelné pánve, jsou městem středověkého původu. Na místě bývalé tvrze byl v letech 1570–1597 postaven dvoupatrový renesanční zámek. Severní a západní strana nádvoří má otevřené arkády. Oblouky arkád nesou v přízemí toskánské, výše jónské a korintské sloupy.

167. Muzeum Bible kralické – Kralice, obec středověkého založení, sehrála významnou roli v dějinách českého tisku a kultury. Ve zdejší tajné tiskárně Českých bratří byla v letech 1579–1593 vytištěna a vydána šestidílná bible, práce celé skupiny bratrských překladatelů. Význam tohoto díla byl celonárodní.

168. Zámek v Židlochovicích – Původně byl renesanční, v dvacátých letech 18. století došlo k jeho barokní přestavbě. Dnešní vzhled mu vtiskly úpravy z let 1844–1845 a 1869. Protože u Židlochovic je světoznámá bažantnice, bývají jeho stylově zařízené interiéry místem, kde se po honech scházejí zahraniční milovníci lovu.

169. Klášterní knihovna v Rajhradě – Knihovna v býv. benediktinském klášteře, barokně přestavěném v letech 1722–1739, chová asi šedesát tisíc svazků a také vzácné rukopisy. Malby na stropě knihovny jsou dílem Jana Jiřího Etgense a pocházejí z doby kolem r. 1740.

170. Náměstí v Ivančicích – Město středověkého původu, poprvé připomínané v r. 1221, leží na soutoku tří řek jihozápadně od Brna. Dominuje mu hranolová věž raně gotické baziliky, později upravované. V 16. věku zde byla tiskárna Českých bratří. Z Ivančic pocházel český malíř secese Alfons Mucha (1860–1939).

171. Obraz Alfonse Muchy v Moravském Krumlově – Obraz Tisk Bible kralické v Ivančicích r. 1578 (Jazyka dar svěřil nám bůh), je částí cyklu „Slovanská epopej", umístěného na renesančním zámku v Moravském Krumlově. Alfons Mucha dílo vytvořil v polovině dvacátých let tohoto století. Obraz má rozměry 610 cm × 810 cm.

172. Zřícenina kostela v Dolních Kounicích – Kostel ze 14. století byl nazýván Rosa coeli podle kláštera, založeného v letech 1181–1183 a zrušeného r. 1526. V průčelí je plasticky zdobený ústupkový portál s tympanonem, který vyplňuje reliéf Krista.

173. Loď kostela ve Velké Bíteši – Gotické dvoulodí pochází z 15. století, presbytář z 13. věku, zařízení je převážně barokní. Kostel Jana Křtitele byl součástí městského opevnění. Kostelní opevnění, které se téměř celé zachovalo včetně bašt, je z 15. století.

174. Kašna na nádvoří bučovického zámku – Kašna je pozdně manýristická florentská práce z r. 1637, představující bakchanta s měchem vína. Pod ním jsou čtyři mořské panny s fantastickými nestvůrami. Projekt zámku vytvořil Pietro Ferrabosco a stavba byla provedena v letech 1567–1582. Uzavřené nádvoří má ze tří stran arkády.

175. Císařský sál zámku v Bučovicích – V přízemí západního křídla zámku je několik obytných místností bohatě vyzdobených plastickými dekoracemi z doby kolem r. 1590. Jejich autory jsou neznámí umělci. Pozoruhodná je zejména výzdoba Císařského sálu, jehož malované štukové plastiky zobrazují mytologické i soudobé náměty.

176. Sál předků na zámku ve Slavkově u Brna – Úpravu sálu do dnešního vzhledu dal provést v r. 1772 Václav Antonín Kounic, státní a dvorský kancléř císařovny Marie Terezie. Na obrazech jsou portréty Kounicových prarodičů, rodičů a manželky. Fresku na stropě maloval Andrea Zanzani v r. 1701, tónovanou štukaturu vytvořil Santino Bussi.

177. Hlavní sál slavkovského zámku – Sál prostupuje celým zámkem a je zakončen kupolí. Autorem projektu zámecké stavby byl Domenico Martinelli a vedl stavbu do r. 1705. Stavba byla dokončena v polovině 18. století podle změněného plánu. Hlavní sál vymaloval iluzívními malbami v r. 1767 Josef Pichler.

178. Mohyla míru u Slavkova – Památník bitvy tří císařů dne 2. prosince 1805 na slavkovském bojišti u vsi Prace byl vybudován podle návrhu J. Fanty v letech 1910–1911. Sochy jsou dílem Čeňka Vosmíka. V 26 m vysoké kryptě mohyly byly uloženy ostatky padlých.

179. Barokní hřbitov ve Střílkách – V Československu ojedinělý, architektonicky jednotně řešený hřbitov z let 1730–1743 na půdorysu čtverce, obehnaný vysokou terasní zdí. Autorem je patrně Bohumír Fritsch, od něhož jsou na hřbitově sochy andělů a kamenné vázy s reliéfy.

180. Renesanční zámek ve Ždánicích – Byl postaven v druhé polovině 16. věku, má čtyři křídla, uzavírající nádvoří s arkádami. Na zámeckých nárožích stojí nakoso postavené hranolové věže. V průběhu 18. století byl zámek několikrát upravován. Město Ždánice je branou do romantických kopců Ždánického lesa.

I. Brněnské panoráma ze Špilberka – Pohled z brněnského hradu na severovýchodní část města. Nad zástavbu vystupují věže kostelů sv. Jakuba a Tomáše.

II. Severní část Brna – V dálce za výškovým interhotelem Continental se bělá moderní sídliště Lesná, položené na okraji lesů.

III. Vstupní průčelí Janáčkova divadla – Divadelní budova pro operu a balet byla postavena podle projektu O. Oplatka, V. Zavřela, I. Rullera a B. Písaříka v letech 1960–1965.

IV. Nádvoří Nové radnice – Nádvoří raně barokní stavby z let 1659–1692 zdobí novodobá kašna se symboly dvanácti měsíců od sochaře Břetislava Bendy.

V. Sněmovní sál Nové radnice – Strop barokní prostory vyzdobil freskou s apoteózou Moravy malíř Daniel Gran v r. 1734.

VI. Freska v sále Zemských desek – Nástěnná malba je dílem významného barokního malíře Josefa Jana Winterhaltera z let 1776–1777.

VII. Iluminovaný rukopis královny Elišky – List z žaltáře a antifonáře české královny Elišky Rejčky pochází z doby kolem let 1316–1319.

VIII. Náhrobek Raduita de Souches – Bronzový pomník obránce Brna proti Švédům, umístěný v chrámu sv. Jakuba, odlil brněnský kovolitec Jan Zikmund Kerker v r. 1722.

IX. Chrám P. Marie na Starém Brně – Významný gotický kostel, postavený z pálených cihel. Stavěl se od r. 1323 do konce 14. věku. Byl založen spolu s klášterem královnou Eliškou Rejčkou.

X. Mrazivý brněnský den – Dóm sv. Petra a Pavla na Petrově, výrazná dominanta moravské metropole, v pohledu od hradu Špilberka.

XI. Kostel sv. Tomáše a býv. klášter – Ke kostelu, zbarokovanému v letech 1732–1752, přiléhá prelatura augustiniánského kláštera, nyní Muzeum dělnického hnutí.

XII. Brněnské výstaviště v Pisárkách – Část výstavní plochy při mezinárodním veletrhu v Brně bývá vždy vyhrazena zemědělským strojům a zařízením.

XIII. Večerní Brno – Podvečerní nálada na třídě Vítězství, jedné z nejfrekventovanějších ulic vnitřního města a brněnské nákupní tepny.

XIV. Muzeum Leoše Janáčka – Soustřeďuje památky na velkého hudebního skladatele, jehož život i dílo jsou nerozlučně spjaty s Brnem.

XV. Muzeum Antropos – Instalace světoznámých antropologických nálezů moravského původu v samostatné výstavní budově v Pisárkách, poblíž brněnského výstaviště.

XVI. Nádvoří bučovického zámku – Renesanční zámecká stavba, pocházející z let 1567–1582. Má typicky renesanční arkádové nádvoří a několik interiérů s pozoruhodnou štukovou a malířskou výzdobou.

XVII. Rosa coeli v Dolních Kounicích – Městečko leží jihozápadně od Brna. Jeho nejvýznamnější stavební památkou jsou zříceniny gotického kostela ze 14. století.

XVIII. Chrám sv. Jiří v Bořitově – Románský jednolodní kostel sv. Jiří vznikl začátkem 13. věku na ostrohu nad obcí. Hranolová věž je v patře prolomena trojdílnými sdruženými okénky.

XIX. Románský kostelík v Řeznovicích – Jde o významnou stavební památku z doby kolem r. 1200. Kostel sv. Petra a Pavla je centrálního typu o čtvercovém půdorysu.

XX. Klášter a kostel v Rajhradě – Býv. benediktinský klášter a kostel vznikly před devíti stoletími a hrály významnou roli v kulturních dějinách Moravy. Od 18. věku mají barokní podobu.

XXI. Barokní zámek ve Slavkově – Postavil jej kolem r. 1700 Domenico Martinelli a ještě v 18. století byl rozšířen. V zámku je cenná galerie a napoleonské muzeum.

XXII. Knihovna zámku v Náměšti nad Oslavou – Renesanční zámek z let 1565–1578 vznikl přestavbou gotického hradu. V zámeckých sálech je instalována velká kolekce nástěnných koberců, hlavně barokních. Knihovna má několik tisíc svazků knih.

XXIII. Starý hrad v Boskovicích – Zřícenina gotického hradu z konce 14. století, z něhož se nejlépe zachovaly části staveb, upravených renesančně v letech 1547–1568.

XXIV. Vranov s bývalým poutním kostelem – Obec leží severně od Brna, dominuje jí raně barokní chrám z let 1622–1624, který v druhé polovině 17. století přestavěl architekt Jan Kř. Erna. Uvnitř kostela je cenné zařízení.

XXV. Empírový zámek v Lysicích – Zámecká stavba renesančního založení z 16. věku, upravovaná na počátku 17. století a barokně, má nyní empírový vzhled. Bohaté zařízení pochází převážně z 19. století.

XXVI. Skála Hřebenáč ve Sloupu – Mohutné samostatné skalisko, vysoké asi 19 m, stojí u vchodu do Sloupsko-šošůvských jeskyň v Moravském krasu.

XXVII. Hrad Veveří u Brna – Rozlehlý hrad se zvedá na skalnatém ostrohu nad jezerem Brněnské přehrady. Byl založen v 13. věku, později došlo k jeho rozšíření.

XXVIII. Pozdně barokní zámek v Rájci nad Svitavou – Byl postaven v letech 1763–1769, má proslulou obrazárnu a cenné sbírky. K zámku přiléhá velký park.

XXIX. Napoleonské bojiště u Slavkova – Krajina pod Prackým kopcem s Mohylou míru je místem, kde byla svedena krvavá bitva tří císařů dne 2. prosince 1805.

1. Южная часть Брно — Часть главного города Моравии с готическим собором Вознесения Богоматери при старобрненском монастыре, основанном при королеве Элишке Рейчке в 1323 году. На заднем фоне возвышается замок Шпильберк — памятник национальной культуры. Он стоит на холме, высота которого 232 м. Шпильберк был основан при Пршемысле Отакаре II.

2. Башня собора св. Якуба (Иакова) — Башня готического собора с характерной для нее крышей возвышается над центральной частью Брно. Рядом видна башня бывшего иезуитского костела.

3. Вид на Брно со стороны собора св. Михаила — С левой стороны двубашенного костела св. Михаила видна башенка барочной Новой ратуши, с правой стороны — башня старой ратуши, основанной в середине XIII века.

4. Площадь 25 унора (февраля) с собором на Петрове — Старый Капустный рынок, называвшийся еще раньше Верхний рынок, ныне площадь 25 унора. На заднем плане Дитрихштейнский дворец, в котором размещен Моравский музей, а над ним кафедральный епископский собор св. Петра и Павла.

5. Брненский гастроном «Дум потравин» на площади 25 унора — Посередине бывшего Капустного рынка стоят лавки, как во времена старого рынка. Слева возвышается башня Старой ратуши с галереей для обозрения.

6. Нижний угол площади 25 унора — Здание юридического факультета университета им. Я. Э. Пуркине, построенное по проекту архитектора Алоиса Дриака, и часть выдержанной в стиле классицизма «Редуты», в которой находится опера Государственного театра.

7. Колонна Пресвятой Троицы в верхней части площади 25 унора — Настоящий Капустный рынок перед фасадом бывшего дома Лидла. Барочная колонна со скульптурной группой, изображающей Пресвятую Троицу, принадлежит резцу скульптора Антонина Швайгела и относится к 1728 году.

8. Епископский кафедральный собор на Петрове — Вокруг кафедрального собора св. Петра и Павла на холме Петров здание епископата и консистории с часовней епископа.

9. Алтарь и окна в епископском кафедральном соборе — Пресвитерия кафедрального собора выдержана в стиле готики; оформление относится к периоду после 1320 года.

10. Лестница, ведущая к Петрову — Подход к епископскому кафедральному собору со стороны площади.

11. Портал паперти епископского кафедрального собора — Первоначально романская базилика в XIII веке обрела готический облик. В XVIII веке собор был реконструирован в стиле барокко. В прошлом веке он был восстановлен в стиле псевдоготики. Паперть собора сохранила свой вид с 1904 года.

12. Двор Старой ратуши — Раннеготическая ратуша середины XIII в., расширявшаяся на протяжении последующих веков. Вершина башни оформлена в стиле Возрождения. В 1972 году была произведена реставрация зданий ратуши.

13. Портал Старой ратуши — Позднеготический портал, относящийся приблизительно к 1510 году, оформлен по проекту Антонина Пилграма. Над фигуральным обрамлением поднимается пять лепных фиал; в середине расположена увядающая фиала.

14. Брненский дракон — Символом города Брно является колесо и дракон. Изображения того и другого висят в проходном дворе Старой ратуши. Дракона изображает крокодил, которого эрцгерцог Матиаш подарил городу в 1608 году. Согласно одной из легенд, крокодил приплыл сюда по реке Свратке.

15. Ренессансные аркады и лоджии Старой ратуши — Аркады проектировал итальянский зодчий Пьетро Габри. Возведены они в 70-ые годы XVI века.

16. Деталь портала Старой ратуши — На портале работы Антонина Пилграма изображен герб города Брно. На гербе более позднего происхождения высечена дата — 1660 год.

17. Башня Старой ратуши — Вид с площади 25 унора на башню при ночном освещении. На переднем плане барочная колонна Пресвятой Троицы.

18. Башня Старой ратуши со стороны ворот Редута — На переднем плане нижняя часть площади 25 унора со стоянкой для автомашин и выходящая на площадь Радницкая улица.

19. Вид собора св. Михаила с высоты — Вид с галереи башни Старой ратуши на бывший доминиканский костел на площади Дружбы народов; на заднем плане замок Шпильберк.

20. Внутренний дворик Моравского музея — Моравский музей размещается в бывшем дворце Дитрихштейнов. Ренессансная часть здания была возведена приблизительно в 1586 году по проекту Пьетро и Антонио Габри. Посередине дворика находится декоративный водоем «Меркурий», творение Игнаца Бендла, относящееся к 1693—1699 гг.

21. Одна из экспозиций Моравского музея — Древняя керамика — часть богатых археологических находок, обнаруженных в Брно и его окрестностях.

22. Башни на холме Петров ночью — Епископский кафедральный собор св. Петра и Павла был построен на романском фундаменте. Изящные башни собора, предложенные архитектором Августином Кирштейном, оформлены в стиле псевдоготики.

23. Новая ратуша в Брно — Вид фасада бывшего дома сословного дворянства со стороны собора св. Михаила. На переднем плане барочные скульптуры на террасе костела работы скульпторов Йозефа Винтерхальтера, Ондржея Цоннера и Яна Адама Нессмана, относящиеся к 1736 до 1737 гг.

24. Ренессансный портал Новой ратуши — Портал относится к концу XVI века; он был изъят из дома № 12 на площади Свободы и вмурован в проходном дворе между стенами дворика ратуши.

25. Декоративный водоем Новой ратуши — Художественное оформление декоративного водоема Двенадцати месяцев с аллегорической фигуральной пластикой работы Бржетислава Бенды относится к 1928 году. На двор ратуши ее переместили в 1935 году.

26. Зал Новой ратуши — Вид Рыцарского зала, служащего в настоящее время залом бракосочетаний при брненском Городском национальном комитете.

27. Деталь картины Антонина Прохазки — Картина видного брненского художника (1882—1945) на сюжет «Радости деревенской жизни» находится в Рыцарском зале Новой ратуши.

28. Фреска на потолке над лестницей Новой ратуши — Плафонная роспись является творением художника Франтишека Экштейна и относится к 1732 году. В нижней части фрески изображен герб Моравии — орлица в квадратиках.

29. Готическая крестовая галерея в Новой ратуше — Возникновение галереи (амбита) вокруг так называемого «райского двора» бывшего доминиканского монастыря относится к периоду около 1370 года (северное крыло) и к 90-ым годам XV века (южное крыло).

30. Декоративный водоем на площади 25 унора — Водоем, названный «Парнас», относится к 1690—1965 гг. Авторы декоративного оформления Ян Бернард Фишер из Эрлаха и Адам Тобиаш Кракер. На заднем плане дворец театра «Редута».

31. Собор св. Михаила — Первоначально готический костел доминиканского монастыря, основанного в 20-ые годы XIII века, в 1655—1679 гг. уступил место раннебарочному сооружению, построенному по проекту Яна К. Эрны.

32. Интерьер собора св. Михаила — Монастырский собор монахов-доминиканцев построен во второй половине XVII века в стиле чистого барокко. Кафедра с богатыми фигурными украшениями была создана в 1747 году Йозефом Винтерхальтером.

33. Фрагменты декоративного убранства собора св. Михаила — Деталь замечательной Пьеты — 10-ые годы XV века. Высота каменной статуэтки с сохранившейся старой многоцветной раскраской 78 см.

34. Лист из псалтыря и антифонария королевы Элишки — Буква D — инициал на фольге № 188 с изображением мадонны с младенцем. В левом нижнем углу инициала изображена, коленопреклоненная чешская королева Элишка Рейчка. Кодекс относится к 1318 году.

35. Кабинет Функе в доме господ из Куншта — Дом господ из Куншта относится к комплексу брненского Дома искусств. Кабинет Яромира Функе используется для организации выставок работ лучших фотографов.

36. Двор дома господ из Кунштата — На дворе, аркады которого не скрывают своего ренессансного происхождения конца XVI века, организуются концерты и лекции. Дворец стоит на Доминиканской улице недалеко от костела св. Михаила.

37. Библиотека монастыря ордена капуцинов в Брно — Библиотека относится приблизительно к 1770 году; фреска на потолке выполнена художником Йозефом Штерном. При монастыре находится костел Нахождения св. Креста.

38. Вид на дом благородных девиц со стороны площади Свободы — Раннебарочный дом благородных девиц был построен по проекту Яна К. Эрны в 1674 до 1679 гг. В конце XVIII века к нему был пристроен третий этаж. В бывшем доме благородных девиц размещается этнографическое отделение Моравского музея.

39. Образец экспозиции Этнографического музея — Коллекции, размещенные в бывшем доме благородных девиц на проспекте Гагарина, отражают этнографическое богатство Моравии, главным образом районов, примыкающих к Брно.

40. Чумная колонна на площади Свободы — Раннебарочная чумная колонна с изображением Богоматери возникла в 1680 году. Над колонной работало несколько брненских и иностранных скульпторов.

41. Дом «У четырех грубиянов» на площади Свободы — Вид на Бегоунскую улицу со стороны площади Свободы, от дома Клайна, выдержанного в стиле неоренессанс, возведенного по проекту зодчего Людвига Фёрстера в 1848 году.

42. Двор дома господ из Липы — Ренессансные аркады с тосканскими колоннами дома, построенного в 1589 году для горожанина Криштофа Швартца на месте готического дома «У черного вола».

43. Фасад дома господ из Липы на площади Свободы — Орнаментальное украшение в технике сграффито выполнено в 1938 году по проекту профессора Эммануила Грбека. Дом был построен по проекту Антонио Габри в 1589 году. Эркеры украшены скульптором Джорджо Джальди.

44. Скульптурные украшения дома господ из Липы — Портал украшен Джорджо Джальди в 1589 году. В верхней части тимпана и на колоннах, изображающих голову бога Гермеса, он разместил женские фигуры. Нынешний облик портал обрел в 1882 году.

45. Интерьер костела Вознесения Богоматери — Бывший иезуитский костел Вознесения Богоматери, стоящий на улице Бетховена, был построен на рубеже XVI и XVII вв. Интерьер был отделан в XVIII веке в стиле барокко. Скамьи на хорах раннебарочные. Картина на главном алтаре нарисована Франтишеком Экштейном в 1735 году.

46. Статуя с изображением маркграфа Яна на портале монастыря ордена августинцев — Эта статуя наряду со скульптурой, изображающей маркграфа Йошта, украшает портал прелатуры. Они относятся ко второй половине XVIII века. Автором скульптур, по всей вероятности, является скульптор Ондржей Цоннер. В здании бывшего монастыря сейчас помещается Музей истории рабочего движения.

47. Вестибюль в Музее рабочего движения — Лестница с каменными опоковыми перилами, расположенная в бывшем монастыре ордена августинцев, относится к середине XVIII века.

48. Позднеготическая картина «Рождество Христово» — Фрагмент из картины «Рождество Христово», созданной в 90-ые годы XV века. Ценное художественное произведение моравского художника хранится в собрании Моравской галереи.

49. Интерьер костела св. Томаша (Фомы) в Брно — Некогда готический собор при монастыре ордена августинцев был разрушен при осаде Брно шведами в Тридцатилетнюю войну. В 1665—1674 гг. костел восстанавливался под руководством Яна К. Эрны и обрел барочный облик. Пресвитерия была украшена барочным декором Морицем Гриммом (1749—1752). Картина на главном алтаре выполнена Антонином Маульбертшем в 1764 году.

50. Площадь Свободы со стороны Чумной колонны — На заднем плане площади Свободы стоит выдержанный в стиле неоренессанс дворец, построенный в 1848 году и носящий название «У четырех грубиянов». Фасад дворца украшен статуями четырех гигантов, а балконы литыми металлическими перилами.

51. Вид со стороны площади Свободы на улицу 9 кветна (мая) — На улице 9 кветна стоит готический собор св. Якуба (Иакова) с типичной для него иглообразно законченной крышей. Площадь Свободы — это старинный брненский Нижний рынок.

52. Главный неф собора св. Иакова с церковной кафедрой — Собор св. Иакова сохранил готический облик, пресвитерия — позднеготический. Церковная кафедра относится к 1525 году, рельефы на портике кафедры выполнены в стиле барокко и относятся к 1684 году.

53. Рельеф в соборе св. Иакова — Глубокий рельеф «Распятие», высеченный из известняка, относится к 1519 году. Дата отчетливо выгравирована на кресте. Рельеф составлял часть изображения хождения по мукам, находившегося в этом костеле.

54. Оживленная площадь Чехословацкой армии вблизи Главного вокзала — Здание бывшего страхового общества «Риуниони адриатика ди сикурта» было построено в 1938 до 1939 гг. Восьмиэтажный дом проектировал архитектор Карел Котас.

55. Проспект 1 Мая по направлению к Дворцу профсоюзов — На переднем плане здание Управления городского транспорта и «Гранд-отеля».

56. Вид на замок Шпильберк со стороны окружающего замок парка — Входные ворота в замок с мостом ведут через глубокий окружающий замок ров. Барочная перестройка замка в императорскую крепость и производившаяся позднее реставрация совершенно преобразили некогда готический замок Шпильберк.

57. Шпильберкский ров, окружающий замок — Мост, по которому ведет вход в объект — бывший замок, подпирает кирпичный бык, относящийся к периоду перестройки замка в стиле барокко.

58. Входные ворота в замок Шпильберк — Входные ворота в замок несут на себе явные черты готики середины XIII века. Стены, в нишах которых высечены сидения, сложены из необработанного камня; цилиндрический раннеготический свод возведен из красного кирпича.

59. Двор замка с колодцем — Колодец был выкопан в XIII веке. Глубина колодца около 110 м, вода поднимается вверх на 21 м. Колодец был реставрирован, причем был восстановлен его первоначальный вид, когда его украшала железная решетка.

60. Панорама Брно со стороны башни замка Шпильберк — Вид в направлении на восток на часть центра города, на отель «Интернационал» и на некоторые промышленные объекты Брно.

61. Панорама Брно со стороны Шпильберка — Посередине видна башенка на крыше Новой ратуши, собор св. Михаила с двумя башнями и Старая ратуша, вправо доминанта холма Петров, слева отель «Интернационал», за ним виднеются промышленные объекты.

62. Интерьер замка Шпильберк — Сохранившийся с XIII века зал замка с ранеготическими сводами с клиновидными ребрами и замками, украшенными растительными декорами.

63. Казематы замка Шпильберк — Подвальные помещения, называемые казематами, в прошлом снискали себе печальную славу как место заключения итальянских, польских и венгерских патриотов.

64. Часть экспозиции Музея города Брно на Шпильберке — Эта часть экспозиции посвящена знаменитому барону Францу Тренцку, полковнику, командовавшему полком легкой пехоты (так называемыми «пандурами»); барон был пожизненно заключен в тюрьму при замке и скончался там в 1749 году.

65. Винные погреба в подземелье Старобрненского монастыря — По-новому оборудованный винный погребок «У королевы Элишки» в монастырских подвалах на площади Менделя.

66. Библиотека Старобрненского монастыря — Старинная монастырская библиотека с богато украшенными барочными книжными шкафами. В монастыре женского ордена цистерцианок при Йозефе II поселились августинцы, изгнанные из монастыря при соборе св. Томаша (Фомы).

67. Вид через неф костела Девы Марии в Старом Брно — Костел, основанный при монастыре ордена цистерцианцев королевой Элишкой Рейчкой, был достроен в готическом стиле в конце XIV века. Внутреннее убранство костела относится к первой половине XVIII века. Скульптурное оформление принадлежит резцу скульптора Ондржея Швайгеля, роспись произведена Йозефом Роттером и Игнацем Раабом.

68. Памятник основателю мировой генетики Грегору Менделю — Памятник из белого мрамора находится в монастырском садике в Старом Брно, в котором аббат Мендель проводил свои опыты. Памятник создан скульптором Теодором Шарлемоном в 1910 году.

69. Интерьер Старобрненского монастыря — В монастыре находятся экспозиции, посвященные Грегору Менделю. Выставочное помещение богато украшено стукко в стиле модерн.

70. Костел св. Томаша (Фомы) с монастырем — На переднем плане крыша построенного в стиле неоренессанс так называемого Беседного дома на площади Коменского с украшенными скульптурами фронтонами, посередине Музей рабочего движения в бывшем здании монастыря; с правой стороны театр им. Яначека.

71. Новостройки в старой части города — Вид со стороны брненской выставки по направлению к историческому центру Брно. На заднем плане башни костела св. Михаила, башня ратуши и холм Петров с епископским кафедральным собором.

72. Ангел на фасаде собора миноритов —

Скульптурное оформление портала было создано в 1724 году Яном Иржи Шаубергером и Яном Шерцем. Собор св. Яна (Иоанна) называется также «Брненской лоретой».

73. Каплица внутри собора св. Янов (Иоаннов) — Часовня была построена в 1716 до 1720 гг. по проекту Морица Гримма. Находящаяся перед фасадом готическая, каменная, без полихромии, статуя Мадонны высотой в 160 см относится к периоду около 1390 года.

74. Орган в соборе св. Иоанна — Барочный орган на хорах костела монашеского ордена миноритов — творение Антонина Риги — относится к 1732 году. Роспись плафона принадлежит кисти Иоганна Георга Этгенса, работавшего над фресками в 1727 году.

75. Библиотека монастыря ордена миноритов — В монастырской библиотеке при храме св. Иоанна насчитывается около десяти тысяч томов, в том числе и очень редкие публикации.

76. Главный зал Миноритской библиотеки — Все оформление зала, включая украшения на книжных шкафах, выполнено в барочном стиле. Эта историческая библиотека находится в ведении Государственной библиотеки в Брно.

77. Мадонна с младенцем, называемая «Оломоуцкая» — Позднеготическая пластика периода около 1500 года. Полихромированное дерево. Мадонна числится экспонатом Моравской галереи в Брно.

78. Фамильный дворец Митровских в стиле рококо — Дворец, называемый «Арена», был построен в стиле Людовика XVI в конце XVIII века. В 1805 году во дворце перед Аустерлицким сражением останавливался Наполеон Бонапарт.

79. Колонна Здерада у реки Свитава, относящаяся к XV веку — Изящная готическая колонна на Оломоуцкой улице разграничивала территорию, на которую распространялось право города на особые привилегии в пределах одной мили. Еще раньше колонна лишилась скульптурных украшений. С колонной связана легенда об умерщвлении Здерада из Швабениц — советника чешского короля Вратислава II.

80. Скульптурная группа «Гостеприимство» — Пластика создана скульптором Сильвой Лациновой-Илковой в 1962 году. Скульптурная группа размещена на Веселой улице у отеля «Интернационал».

81. Интерьер Моравской галереи в Брно — Художественно-промышленная экспозиция в здании музея на улице Гуса. В галерее среди коллекций хранятся предметы значительной исторической ценности. Здание, построенное в 80-ые годы XIX века, проектировал в подражание стилю флорентинского Возрождения Ян Шён.

82. Памятник маршалу Малиновскому перед Домом искусств — Памятник, размещенный на площади маршала Малиновского, — творение народного художника Винценца Маковского. В 1945 году армия Малиновского освободила город от фашистских оккупантов.

83. Менинские ворота, замыкающие Орлиную улицу — Это единственные сохранившиеся в Брно городские ворота. Первые упоминания о них датируются 1293 годом. В 1839 году был снесен один этаж ворот, устранена башня и все украшения, в результате чего ворота стали просто проходными.

84. Парк под крепостными стенами Шпильберка — Парк окружает замок со всех сторон. Вдоль и поперек он испещрен прогулочными дорожками, по которым приятно ходить. Вблизи поднимается ввысь епископский кафедральный собор на холме Петров.

85. Скульптурное оформление Денисовых садов — Сады располагаются на Франтишкове, по соседству с холмом Петров, посреди города, над проспектом Гуса.

86. Здание театра им. Магена — Проект театра был разработан венскими архитекторами Фердинандом Феллнером и Германом Геллмером. Скульптурное украшение театра выполнено Теодором Фриддом.

87. Фасад театра им. Магена — Театр строился с 18 июля 1881 года до 31 октября 1882 года. В настоящее время в театре ставятся главным образом драмы.

88. Фасад театра им. Магена при вечернем освещении — Здание возвышается над площадью маршала Малиновского напротив Дворца профсоюзов.

89. Лестница в театре им. Магена — Здание театра было первым в Центральной Европе зданием такого типа, которое освещалось лампочками Эдисона.

90. Здание суда на Театральной (Дивадельни) улице — Так называемый Дворец юстиции был построен Франтишеком Павлу и Йозефом Небегостены в 1906 году по проекту архитектора Александра Виленманса. На заднем плане театр им. Яначека.

91. Здание Областного национального комитета — Здание стоит на площади Жеротина в Брно. Здание, выдержанное в стиле неоренессанса, было построено в 1905 году по проекту архитектора Утикала. В нем также хранится Государственный архив.

92. Выставочный зал Технического музея — Музей находится в бывшем монастыре ордена миноритов на Орлиной улице. Монастырская трапезная украшена барочной лепкой. Экспонаты музея рассказывают о техническом развитии города.

93. Декоративное оформление фасада Академии искусств им. Яначека — Неоренессансное здание Академии искусств им. Яначека стоит на площади Коменского. Кариатиды портала работы Йозефа Брженка относятся приблизительно к 1860 году.

94. Здание театра им. Яначека — Здание с одной стороны выходит к Садам освобождения, а фасадом повернуто в сторону площади Красной Армии (Руде армады). Балконы над входами украшены чеканными перилами работы Эвы Зоубковой-Кментовой и Олбрама Зоубека. На свободном пространстве перед фасадом находится фонтан.

95. Фойе театра им. Яначека — Новый театр был построен в 60-ые годы. Это самое современное в Чехословакии здание театра, вмещающее 1383 человека.

96. Дом текстиля «Центрум» — Бывший Дом обуви, находящийся между улицей Гагарина и Янской улицей, сооружался в период между двумя мировыми войнами. Здание проектировал архитектор Ф. Л. Гахура.

97. Проспект Победы (Витезстви) в Брно — Это одна из наиболее оживленных улиц в центральной части города, его торговая артерия, соединяющая прилегающий к Главному вокзалу район с площадью Свободы.

98. Коуницовы общежития — Общежития студентов вузов (на улице Мучеников), в которых в годы так называемого протектората содержались в заключении и были казнены чехословацкие патриоты.

99. Памятник Освобождения на площади Красной Армии (Руде армады) — Бронзовая скульптура красноармейца — творение народного художника Винценца Маковского. Нынешнее оформление пьедестала памятника и окружающего его пространства предложено архитектором Богуславом Фуксом.

100. Дом пионеров и молодежи в садах Лужанки — Здание, построенное по проекту Людвика Фёрстера в 1846 году, украсил скульптор Ян Майкснер. Водоем, украшенный пластикой, — творение скульптора Франтишека Мельнитцкого.

101. Детская больница при медицинском факультете университета — Больница была построена на Чернопольной улице в 1949 до 1952 гг. по проекту инженера, профессора Розегнала.

102. Особняк «Тугендат» на Чернопольной улице — Этот особняк — творение крупного архитектора Людвига Мисе ван дер Ройе (1886—1969), возведенный в 1930 году, привлекал внимание специалистов всего мира.

103. Крематорий на Иглавской улице — Проект крематория, предложенный архитектором Арноштом Виснером, был реализован в 1930 году в западной части Центрального кладбища.

104. Одиннадцатиэтажный отель «Интернационал» — Отель был построен в 1962 году по проекту коллектива работников «Ставопроект» в Брно под вершиной, на которой стоит замок, на проспекте Гуса.

105. Вестибюль отеля «Интернационал» — Стеклянная стена работы Станислава Либенского. В просвете виден атриум, а в нем фонтан с «Сидящей женщиной» работы скульптора Конрада Бабрая.

106. Отель «Континенталь» на проспекте Ленина — Отель был построен в 1961 до 1964 гг. по проекту архитекторов проектного бюро «Потравинопроект».

107. Микрорайон Лесна на 20.500 жителей — Микрорайон простирается на северной окраине Брно на площади 104 гектара. Он разбросан по склонам, обращенным на юг. Микрорайон проектировали удостоенные в 1967 году Государственной премии им. Клемента Готвальда Виктор Рудиш и Франтишек Зоунек.

108. Микрорайон Жабовржески — Построен по проекту архитектора Милана Штейнхаузера в северо-западной части города.

109. Институт по усовершенствованию медицинского персонала — Училище-интернат на Винаржской улице построено по оригинальному проекту Владимира Сельцера в 1969 году. Деревянную пластику создал скульптор Зденек Махачек.

110. Общий вид на большой микрорайон Лесна — Микрорайон, расположенный на опушке леса, продолжает достраиваться и расширяться.

111. Современность и история — Сады Освобождения, расположенные в центре города, с современным скульптурным оформлением. На заднем плане заднее крыло Музея рабочего движения (расположенного в бывшем здании монастыря ордена августинцев) и костел св. Томаша (Фомы).

112. Епископская резиденция на холме Петров — Вид со стороны возрожденного парка на Франтишкове на часть зданий резиденции епископа с домовой часовней.

113. Кафедральный собор св. Петра и Павла в зимнем убранстве — Вид на собор на Петрове со стороны парка, окружающего Шпильберк снизу.

114. Заснеженный Шпильберк — Перед входом в замок виднеется окружающий замок ров с мостом.

115. Памятник итальянским карбонариям — узникам Шпильберка — Одним из итальянских узников Шпильберка был поэт Сильвио Пеллико (1789—1854), который о своем заключении издал в 1833 году известное сочинение «Le mie prigioni».

116. Монастырский собор Вознесения Богоматери в Старом Брно — Собор был основан вместе с монастырем королевой Элишкой Рейчкой в 1323 году; его строительство закончилось в XIV веке. Замечательна готическая архитектура собора, его лицевая кирпичная кладка.

117. Собор св. Якуба (Иакова) — Вид со стороны террасы отеля «Интернационал» через Веселую улицу. Готический костел был основан во второй половине XIV века и перестроен в начале XVI века Антонином Пилграмом в стиле поздней готики. Шлемовидный купол башни, относящийся к 1592 году, выдержан в стиле Возрождения.

118. Проспект Победы (Витезстви) ночью — Праздничное освещение одного из главных проспектов центральной части города во время особо торжественных случаев.

119. Ночной Брно зимой — Направо евангелический костел Я. А. Коменского, построенный в стиле псевдоготики по проекту Генриха Ферстела в 1862 году, налево отель «Континенталь» — современное высотное здание, возведенное в 1962 году.

120. Скульптурная группа «Атомный век» перед выставкой — Творение народного художника Винценца Маковского помещено перед входом на территорию выставки. По соседству поднимается ввысь административное здание Управления брненскими международными ярмарками, проект которого был разработан архитекторами Мирославом Спурным и Антонином Шевчиком (1959—1960).

121. Территория выставки и пространство перед входом — Слева виден павильон «А», построенный в 1928 году по проекту Йозефа Калоуса и Ярослава Валенты. Сзади виднеется купол павильона «Z».

122. Экспозиция ярмарки под открытым небом среди зелени аллей — С правой стороны часть павильона «А», с левой — административное здание Управления брненскими международными ярмарками. На заднем плане башня барочного монастырского костела св. Леопольда у братьев милосердия.

123. Интерьер выставочного павильона «А» — Машиностроительная экспозиция Советского Союза — крупнейшего зарубежного экспонента на Международной ярмарке в Брно.

124. Вид на административное здание Управления брненскими машиностроительными ярмарками со стороны выставки — Административное здание Управления ярмарками, законченное в 1960 году, проектировали архитекторы Мирослав Спурный и Антонин Шевчик.

125. Павильон «Z» на брненской выставке — Проект импозантного павильона был предложен коллективом архитекторов в составе Зденек Алекса, Зденек Денк, Фердинанд Ледерер, Зденек Поспишил и Милан Штейнгаузер в 1958—1959 гг. Высота купола почти 20 метров, пролет — 93,5 метра.

126. Экспозиция «Омнипола» на Брненской ярмарке — Ярмарка организуется ежегодно в сентябре. На Брненской ярмарке представлена продукция машиностроения из различных уголков земного шара.

127. Советская экспозиция в выставочном павильоне «Н» — Советский Союз — один из наиболее значительных экспонентов Международной машиностроительной ярмарки. Его экспонаты привлекают к себе всеобщее внимание.

128. Колоссальный павильон «Z» возвышается над всей выставкой — На заднем плане за рекой Свраткой поднимаются лесистые склоны. На их гребне расположен загородный ресторан «Мысливна» («Охотничий домик»), с площадки которого открывается панорама Брно.

129. Экспозиция ярмарки под открытым небом и рекламные щиты — При ночном освещении экспозиция под открытым небом производит почти магическое впечатление.

130. Комплекс Брненской ярмарки ночью — Благодаря удачному расположению выставки на берегу Свратки весь выставочный комплекс представляет собой один из прекраснейших в Европе комплексов сооружений такого типа.

131. Павильон «А» Брненской выставки ночью — Зелень выставочной территории наряду со скульптурным убранством и слаженной архитектурой создает гармоничное целое.

132. Зал им. Виктора Каплана в Техническом музее в Брно — Изобретатель поворотнолопастной турбины инженер Виктор Каплан (1876—1934) работал в Брно с 1903 по 1931 год профессором Высшего технического училища.

133. Вид промышленной части города Брно — За скульптурами на здании Главного вокзала на площади Чехословацкой армии (Ческословенске армады) виднеется комплекс, состоящий из нескольких промышленных объектов.

134. Производство химического оборудования на Краловопольском машиностроительном заводе — Машиностроительный завод, на базе которого вырос нынешний Краловопольский машиностроительный завод, был основан в 1890 году Филиппом Поргесом и Августом Ледерером.

135. Отделение испытания газовых турбин на Первом брненском машиностроительном заводе — Первый брненский машиностроительный завод «ЗКГ» возник в 1814 году. В настоящее время этот завод производит комплектные теплоэлектроцентрали, паровые и газовые турбины и турбодетандеры, паровые котлы и парогенераторы для атомных электростанций.

136. Зебры в Брненском зоопарке — Брненский зоопарк в Быстрце идеально расположен посреди леса на Монашеской (Мниши) горе, вблизи Брненского водохранилища.

137. Брненское водохранилище в долине — Перегороженное плотиной водохранилище — излюбленное место отдыха жителей Брно, центр водного спорта и непродолжительного летнего отдыха.

138. Фреска на потолке храма во Вранове — Раннебарочный костел, построенный в 1622—1624 гг. и перестроенный во второй половине XVII века, служил местом паломничества. На его потолке имеется фреска работы Иоганна Георга Этгенса. Вранов под Брно лежит среди лесов и очень популярен как место экскурсий.

139. Служивший объектом паломничества костел и замок в Крштинах — Автором ценного в архитектурном отношении костела Девы Марии, служившего объектом паломничества и строившегося в 1728 до 1750 гг., являлся Джованни Сантини. Замок относится к XIX веку. Крштины лежат в местах, где заканчивается Моравский Крас.

140. Кафедра и алтарь в костеле в Крштинах — Костел Девы Марии — в прошлом объект паломничества — был построен в середине XVIII века по проекту Джованни Сантини. Сооружение представляет собой наиболее чистый образец моравского барокко.

141. Деталь Цветтельского алтаря в Адамове — Над боковым алтарем построенного в стиле псевдоготики костела, находящегося в промышленном городе Адамов, обращает на себя внимание позднеготическая резьба по дереву на сюжет Вознесения Богоматери — творение чешскобудеёвицкого резчика по дереву Онджея Моргенштерна, работавшего над ней с 1516 по 1525 год. Алтарь был изъят из Цветтельского монастыря (Австрия).

142. Пригородный центр в Едовнице близ Брно — Обширный пруд и лесная тропинка, ведущая в Рачице, очень популярны среди приезжающих из Брно туристов.

143. Пейзаж в окрестностях пещеры «Мацоха» («Мачеха») в Моравском Красе — От северной окраины Брно, называемой На Гадех, вплоть до Бланско и Слоупа протянулся район карстовых образований в Моравии.

144. Пейзаж близ Острова у пещеры «Мацоха» — Среди карстовых образований в районе Моравского Краса на поверхность выступают известняковые скалы, образующие романтическую декорацию.

145. Сталагмит «Магистр Ян Гус на костре» в Пунковних пещерах — Речушка Пунква образовала в массиве девонских известняков Моравского Краса бесчисленные пещеры, называемые Пунковними.

146. Сталактитовое и сталагмитовое убранство «соборов» в Пунковних пещерах — Сталактиты, сталагмиты и сталагматы имеют невероятно фантастические формы и очертания.

147. «Катержинская (Екатерининская) пещера» — В этой пещере богатое сталактитовое и сталагмитовое убранство и самое большое пещерное образование Моравского Краса — так называемый «Главный кафедральный собор». Его высота 20 метров, длина 97 метров, ширина 44 метра. В Катержинской пещере в эпоху палеолита жил древний человек.

148. Водопад Элишки в Слоупско-Шошувских пещерах — Комплекс пещер простирается в Слоупской долине на южной окраине городка Слоуп. «Пещера Элишки» замечательна богатством сталактитов и сталагмитов.

149. Пещера «Бальцарка» в Моравском Красе — Следующая пещера Моравского Краса лежит вблизи поселка Остров недалеко от «Мацохи» в скалистом отроге Сухого жлеба. Некоторые помещения и коридоры пещеры отличаются необыкновенным разнообразием сталактитовых и сталагмитовых декораций.

150. Часть Босковицкого замка со стороны входа — Босковицкий готический укрепленный замок был основан до 1398 года. В XV веке он был расширен. Флигель замка со стороны входа несет черты Ренессанса, что связано с перестройкой и укреплением замка, производившимися в период 1547—1568 гг. в стиле Возрождения. В 1733 году замок опустел и начал постепенно разрушаться.

151. Музыкальный салон замка в Босковицах — Замок в Босковицах представляет собой сооружение в стиле ампир, воздвигнутое на месте доминиканского монастыря в 1819—1826 гг. Помещения замка обставлены мебелью того времени.

152. Ренессансный замок в Кунштате — Замок расположен севернее Брно в поселке того же названия. Предшественником ренессансного замка второй половины XVI века был готический укрепленный замок, которым до 1464 года владел чешский король Иржи Подебрад.

153. Романтический облик замка Летовице — Некогда на месте нынешнего замка стоял готический укрепленный замок, перестроенный приблизительно в 1568 году в ренессансный, а в XVIII веке в барочный замок. При последней перестройке в прошлом веке замок обрел псевдоготический облик.

154. Замок в Лысицах — История строительства Лысицкого замка весьма богата. Ренессансный облик он обрел в период 1584—1592 гг., в 30-ые годы XVIII века его перестраивал в стиле барокко по всей вероятности Мориц Гримм. Наибольшее значение имела перестройка в стиле ампир. Последние изменения производились в период, когда он реставрировался в духе исторических стилей. Замок олицетворяет дворянскую усадьбу XIX века.

155. Библиотека Лысицкого замка — Лысицкая библиотека отражает эпоху романтизма XIX века. В духе романтизма выдержана и вся обстановка библиотеки.

156. Дворцовая галерея в Райце-на-Свитаве — В замке в Райце-на-Свитаве экспонируется более 180 картин и скульптур. Художественные произведения охватывают период, начиная с начала XVI века и кончая 70-ми годами XIX века. Картина, названная «Аллегория географии», работы, по-видимому, североитальянского мастера, относится к началу XVII века; картина написана маслом на холсте.

157. «Зал предков» в замке в Райце-на-Свитаве — В замке, построенном в 1763 до 1769 гг., одним из парадных помещений является большой «Зал предков» с портретами членов фамилии бывших владельцев поместья, относящимися преимущественно к эпохе барокко. Картины вставлены в деревянную облицовку стен.

158. Ренессансный замок в Черной Горе — От готического укрепленного замка XIII в., некогда стоявшего здесь, сохранились только остатки. Замок и посады строились в стиле Возрождения в период около 1560 года. В первой трети XVIII века дворцовый объект сгорел, потом был отремонтирован и достроен, а в 1859—1861 гг. датский архитектор Теофил Эдуард Хансен придал ему нынешний псевдоренессансный вид.

159. Собор цистерцианского монастыря в Тишнове — Пршедклаштержи — Монастырь, называемый «Porta coeli» — «Ворота небес» — был основан вместе с костелом в 30-ые годы XIII века чешской королевой Констанцией, вдовой короля Пршемысла Отакара I. Трехнефная раннеготическая базилика относится к числу замечательных памятников чешского средневекового искусства.

160. Деталь портала собора в монастыре «Porta coeli» — Часть фигуры апостола с левой стороны облицовки портала собора Вознесения Богоматери периода около 1240 года.

161. Весь портал монастырского собора в Пршедклаштержи — Портал западного фасада монастырского костела Вознесения Богоматери (около 1240 года) является редчайшим в Центральной Европе памятником, отличающимся богатством форм и использованием фигур на облицовочных панелях. В тимпане перед восседающим на троне Христом стоят коленопреклоненные дарители — королева Констанция и маркграф Пршемысл. В облицовочных панелях перед небольшими колоннами мы видим фигуры апостолов, у боковой стороны портала изображены лежащие львы.

162. Вид готического укрепленного замка Пернштейн — Наиболее значительный и наиболее мощный в Моравии укрепленный замок был основан во второй половине XIII века. До сегодняшнего дня он сохранил облик, который приобрел в ходе крупной позднеготической перестройки, производившейся в XV, а отчасти в XVI вв., когда он был также расширен. Постепенно старинная крепость превращалась в укрепленный замок. Фасад дворца живописно расчленяют многочисленные кронштейны, портики, эркеры и окна.

163. Дворцовый зал в замке Пернштейн — Внешне замок сохранился почти в неизмененном виде с периода перехода поздней готики в Ренессанс. И внутри его помещения, коридоры, лестницы и укромные уголки производят впечатление настоящего средневекового замка. В Пернштейне сохранился ценный инвентарь, стенная роспись, картины, скульптуры и рельефы.

164. Ренессансный замок в Намешти-на-Ославе — Замок, возведенный в период 1565—1578 гг., стоит на месте готического укрепленного замка XIII века, построенного на высоком гнейсовом холме на левом берегу Ославы. С двух сторон двор замыкают ренессансные аркады. Предполагается, что скульптура Нептуна на каменном декоративном водоеме является творением Джордано Джальди — скульптора, который в конце XVI века работал также в Брно.

165. Гобелен в замке Намешть-на-Ославе — Гобелен, один из многочисленного собрания настенных ковров, украшающих помещения замка, относится к 80-ым годам XVI века. По всей вероятности, он был соткан в Брюсселе. На гобелене изображен Сципион Африканский, отрекающийся от короны, предлагаемой ему испанцами.

166. Ренессансный замок в Росицах — Росице, лежащие к западу от Брно в центре каменноугольного бассейна, по своему происхождению являются средневековым городком. На месте бывшей цитадели в 1570—1597 гг. был построен трехэтажный ренессансный замок. Северная и западная сторона двора имеют открытые аркады. Арки лоджий поддерживают на первом этаже тосканские, а выше ионические и коринфские колонны.

167. Музей Библии Кралицкой — Кралице, поселок, основанный в эпоху раннего средневековья, сыграл значительную роль в истории чешской печати и культуры. В здешней тайной типографии Чешских братьев в 1579—1593 гг. была напечатана и издана в шести томах библия, представляющая собой труд целой группы входивших в общество Чешских братьев переводчиков. Произведение имеет общенациональное значение.

168. Замок в Жидлоховицах — Первоначально замок был построен в стиле Возрождения. В 20-ые годы XVIII века началась его барочная перестройка. Нынешний вид замок обрел после реконструкции, производившейся в 1844 до 1845 гг. и 1869 году. Поскольку вблизи Жидлоховиц находится всемирно известный фазаний заповедник, в стильно обставленных интерьерах после охоты собираются приезжающие из-за границы любители поохотиться.

169. Монастырская библиотека в Райграде — В библиотеке бывшего бенедиктинского монастыря, перестроенного в стиле барокко в 1722—1739 гг., хранится около 60.000 томов, в том числе и редкие рукописи. Плафонная роспись библиотеки принадлежит кисти Иоганна Георга Этгенса и относится к периоду около 1740 года.

170. Плошадь в Иванчицах — Город средневекового происхождения, впервые упоминаемый в 1221 году, лежит в месте слияния трех рек на юго-запад от Брно. Над городом высится призматическая башня раннеготической базилики, подвергшейся позднее перестройке. В XVI веке в башне размещалась типография Чешских братьев. В Иванчицах родился чешский художник-модернист Альфонс Муха (1860—1939).

171. Картина Альфонса Мухи в Моравском Крумлове — Картина «Печатание Библии Кралицкой в Иванчицах в 1578 году» («Дар речи дал нам бог») входит в цикл «Славянская эпопея», хранящийся в ренессансном замке в Моравском Крумлове. Это произведение создано Альфонсом Мухой в середине 20-ых лет нашего века. Размеры картины составляют 610 × 810 см.

172. Развалины костела в Дольних Коуницах — Костел XIV века назывался «Rosa coeli», т. е. как и монастырь, основанный в 1181—1183 гг. и упраздненный в 1526 году. На фасаде имеется украшенный пластикой портал с уступами с тимпаном, в котором находится изображение Христа.

173. Неф костела в поселке Велка Битешь — Готический двухнефный храм относится к XV веку, пресвитерия — к XIII веку, оборудование костела преимущественно барочное. Костел Иоанна Предтечи был составной частью городских укреплений. Храмовые укрепления, сохранившиеся почти целиком, в том числе и бастионы, относятся к XV веку.

174. Декоративный водоем на дворе Бучовицкого замка — Декоративный водоем является образцом позднеманьеристической флорентийской работы, относящейся к 1637 году. На водоеме изображен один из поклонников Вакха с бурдюком вина. Под ним имеются изображения четырех сирен с фантастическими чудовищами. Проект замка разработал Пьетро Феррабоско. Замок строился в период 1567 до 1582 гг. Двор с трех сторон замыкают аркады.

175. Императорский зал замка в Бучовицах — На первом этаже западного флигеля замка имеется несколько жилых помещений, богато украшенных рельефной декорацией периода около 1590 года работы неизвестных художников. Замечательно в особенности убранство Императорского зала, расписанная лепная пластика которого выполнена на мифологические и современные сюжеты.

176. «Зал предков» замка в Славкове (Аустерлице) близ Брно — Зал сохранился в том виде, в каком он был отделан по приказу государственного канцлера императрицы Марии Терезии Вацлава Антонина Коуница в 1772 году. На картинах изображены портреты прародителей, родителей и супруги Коуница. Фреска на потолке выполнена Андреа Цанцани в 1701 году, окрашенные в разные тона стукко создал Сантино Бусси.

177. Главный зал замка в Славкове — Зал проходит через весь замок и заканчивается куполом. Проект замка составлял Доменико Мартинелли, который руководил постройкой до 1705 года. Сооружение замка было закончено в середине XVIII века по измененному плану. Главный зал в 1767 году был раскрашен иллюзорной росписью Йозефом Пихлером.

178. Курган мира близ Аустерлица — Памятник, посвященный сражению войск трех императоров 2 декабря 1805 года на Аустерлицком поле близ деревушки Праце, был сооружен по проекту Й. Фанты в 1910—1911 гг. Автор скульптур Ченек Восмик. Внутри кургана, в гробнице, на высоте в 26 метров, были захоронены останки погибших.

179. Барочное кладбище в Стршилках — Это единственное в Чехословакии разбитое по единому архитектурному плану кладбище, созданное в 1730—1743 гг. и обнесенное высокой стеной с террасой. Автором проекта кладбища, в плане которого лежит квадрат, является, очевидно, Богумир Фрич, резцу которого принадлежат находящиеся на кладбище скульптуры с изображениями ангелов и каменные вазы с рельефами.

180. Ренессансный замок в Жданицах — Замок был построен во второй половине XVI века. У него четыре флигеля, замыкающие двор с аркадами. По углам замка стоят поставленные вкось призматические башни. В XVIII веке замок неоднократно перестраивался. Городок Жданице — это ворота, ведущие к романтичным холмам Жданицкого леса.

I Панорама Брно со стороны Шпильберка — Вид со стороны брненского укрепленного замка на северовосточную часть города. Над застройкой возвышаются башни костелов св. Якуба (Иакова) и Томаша (Фомы).

II Северная часть города Брно — Вдалеке за высотной гостиницей «Континенталь» белеет современный микрорайон Лесна, расположенный на краю лесного массива.

III Фасад со стороны входа в театр им. Яначека — Здание театра оперы и балета было построено по проекту архитекторов О. Оплатека, В. Завржела, И. Руллера и Б. Писаржика в 1960—1965 гг.

IV Двор Новой ратуши — Двор раннебарочного сооружения 1659—1692 гг. украшает современный водоем с символами двенадцати месяцев работы скульптора Бржетислава Бенды.

V Зал сейма Новой ратуши — Потолок барочного помещения украшен фреской, представляющей собой апофеоз Моравии. Фреска была создана художником Даниэлем Граном в 1734 году.

VI Фреска в зале Земских книг — Стенная роспись принадлежит кисти видного барочного художника Йозефа Иоганна Винтерхальтера и относится к 1776—1777 гг.

VII Рукопись королевы Элишки с цветными миниатюрами — Лист из псалтыря и антифонария чешской королевы Элишки Рейчки относится к периоду 1316—1319 гг.

VIII Надгробие Радуи де Суше — Бронзовый памятник защитника Брно в войне со шведами, находящийся в соборе св. Якуба (Иакова), отлил брненский литейных дел мастер Ян Зикмунд Керкер в 1722 году.

IX Собор Девы Марии в Старом Брно — Имеющий большое значение готический костел, построенный из красного кирпича. Костел был основан вместе с монастырем королевой Элишкой Рейчкой. Строился он с 1323 года вплоть до конца XIV века.

X Морозный брненский день — Кафедральный собор св. Петра и Павла на холме Петров — яркая доминанта главного города Моравии. Вид со стороны замка Шпильберк.

XI Костел св. Томаша (Фомы) и бывший монастырь — К костелу, перестроенному в стиле барокко в 1732—1752 гг., примыкает прелатура монастыря ордена августинцев, в которой сейчас размещается Музей истории рабочего движения.

XII Брненская выставка в Писарках — Часть выставочной территории во время проведения международной ярмарки в Брно всегда выделяется сельскохозяйственным машинам и оборудованию.

XIII Вечерний Брно — Предвечерняя атмосфера на проспекте Победы (Витезстви) — одной из наиболее оживленных улиц центральной части города и торгового центра Брно.

XIV Музей Леоша Яначека — В музее собраны документы и другие памятники, связанные с именем великого композитора, жизнь и творчество которого неразрывно связаны с Брно.

XV Музей «АНТРОПОС» — Экспозиция всемирно известных антропологических находок моравского происхождения находится в отдельном здании в Писарках, недалеко от Брненской выставки.

XVI Двор Бучовицкого замка — Замок представляет собой сооружение в стиле Возрождения, относящееся к 1567—1582 гг. Здание окружает типично ренессансный двор с аркадами. В оформлении интерьеров обращают на себя внимание замечательные лепные украшения и художественная роспись.

XVII «Rosa coeli» в Дольних Коуницах — Городок Дольни Коунице лежит юго-западнее Брно. Наиболее интересным памятником зодчества в этом городке являются руины готического костела XIV века.

XVIII Собор св. Иржи (Георгия Победоносца) в Боржитове — Романский однонефный костел св. Иржи (Георгия Победоносца) возник в начале XIII века на возвышающемся над поселком утесе. Призматической формы башня на уровне второго этажа прорезана трехстворчатыми спаренными окошками.

XIX Романский костел в Ржезновицах — Это значительный памятник зодчества периода около 1200 года. Костел св. Петра и Павла имеет в плане квадрат. Он относится к типу центрально осевых построек.

XX Монастырь и костел в Райграде — Бывший бенедиктинский монастырь и костел возникли 9 веков тому назад. Они играли важную роль и истории культуры Моравии. В XVIII веке они обрели барочный вид.

XXI Барочный замок в Славкове (Аустерлице) — Замок был построен приблизительно в 1700 году по проекту Доменико Мартинелли. Еще в XVIII веке он был расширен. В замке находятся ценные экспонаты галереи и музей Наполеона.

XXII Библиотека замка в Намешти-на-Ославе — Ренессансный замок, относящийся к 1565—1578 гг., возник вследствие перестройки готического укрепленного замка. В залах замка представлена богатая коллекция гобеленов, главным образом барочных. В библиотеке насчитывается несколько тысяч томов книг.

XXIII Старинный замок в Босковицах — Руины готического укрепленного замка конца XIV века, от которого лучше всего сохранились части сооружения, перестроенные в стиле Возрождения в 1547—1568 гг.

XXIV Вранов с бывшим костелом — объектом паломничества — Поселок расположен севернее Брно. Над Врановом возвышается раннебарочный собор, воздвигнутый в 1622—1624 гг., перестроенный во второй половине XVII века по проекту архитектора Яна Кр. Эрна. Внутри костела находится ценный инвентарь.

XXV Замок в Лысицах в стиле ампир — Дворцовое сооружение, возведенное в XVI веке в стиле Возрождения и перестроенное в начале XVII века в стиле барокко, имеет теперь облик барочного дворца. Богатое оборудование в своем большинстве относится к XIX веку.

XXVI Скала Гребенач в Слоупе — Могучая, отделенная от других скала высотой почти в 19 метров, стоит у входа в Слоупско-Шошувские пещеры в Моравском Красе.

XXVII Замок Вевержи близ Брно — Обширный замок поднимается на скалистом утесе над гладью Брненского водохранилища. Он был основан в XIII веке, позднее расширен.

XXVIII Позднебарочный замок в Райце-на-Свитаве — Замок был построен в 1763—1769 гг. на месте старого сооружения типа замка. В нем открыта знаменитая картинная галерея и хранятся ценные коллекции. К замку примыкает большой парк.

XXIX Аустерлицкое поле боя — Местность под Працким холмом с Курганом мира представляет собой то место, где 2 декабря 1805 года произошла кровавая битва войск трех императоров.

1. Südlicher Teil von Brünn – Teilansicht der mährischen Metropole mit dem gotischen Mariä-Himmelfahrts-Dom beim Alt-Brünner, von der Königin Elisabeth Richenza (Rejčka) im Jahr 1323 gegründeten Kloster. Im Hintergrund die Burg Spielberg (Špilberk), eine nationale Kulturgedenkstätte, die von Přemysl Otakar II. gegründet wurde und sich auf einem 232 m hohen Berg erhebt.

2. Turm des St.-Jakobs-Doms – Der Turm des gotischen Doms mit seinem charakteristischen Dach ist eine Dominante der Brünner Innenstadt. Neben ihm ist der Turm der ehemaligen Jesuitenkirche zu sehen.

3. Blick auf Brünn von der St.-Michaels-Kirche – Links von der zweitürmigen St.-Michaels-Kirche erhebt sich das Barocktürmchen des Neuen Rathauses, weiter rechts der Turm des Alten, in der Mitte des 13. Jahrhunderts gegründeten Rathauses.

4. Der Platz des 25. Februar mit dem Dom auf dem Hügel Petrov – Der vormalige Kohlmarkt, später Oberer Ring genannt, ist heute der Platz des 25. Februar. Im Hintergrund das Mährische Museum im Dietrichsteinschen Palast, über ihm der Bischofsdom des hl. Peter und Paul.

5. Das Brünner Haus der Lebensmittel am Platz des 25. Februar – In der Mitte des ehemaligen Kohlmarkts stehen Verkaufsbuden wie zu Zeiten des alten Marktplatzes. Links der Turm des Alten Rathauses mit einem eine schöne Aussicht bietenden Umgang.

6. Der untere Teil des Platzes des 25. Februar – Gebäude der juridischen Fakultät der Purkyně-Universität, ein Werk des Architekten Alois Dryák, und ein Teil der klassizistischen Redoute, der heutigen Oper des Staatstheaters.

7. Die Hl.-Dreifaltigkeits-Säule im oberen Teil des Platzes des 25. Februar – Vor dem ehemaligen Liedelschen Haus wird ein tatsächlicher Kohlmarkt abgehalten. Die Barocksäule mit der Statuengruppe der Hl. Dreifaltigkeit vom Bildhauer Anton Schweigel stammt aus dem Jahr 1728.

8.Bischofsdom auf dem Hügel Petrov – Rings um den St.-Peter-und-Pauls-Dom das Gebäude des Bischofssitzes und des Konsistoriums mit Hauskapelle.

9. Altar und Fenster im Bischofsdom – Das gotische Presbyterium des Doms stammt aus der Zeit nach 1320.

10. Treppe zum Hügel Petrov – Weg zum Bischofsdom vom Platz des 25. Februar durch die Petersgasse (Petrská ulice). Am Hügel Petrov stand einst die älteste Brünner Burg.

11. Portal des Vorraums zum Bischofsdom – Die ursprünglich romanische Basilika erhielt ihr gotisches Aussehen im 13. Jahrhundert. Im 18. Jahrhundert wurde der Dom im Barockstil renoviert und im 19. Jahrhundert regotisiert. Der Vorraum des Doms stammt aus dem Jahr 1904.

12. Hof des Alten Rathauses – Das frühgotische Rathaus aus der Mitte des 13. Jahrhunderts wurde in den folgenden Jahrhunderten vergrößert. Der Turmabschluß ist ein Werk der Renaissance. Die Rathausgebäude wurden im Jahr 1972 renoviert.

13. Portal des Alten Rathauses – Autor des spätgotischen Portals aus der Zeit um 1510 ist Anton Pilgram. Über dem Figuralschmuck des Portals erheben sich fünf Fialen, deren mittlere gleichsam verwelkt ist.

14. Der Brünner Drache – Symbole Brünns sind das Rad und der Drache. Beide hängen in der Toreinfahrt des Alten Rathauses. Der Drache ist eigentlich ein Krokodil, das im Jahr 1608 der Erzherzog Matthias der Stadt schenkte. Nach einer der vielen Legenden soll es den Fluß Svratka hochgeschwommen sein.

15. Renaissancearkaden und Loggien des Alten Rathauses – Die Arkaden erbaute der italienische Baumeister Pietro Gabri. Sie entstanden in den Siebzigerjahren des 16. Jahrhunderts.

16. Detail vom Portal des Alten Rathauses – Das Portal von Anton Pilgram trägt auch das Wappen der Stadt Brünn. Im aus einer späteren Zeit stammenden Wappen ist die Jahreszahl 1660.

17. Turm des Alten Rathauses – Blick vom Platz des 25. Februar bei nächtlicher Beleuchtung. Im Vordergrund die Barocksäule der Hl. Dreifaltigkeit.

18. Turm des Alten Rathauses vom Tor der Redoute – Im Vordergrund das untere Ende des Platzes des 25. Februar mit Parkplatz und Rathausgasse (Radnická ulice).

19. St.-Michaels-Dom aus der Vogelperspektive – Blick vom Turmumgang des Alten Rathauses auf die ehemalige Dominikanerkirche auf dem Platz der Völkerfreundschaft (Náměstí Družby národů). Im Hintergrund die Burg Spielberg.

20. Hof des Mährischen Museums – Das Mährische Museum hat seinen Sitz im ehemaligen Dietrichsteinpalast. Seinen Renaissanceteil erbauten um 1586 Pietro und Antonio Gabri. In der Mitte des Hofes ist der Merkurbrunnen, ein Werk Ignaz Bendels aus den Jahren 1693–1699.

21. Eine der Expositionen des Mährischen Museums – Urzeitliche Keramik aus den reichen Funden in Brünn und seiner Umgebung.

22. Die Türme am Hügel Petrov bei Nacht – Der Bischofsdom des hl. Peter und Paul ist romanischen Ursprungs. Die schlanken, vom Architekten Augustin Kirstein entworfenen Domtürme sind neugotisch.

23. Das Neue Rathaus in Brünn – Blick auf die Fassade des ehemaligen Ständehauses vom St.-Michaels-Dom. Im Vordergrund Barockstatuen auf der Domterrasse von den Bildhauern Josef Winterhalter d. Ä., Andreas Zonner und Johann Adam Nessmann aus den Jahren 1736–1737.

24. Renaissanceportal des Neuen Rathauses – Das Portal stammt vom Ende des 16. Jahrhunderts, war ursprünglich der Eingang zum Haus Nr. 12 am Platz der Freiheit (Náměstí Svobody) und wurde später in den Durchgang zwischen den Rathaushöfen eingemauert.

25. Brunnen im Hof des Neuen Rathauses – Der künstlerische Schmuck des Zwölf-Monate-Brunnens mit allegorischen Plastiken von Břetislav Benda stammt aus dem Jahr 1928. Im Hof des Rathauses steht der Brunnen seit dem Jahr 1935.

26. Saal im Neuen Rathaus – Blick in den Rittersaal, der heute als Trauungssaal der Brünner Stadtverwaltung dient.

27. Detail eines Bildes von Antonín Procházka – Das Bild des bekannten Brünner Malers (1882–1945) mit dem Sujet „Freuden des Landlebens“ befindet sich im Rittersaal des Neuen Rathauses.

28. Deckenfresken im Treppenhaus des Neuen Rathauses – Die Deckenmalereien sind das Werk des Malers Franz Eckstein aus dem Jahr 1732. An ihrem unteren Rand das Wappen Mährens – der Adler mit Schachbrettzeichnung.

29. Gotischer Kreuzgang im Neuen Rathaus – Der Kreuzgang um den Paradieshof im ehemaligen Dominikanerkloster entstand in seinem Nordflügel um 1370, während der Südflügel aus den Neunzigerjahren des 15. Jahrhunderts stammt.

30. Brunnen am Platz des 25. Februar – Der Parnaß genannte Brunnen, dessen Autoren Johann Bernhard Fischer von Erlach und Adam Tobias Kracker sind, stammt aus den Jahren 1690–1695. Im Hintergrund das Gebäude des Redoute-Theaters.

31. Der St.-Michaels-Dom – Die ursprünglich gotische Kirche beim in den Zwanzigerjahren des 13. Jahrhunderts gegründeten Dominikanerkloster wurde in den Jahren 1655–1679 durch einen frühbarocken Bau ersetzt, den hier Jan Kř. Erna errichtete.

32. Interieur des St.-Michaels-Doms – Die Klosterkirche der Dominikaner im reinsten Barock stammt aus der zweiten Hälfte des 17. Jahrhunderts. Die Kanzel mit ihrem reichen Figuralschmuck schuf im Jahr 1747 Josef Winterhalter.

33. Aus dem St.-Michaels-Dom – Detail der bemerkenswerten Pieta vom Beginn des 15. Jahrhunderts. Die steinerne Statue ist 78 cm hoch mit ursprünglichen Farben.

34. Blatt aus dem Psalter und Antiphonar der Königin Elisabeth Richenza – Der Buchstabe D, die Initiale auf Blatt 188, trägt das Bild einer Madonna mit Kind. In der linken unteren Ecke befinden sich die Initialen der knieenden böhmischen Königin Elisabeth Richenza. Der Kodex stammt aus dem Jahr 1318.

35. Das Funke-Kabinett im Haus der Herren von Kunštát – Dieses Haus gehört zum Komplex des Brünner Hauses der Kunst. Im nach Jaromír Funke benannten Kabinett werden Ausstellungen von Aufnahmen bekannter Photographen veranstaltet.

36. Hof im Haus der Herren von Kunštát – Im Hof, dessen Arkaden auf einen Renaissanceursprung vom Ende des 16. Jahrhunderts hinweisen, werden Konzerte und Vorträge abgehalten. Der Palast steht in der Dominikanergasse (Dominikánská ulice) in der Nähe des St.-Michaels-Doms.

37. Bibliothek des Kapuzinerklosters in Brünn – Der Bibliotheksraum stammt aus der Zeit um 1770. Die Deckenfresken malte Josef Stern. Beim Kloster steht die Kirche der Auffindung des Hl. Kreuzes.

38. Das Adelige Damenstift, Blick vom Platz der Freiheit – Den frühbarocken Bau errichtete in den Jahren 1674–1679 Jan Kř. Erna. Am Ende des 18. Jahrhunderts wurde das Stift um die zweite Etage aufgestockt. Zur Zeit befinden sich hier die ethnographischen Sammlungen des Mährischen Museums.

39. Aus den Sammlungen des ethnographischen Museums – Die Sammlungen im Adeligen Damenstift in der Gagarinstraße repräsentieren den ethnographischen Reichtum Mährens und vor allem des Brünner Bezirks.

40. Pestsäule auf dem Platz der Freiheit – Die frühbarocke Mariensäule entstand im Jahr 1680. Sie ist das Werk mehrerer Brünner und ausländischer Bildhauer.

41. Das Haus „U čtyř mamlasů“ (etwa „Bei den vier Tölpeln“) am Platz der Freiheit – Blick in die Běhounská ulice von Klein's Neurenaissancehaus am Platz der Freiheit. Das Haus wurde im Jahr 1848 nach einem Projekt des Baumeisters Ludwig Förster erbaut.

42. Hof des Hauses der Herren von Lipá – Renaissancearkaden mit toskanischen Säulen im Haus, das im Jahr 1589 an der Stelle des gotischen Hauses „Zum schwarzen Ochsen“ für den Bürger Christoph Schwartz erbaut wurde.

43. Fassade des Hauses der Herren von Lipá am Platz der Freiheit – Der ornamentale Sgraffitoschmuck nach einem Entwurf des Professors Emanuel Hrbek stammt aus dem Jahr 1938. Das Haus erbaute im Jahr 1589 Antonio Gabri. Die Ausschmückung der Erker ist das Werk des Bildhauers Giorgio Gialdi.

44. Figuralschmuck am Haus der Herren von Lipá – Das Portal ist ein Werk Gialdis aus dem Jahr 1589. Auf den Gipfel des Tympanons und auf den Hermen plazierte er Frauengestalten. Das heutige Aussehen des Portals stammt aus dem Jahr 1882.

45. Interieur der Mariä-Himmelfahrts-Kirche – Die ehemalige Jesuitenkirche in der Beethovengasse stammt von der Wende des 16. und 17. Jahrhunderts. Ihr Interieur wurde im 18. Jahrhundert barockisiert. Die Bänke des Chors sind frühbarock. Das Bild am Hauptaltar malte im Jahr 1735 Franz Eckstein.

46. Statue des Markgrafen Johann am Portal des Augustiner-Klosters – Die Statue schmückt gemeinsam mit einer weiteren des Markgrafen Jodocus das Portal der Prälatur. Die Plastiken stammen aus den Jahren nach der Mitte des 18. Jahrhunderts und dürften vom Bildhauer Andreas Zonner stammen. Das Klostergebäude beherbergt heute das Museum der Arbeiterbewegung.

47. Vestibül im Museum der Arbeiterbewegung – Das Treppenhaus mit seinem Plänerkalksteingeländer im ehemaligen Augustinerkloster stammt aus der Mitte des 18. Jahrhunderts.

48. Spätgotisches Gemälde der Geburt Christi – Ausschnitt aus einem Gemälde der Neunzigerjahre des 13. Jahrhunderts. Dieses Kunstwerk mährischen Ursprungs entstammt den Sammlungen der Mährischen Galerie.

49. Interieur der St.-Thomas-Kirche in Brünn – Die ursprünglich gotische Kirche beim Augustinerkloster wurde während der Belagerung Brünns durch die Schweden im Dreißigjährigen Krieg vernichtet. Bei ihrer Renovierung in den Jahren 1665–1674 durch Jan Kř. Erna wurde sie barockisiert, das Presbyterium stammt von Moritz Grimm (1749–1752). Das Bild am Hauptaltar ist ein Werk Anton Maulbertschs aus dem Jahr 1764.

50. Blick auf den Platz der Freiheit von der Pestsäule – Im Hintergrund der Neurenaissancepalast „U čtyř mamlasů“ aus dem Jahr 1848 mit vier Gigantenstatuen an der Fassade und Gußeisengeländern auf den Balkonen.

51. Blick vom Platz der Freiheit in die Gasse des 9. Mai – In dieser Gasse steht der gotische St.-Jakobs-Dom mit seinem charakteristischen nadelförmigen Dachabschluß. Der Platz der Freiheit ist der ehemalige Altbrünner Untere Ring.

52. Hauptschiff des St.-Jakobs-Doms mit Kanzel – Der Dom selbst ist gotisch, das Presbyterium spätgotisch. Die Kanzel stammt aus dem Jahr 1525, ihre Reliefs sind barock aus dem Jahr 1684.

53. Reliefs im St.-Jakobs-Dom – Das Tiefrelief der Kreuzigung aus dem Jahr 1519 ist in Kalkstein gemeißelt. Die Jahreszahl ist am Kreuz ersichtlich. Das Relief war einst ein Teil eines Kreuzwegs in der Jakobskirche.

54. Der belebte Platz der Tschechosl. Armee beim Hauptbahnhof – Das Gebäude der ehemaligen Versicherungsanstalt Riunioni adriatica di sicurta stammt aus den Jahren 1938–1939. Das siebenstöckige Haus projektierte der Architekt Karel Kotas.

55. Die Straße des 1. Mai in der Richtung zum Palast der Gewerkschaften – Im Vordergrund das Gebäude der städtischen Transportunternehmen und das Interhotel Grand.

56. Blick zur Burg Spielberg aus dem Burgpark – Eingangstor in die Burg mit Brücke über den tiefen Burggraben. Der Barockumbau der Burg in eine kaiserliche Festung und spätere Umgestaltungen haben das ursprünglich gotische Aussehen des Spielbergs überdeckt.

57. Burggraben des Spielbergs – Ein Ziegelpfeiler aus der Zeit des Barockumbaus trägt die zum Burgobjekt führende Brücke.

58. Eingangstor zur Burg Spielberg – Der Eingang in die Burg hat den typischen gotischen Charakter der Mitte des 13. Jahrhunderts. Die Wände sind aus Bruchstein mit Sedilien, das frühgotische Tonnengewölbe aus gebrannten Ziegeln.

59. Burghof mit Brunnen – Der Brunnen stammt aus dem 13. Jahrhundert. Das Niveau des Wassers liegt 21 m tief, der Boden des Brunnens etwa 110 m. Das ursprüngliche Aussehen des Brunnens mit dem Eisengitter blieb auch nach einer Neugestaltung erhalten.

60. Panorama Brünns vom Burgturm des Spielbergs – Blick in östlicher Richtung auf einen Teil der Innenstadt mit dem Interhotel International und auf einige Industrieobjekte.

61. Panorama Brünns vom Spielberg – In der Mitte das Türmchen auf dem Dach des Neuen Rathauses, der St.-Michaels-Dom mit seinen zwei Türmen und das Alte Rathaus, rechts die Stadtdominante am Hügel Petrov, links das Hotel International, hinter ihm Industrieobjekte.

62. Interieur der Burg Spielberg – Der ursprüngliche Burgsaal aus dem 13. Jahrhundert mit frühgotischen Gewölben mit Keilrippen und Schlußsteinen, die mit Pflanzenmotiven dekoriert sind.

63. Kasematten der Burg Spielberg – Diese unterirdischen Kasematten waren einst als Kerker italienischer, polnischer und ungarischer Patrioten berüchtigt.

64. Eine der Expositionen des Städtischen Museums im Spielberg – Diese Ausstellung ist dem bekannten Baron Franz Trenck gewidmet, jenem Pandurenoberst, der zu lebenslänglichem Kerker verurteilt wurde und in diesem Burgkerker im Jahr 1749 starb.

65. Unterirdische Weinkeller im Alt-Brünner Kloster – Die neu errichtete Genossenschaftsweinstube „Zur Königin Elisabeth“ in den Klosterkellern am Mendelplatz (Mendlovo náměstí).

66. Bibliothek des Alt-Brünner Klosters – Die alte Klosterbibliothek hat reich verzierte Barockschränke. Das ursprüngliche Kloster der Zisterzienserinnen übernahmen unter Josef II. die aus dem Kloster bei der St.-Thomas-Kirche vertriebenen Augustiner.

67. Blick durch das Schiff der Marienkirche in Alt-Brünn – Die beim Zisterzienserkloster von der Königin Elisabeth Richenza gegründete Kirche wurde gegen Ende des 14. Jahrhunderts im gotischen Stil zu Ende gebaut. Die Interieure vom Bildhauer Andreas Schweigel und den Malern Josef Rotter und Ignaz Raab stammen aus der ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts.

68. Denkmal des Gründers der Genetik, Gregor Mendels – Das Denkmal aus weißem Marmor steht im Garten des Alt-Brünner Klosters, in dem der Abt Mendel seine Versuche durchführte. Es ist ein Werk des Bildhauers Theodor Charlemont aus dem Jahr 1910.

69. Interieur des Alt-Brünner Klosters – Im Kloster ist eine, dem Werk Gregor Mendels gewidmete Ausstellung. Der Ausstellungsraum ist mit reichen Stuckverzierungen im Jugendstil geschmückt.

70. St.-Thomas-Kirche mit Kloster – Im Vordergrund das Neurenaissancedach des Gesellschaftshauses am Komenskýplatz (Komenského náměstí) mit künstlerisch verzierten Giebeln, in der Mitte das Museum der Arbeiterbewegung im ehemaligen Klostergebäude, rechts das Janáček-Theater.

71. Neubauten im alten Teil der Stadt – Blick vom Brünner Ausstellungsgelände zum historischen Kern der Stadt. Im Hintergrund die Türme der St.-Michaels-Kirche, der Rathausturm und der Hügel Petrov mit dem Bischofsdom.

72. Engel an der Fassade des Minoritendoms – Die Plastiken am Portal schufen im Jahr 1724 Johann Georg Schauberger und Johann Schertz. Der Johannesdom wird auch „Brünner Loreto“ genannt.

73. Loreto-Kapelle im Johannesdom – Die Kapelle entstand in den Jahren 1716–1720 nach einem Projekt Moritz Grimms, die Madonnenstatue vor der Kapelle, eine 160 cm hohe Steinplastik ohne Polychromie, ist gotisch und stammt aus der Zeit um 1390.

74. Orgel im Johannesdom – Die Barockorgel am Chor der Minoritenkirche ist ein Werk des Anton Riga aus dem Jahr 1732. Die Deckenfresken malte Johann Georg Etgens im Jahr 1727.

75. Bibliothek des Minoritenklosters – Die Klosterbibliothek beim Johannesdom enthält etwa 10000 Bände, unter denen auch sehr wertvolle Publikationen zu finden sind.

76. Hauptsaal der Minoritenbibliothek – Das gesamte Interieur einschließlich der Schränke ist barock. Diese historische Bücherei steht unter der Verwaltung der Staatsbibliothek in Brünn.

77. Die sog. Olmützer Madonna mit Kind – Spätgotische polychromierte Holzplastik aus der Zeit um das Jahr 1500. Die Madonna befindet sich in der Mährischen Galerie in Brünn.

78. Rokokoschlößchen der Familie Mitrovský – Das Arena genannte Lustschlößchen wurde im 18. Jahrhundert im Stil Ludwigs XVI. erbaut. Im Jahr 1805 war hier Napoleon Bonaparte vor der Dreikaiserschlacht bei Austerlitz zu Gast.

79. Zderad-Säule am Fluß Svitava aus dem 15. Jahrhundert – Die reizvolle gotische Säule in der Olmützer Gasse (Olomoucká ulice) bezeichnete einst die Grenze gewisser Stadtrechte. Ihren Figuralschmuck verlor die Säule schon in früheren Zeiten. An die Säule knüpft sich die Sage vom gewaltvollen Tod des Herrn Zderad von Švábenice, des Kanzlers des böhmischen Königs Vratislav II.

80. Statuengruppe der Gastlichkeit – Die Plastik schuf die Bildhauerin Sylva Lacinová-Jílková im Jahr 1962. Sie steht beim Interhotel International in der Veselá ulice.

81. Interieur der Mährischen Galerie in Brünn – Kunstgewerbeausstellung im Museumsgebäude in der Husstraße (Husova ulice). Die Sammlungen der Galerie enthalten Gegenstände von großem historischem Wert. Das in den Achzigerjahren des 19. Jahrhunderts erbaute Gebäude projektierte im Stil der florentinischen Renaissance Johann Schön.

82. Denkmal des Marschalls Malinowsky vor dem Haus der Kunst – Das Denkmal am Marschall-Malinowsky-Platz ist das Werk des Nationalkünstlers Vincenc Makovský. Die Armee des Marschalls befreite im Jahr 1945 die Stadt aus den Händen der nazistischen Okkupanten.

83. Das Měníner Tor am Ende der Adlergasse (Orlí ulice) – Das einzige der Brünner Stadttore, das heute noch steht. Zum ersten Mal wird dieses Tor im Jahr 1293 erwähnt. Im Jahr 1839 wurde ein Stockwerk abgetragen, der Turm und alle Verzierungen beseitigt und seine Funktion als Tor beendet.

84. Parkanlagen unter den Burgmauern des Spielbergs – Die Anlagen umgeben die Burg von allen Seiten und bieten Gelegenheit zu angenehmen Spaziergängen. In der Nähe erhebt sich der Bischofsdom auf dem Hügel Petrov.

85. Plastischer Schmuck im Denis-Park – Dieser Park inmitten der Stadt befindet sich am Františkov in der Nähe des Hügels Petrov oberhalb der Husstraße (Husova třída).

86. Gebäude des Mahen-Theaters – Das Projekt stammt von den Wiener Architekten Ferdinand Fellner und Hermann Hellmer. Den plastischen Schmuck des Theaters schuf Theodor Friedel.

87. Fassade des Mahen-Theaters – Der Bau des Theaters fand vom 18. Juli 1881 bis zum 31. Oktober 1882 statt. Derzeit dient das Theater vor allem dem Schauspiel.

88. Front des Mahen-Theaters bei abendlicher Beleuchtung – Das gegenüber dem Gewerkschaftsgebäude gelegene Theater beherrscht den Marschall-Malinowsky-Platz.

89. Treppenaufgang im Mahen-Theater – Das Gebäude war als erstes mitteleuropäisches Theater mit Edisons Glühbirnen als Beleuchtungskörpern ausgestattet.

90. Gerichtsgebäude in der Theatergasse (Divadelní ulice) – Den sog. Justizpalast erbauten František Pavlů und Josef Nebehosteny im Jahr 1906 nach einem Projekt des Architekten Alexander Wilemans. Im Hintergrund das Janáček-Theater.

91. Gebäude des Bezirksnationalausschusses – Das Neurenaissancegebäude am Žerotínovo náměstí in Brünn wurde im Jahr 1905 nach einem Projekt des Architekten Utíkal erbaut. Hier befindet sich auch das Staatsarchiv.

92. Ausstellungssaal des Technischen Museums – Das Museum befindet sich im ehemaligen Minoritenkloster in der Adlergasse (Orlí ulice), dessen Refektorium mit barocken Stuckverzierungen geschmückt ist. Die Exponate veranschaulichen die technische Entwicklung der Stadt.

93. Plastiken an der Fassade der Janáček-Akademie der musischen Künste – Das Neurenaissancegebäude der Akademie steht am Komenskýplatz (Komenského náměstí). Die Karyatiden des Portals schuf Josef Břenek um das Jahr 1860.

94. Gebäude des Janáček-Theaters – Das an den Park der Befreiung (sady Osvobození) angebaute Theatergebäude ist mit seiner Frontseite dem Platz der Roten Armee (náměstí Rudé armády) zugekehrt. Die Balkons oberhalb der Eingänge tragen getriebene Geländer von Eva Zoubková-Kmentová und Olbram Zoubek. Vor dem Theater ist ein Springbrunnen.

95. Foyer des Janáček-Theaters – Der Neubau eines der modernsten Theatergebäude der Tschechoslowakei mit einem Zuschauerraum für 1 383 Personen stammt aus den Sechzigerjahren dieses Jahrhunderts.

96. Das Textilhaus Centrum – Das ehemalige Haus des Schuhwerks ist ein Bau aus der Zeit zwischen den beiden Weltkriegen. Das zwischen der Gagaringasse (Gagarinova ulice) und der Jánská ulice stehende Gebäude projektierte der Architekt F. L. Gahura.

97. Die Siegesstraße in Brünn (třída Vítězství) – Eine der belebtesten Straßen der Innenstadt. Diese Geschäftsstraße verbindet die Gegend um den Hauptbahnhof mit dem Platz der Freiheit (náměstí Svobody).

98. Das Kounic-Studentenheim – In diesem Studentenheim in der Mučednická ulice wurden während des sog. Protektorats tschechoslowakische Patrioten gefangengehalten und hingerichtet.

99. Befreiungsdenkmal auf dem Platz der Roten Armee (náměstí Rudé armády) – Die Bronzestatue des Rotarmisten ist ein Werk des Nationalkünstlers Vincenc Makovský. Die heutige Gestaltung des Denkmalsockels und seiner Umgebung entwarf der Architekt Bohuslav Fuchs.

100. Haus der Pioniere und Jugend im Park Lužánky – Das im Jahr 1846 erbaute Gebäude entwarf Ludwig Förster. Der plastische Schmuck stammt vom Bildhauer J. Meixner. Das Wasserbecken mit seinen Plastiken ist das Werk des Bildhauers Franz Melnitzky.

101. Universitäts-Kinderkrankenhaus – Das Gebäude wurde in den Jahren 1949–1952 in der Černopolní ulice nach einem Projekt Prof. Dr. Ing. Bedřich Rozehnals aus Brünn erbaut.

102. Die Villa Tugendhat in der Černopolní ulice – Das im Jahr 1930 erbaute Werk des bekannten Architekten Ludwig Mies van der Rohe (1886–1969) lenkte die Aufmerksamkeit der Fachleute der Welt auf sich.

103. Krematorium in der Iglauer Gasse (Jihlavská ulice) – Der Bau wurde im Jahr 1930 nach einem Projekt des Architekten Arnošt Wiesner am Westrand des Zentralfriedhofs errichtet.

104. Das elfstöckige Interhotel International – Das Hotel wurde im Jahr 1962 nach einem Entwurf eines Kollektivs des Unternehmens Stavoprojekt in Brünn in der Husstraße (Husova třída) unterhalb des Burgbergs erbaut.

105. Foyers des Interhotels International – Die gläserne Wand schuf Stanislav Libenský. Im Durchblick das Atrium und in ihm eine Fontäne mit der Plastik einer sitzenden Frau vom Bildhauer Konrád Babraj.

106. Interhotel Continental in der Leninstraße (Leninova ulice) – Das Hotel wurde in den Jahren 1961–1964 nach Projekten der Architekten Zdeněk Řihák und Alois Semela aus dem Brünner Unternehmen Potravinoprojekt errichtet.

107. Die Siedlung Lesná für 20 500 Einwohner – Die Siedlung liegt am Nordrand Brünns auf einer Fläche von 104 ha auf dem Süden zugekehrten Hängen. Das Projekt von Viktor Rudiš und František Zounek erhielt im Jahr 1967 den Staatspreis Klement Gottwalds.

108. Die Siedlung Žabovřesky – Die nach einem Projekt des Architekten Milan Steinhauser errichtete Siedlung liegt im Nordwesten der Stadt.

109. Institut für die Weiterbildung des Gesundheitspersonals – Diese Lehranstalt mit Internat in der Vinařská ulice wurde im Jahr 1969 nach einem Originalprojekt Vladimír Selzers errichtet. Die Holzplastiken schuf der Bildhauer Zdeněk Macháček.

110. Gesamtansicht der Großsiedlung Lesná – Die am Rand einer Waldgegend gelegene Siedlung ist im Stadium der Beendung und Vergrößerung.

111. Gegenwart und Geschichte – Der im Zentrum der Stadt gelegene Park der Befreiung (sady Osvobození) mit modernen Plastiken. Im Hintergrund der rückwärtige Trakt des Museums der Arbeiterbewegung (des ehemaligen Augustinerklosters) und die St.-Thomas-Kirche.

112. Bischofsresidenz am Hügel Petrov – Blick von den renovierten Parkanlagen am Františkov auf einen Teil der Gebäude der Residenz mit Hauskapelle.

113. Der St.-Peter-und-Pauls-Dom im Winterkleid – Blick auf den Hintertrakt des Petrov-Komplexes von den unter der Burg Spielberg gelegenen Parkanlagen aus gesehen.

114. Der Spielberg im Schnee – Vor dem Burgeingang spannt sich über den Burggraben eine Brücke.

115. Denkmal der im Spielberg gefangengehaltenen italienischen Karbonari – Zu den italienischen Kerkerinsassen des Spielbergs gehörte auch der Dichter Silvio Pellico (1789 bis 1854), der im Jahr 1833 seine Kerkerhaft in dem berühmten Werk Le mie prigioni beschrieb.

116. Klosterkirche Mariä Himmelfahrt in Alt-Brünn – Die Kirche wurde gemeinsam mit dem Kloster im Jahre 1323 von der Königin Elisabeth Richenza gegründet und im Verlauf des 14. Jahrhunderts erbaut. Ein bemerkenswerter, aus rohem Ziegelmauerwerk errichteter Bau der gotischen Architektur.

117. St.-Jakobs-Dom – Blick von der Terrasse des Interhotels International. Der in der zweiten Hälfte des 14. Jahrhunderts gegründete gotische Dom wurde zu Beginn des 16. Jahrhunderts von Anton Pilgram spätgotisch umgebaut. Der Helm des Turms ist eine Renaissancearbeit aus dem Jahr 1592.

118. Die Siegesstraße (třída Vítězství) bei Nacht – Festbeleuchtung einer der Hauptstraßen der Innenstadt bei feierlichen Gelegenheiten.

119. Winternacht in Brünn – Rechts die neugotische evangelische, im Jahr 1862 nach einem Projekt von Heinrich Ferstel erbaute Comeniuskirche, links das moderne Hochhaus des Interhotels Continental aus dem Jahr 1962.

120. Statuengruppe „Atomzeitalter“ vor dem Ausstellungsgelände – Die vor dem Eingang zum Gelände gelegene Statuengruppe ist ein Werk des Nationalkünstlers Vincenc Makovský. In der Nähe erhebt sich das Verwaltungsgebäude der Brünner Internationalen Messe, das von den Architekten Miroslav Spurný und Antonín Ševčík projektiert wurde (1959–1960).

121. Eingangsareal des Ausstellungsgeländes – Links der Pavillon A, der im Jahr 1928 nach einem Projekt von Josef Kalous und Jaroslav Valenta errichtet wurde. Im Hintergrund die Kuppel des Pavillons Z.

122. Freilicht-Messeexpositionen im Grün der Alleen – Rechts ein Teil des Pavillons A, links das Verwaltungsgebäude der Brünner Internationalen Messe. Im Hintergrund der Turm der barocken Klosterkirche des hl. Leopold bei den Barmherzigen Brüdern.

123. Interieur des Messepavillons A – Maschinenausstellung der UdSSR, des größten ausländischen Ausstellers der Internationalen Messe in Brünn.

124. Blick vom Messegelände auf das Verwaltungsgebäude der Messe – Das im Jahr 1960 beendete Gebäude projektierten Miroslav Spurný und Antonín Ševčík.

125. Der Pavillon Z des Brünner Messegeländes – Der imposante Bau wurde vom Kollektiv der Architekten Zdeněk Alexa, Zdeněk Denk, Ferdinand Lederer, Zdeněk Pospíšil und Milan Steinhauser in den Jahren 1958 bis 1959 projektiert. Die Kuppel ist fast 20 m hoch und hat eine Spannweite von 93,5 m.

126. Ausstellung der Firma Omnipol auf der Brünner Messe – Die Messe findet alljährlich im September statt. Die Maschinenbauausstellung konzentriert Exponate aus den verschiedensten Teilen der Welt.

127. Sowjetische Ausstellung im Pavillon H – Die Sowjetunion ist der Hauptaussteller der Brünner Internationalen Messe und ihre Exponate stehen im Mittelpunkt des Interesses.

128. Der große Pavillon Z ist eine Dominante des Ausstellungsgeländes – Im Hintergrund erheben sich an den Ufern des Flusses Svratka bewaldete Hänge. Auf einem ihrer Gipfel liegt das Ausflugsrestaurant Myslivna mit einem schönen Blick auf Brünn.

129. Messeausstellungen im Freien und Reklamen – Bei nächtlicher Beleuchtung erweckt das Messegelände einen fast magischen Eindruck.

130. Messeareal bei Nacht – Die glückliche Lage des Messegeländes an den Ufern des Flusses Svratka bewirkt, daß das Brünner Messeareal zu den schönsten Europas zählt.

131. Messepavillon A bei Nacht – Das Grün des Ausstellungsgeländes bildet mit den bildhauerischen Elementen und der eleganten Architektur ein harmonisches Ganzes.

132. Viktor-Kaplan-Saal im Technischen Museum in Brünn – Der Erfinder der nach ihm benannten Schnellaufturbine, Ing. Viktor Kaplan (1876–1934), wirkte in den Jahren 1903–1931 längere Zeit als Professor der Technischen Hochschule in Brünn.

133. Erzeugung von Einrichtungen für die chemische Industrie in der Maschinenfabrik Královo Pole – Die ursprüngliche Fabrik, aus der die heutige Maschinenfabrik Královo Pole heranwuchs, gründeten im Jahr 1890 Philip Porges und August Lederer.

134. Gasturbinen-Prüfstand in der Ersten Brünner Maschinenfabrik – Die Erste Brünner Maschinenfabrik entstand bereits im Jahr 1814. Sie erzeugt unter anderem komplette Thermozentralen, Dampf-, Verbrennungs- und Expansionsturbinen, Dampfkessel, Dampfgeneratoren für Atomkraftwerke.

135. Blick auf das Industrieviertel der Stadt Brünn – Hinter den Statuen auf dem Gebäude des Hauptbahnhofs auf dem Platz der Tschechoslowakischen Armee (nám. Čs. armády) sieht man den Komplex einiger Industrieobjekte.

136. Zebras im Brünner Zoologischen Garten – Der Zoo der Stadt Brünn in Bystrce liegt in einem idealen Waldmilieu auf dem Mönchsberg (Mniší hora) in der Nähe der Brünner Talsperre.

137. Brünner Talsperre – Der Stausee ist ein beliebtes Ausflugsziel der Brünner, ein Wassersportzentrum und Sommererholungsort.

138. Deckenfresken im Dom in Vranov – Die frühbarocke Pilgerkirche aus den Jahren 1622–1624, die in der zweiten Hälfte des 17. Jahrhunderts umgebaut wurde, hat eine Deckenfreske von Johann Georg Etgens. Vranov bei Brünn ist ein beliebter Ausflugsort inmitten ausgedehnter Wälder.

139. Pilgerkirche und Schloß in Křtiny – Der Autor der architektonisch wertvollen Pilgerkirche der Jungfrau Maria aus den Jahren 1728–1750 ist Giovanni Santini. Das Schloß stammt aus dem 19. Jahrhundert. Křtiny liegt am Rand des Mährischen Karstes.

140. Kanzel und Altar der Kirche in Křtiny – Die Marien-Pilgerkirche wurde in der Mitte des 18. Jahrhunderts nach einem Entwurf Giovanni Santinis errichtet. Der Bau ist der reinste Ausdruck des dynamischen Barockstils in Mähren.

141. Detail des Zwettler Altars in Adamov – Über dem Seitenaltar der neugotischen Kirche in der Industriestadt Adamov zieht eine gotische Holzschnitzerei aus den Jahren 1516–1525 mit dem Sujet Mariä Himmelfahrt, einem Werk des Budweiser Schnitzers Andreas Morgenstern, die Aufmerksamkeit auf sich. Der Altar stammt aus dem Kloster von Zwettel in Österreich.

142. Ausflugsort Jedovnice bei Brünn – Der ausgedehnte Teich und der Waldweg nach Račice sind ein häufiges Ziel der Brünner Ausflügler.

143. Gegend in der Umgebung der Macocha im Mährischen Karst – Vom Na Hádech genannten nördlichen Randviertel Brünns zieht sich bis zu den Städten Blansko und Sloup der Mährische Karst.

144. Landschaft bei Ostrov in der Nähe der Macocha – Im Terrain des Mährischen Karsts treten Kalksteinformationen zu Tage und bilden romantische Szenerien.

145. Tropfsteingebilde „Magister Johannes Hus auf dem Scheiterhaufen“ in den Punkvagrotten – Der Lauf des Flüßchens Punkva hat im Massiv der Devon-Kalksteinlager des Mährischen Karsts unzählige unterirdische, die Punkvagrotten genannte Hohlräume ausgehöhlt.

146. Tropfsteingebilde in den Domen der Punkvagrotten – Die Stalagmiten, Stalaktiten und Stalagnate bilden die phantastischsten Formen.

147. Die Katharinagrotte – In dieser Grotte finden wir einen reichen Tropfsteinschmuck und den Hauptdom, den größten Grottenraum des Mährischen Karsts. Der Dom ist 20 m hoch, 97 m lang und 44 m breit. Auch in der Katharinagrotte findet man Spuren des Lebens des paläolithischen Menschen.

148. Der Elisabeth-Wasserfall in den Slouper Grotten – Im Slouper Tal am Südrand des Städtchens Sloup zieht sich ein System von unterirdischen Grotten. Die Elisabethgrotte überrascht durch ihren großen Tropfsteinreichtum.

149. Die Grotte Balcarka im Mährischen Karst – Diese Grotte liegt in der Nähe des Dorfes Ostrov nahe der Macocha im Felsausläufer Suchý žleb. Einige Räume und Gänge dieser Grotte haben einen außergewöhnlich vielfältigen Tropfsteinschmuck.

150. Eingangsareal der Burg Boskovice – Die gotische Burg wurde vor dem Jahr 1398 gegründet und im 15. Jahrhundert vergrößert. Der Eingangstrakt trägt Spuren der Renaissance, die vom in den Jahren 1547–1568 durchgeführten Umbau und der Befestigung der Burg stammen. Die Burg ist seit dem Jahr 1733 verlassen und fiel dem Zahn der Zeit zum Opfer.

151. Musiksalon des Schlosses in Boskovice – Das Schloß in Boskovice ist ein Empirebau aus den Jahren 1819–1826, der anstelle des ehemaligen Dominikanerklosters entstand. Die Räumlichkeiten des Schlosses haben eine zeitgenössische Einrichtung.

152. Das Renaissanceschloß Kunštát – Das Schloß liegt nördlich von Brünn in der gleichnamigen Ortschaft. Der Vorgänger dieses Renaissanceschlosses aus der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts war eine gotische Burg, die bis zum Jahr 1464 Eigentum des böhmischen Königs Georg von Poděbrady war.

153. Das romantische Schloß Letovice – In alten Zeiten stand hier eine gotische Burg, die um das Jahr 1568 in ein Renaissanceschloß und im 18. Jahrhundert in ein Barockschloß umgebaut wurde. Die letzte, neugotische Umgestaltung des Schlosses fand im vorigen Jahrhundert statt.

154. Schloß in Lysice – Dieses Schloß hat eine bewegte Baugeschichte. Das ursprüngliche Renaissanceschloß aus den Jahren 1584–1592 wurde in den Dreißigerjahren des 18. Jahrhunderts, wahrscheinlich vom Brünner Moritz Grimm, barockisiert. Von Bedeutung waren auch Empireumbauten. Die letzten baulichen Veränderungen stammen aus der Zeit der historisierenden Stile. Das Schloß zeigt das Milieu eines Adelssitzes im 19. Jahrhundert.

155. Schloßbibliothek in Lysice – Ihrer Entstehungszeit und Zusammensetzung nach fällt diese Bibliothek in die Zeit der Romantik des 19. Jahrhunderts. Auch das Milieu der Bibliothek ist im Sinn der Romantik gestaltet.

156. Blick in die Schloßgalerie in Rájec nad Svitavou – Im Schloß in Rájec sind mehr als 180 Bilder und Plastiken ausgestellt. Die Sammlung enthält Werke vom Anfang des 16. bis in die Siebzigerjahre des 19. Jahrhunderts. Unsere Abbildung zeigt das in Öl auf Leinwand gemalte Bild „Allegorie der Geographie“ aus dem 17. Jahrhundert von einem unbekannten, wahrscheinlich norditalienischen Meister.

157. Der Ahnensaal des Schlosses in Rájec – Das Schloß stammt aus den Jahren 1763 bis 1769. Einer seiner Repräsentationsräume ist der große Ahnensaal mit vorwiegend aus der Barockzeit stammenden Porträten von Familienmitgliedern der ehemaligen Besitzer. Die Bilder sind in die Wandtäfelung eingesetzt.

158. Renaissanceschloß in Černá Hora – Von der ehemalig gotischen Burg aus dem 13. Jahrhundert sind nur kleine Reste übriggeblieben. Das Schloß und seine unmittelbare Umgebung wurden in der Zeit um 1560 im Renaissancestil erbaut. Im ersten Drittel des 18. Jahrhunderts brannte das Schloß ab, wurde dann repariert und fertiggebaut und erhielt in den Jahren 1859–1861 vom dänischen Architekten Theophil Eduard Hansen sein heutiges Neurenaissanceaussehen.

159. Dom des Zisterzienserklosters in Tišnov-Předklášteří – Das Kloster, Porta coeli – Himmelspforte, genannt, wurde zusammen mit der Kirche von der böhmischen Königin Konstanze, der Witwe des Königs Přemysl Otakar I. in den Dreißigerjahren des 13. Jahrhunderts gegründet. Die dreischiffige frühgotische Basilika gehört zu den hervorragenden Denkmälern der böhmischen mittelalterlichen Kunst.

160. Detail des Domportals im Kloster Porta coeli – Detail einer Apostelfigur an der linken Seite des Portals des Mariä-Himmelfahrts-Doms aus der Zeit um 1240.

161. Portal der Klosterkirche in Předklášteří – Das Portal in der Westfront der Klosterkirche Mariä Himmelfahrt aus der Zeit um 1240 ist mit seinem figurativen Reichtum und seiner Anwendung von Plastiken am Gewände ein in seiner Art in Mitteleuropa vereinzelt dastehendes Denkmal. Das Tympanon trägt die vor dem Thron Christi knienden Gestalten der Stifter, der Königin Konstanze und des Markgrafen Přemysl. Im Gewände Apostelgestalten, seitlich Figuren liegender Löwen.

162. Blick auf die gotische Burg Pernštejn – Die bedeutendste und größte mährische Burg wurde in der zweiten Hälfte des 13. Jahrhunderts gegründet. Ihr heutiges Aussehen geht auf die im 15. und teilweise noch 16. Jahrhundert durchgeführten Umbaue und Erweiterungen zurück, die sie nach und nach in ein befestigtes Schloß verwandelten. Die Fassade des Palasts ist durch zahlreiche Tragsteine, Umgänge, Erker und Fenster malerisch gegliedert.

163. Saal in der Burg Pernštejn – Das äußere Aussehen der Burg blieb aus der Zeit des Übergangs von der Spätgotik zur Renaissance fast unverändert. Auch ihr Inneres mit ihren Räumen, Gängen, Treppen und Winkeln erweckt den Eindruck einer mittelalterlichen Burg. Auf Pernštejn blieben das kostbare Inventar, Wandgemälde, Bilder, Plastiken und Reliefs erhalten.

164. Renaissanceschloß in Náměšť nad Oslavou – Das Schloß aus den Jahren 1565–1578 steht an der Stelle der auf einem hohen Gneishügel am linken Oslavaufer erbauten gotischen Burg aus dem 13. Jahrhundert. Der Schloßhof hat an zwei Seiten Renaissancearkaden. Die Neptunstatue auf dem Steinbrunnen wird dem am Ende des 16. Jahrhunderts auch in Brünn tätigen Bildhauer Giorgio Gialdi zugeschrieben.

165. Gobelin im Schloß Náměšť nad Oslavou – Der Gobelin, einer aus der in den Schloßsälen installierten umfangreichen Kollektion von Wandteppichen, stammt aus den Achtzigerjahren des 16. Jahrhunderts und wurde wahrscheinlich in Brüssel gewebt. Er stellt den Scipion Africanus dar, der die von den Hispaniern angebotene Krone ablehnt.

166. Renaissanceschloß in Rosice – Die westlich von Brünn im Zentrum eines Steinkohlenbeckens gelegene Stadt Rosice stammt aus dem Mittelalter. Anstelle einer ehemaligen Festung wurde hier in den Jahren 1570–1597 ein zweistöckiges Renaissanceschloß erbaut. Die Nord- und Westseite des Schloßhofs haben offene Arkaden. Die Arkadenbögen werden im Erdgeschoß von toskanischen, in den weiteren Stockwerken von ionischen und korinthischen Säulen getragen.

167. Museum der Kralitzer Bibel – Die frühmittelalterliche Gemeinde Kralice spielte in der Geschichte des tschechischen Druckereiwesens und der Kultur eine große Rolle. In der hiesigen geheimen Druckerei der Böhmischen Brüder wurde in den Jahren 1579 bis 1593 eine sechsbändige Bibel, das Werk einer Gruppe von Übersetzern, gedruckt und herausgegeben. Die Herausgabe dieser Bibel war für die ganze Nation von ausschlaggebender Bedeutung.

168. Schloß in Židlochovice – Das ursprünglich im Renaissancestil erbaute Schloß wurde in den Zwanzigerjahren des 18. Jahrhunderts barockisiert. Seine heutige Gestalt hat es seit den Renovierungsarbeiten aus den Jahren 1844–1845 und 1869. Da sich in der Nähe von Židlochovice eine weltberühmte Fasanerie befindet, bieten die stilgemäß eingerichteten Säle des Schlosses ausländischen Jagdliebhabern nach beendeter Jagd einen angenehmen Aufenthalt.

169. Klosterbibliothek in Rajhrad – Die Bibliothek im ehemaligen Benediktinerkloster, das in den Jahren 1722–1739 im Barockstil umgebaut wurde, enthält ungefähr 60000 Bände und wertvolle Handschriften. Die Deckenmalereien der Bibliothek sind ein Werk von Johann Georg Etgens und stammen aus der Zeit um 1740.

170. Marktplatz in Ivančice – Die im Jahr 1221 zum ersten Mal erwähnte mittelalterliche Stadt liegt am Zusammenfluß von drei Flüssen südwestlich von Brünn. Der Stadt dominiert der prismatische, später umgebaute Turm einer frühgotischen Basilika. Im 16. Jahrhundert befand sich hier eine Druckerei der Böhmischen Brüder. Aus Ivančice stammt der tschechische Jugendstilmaler Alfons Mucha (1860–1939).

171. Bild Alfons Muchas in Mährisch Krummau (Moravský Krumlov) – Das Bild „Druck der Kralitzer Bibel in Ivančice im Jahr 1578 (Gott ließ uns das Geschenk der Sprache angedeihen)“ ist ein Teil des Zyklus „Slawische Epopöe“ im Renaissanceschloß in Mährisch Krummau. Alfons Mucha schuf dieses Werk in der Mitte der Zwanzigerjahre dieses Jahrhunderts. Das Bild ist 610 × 810 cm groß.

172. Ruine der Kirche in Dolní Kounice – Die Kirche aus dem 14. Jahrhundert wurde nach dem in den Jahren 1181–1183 gegründeten und 1526 aufgelösten Kloster Rosa coeli benannt. In der Fassade ist ein Stufenportal mit einem Tympanon, in dem sich ein Christusrelief befindet.

173. Kirchenschiff in Velká Bíteš – Das gotische Doppelschiff stammt aus dem 15. Jahrhundert, der Chorraum aus dem 13. Jahrhundert, die Einrichtung ist vorwiegend barock. Die Johannes-Täufer-Kirche war ein Bestandteil der Stadtbefestigung. Die fast vollkommen erhalten gebliebene Kirchenbefestigung mit Basteien ist aus dem 15. Jahrhundert.

174. Brunnen im Hof des Schlosses Bučovice – Der Brunnen ist eine spätmanieristische florentinische Arbeit aus dem Jahr 1637. Er stellt einen Bacchanten mit einem Weinschlauch dar. Unterhalb dieser Statue sind vier Seejungfern mit phantastischen Ungeheuern. Das Projekt des Schlosses schuf Pietro Ferrabosco. Der Bau wurde in den Jahren 1567–1582 durchgeführt. Der abgeschlossene Hof hat zu drei Seiten Arkaden.

175. Kaisersaal im Schloß Bučovice – Im Erdgeschoß des Westflügels des Schlosses sind einige, reich mit plastischen Dekorationen aus der Zeit um 1590 geschmückte Wohnräume. Die Autoren des Schmucks sind unbekannte Künstler. Bemerkenswert ist vor allem die Ausschmückung des Kaisersaals, dessen bemalte Stuckplastiken mythologische und zeitgenössische Sujets darstellen.

176. Ahnensaal im Schloß in Slavkov bei Brünn – In seine heutige Gestalt ließ den Saal Václav Antonín Kounic, Staats- und Hofkanzler der Kaiserin Maria Theresia, im Jahr 1772 umarbeiten. Auf den Bildern sind Porträts der Großeltern, Eltern und der Gattin des Fürsten Kounic. Die Deckenfreske malte im Jahr 1701 Andrea Zanzani, die getönte Stuckarbeit schuf Santino Bussi.

177. Hauptsaal des Schlosses in Slavkov – Der von einer Kuppel abgeschlossene Saal dominiert dem ganzen Schloß. Der Projektautor des Schloßbaus, der den Bau auch bis zum Jahr 1705 leitete, war Domenico Martinelli. Der Bau wurde nach einer Veränderung der Pläne in der Mitte des 18. Jahrhunderts zu Ende geführt. Die Illusionsmalereien im Hauptsaal schuf im Jahr 1767 J. Pichler.

178. Friedensgrabhügel bei Austerlitz (Slavkov) – Das Denkmal der Dreikaiserschlacht vom 2. Dezember 1805 am Austerlitzer Schlachtfeld in der Nähe des Dorfes Prace wurde nach dem Projekt J. Fantas in den Jahren 1910–1911 errichtet. Die Statuen sind ein Werk Čeněk Vosmíks. In der 26 m hohen Gruft des Grabhügels wurden die sterblichen Überreste der Gefallenen bestattet.

179. Barockfriedhof in Střílky – Der von einer hohen terrassenartigen Wand umgebene, auf dem Grundriß eines Quadrats architektonisch einheitlich angelegte Friedhof aus den Jahren 1730–1743 ist in der Tschechoslowakei einmalig. Der Autor ist wahrscheinlich Gottfried Fritsch, von dem auf dem Friedhof auch Engelstatuen und Steinvasen mit Reliefs stammen.

180. Renaissanceschloß in Ždánice – Das Schloß wurde in der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts erbaut. Seine vier Flügel umgeben den Schloßhof mit Arkaden. An den Schloßecken stehen quergestellte prismatische Türme. Im Lauf des 18. Jahrhunderts wurde das Schloß einigemal renoviert. Die Stadt Ždánice ist das Tor zu den romantischen Bergen Ždánický les.

I. Brünner Panorama vom Spielberg – Ein Blick von der Brünner Burg auf den Nordostteil der Stadt. Über den Bauplätzen ragen die Türme der St.-Jakobs- und St.-Thomas-Kirche empor.

II. Nordteil der Stadt Brünn – In der Ferne, hinter dem Hochhaus des Interhotels Continental sieht man die weiße, moderne, am Waldrand gelegene Siedlung Lesná.

III. Frontfassade des Janáček-Theaters – Das Theatergebäude für Oper und Ballett wurde in den Jahren 1960–1965 nach einem Projekt von O. Oplatka, V. Zavřel, I. Ruller und B. Písařík erbaut.

IV. Hof des Neuen Rathauses – Den Hof des frühbarocken Baus aus den Jahren 1659–1692 schmückt ein moderner Brunnen mit den Symbolen der 12 Monate, ein Werk des Bildhauers Břetislav Benda.

V. Tagungssaal des Neuen Rathauses – Die Deckenfreske des Barocksaals, eine Apotheose Mährens, schuf im Jahr 1734 der Maler Daniel Gran.

VI. Freske im Saal der Landtafeln – Die Wandmalerei ist das Werk des bedeutenden Barockmalers Josef Johann Winterhalter aus den Jahren 1776–1777.

VII. Illuminierte Handschrift der Königin Elisabeth – Ein Blatt aus dem Psalter und Antiphonar der böhmischen Königin Elisabeth Richenza aus der Zeit um 1316–1319.

VIII. Grabmal des Raduit de Souches – Das Bronzedenkmal des Verteidigers Brünns gegen die Schweden in der Jakobskirche goß im Jahr 1722 der Brünner Metallgießer Johann Siegmund Kerker.

IX. Marienkirche in Alt-Brünn – Eine bedeutende gotische Kirche aus gebrannten Ziegeln. Die Kirche wurde gemeinsam mit dem Kloster von der Königin Elisabeth Richenza gegründet und ihr Bau dauerte vom Jahr 1324 bis zum Ende des 14. Jahrhunderts.

X. Ein frostiger Tag in Brünn – Ein Blick von der Burg Spielberg auf den St.-Peter-und-Pauls-Dom am Hügel Petrov, eine eindrucksvolle Dominante der mährischen Metropole.

XI. St.-Thomas-Kirche und ehemaliges Kloster – An die in den Jahren 1732–1752 barockisierte Kirche grenzt die Prälatur des Augustinerklosters, heute das Museum der Arbeiterbewegung.

XII. Brünner Ausstellungsgelände in Pisárky – Ein Teil der Ausstellungsfläche der Internationalen Messe in Brünn ist immer für landwirtschaftliche Maschinen und Einrichtungen reserviert.

XIII. Brünn bei Abend – Abendstimmung in der Siegesstraße (třída Vítězství), einer der belebtesten Straßen und Einkaufszentrum der Innenstadt.

XIV. Leoš-Janáček-Museum – Im Museum sind Andenken an den großen Komponisten, dessen Leben und Werk eng mit Brünn verknüpft sind, konzentriert.

XV. Museum Anthropos – Ausstellung der weltbekannten anthropologischen Funde mährischen Ursprungs in einem selbständigen Ausstellungsgebäude in Pisárky, in der Nähe des Brünner Messegeländes.

XVI. Hof des Schlosses Bučovice – Das Renaissanceschloß mit seinem typischen Renaissance-Arkadenhof und Interieuren mit beachtenswerter Stuckarbeit und Wandmalereien stammt aus den Jahren 1567–1582.

XVII. Rosa coeli in Dolní Kounice – Das Städtchen liegt südwestlich von Brünn. Sein bemerkenswertestes Baudenkmal ist die Ruine einer gotischen Kirche aus dem 14. Jahrhundert.

XVIII. St.-Georgs-Kirche in Bořitov – Die romanische einschiffige St.-Georgs-Kirche entstand im 13. Jahrhundert auf einem Felsvorsprung oberhalb des Dorfes. Der prismatische Turm ist im Stockwerk von dreiteiligen romanischen Fenstern durchbrochen.

XIX. Romanische Kirche in Řeznovice – Die St.-Peter-und-Pauls-Kirche, eine Zentralkirche auf quadratischem Grundriß, ist ein besonders bedeutendes Baudenkmal aus der Zeit um 1200.

XX. Kloster und Kirche in Rajhrad – Das ehemalige Benediktinerkloster und die Kirche entstanden vor neun Jahrhunderten und spielten in der Kulturgeschichte Mährens eine große Rolle. Ihr barockes Aussehen haben sie seit dem 18. Jahrhundert.

XXI. Barockschloß in Austerlitz (Slavkov) – Das Schloß wurde um das Jahr 1700 von Domenico Martinelli erbaut und noch im 18. Jahrhundert erweitert. Im Schloß ist eine schöne wertvolle Galerie und das Napoleon-Museum.

XXII. Bibliothek des Schlosses in Náměšť nad Oslavou – Durch den Umbau einer gotischen Burg in den Jahren 1565–1578 entstand das Renaissanceschloß, in dessen Sälen eine große Sammlung von vorwiegend barocken Wandteppichen installiert ist. Die Bibliothek enthält einige Tausend Bände.

XXIII. Die alte Burg in Boskovice – Die Ruine der gotischen Burg vom Ende des 14. Jahrhunderts, von der die Teile, die in den Jahren 1547–1568 Renaissancecharakter erhielten, am besten erhalten blieben.

XXIV. Vranov mit der ehemaligen Wallfahrtskirche – Dem nördlich von Brünn gelegenen Ort dominiert die frühbarocke Kirche aus den Jahren 1622–1624, die in der zweiten Hälfte des 17. Jahrhunderts vom Architekten Jan Kř. Erna umgebaut wurde. Die Kirche hat eine wertvolle Inneneinrichtung.

XXV. Empireschloß in Lysice – Das Schloß wurde im 16. Jahrhundert im Renaissancestil gegründet, am Anfang des 17. Jahrhunderts im Barockstil umgebaut und ist heute ein Empireschloß. Die Einrichtung stammt vorwiegend aus dem 19. Jahrhundert.

XXVI. Der Felsen Hřebenáč in Sloup – Der mächtige alleinstehende, 19 m hohe Felsblock befindet sich beim Eingang zu den Grotten von Sloup-Šošůvky im Mährischen Karst.

XXVII. Burg Veveří bei Brünn – Die geräumige Burg erhebt sich auf einem Felsvorsprung über dem Brünner Stausee. Sie wurde im 13. Jahrhundert gegründet und später vergrößert.

XXVIII. Spätbarockes Schloß in Rájec nad Svitavou – Es wurde in den Jahren 1763–1769 anstelle eines älteren Schlosses erbaut und ist von einem großen Park umgeben. Im Schloß ist eine bekannte Galerie mit wertvollen Sammlungen.

XXIX. Das napoleonische Schlachtfeld bei Austerlitz (Slavkov) – Die Gegend unterhalb des Hügels von Prace mit dem Friedensgrabmal, in der am 2. Dezember 1805 die blutige Dreikaiserschlacht ausgetragen wurde.

1. The southern part of Brno—Part of the Moravian capital with the Gothic Church of the Assumption of Our Lady attached to the Old Brno convent founded in 1323 by Queen Eliška Rejčka. In the background Špilberk Castle, a national cultural monument. It rises on a 232-metres high hill and was founded by Přemysl Otakar II.

2. The tower of St. James's Cathedral—The tower of this Gothic cathedral with a characteristic roof dominates the inner part of the town of Brno. Visible next to it is the tower of a former Jesuit church.

3. Brno from St. Michael's Cathedral—On the left of St. Michael's Cathedral with two towers the turret of the Baroque New Town Hall. On the right the tower of the Old Town Hall founded in the mid-thirteenth century.

4. 25th of February Square with the cathedral on Petrov—The ancient Vegetable Market, formerly the Upper Square and now 25th of February Square. In the background the Moravian Museum in Dietrichštejn Palace and above it the episcopal Cathedral of SS. Peter and Paul.

5. The Brno House of Food on 25th of February Square—Stands are placed in the centre of the former Vegetable Market just as they were during the times of the old square. Rising on the left is the tower of the Old Town Hall with an observation gallery.

6. The lower corner of 25th of February Square—The building of the law faculty of the J. E. Purkyně University, built by the architect Alois Dryák, and part of the Classicist Reduta, the domain of the opera ensemble of the State Theatre.

7. The Holy Trinity Column in the upper part of 25th of February Square—A real vegetable market in front of the facade of the building once known as Liedl's House. The Baroque column with sculptures depicting the Holiest Trinity by Anton Schweigel dates from 1728.

8. The episcopal cathedral on Petrov—Around the Cathedral of SS. Peter and Paul on Petrov Hill the building of the bishop's palace and consistory with its own chapel.

9. The altar and windows in the episcopal cathedral—The choir of the cathedral was lent its present Gothic appearance after 1320.

10. The flight of steps leading to Petrov Hill—The way of access to the episcopal cathedral from 25th of February Square via Petrská Street. The oldest castle of Brno stood on Petrov Hill.

11. The portal of the vestibule of the episcopal cathedral—From the thirteenth century the originally Romanesque basilica had a Gothic appearance. In the eighteenth century the cathedral was rebuilt in Baroque style. It was re-Gothicized in the nineteenth century. The vestibule dates from 1904.

12. The courtyard of the Old Town Hall—The early Gothic Town Hall from the mid-thirteenth century was enlarged in later centuries. Its tower was completed in Renaissance style. In 1972 the buildings of the Town Hall were renovated.

13. The portal of the Old Town Hall—The late Gothic portal from 1510 was designed by Anton Pilgram. Rising above its figural decoration are five pinnacles the middle one of which curves at the top.

14. The Brno dragon—The symbol of Brno comprises a wheel and a dragon and both hang in the entrance to the Old Town Hall. The dragon is a crocodile which was presented to the town by Archduke Matthias in 1608. According to one legend it arrived along the river Svratka.

15. The Renaissance arcades and loggias of the Old Town Hall—The arcades were designed by the Italian architect Pietro Gabri and originated in the seventies of the sixteenth century.

16. Detail of the portal of the Old Town Hall—The emblem of the town of Brno also hangs on the portal designed by Anton Pilgram. The year 1660 is hewn in the emblem of later origin.

17. The tower of the Old Town Hall—View from 25th of February Square of the tower in night illumination. In the foreground the Holiest Trinity column.

18. The tower of the Old Town Hall from the gate of Reduta—In the foreground the lower end of 25th of February Square with a car park and the entrance to Radnická Street.

19. View from above of St. Michael's Cathedral—View from the gallery of the tower of the Old Town Hall of the former Dominican church on Friendship of Nations Square. In the background Špilberk Castle.

20. The courtyard of the Moravian Museum—The Moravian Museum is housed in the former Dietrichštejn Palace. Its Renaissance part was built about 1586 by Pietro and Antonio Gabri. In the centre of the courtyard is the Mercury Fountain, the work of Ignác Bendl from 1693–1699.

21. One of the expositions of the Moravian Museum—Ancient pottery from the rich findings in Brno and its environs.

22. The towers on Petrov Hill at night—The episcopal Cathedral of SS. Peter and Paul was founded in Romanesque style. The slender towers of the cathedral are neo-Gothic, their designer being the architect Augustin Kirstein.

23. The New Town Hall in Brno—View of the facade of the former Estates House from St. Michael's Cathedral. In the foreground Baroque sculptures on the cathedral terrace—the work of the sculptors Josef Winterhalter Sen., Andreas Zonner and Johann Adam Nessmann from 1736–1737.

24. The Renaissance portal of the New Town Hall—The portal dates from the end of the sixteenth century. It came from house No. 12 on Freedom Square and was built-in into the passageway of the Town Hall courtyard.

25. The fountain in the courtyard of the New Town Hall—The artistic decoration of the Fountain of the Twelve Months with allegorical sculptures by Břetislav Benda dates from 1928. It was placed in the Town Hall courtyard in 1935.

26. A hall in the New Town Hall—View of the Hall of Knights which serves as the wedding hall of the Brno Municipal National Committee.

27. Detail of a painting by Antonín Procházka—This painting by the renowned Brno artist Antonín Procházka (1882–1945) with the theme The Joys of Country Life hangs in the Hall of Knights in the New Town Hall.

28. A fresco on the ceiling of the staircase of the New Town Hall—This ceiling painting is the work of the artist Franz Eckstein from 1732. On its lower edge the emblem of Moravia—a chequered eagle.

29. The Gothic cloister in the New Town Hall—The ambit round the Court of Paradise in the former Dominican monastery dates from about 1370 (northern tract) and the nineties of the fifteenth century (southern tract).

30. The fountain on 25th of February Square—Known as Parnas, the fountain dates from 1690–1695. It was designed by Johann Bernard Fischer of Erlach and Adam Tobias Kracker. In the background the palace of the Reduta Theatre.

31. St. Michael's Cathedral—The originally Gothic church attached to the Dominican monastery founded in the twenties of the thirteenth century was replaced in 1655–1679 with an early Baroque building constructed by Johann Bapt. Erna.

32. The interior of St. Michael's Cathedral—The Dominican monastery cathedral is built in pure Baroque style and dates from the second half of the seventeenth century. The pulpit with rich figural decoration was built in 1747 by Josef Winterhalter.

33. The decoration of St. Michael's Cathedral—Detail of the distinguished Pietà from the first decade of the fifteenth century. The sculpture is of stone. It is 78 centimetres high and still has its old polychrome.

34. A page from the book of psalms and antiphons of Queen Eliška—The letter D—the initial on folio 188 with a Madonna and Child. In the left lower corner the initials of the kneeling Czech Queen Eliška Rejčka (Elizabeth Richenza). The codex dates from 1318.

35. Funke's Chamber in the House of the Lords of Kunštát—The house of the Lords of Kunštát belongs to the complex of buildings of the Brno House of Arts. The chamber of Jaromír Funke serves the exhibition purposes of leading photographers.

36. The courtyard of the House of the Lords of Kunštát—Concerts and lectures are held in the courtyard whose arcades betray its Renaissance origin at the end of the sixteenth century. The palace is situated in Dominikánská Street, near St. Michael's Cathedral.

37. The library of the Capuchin monastery in Brno—The library dates from about 1770. Its ceiling fresco was painted by Josef Stern. Attached to the monastery is the Church of the Finding of the Holy Rood.

38. The House of Noblewomen as seen from Freedom Square—The early Baroque House of Noblewomen was built by Johann Bapt. Erna in 1674–1679. At the end of the eighteenth century another floor was added. Today the building houses the ethnographic department of the Moravian Museum.

39. Sample from the expositions of the Ethnographic Museum—The collections in the House of Noblewomen in Gagarin Street illustrate the ethnographic wealth of Moravia and particularly of the Brno region.

40. The plague column on Freedom Square—This early Baroque Marian plague column originated in 1680. It is the work of several Brno and foreign sculptors.

41. The house called "At the Four Churls" on Freedom Square—View of Běhounská Street from Freedom Square—from Klein's neo-Renaissance house built according to a project by the architect Ludwig Förster in 1848.

42. The courtyard of the House of the Lords of Lipá—Renaissance arcades with Tuscan columns of the house built in 1589 for the burgess Christoph Schwartz on the site of the Gothic house named "At the Black Bull".

43. The facade of the House of the Lords of Lipá on Freedom Square—The ornamental graffito decoration was carried out according to a design by Professor Emanuel Hrbek in 1938. The house was built by Antonio Gabri in 1589. The decoration of the oriels is the work of the sculptor Giorgio Gialdi.

44. The figural decoration of the House of the Lords of Lipá—The portal is the work of Giorgio Gialdi from 1589. On the top of the tympanum and the hermetic columns he placed female figures. The present appearance of the portal dates from 1882.

45. The interior of the Church of the Assumption of Our Lady—The former Jesuit Church of the Assumption of Our Lady in Beethoven Street dates from the turn of the sixteenth and seventeenth centuries. Its interior was Barocized in the eighteenth century. The choir benches are early Baroque. The painting on the main altar is the work of Franz Eckstein and dates from 1735.

46. The sculpture of Margrave Jan on the portal of the Augustinian monastery—This sculpture together with that of Margrave Jošt forms the decoration of the portal of the prelature. The works date from after the mid-eighteenth century and were most likely made by the sculptor Ondřej Zonner. The monastery building now houses the Museum of the Workers' Movement.

47. The vestibule in the Museum of the Workers' Movement—The staircase with a stone plaster balustrade in the former Augustinian monastery dates from the mid-eighteenth century.

48. Late Gothic painting of the Birth of Our Lord—A cut-out from a painting with the theme of the Birth of Christ from the nineties of the fifteenth century. This valuable work of art of Moravian origin is housed in the collections of the Moravian Gallery.

49. The interior of St. Thomas's Church in Brno – The original Gothic church attached to the Augustinian monastery was destroyed during the siege of Brno by the Swedes during the Thirty Years' War. In the course of its renovation it was Barocized in 1665–1674 by Johann Bapt. Erna, the choir being the work of Moritz Grimm (1749–1752). The painting on the main altar was executed by Anton Maulbertsch in 1764.

50. Freedom Square as seen from the plague column—In the background of Freedom Square the neo-Renaissance palace known as "At the Four Churls" from 1848. The facade of the building is decorated with sculptures of four giants. The balustrades on the balconies are of cast metal.

51. View of 9th May Street from Freedom Square—Standing in 9th May Street is the Gothic Cathedral of St. James with its characteristic roof terminating in needle-shape. Freedom Square was once the Lower Square of Brno.

52. The main nave of St. James's Cathedral with the pulpit—St. James's Cathedral has a Gothic appearance, the choir being built in late Gothic style. The pulpit dates from 1525, and the Baroque reliefs on its lower part from 1684.

53. A relief in St. James's Cathedral—A deep relief depicting the Crucifixion from 1519, hewn in limestone. The date on the cross is clearly legible. It formed part of the Calvary in the church.

54. Busy Czechosl. Army Square near the Main Station—The building of the former Riunioni adriatica di sicurta insurance office from 1938–1939. The seven-storeyed building was designed by the architect Karel Kotas.

55. 1st May Street in the direction of Trade Unions Palace—In the foreground the Municipal Transport building and the Grand Interhotel.

56. View of Špilberk Castle from the castle park—The entrance gate to the castle with a bridge over the wide castle moat. The original Gothic appearance of Špilberk Castle disappeared in the course of its Baroque reconstruction into an imperial fortress and later modifications.

57. The moat of Špilberk Castle—The brick pillaster dating from the time of the Baroque reconstruction of the castle bears the bridge affording entry to the castle building.

58. The entrance gate to Špilberk Castle—The entrance gate to the castle has a striking Gothic character dating from the mid-thirteenth century. The walls are of broken stone with sedilia and the early Gothic barrel-vault of fired bricks.

59. The castle courtyard with a well—The well dates from the thirteenth century. The surface of the water lies at a depth of 21 metres and the depth of the well is about 110 metres. Its old appearance with an iron grill was preserved even after its reconstruction.

60. The panorama of Brno from the tower of Špilberk Castle—View in easterly direction of part of the inner quarter of the town with the International Interhotel and a number of industrial buildings.

61. The panorama of Brno from Špilberk Castle—In the centre the small tower on the roof of the New Town Hall, St. Michael's Cathedral with two towers and the Old Town Hall. On the right Petrov Hill, on the left the International Interhotel and beyond it numerous industrial buildings.

62. The interior of Špilberk Castle—An original castle hall from the thirteenth century with early Gothic vaults with wedge-shaped ribs and keystones covered with plant decorations.

63. The casemates of Špilberk Castle—The cellars of Špilberk Castle, called casemates, which gained tragic renown in the past as a prison for Italian, Polish and Hungarian patriots.

64. An exposition of the Museum of the Town of Brno at Špilberk Castle—It is dedicated to the notorious Baron Franz Trenck, the colonel of the pandours who was imprisoned for life in the castle prison and died there in 1749.

65. The wine cellars in the basement of the old Brno monastery—The newly established Jednota wine restaurant called "At the Queen Eliška" in the monastery cellars on Mendel Square.

66. The library of the Old Brno monastery—The old monastery library with richly decorated Baroque cabinets. During the reign of Joseph II the Cistercian convent was settled by the Augustinians who had been forced to move from the monastery attached to St. Thomas's Church.

67. View through the nave of the Church of Our Lady in Old Brno—This church, founded in the vicinity of the Cistercian convent of Queen Eliška Rejčka, was completed in Gothic style at the end of the fourteenth century. Its interior furnishings date from the first half of the eighteenth century and are the work of the sculptor Andreas Schweigel and the artists Josef Rotter and Ignaz Raab.

68. The monument to Gregor Mendel, the founder of world genetics—It is of white marble and located in the monastery garden in Old Brno where Abbot Mendel carried out his experiments. The monument is the work of the sculptor Theodor Charlemont and dates from 1910.

69. The interior of Old Brno monastery—The monastery houses expositions devoted to the work of Gregor Mendel. The exhibition room has rich art nouveau stucco decorations.

70. St. Thomas's Church with the monastery—In the foreground the roof of the neo-Renaissance Beseda House on Comenius Square with gables adorned with sculptural decorations. In the centre the Museum of the Workers' Movement in the former monastery building. On the right the Janáček Theatre.

71. New buildings in the old part of the town—View from the Brno exhibition ground of the historical core of Brno. In the background the towers of St. Michael's Church, the tower of the Town Hall and Petrov Hill with the bishop's palace.

72. The angel on the facade of the Minorite church—The sculptural decoration on the portal is the work of Johann Georg Schauberger and Johann Schertz and dates from 1724. The church of the SS. John is also known as the "Brno Loretto".

73. The Loretto chapel in the Church of the SS. John—The chapel originated in 1716–1720 according to a project by Moritz Grimm. The sculpture of the Madonna in front of the facade is Gothic from about 1390. It is of stone without polychrome and its height is 160 centimetres.

74. The organ in the Church of the SS. John—The Baroque organ in the gallery of the Minorite church was built by Anton Riga in 1732. The ceiling fresco was painted by Johann Georg Etgens in 1727.

75. The library of the Minorite monastery—The monastery library attached to the Church of the SS. John contains about 10,000 volumes among which there are some very valuable works.

76. The main hall of the Minorite library—The whole decoration of the hall including the book cupboards are Baroque. This historical library is under the administration of the State Library in Brno.

77. The Madonna and Child known as the Olomouc Madonna—A late Gothic sculpture from about 1500. It is of polychromed wood. The Madonna is housed in the Moravian Gallery in Brno.

78. The Rococo château of the Mitrovský family—This small château, called the Arena, was built in Louis XVI style at the end of the eighteenth century. In 1805, before the Battle of the Three Emperors at Slavkov (Austerlitz), Napoleon Bonaparte stayed there.

79. Zderad's column from the fifteenth century near the river Svitava—This charming Gothic column in Olomoucká Street marked the limit of the validity of the town rights. It was deprived of its figural decoration at an earlier date. Connected with the column is a legend about the assassination of lord Zderad, chancellor to King Vratislav II of Bohemia.

80. A sculpture depicting Hospitality—The sculpture was realized by the sculpturess Sylva Lacinová-Jílková in 1962 and is situated in the International Interhotel in Veselá Street.

81. The interior of the Moravian Gallery in Brno—The exposition of applied art in the museum building in Husova Street. Articles of considerable historical value are contained in the collections of the gallery. Built in the eighties of the nineteenth century, the building was designed in the style of the Florentine Renaissance by Johann Schön.

82. The monument to Marshal Malinovsky in front of the House of Arts—The monument was sculpted by National Artist Vincenc Makovský and is situated on Marshal Malinovsky Square. In 1945 Marshal Malinovsky's army liberated the town from the power of the nazi occupying forces.

83. Měnín Gate at the end of Orlí Street—One of the town gates that has been preserved in the city of Brno. The first mention of it dates from 1293. In 1839 it was lowered by a whole floor. Its tower was removed as well as its decorations, only the passage-way remaining.

84. The parks below the fortifications of Špilberk Castle—The parks completely surround the castle and are interlaced with attractive paths for pleasant walks. Situated nearby is the bishop's palace on Petrov Hill.

85. The sculptural decoration in Denis Park—The park is situated at Františkov in the neighbourhood of Petrov Hill, above Husova Street in the centre of the town.

86. The building of the Mahen Theatre—The building was designed by the architects Ferdinand Fellner and Hermann Hellmer of Vienna. The sculptures on the theatre are the work of Theodor Friedl.

87. The facade of the Mahen Theatre—The theatre was built from 18 July 1881 to 31 October 1882. At present mainly plays are performed there.

88. The facade of the Mahen Theatre in evening illumination—The theatre building dominates Marshal Malinovsky Square opposite the Trade Unions Palace.

89. The staircase in the Mahen Theatre—The building was the first European theatre to be illuminated with Edison lamps.

90. The court of justice in Divadelní Street—The so-called Palace of Justice was built by František Pavlů and Josef Nebehosteny in 1906 according to a design by Alexander Wilemans. In the background the Janáček Theatre.

91. The building of the Regional National Committee—The building stands on Žerotín Square in Brno. Of neo-Renaissance style, it was built in 1905 after a design by architect Utíkal. It also houses the State Archives.

92. An exhibition hall in the Technical Museum—The museum is situated in the former Minorite monastery in Orlí Street whose refectory is decorated with Baroque stucco work. The museum exhibits indicate the technical development of the town.

93. The decoration of the facade of the Janáček Academy of Musical Arts—The neo-Renaissance building of the Janáček Academy stands on Comenius Square. The caryatids of the portal are the work of Josef Břenek and date from about 1860.

94. The building of the Janáček Theatre—The building stands in Liberation Park and its facade faces Red Army Square. The balconies above the entrance are decorated with hammered balustrades by Eva Zoubková-Kmentová and Olbram Zoubek. A fountain stands in front of the theatre.

95. The foyer of the Janáček Theatre—The theatre was built in the sixties and is the most modern theatre building in Czechoslovakia. It can accommodate 1,383 spectators.

96. The Centrum House of Textile—The former House of Footwear dates from the period between the two World Wars and stands between Gagarin Street and Jánská Street. It was designed by the architect F. L. Gahura.

97. Victory Street in Brno—One of the largest streets in the inner part of the town. It is a trade centre and connects the district surrounding the main railway station with Freedom Square.

98. Kounic College—The university college in Mučednická Street where Czechoslovak patriots were imprisoned and executed during the so-called protectorate.

99. The Liberation monument on Red Army Square—This bronze sculpture of a Red Army soldier is the work of National Artist Vincenc Makovský. The present appearance of the base of the sculpture and its environs were designed by the architect Bohuslav Fuchs.

100. The House of Pioneers and Youth in Lužánky Park – Built in 1846, this building was designed by Ludwig Förster and decorated by the sculptor Johann Meixner. The pond with figural decoration is the work of the sculptor Franz Melnitzký.

101. The University Children's Hospital—The hospital was built in 1949–1952 in Černopolní Street after a design by Bedřich Rozehnal of Brno.

102. The Villa Tugendhat in Černopolní Street—The work of the renowned architect Ludwig Mies van der Rohe (1886–1969) and built in 1930, this building has attracted the attention of experts all over the world.

103. The crematorium in Jihlavská Street—Designed by the architect Arnošt Wiesner, the crematorium was built in 1930 on the western border of the Central Cemetery.

104. The eleven-storeyed International Interhotel—The hotel was built in 1962 according to a design by a team of workers of Stavoprojekt in Brno below the castle hill in Husova Street.

105. The entrance to the International Interhotel—The glass wall is the work of Stanislav Libenský. On the other side of the wall can be seen the atrium and in it a sculpture called Seated Woman by the sculptor Konrád Babraj.

106. The Continental Interhotel in Leninova Street—The hotel was built in 1961–1964 according to a design by the architects Zdeněk Řihák and Alois Semela by the firm of Potravinoprojekt in Brno.

107. The Lesná housing estate for 20,500 inhabitants—This housing estate spreads out on an area of 104 hectares on the northern border of Brno on slopes descending in southerly direction. The project by Viktor Rudiš and František Zounek was awarded the Klement Gottwald State Prize in 1967.

108. The Žabovřesky housing estate—The estate was built in the north-west part of the town according to a project by the architect Milan Steinhauser.

109. The Institute for the Post-graduate Education of Medical Workers—This place of learning with a hostel in Vinařská Street was built according to an original project by Vladimír Selzer of 1969. The wooden sculptures are the work of the sculptor Zdeněk Macháček.

110. General view of the large Lesná housing estate—This housing estate on the edge of forests is being completed and enlarged.

111. The present and the past—Liberation Park, situated in the centre of the town, with modern sculptural decoration. In the background the rear tract of the Museum of the Workers' Movement (formerly an Augustinian monastery) and St. Thomas's Church.

112. The bishop's palace on Petrov Hill—View from the renovated park on Františkov of part of the building of the bishop's palace and the household chapel.

113. The Cathedral of SS. Peter and Paul in winter garb—View of the rear tract from the gardens below Špilberk Castle.

114. Špilberk Castle in a mantle of snow—The castle moat with a bridge in front of the entrance to the castle.

115. The monument to Italian carbonari imprisoned in Špilberk Castle—The Italian prisoners at Špilberk included also the poet Silvio Pellico (1789–1854) who in 1833 published his celebrated work Le mie prigioni about his imprisonment.

116. The monastery Church of the Assumption of Our Lady in Old Brno—The church was founded by Queen Eliška Rejčka together with the monastery in 1323 and built gradually in the course of the fourteenth century. A remarkable piece of Gothic architecture built of coarse brick masonry.

117. St. James's Cathedral—View from the terrace of the International Interhotel across Veselá Street. A Gothic church founded in the second half of the fourteenth century and rebuilt at the beginning of the sixteenth century by Anton Pilgram in late Gothic style. Its helmet and towers are Renaissance and date from 1592.

118. Victory Street at night—The festive illumination of one of the main streets in the inner part of the town on important occasions.

119. Brno on a winter's night—On the right the neo-Gothic evangelic Church of J. A. Komenský (Comenius), built according to a design by Heinrich Ferstel from 1862. On the left the Continental Interhotel, a multistoreyed building from 1962.

120. The group of statues "The Atomic Age" in front of the exhibition ground—This work by National Artist Vincenc Makovský is situated in front of the entrance to the exhibition ground where the Brno trade fairs take place. Situated in its vicinity is the administrative building of the Brno international trade fairs which was designed by the architects Miroslav Spurný and Antonín Ševčík (1959–1960).

121. The exhibition ground and its entrance area—On the left pavilion A which was built in 1928 according to a design by Josef Kalous and Jaroslav Valenta. In the background the dome of pavilion Z.

122. An open-air trade fair exposition in an avenue of trees—On the right part of pavilion A and on the left the administrative building of the Brno international trade fairs. In the background the tower of the Baroque monastery Church of St. Leopold of the Brothers of Charity.

123. The interior of trade fair pavilion A—An engineering exposition of the Soviet Union, the biggest foreign exhibitor at the Brno international trade fair.

124. View from the exhibition ground of the trade fair administration building—The trade fair administrative building, which was completed in 1960, was designed by Miroslav Spurný and Antonín Ševčík.

125. Pavilion Z on the Brno exhibition ground—This imposing pavilion was designed by a team of architects whose number included Zdeněk Alexa, Zdeněk Denk, Ferdinand Lederer, Zdeněk Pospíšil and Milan Steinhauser, in 1958–1959. Its dome is almost 20 metres high and spans a distance of 93.5 metres.

126. An Omnipol exposition at the Brno trade fair—The trade fair takes place in September every year. It is of an engineering character and concentrates exhibits from different parts of the world.

127. A Soviet exposition in pavilion H—The Soviet Union is the leading exhibitor at the Brno International Trade Fair and its exhibits arouse general interest.

128. Enormous pavilion Z dominates the whole exhibition ground—In the background, beyond the river Svratka, are wooded slopes on whose crest there stands the Myslivna tourist restaurant offering a fine view of Brno.

129. Open-air trade fair expositions and eye-catcher—The open-air space of the exhibition ground creates an almost magic impression in night illumination.

130. The exhibition ground at night—The fortunate position of the exhibition ground near the river Svratka makes it one of the most beautiful trade fair sites in Europe.

131. Pavilion A on the exhibition ground at night—The greenery of the exhibition ground together with its sculptural decoration and graceful architecture create a harmonious whole.

132. The Viktor Kaplan Hall in the Brno Technical Museum—Viktor Kaplan (1876–1934), the inventor of the high-speed turbine, worked in Brno in 1903–1931 as a professor at the technical university.

133. The manufacture of chemical equipment at the Královopolská Engineering Works—The engineering works from which the present Královopolská Engineering Works grew was founded in 1890 by Philip Porges and August Lederer.

134. The gas turbine testing shop at the First Brno Engineering Works—The First Brno Engineering Works, ZKG, originated in 1814. Its products include, for example, complete thermal centrals, steam combustion and expansion turbines, steam boilers and steam generators for nuclear power plants.

135. View of the industrial part of Brno—A complex of industrial buildings lies behind the sculptures on the building of the Main Station in Czechosl. Army Square.

136. Zebras at the Brno Zoological Garden—The Zoological Garden at Bystrc in Brno lies in an ideal wooded environment on Mniší hora (Monk's Hill) near the Brno valley dam.

137. The Brno valley dam—The dam lake is a popular destination of Brno excursionists and an aquatic sports and short-term summer recreation centre.

138. The ceiling fresco in the church at Vranov—This early Baroque church from 1622–1624, reconstructed in the second half of the seventeenth century, has a ceiling fresco painted by Johann Georg Etgens. Situated amidst forests, Vranov near Brno is popular with tourists and excursionists.

139. The pilgrim church and château at Křtiny—This architecturally valuable pilgrim church of Our Lady from 1727–1750 was designed by Giovanni Santini. The château is from the nineteenth century. Křtiny lies on the edge of the Moravian Karst.

140. The pulpit and altar in the church at Křtiny—This Marian pilgrim church was built in the mid-eighteenth century according to a design by Giovanni Santini. The building is the purest expression of the dynamic Baroque in Moravia.

141. Detail of the Zwettel altar at Adamov—An attractive feature above the side altar of the neo-Gothic church in industrial Adamov is this late Gothic carving from 1616–1625 depicting the theme of the Assumption of Our Lady, the work of the wood-carver Andreas Morgenstern of České Budějovice. The altar is from the monastery at Zwettel in Austria.

142. The excursion centre at Jedovnice near Brno—The large pond and forest path to Račice are frequently visited by the inhabitants of Brno.

143. The countryside in the environs of Macocha in the Moravian Karst—The Moravian Karst spreads from the northern edge of the town of Brno, known as na Hádech, as far as Blansko and Sloup.

144. The landscape at Ostrov near Macocha—Rising from the karst terrain in the region of the Moravian Karst are limestone formations which help to create the romantic scenery.

145. The stalagmite known "Master John Huss at the Stake" in the Punkva Caves—With the passing of time the stream of the river Punkva has eaten out innumerable caves, called the Punkva Caves, in the massif of Devonian limestone formations in the Moravian Karst.

146. Stalagmite and stalactite decorations in the Punkva Caves—The stalagmites and stalactites have the most fantastic shapes and appearances.

147. The Catherine Cave—This cave has rich stalagmite and stalactite decorations and the largest cavern in the Moravian Karst—the Main Dome. It is 20 metres high, 97 metres long and 44 metres wide. Paleolithic man lived in the Catherine Cave.

148. Eliška's Waterfall in the Sloup-Šošůvka Caves—A formation of caverns spreading out in the Sloup valley on the southern edge of the township of Sloup. Eliška's Cave is remarkable for its great wealth of stalagmites and stalactites.

149. Balcarka Cave in the Moravian Karst—This cave in the Moravian Karst lies near the village of Ostrov near Macocha in the rocky promontory known as Suchý Žleb. Some of the interiors and passages in the cave have extraordinarily varied stalagmite and stalactite decorations.

150. The entrance to Boskovice Castle—Gothic Boskovice Castle was founded before 1398 and enlarged in the fifteenth century. The entrance tract of the building bears marks of the Renaissance acquired as the result of the reconstruction and fortification of the castle in 1547–1568. In 1733 the castle was deserted and gradually fell into a state of desolation.

151. The music salon of the château at Boskovice—The château at Boskovice is an Empire building from 1819–1826 built on the site of a Dominican monastery. The interiors of the château are furnished in period style.

152. The Renaissance château at Kunštát—Kunštát Château is situated to the north of Brno in a village of the same name. The predecessor of the Renaissance château from the second half of the sixteenth century was a Gothic castle which until 1464 was owned by the Bohemian King George of Poděbrady.

153. Romantic Letovice Château—The site of this château was once occupied by a Gothic castle rebuilt about 1568 into a Renaissance château. In the eighteenth century it underwent further reconstruction in Baroque style. During last century the château was neo-Gothicized.

154. Lysice Château—This château has a rich architectural history. From 1584–1592 it had a Renaissance appearance, but in the thirties of the eighteenth century it was lent a Baroque one, most likely by Moritz Grimm of Brno. Later it was lent Empire features and in the period of historicizing styles it was subjected to its final changes. The château documents the milieu of an aristocratic seat of the nineteenth century.

155. The library at Lysice Château—Its origin and contents place Lysice library in the Romantic period of the nineteenth century. The interiors of the library are also styled in the spirit of Romantism.

156. The château picture gallery at Rájec nad Svitavou—The gallery at Rájec Château contains more than 180 paintings and sculptures—works of art covering the period from the beginning of the sixteenth century up to the seventies of the nineteenth century. This painting, named Allegories of Geography, was painted in oil on canvas at the beginning of the seventeenth century by an unknown, probably North Italian master.

157. The Hall of Ancestors at Rájec Château—One of the representative interiors in this château from 1763–1769 is the big Hall of Ancestors with portraits of members of the families of the former owners of the estate. Most of them originated during the Baroque period. The paintings are set in panelled walls.

158. The Renaissance château at Černá Hora—Only very few remainders have been preserved of the Gothic castle of the thirteenth century that once stood here. The château and the buildings in front of it were built in Renaissance style about 1560. In the first third of the eighteenth century the château building was damaged by fire following which it was repaired and completed. In 1859–1861 it was lent its present neo-Renaissance appearance by the Danish architect Theofil Eduard Hansen.

159. The church of the Cistercian monastery at Tišnov-Předklášteří—This monastery—known as Porta coeli (Gate to Heaven)—was founded with the church in the thirties of the thirteenth century by Queen Constance of Bohemia, widow of King Přemysl Otakar I. The triple-naved early Gothic basilica ranks among the outstanding monuments of Czech mediaeval art.

160. Detail of the church portal at Porta coeli monastery—Part of the figure of the apostle on the left side of the portal jamb of the Church of the Assumption of Our Lady from about 1240.

161. The portal of the monastery church at Předklášteří—The portal in the west facade of the monastery Church of the Assumption of Our Lady from about 1240 is a unique monument in Central Europe due to its wealth of shapes and the use of figures on the jamb. On the tympanum in front of the enthroned Christ can be seen Queen Constance and Margrave Přemysl—bestowing gifts. In the jamb in front of the figures of the apostles and at the side of the portal are reclining lions.

162. View of Gothic Pernštejn Castle—This most important and most powerful Moravian castle was founded in the second half of the thirteenth century and still shows the likeness it acquired as the result of its extensive late Gothic reconstruction and enlargement in the fifteenth and part of the sixteenth century which gradually transformed it into a fortified château. The facade of the palace is picturesquely articulated by means of numerous corbels, galleries, oriels and windows.

163. A hall at Pernštejn Castle—The outer appearance of the castle has remained almost unchanged since the time of the transition from the late Gothic to the Renaissance. Its interiors, passages, staircases and corners also conjure up an idea of a real mediaeval castle. Valuable furnishings, murals, paintings, sculptures and reliefs have been preserved in the castle.

164. The Renaissance château at Náměšť nad Oslavou—This château from 1656–1678 stands on the site of a Gothic castle from the thirteenth century which was built on a high gneissic hill on the left bank of the river Oslava. Two sides of its courtyard have Renaissance arcades. The statue of Neptune on the stone fountain is attributed to Giorgio Gialdi who worked in Brno at the end of the sixteenth century.

162. A gobelin at the château at Náměšť nad Oslavou—One of the large collection of wall carpets installed in the château interiors, this gobelin is from the eighties of the sixteenth century and was most likely woven in Brussels. Depicted on it is Scipio Africanus refusing the throne offered him by the Hispanians.

166. The Renaissance château at Rosice—Rosice, which lies to the west of Brno in the centre of the anthracite basin, is of mediaeval origin. In 1570–1597 a two-storeyed Renaissance château was built on the site of a former fortress. The north and west sides of the courtyard have open arcades. The arches of the arcade are borne by Tuscan columns on ground level and Ionic and Corinthian ones higher up.

167. The Kralice Bible Museum—Founded in the early Middle Ages, Kralice played an important role in the history of Czech printing and culture. In 1579–1593 a Bible comprising six parts was printed in the local secret printing house of the Bohemian Brethren. The work was translated by a whole group of Brethren and was of national importance.

168. The château at Židlochovice—The château was originally Renaissance, but in the twenties of the eighteenth century it was rebuilt in Baroque style. It acquired its present appearance as the result of reconstructions carried out in 1844–1845 and in 1869. As there is a world-renowned pheasantry near Židlochovice, its period-furnished interiors are the meeting-place of foreign hunting enthusiasts after a day spent in pursuing their favourite sport.

169. The monastery library at Rajhrad—This library in the former Benedictine monastery, rebuilt in the Baroque in 1722–1739, houses about 60,000 volumes as well as rare manuscripts. The paintings on the library ceiling are the work of Johann Georg Etgens and date from about 1740.

170. The square at Ivančice—This town of mediaeval origin, mentioned for the first time in 1221, lies on the confluence of three rivers to the south-west of Brno. Its chief landmark is the square tower of the early Gothic basilica which later underwent reconstruction. In the sixteenth century the printing-house of the Bohemian Brethren was situated there. The Czech art nouveau artist Alfons Mucha (1860–1939) came from Ivančice.

171. A painting by Alfons Mucha at Moravský Krumlov—The painting "The Printing of the Kralice Bible at Ivančice in 1578" (The Gift of Language Was Bestowed Upon Us by God) forms part of the cycle "The Slavonic Epopee" housed at the Renaissance château at Moravský Krumlov. Alfons Mucha painted the work in the mid-twenties of this century. The size of the painting is 610 cm by 810 cm.

172. The ruins of the church at Dolní Kounice—This church from the fourteenth century was called Rosa coeli after a monastery founded in 1181–1183 and abolished in 1526. In its facade there is a sculpturally decorated portal with a tympanum filled with a relief of Christ.

173. The nave of the church at Velká Bíteš—This Gothic double-nave dates from the fifteenth century and the presbytery from the thirteenth century, their furnishings being mainly Baroque. The Church of John the Baptist formed part of the fortifications of the town. The fortifications of the church, which have been almost entirely preserved, including the bastions, date from the fifteenth century.

174. The fountain in the courtyard of Bučovice Château—This fountain is a late manneristic Florentine work from 1637 and represents a bacchant with a bag of wine. Below it are four mermaids with fantastic monsters. The château was designed by Pietro Ferrabosco and its construction was realized in 1567–1582. The closed courtyard has arcades on three sides.

175. The Imperial Hall in Bučovice Château—On the ground-floor of the western tract of the château there are several living rooms richly decorated with sculptures dating from about 1590. The artist responsible for the works is unkown. The decoration of the Imperial Hall, whose painted plaster sculptures depict mythological and contemporary themes, is particularly extraordinary.

176. The Hall of Ancestors in the château at Slavkov (Austerlitz) near Brno—The present appearance of this Hall of Ancestors is the result of reconstruction work carried out to the order of Václav Antonín Kounic, State and Court Chancellor to the Empress Maria Theresa, in 1772. The portraits depict Kounic's ancestors, parents and wife. The ceiling fresco was painted in 1701 by Andrea Zanzani and the stucco-work was executed by Santino Bussi.

177. The main hall of Slavkov Château—The hall passes through the whole château and is roofed with a cupola. The château building was designed by Domenico Martinelli who supervised its construction until 1705. The building was completed in the mid-eighteenth century according to a changed plan. The main hall was decorated with illusive paintings by Josef Pichler in 1767.

178. The Barrow of Peace at Slavkov—This monument to the Battle of the Three Emperors on 2 December, 1805, on the Slavkov battlefield near the village of Prace was built after a design by Josef Fanta in 1910–1911. The sculptures are the work of Čeněk Vosmík. The remains of fallen soldiers were placed in the 26-metres high crypt of the barrow.

179. The Baroque cemetery at Střílky—This cemetery from 1730–1743, built on a square groundplan and surrounded by a high terrace wall, is unique in Czechoslovakia due to its architecturally uniform design. It was most probably designed by Gottfried Fritsch who was also responsible for the sculptured angels and stone vases with reliefs which decorate the cemetery.

180. The Renaissance château at Ždánice—This château was built in the second half of the sixteenth century. It has four tracts which enclose the courtyard with arcades. Obliquely built square towers stand at the corners of the château. In the course of the eighteenth century the château underwent several reconstructions. The town of Ždánice is the gate to the romantic hills of the Ždánice Forest.

I. The Brno panorama from Špilberk Castle—View from Brno Castle of the north-east part of the town. Rising above the buildings are the towers of the Churches of St. James and St. Thomas.

II. The northern part of Brno—In the distance, behind the multi-storeyed Continental Interhotel, can be seen the modern Lesná housing estate situated on the edge of forests.

III. The entrance facade of the Janáček Theatre—This theatre, the scene of opera and ballet performances, was built according to a project by O. Oplatek, V. Zavřel, I. Ruller and B. Písařík in 1960–1965.

IV. The courtyard of the New Town Hall—This early Baroque courtyard from 1659–1692 is decorated with a modern fountain with symbols of the twelve months by the sculptor Břetislav Benda.

V. The Parliamentary Hall in the New Town Hall—The ceiling of this Baroque interior was decorated with a fresco with an apotheosis of Moravia by the artist Daniel Gran in 1734.

VI. Frescos in the Hall of Land Registers—These wall paintings are the work of the outstanding Baroque artist Josef Jan Winterhalter and date from 1776–1777.

VII. Illuminated manuscript of Queen Eliška—A page from the book of psalms and antiphons of Queen Eliška Rejčka of Bohemia, dating from about 1316–1319.

VIII. The tombstone of Raduit de Souches—The bronze monument to the defender of Brno against the Swedes, situated in St. James's Church, was cast by the metal-founder Jan Zikmund Kerker of Brno in 1722.

IX. The Church of Our Lady in Old Brno—This outstanding Gothic church, built of fired bricks, was constructed from 1323 to the end of the fourteenth century. It was founded, together with a monastery, by Queen Eliška Rejčka.

X. A winter's day in Brno—The Cathedral of SS. Peter and Paul on Petrov Hill, the striking landmark of the Moravian capital, as seen from Špilberk Castle.

XI. The Church of St. Thomas and the former monastery—The church, which was Barocized in 1732–1752, is adjoined by the prelature of an Augustinian monastery which now houses the Museum of the Workers' Movement.

XII. The Brno exhibition ground at Pisárky—Part of the exhibition ground is always reserved for agricultural machines and equipment during the Brno International Engineering Trade Fair.

XIII. Brno in evening mood—Evening in Victory Street, one of the busiest streets in the inner part of the town and a lively shopping centre.

XIV. The Leoš Janáček Museum—This museum houses exhibits related to the great composer whose life and work are inseparably connected with Brno.

XV. The "Anthropos" Museum—To be seen in this museum are world-renowned anthropological findings of Moravian origin. The exposition is housed in a separate exhibition building near the Brno exhibition ground.

XVI. The courtyard of Bučovice Château—A Renaissance château building from 1567–1582. It has a typical Renaissance courtyard with arcades and several interiors with remarkable plaster-work and painted decorations.

XVII. Rosa coeli at Dolni Kounice—This township lies to the south-west of Brno. Its most outstanding architectural monument are the ruins of a Gothic church from the fourteenth century.

XVIII. The Church of St. George at Bořitov—This Romanesque, single-naved church originated at the beginning of the thirteenth century on a headland above the village of Bořitov. On the first-floor level its square tower is articulated by tripartite windows.

XIX. The little Romanesque church at Řeznovice—This outstanding architectural monument dates from about 1200. The Church of SS. Peter and Paul is of the central type on a square groundplan.

XX. The monastery and church at Rajhrad—This former Benedictine monastery and church originated nine centuries ago and played an important role in the cultural history of Moravia. Since the eighteenth century they have had a Baroque appearance.

XXI. The Baroque château at Slavkov (Austerlitz)—This château was built about 1700 by Domenico Martinelli and enlarged in the eighteenth century. The building houses a valuable gallery and the Napoleonic Museum.

XXII. The château library at Náměšť nad Oslavou—This château from 1565–1578 originated as the result of the reconstruction of a Gothic castle. Installed in its interiors is a large collection of gobelins the majority of which dates from the Baroque period. The château library houses several thousand volumes.

XXIII. The old castle at Boskovice—Ruins of a Gothic castle dating from the end of the fourteenth century. Best preserved are the parts of the building which underwent Renaissance reconstruction in 1547–1568.

XXIV. Vranov with the former pilgrim church—Vranov is situated to the north of Brno. The local landmark is an early Baroque church from 1622–1624 which was reconstructed in the second half of the seventeenth century by the architect Johann Bapt. Erna. The interior of the church houses valuable furnishings.

XXV. The Empire château at Lysice—Built in Renaissance style in the sixteenth century, this château was reconstructed in the Baroque at the beginning of the seventeenth century and later lent the Empire appearance it has today. Its rich furnishings date mainly from the nineteenth century.

XXVI. Hřebenáč Rock at Sloup—This huge, solitary rock of a height of about 19 metres stands at the entrance to the Sloup-Šošůvka Cave in the Moravian Karst.

XXVII. Veveří Castle near Brno—This large castle stands on a rocky headland above Brno dam lake. It was founded in the thirteenth century and later enlarged.

XXVIII. The late Baroque château at Rájec nad Svitavou—This château was built in 1763–1769 on the site of a château of earlier origin. It has a renowned picture gallery and valuable collections and is adjoined by a large park.

XXIX. The Napoleonic battlefield at Slavkov (Austerlitz)—The countryside below Pracký Hill with the Barrow of Peace was the scene of the bloody Battle of the Three Emperors on 2 December, 1805.

1. La partie sud de Brno – Cette partie de la métropole de la Moravie comprend, entre autres, l'église gothique de l'Assomption près du couvent de Staré Brno fondé en 1323 par la reine Eliška Rejčka. A l'arrière-plan, château fort Špilberk, monument culturel national s'élevant au sommet d'une colline de 232 mètres de haut. La citadelle fut fondée par le roi de Bohême Přemysl Otakar II.

2. La tour de l'église Saint-Jacques – La tour de cette église gothique au toit caractéristique domine la partie intérieure de la ville. A côté, on voit se dresser la flèche de l'ancienne église des Jésuites.

3. Brno vu à partir de l'église Saint-Michel – A gauche de l'église Saint-Michel surplombée de deux flèches, on remarque la tourelle du Nouvel hôtel de ville, à droite s'élève la tour du Vieil hôtel de ville, fondé vers le milieu du XIIIe siècle.

4. La Place du 25 février avec le dôme de Petrov – Cet ancien marché aux légumes, connu auparavant sous le nom de Place supérieure, s'appelle aujourd'hui Place du 25 février. A l'arrière-plan, le Musée morave au palais Dietrichštejn, et au-dessus de lui, l'église épiscopale consacrée à saint Pierre et saint Paul.

5. La Maison des comestibles fins sur la Place du 25 février à Brno – Au centre de l'ancien marché aux légumes, il y a aujourd'hui des stands et kiosques, tout comme par le passé. A gauche se dresse la tour du Vieil hôtel de ville avec son pourtour du haut duquel on jouit d'une superbe vue.

6. Le coin inférieur de la Place du 25 février – Immeuble de la Faculté de droit de l'Université J. E. Purkyně (œuvre de l'architecte Alois Dryák), et une partie de la Redoute classique abritant aujourd'hui l'opéra du Théâtre national de Brno.

7. La colonne de la Sainte-Trinité dans la partie supérieure de la Place du 25 février – Cet ancien marché aux légumes s'étend devant la façade de la maison Liedl. La colonne baroque avec son groupe reproduisant la Sainte Trinité a été confectionnée en 1728 par le sculpteur Anton Schweigel.

8. L'église épiscopale à Petrov – Au voisinage de l'église Saint-Pierre et Saint-Paul couronnant la butte Petrov se dressent l'évêché et l'édifice du consistoire avec sa chapelle.

9. L'autel et les vitraux de l'église épiscopale – L'aspect gothique du sanctuaire de l'église remonte à l'époque après 1320.

10. L'escalier conduisant à Petrov – L'église épiscopale est accessible à partir de la Place du 25 février, en passant par la rue Petrská. C'est à Petrov que se trouvait le plus ancien château fort de Brno.

11. Le portail du porche de l'église épiscopale – Cette basilique primitivement romane fut remaniée au XIIIe siècle en style gothique. Au XVIIIe siècle, l'église fut restaurée dans le style baroque, et au XIXe siècle elle a subi une vaste reconstruction dans l'esprit gothique. Le porche de cette église date de 1904.

12. La cour du Vieil hôtel de ville – Cet hôtel de ville de style premier gothique remonte à la première moitié du XIIIe siècle; dans les siècles qui suivirent, il fut agrandi à plusieurs reprises. La partie supérieure de la tour est conçue dans le style Renaissance. En 1972, les édifices de l'hôtel de ville furent rénovés.

13. Le portail du Vieil hôtel de ville – C'est Anton Pilgram qui est l'auteur de ce portail de style gothique tardif de l'époque vers 1510. La décoration figurative est surplombée de cinq pinaches.

14. Le dragon de Brno – Les symboles de la ville de Brno, à savoir la roue et le dragon, sont suspendus dans le passage du Vieil hôtel de ville. Le dragon est en réalité un crocodile dont l'archiduc Matthias fit cadeau à la ville en 1608. Selon une vieille légende populaire, le crocodile fut pris dans la rivière Svratka.

15. Les arcades et les loggias Renaissance du Vieil hôtel de ville – Les arcades ont pour auteur l'architecte italien Pietro Gabri, qui les construisit dans les années soixante-dix du XVIe siècle.

16. Un détail du portail du Vieil hôtel de ville – Ce portail, qui est lui aussi l'œuvre d'Anton Pilgram, reproduit entre autres les armoiries de la ville. Les armoiries d'origine plus récente portent le millésime 1660.

17. La tour du Vieil hôtel de ville – La tour illuminée vue à partir de la Place du 25 février; au premier plan, colonne baroque de la Sainte-Trinité.

18. La tour du Vieil hôtel de ville vue à partir de la porte de la Redoute – Au premier plan, partie inférieure de la Place du 25 février avec son parc de stationnement, et le débouché de la rue Radnická.

19. L'église Saint-Michel vue de haut – L'ancienne église des Dominicains sur la place de l'Amitié des nations vue à partir du pourtour de la tour du Vieil hôtel de ville; à l'arrière-plan, château fort Špilberk.

20. La cour du Musée morave – Le Musée morave est installé dans l'ancien palais des seigneurs Dietrichštejn. Sa partie Renaissance datant de l'époque autour de 1586 est l'œuvre de Pietro et d'Antonio Gabri. Au milieu de la cour se trouve la fontaine de Mercure, créée de 1693 à 1699 par Ignác Bendl.

21. L'une des expositions du Musée morave – Ces nombreux objets céramiques de l'époque préhistorique ont été trouvés à Brno et dans ses environs.

22. Les flèches de Petrov vues la nuit – L'église épiscopale Saint-Pierre et Saint-Paul a été conçue primitivement dans le style roman. Ses flèches élancées néo-gothiques furent bâties suivant le projet de l'architecte Augustin Kirstein.

23. Le Nouvel hôtel de ville de Brno – La façade de l'ancienne Maison des états vue à partir de l'église Saint-Michel. Au premier plan, statues baroques sur la terrasse de l'église, travaux des sculpteurs Josef Winterhalter le Vieux, Andreas Zonner et Johann Adam Nessmann des années 1736 et 1737.

24. Le portail Renaissance du Nouvel hôtel de ville – Ce portail de la fin du XVIe siècle provient de la maison no 12 qui se dresse sur la place de la Liberté. Il fut emmuré dans le passage assurant la communication entre les cours de l'hôtel de ville.

25. La fontaine dans la cour du Nouvel hôtel de ville – La décoration artistique de cette Fontaine des Douze mois, constituée par des figures allégoriques de Břetislav Benda, date de 1928. La fontaine ne fut installée dans la cour de l'hôtel de ville qu'en 1935.

26. Une salle du Nouvel hôtel de ville –Vue de la Salle des chevaliers utilisée par le Comité national municipal de Brno comme salle de mariage.

27. Un détail du tableau d'Antonín Procházka – Ce tableau d'un éminent peintre de Brno (1882–1945) reproduit les Joies de la vie à la campagne; il est installé dans la Salle des chevaliers du Nouvel hôtel de ville.

28. La fresque sur le plafond au-dessus de l'escalier du Nouvel hôtel de ville – Cette fresque de plafond de 1732 est l'œuvre du peintre Franz Eckstein. Sur son bord inférieur, on remarque la figure héraldique de la Moravie, à savoir l'aigle échiquetée.

29. Le cloître gothique du Nouvel hôtel de ville – Le cloître bordant la Cour du Paradis de l'ancien couvent dominicain remonte aux environs de 1370 (aile nord), respectivement aux années quatre-vingt-dix du XVe siècle (aile sud).

30. La fontaine sur la Place du 25 février – Cette fontaine appelée Parnasse fut construite de 1690 à 1695 par Johann Bernard Fischer d'Erlach et Adam Tobias Kracker. A l'arrière-plan, palais du théâtre Redoute.

31. L'église Saint-Michel – L'ancienne église gothique qui se dressait près du couvent dominicain fondé dans les années vingt du XIIIe siècle fut remplacée, de 1655 à 1679, par un nouvel édifice haut baroque bâti par Johann Bapt. Erna.

32. L'intérieur de l'église Saint-Michel – L'église conventuelle des Frères prêcheurs est une construction de style baroque pur de la seconde moitié du XVIIe siècle. La chaire richement ornée de figures variées a pour auteur Josef Winterhalter (1747).

33. La décoration de l'église Saint-Michel – Ce détail de la superbe statue de la Pietà remonte à la première décennie du XVe siècle. La statuette en pierre, de 78 cm de haut, se distingue par sa vieille polychromie.

34. Une feuille du psautier et antiphonaire de la reine de Bohême Eliška Rejčka (Elisabeth Richenza) – Lettre D, initiale sur le folio 188 avec Madone et enfant. Dans la partie inférieure gauche de l'initiale, la reine de Bohême Eliška Rejčka à genoux. Le Code remonte à 1318.

35. Le cabinet Funke à l'hôtel des seigneurs de Kunštát – L'hôtel des seigneurs de Kunštát fait partie de la Maison des arts de Brno. Le cabinet Jaromír Funke est réservé aux expositions des meilleurs photographes.

36. La cour de l'hôtel des seigneurs de Kunštát – Dans cette cour dont les arcades trahissent leur origine Renaissance (fin du XVIe siècle) se tiennent des concerts et des conférences. Le palais s'élève dans la rue des Dominicains, à proximité de l'église Saint-Michel.

37. La bibliothèque du couvent des Capucins à Brno – La salle date de l'époque vers 1770, la fresque de plafond est l'œuvre de Josef Stern. Près du couvent se dresse l'église de l'Invention de la Sainte Croix.

38. La Maison des grandes dames vue à partir de la place de la Liberté – La Maison des grandes dames, de style haut baroque, fut érigée de 1674 à 1679 par Johann Bapt. Erna et surmontée vers la fin du XVIIIe siècle du deuxième étage, qui abrite aujourd'hui la section ethnographique du Musée morave.

39. Un échantillon des collections du Musée ethnographique – Les collections ethnographiques installées dans la Maison des grandes dames, rue Gagarine, montrent le riche folklore de la Moravie et, en particulier, de la région de Brno.

40. La colonne de la peste sur la place de la Liberté – Cette colonne de la peste, de style haut baroque, date de 1680; elle est l'œuvre de plusieurs sculpteurs moraves et étrangers.

41. La maison Aux quatre pignoufs sur la place de la Liberté – La rue Běhounská vue de la place de la Liberté, à partir de la maison néo-Renaissance Klein bâtie en 1848 selon les projets de l'architecte Ludwig Förster.

42. La cour de l'hôtel des seigneurs de Lipá – Ce palais, érigé en 1589 pour le bourgeois Christoph Schwartz sur l'emplacement de l'ancienne maison gothique Au bœuf noir, se distingue par ses superbes arcades Renaissance aux colonnes toscanes.

43. La façade de l'hôtel des seigneurs de Lipá sur la place de la Liberté – La décoration ornementale en sgraffites, exécutée selon les cartons du professeur Emanuel Hrbek, est de 1938. La maison fut édifiée en 1589 par Antonio Gabri, la décoration des bow-windows est l'œuvre du sculpteur Giorgio Gialdi.

44. La décoration figurative de l'hôtel des seigneurs de Lipá – Le portail, qui a pour auteur Giorgio Gialdi, remonte à 1589. Au sommet du tympan l'artiste a placé des figures de femmes. L'aspect actuel du portail remonte à 1882.

45. L'intérieur de l'église de l'Assomption – Cette ancienne église jésuite de l'Assomption dans la rue Beethoven date de la limite du XVIe et du XVIIe siècle. Son intérieur a subi au XVIIIe siècle une vaste reconstruction baroque. Les bancs de chœur sont de style haut baroque. Le tableau ornant le maître-autel fut peint en 1735 par Franz Eckstein.

46. La statue du margrave Jan sur le portail du couvent des Augustins – Avec la statue du margrave Jodocus, cette œuvre sculpturale forme la décoration du portail du palais du prélat. Toutes les deux créations datent du début de la seconde moitié du XVIIIe siècle; l'auteur en est probablement le sculpteur Andreas Zonner. L'immeuble conventuel abrite aujourd'hui les collections du Musée du mouvement ouvrier.

47. Le vestibule du Musée du mouvement ouvrier – L'escalier avec sa balustrade en marne dans l'ancien couvent des Augustins date du milieu du XVIIIe siècle.

48. Le tableau de style gothique tardif reproduisant la Nativité – Détail du tableau de la Nativité peint dans les années quatre-vingt-dix du XVe siècle. Cette précieuse œuvre d'art d'origine morave fait partie des collections de la Galerie morave.

49. L'intérieur de l'église Saint-Thomas de Brno – Cette ancienne église gothique fondée près du couvent des Augustins fut détruite au cours du siège de la ville par des troupes suédoises, pendant la guerre de Trente ans. Lors des travaux de rénovation entreprises de 1665 à 1674 par Johann Bapt. Erna, l'église fut remaniée dans le style baroque; le sanctuaire fut reconstruit dans le même style par Moritz Grimm (1749–1752). Le tableau sur le maître-autel est l'œuvre d'Anton Maulbertsch (1764).

50. La place de la Liberté vue à partir de la colonne de la peste – A l'arrière-plan, sur la place de la Liberté, la maison néo-Renaissance Aux quatre pignoufs de 1848, avec ses quatre statues des Géants sur la façade et ses balcons aux balustrades coulées en métal.

51. La rue du 9 mai vue à partir de la place de la Liberté – Dans la rue du 9 mai se trouve l'église gothique Saint-Jacques avec son toit en forme d'aiguille. La place de la Liberté était autrefois le principal marché de Brno.

52. La nef principale et la chaire de l'église Saint-Jacques – L'église Saint-Jacques est de style gothique, son sanctuaire est conçu dans le style gothique tardif. La chaire est de 1525, ses reliefs baroques remontent à 1684.

53. Un relief de l'église Saint-Jacques – Ce bas-relief sculpté dans le calcaire et reproduisant le Crucifiement date de 1519, comme en témoigne le millésime bien visible sur la croix. Le relief faisait partie du Chemin de croix de l'église Saint-Jacques.

54. La place animée de l'Armée tchécoslovaque près de la Gare centrale – L'immeuble de l'ancienne maison d'assurance Riunioni adriatica di sicurta est de 1938–1939. Le projet de cet édifice à sept étages fut élaboré par l'architecte Karel Kotas.

55. La rue du 1er mai vue en direction du Palais des syndicats – Au premier plan, édifice des Transports urbains et hôtel international «Grand».

56. Le château fort Špilberk vu à partir du parc de château – Sur notre photo, la porte d'entrée de la citadelle, avec pont enjambant un profond fossé. La reconstruction baroque du château en forteresse impériale et les remaniements ultérieurs ont complètement effacé l'aspect gothique de Špilberk.

57. Le fossé d'enceinte de Špilberk – Le pilier en briques de l'époque de la reconstruction baroque de la forteresse supporte le pont qui se termine par la porte d'entrée du château.

58. La porte d'entrée du château fort Špilberk – L'entrée du châtea accuse le caractère des constructions gothiques similaires de la première moitié du XIIIe siècle. Les murs en pierre sont pourvus de sédiles, la voûte en berceau de style premier gothique est construite en briques cuites au four.

59. La cour du château fort avec sa fontaine – La fontaine date du XIIIe siècle. Le niveau de l'eau se trouve à une profondeur de 21 mètres, le fond est à environ 110 mètres au-dessous du terrain environnant.

60. Le panorama de Brno vu à partir de la tour du château fort Špilberk – La vue vers l'est montre une partie de la cité intérieure avec l'hôtel «International» et quelques entreprises industrielles de la ville.

61. Brno vu du haut de Špilberk – Au centre, on remarque la tourelle sur le toit du Nouvel hôtel de ville, l'église Saint-Michel avec ses deux flèches et le Vieil hôtel de ville, à droite la dominante de Petrov, à gauche l'hôtel «International» avec des entreprises industrielles à l'arrière-plan.

62. L'intérieur du château fort Špilberk – La salle originale du XIIIe siècle se distingue par ses voûtes de style premier gothique aux nervures cunéiformes et aux clefs de voûte agrémentées d'ornements floraux.

63. Les casemates du château fort Špilberk – Les espaces souterrains appelés casemates se sont rendus tristement célèbres par le passé en tant que prison où l'on détenait des patriotes italiens, polonais et hongrois.

64. Une partie des collections du Musée de la ville de Brno – Cette collection est réservée au célèbre baron François de Trenck, colonel des pandours gardé en détention perpétuelle dans la prison de Špilberk, où il mourut en 1749.

65. Les caves vinicoles dans le sous-sol du couvent de Staré Brno – Ce caveau portant l'enseigne «A la reine Eliška» a été nouvellement aménagé dans les espaces conventuels sous la place Mendel.

66. La bibliothèque du couvent de Staré Brno – Cette vieille bibliothèque conventuelle est garnie d'armoires baroques richement ornées. Le couvent des Cisterciennes appartenait sous Joseph II aux Augustins, qui durent évacuer le monastère qu'ils détenaient jusqu'alors près de l'église Saint-Thomas.

67. Vue à travers la nef de l'église Notre-Dame à Staré Brno – Cette église fondée par la reine Eliška Rejčka près du couvent cistercien fut achevée vers la fin du XIVe siècle dans le style gothique. L'aménagement intérieur datant de la première moitié du XVIIIe siècle est l'œuvre du sculpteur Andreas Schweigel et des peintres Josef Rotter et Ignaz Raab.

68. Le monument de Gregor Mendel, fondateur de la génétique mondiale – Cette statue en marbre blanc installée dans le petit jardin du couvent de Staré Brno où Mendel faisait ses expériences est l'œuvre du sculpteur Theodor Charlemont (1910).

69. L'intérieur du couvent de Staré Brno – Le couvent en question abrite les expositions consacrées à l'œuvre de Gregor Mendel. La salle d'exposition possède une jolie décoration en stuc conçue dans l'esprit du modern style.

70. L'église Saint-Thomas avec son couvent – Au premier plan, toit de la maison Besední dům sur la place Komenský (Comenius), avec une jolie décoration sculpturale des pignons. Au milieu, Musée du mouvement ouvrier, installé dans l'ancien bâtiment conventuel; à droite, théâtre Janáček.

71. Nouvelle édification dans la vieille cité – Le noyau historique de Brno vu à partir du parc d'exposition. A l'arrière-plan, l'église Saint-Michel, la tour de l'hôtel de ville et la butte Petrov avec son église épiscopale.

72. L'ange sur la façade de l'église des Frères mineurs – La décoration sculpturale du portail, œuvre de Johann Georg Schauberger et de Johann Schertz, date de 1724. Cette église consacrée à saints Jeans est appelée aussi Lorette de Brno.

73. La chapelle de Lorette à l'église Saints-Jeans – Cette chapelle fut bâtie de 1716 à 1720 selon le projet de Moritz Grimm. La statue gothique de la Madone, qui se dresse devant la façade, remonte à l'époque vers 1390. Cette sculpture en pierre sans polychromie a une hauteur de 160 cm.

74. L'orgue de l'église Saints-Jeans – Cet orgue installé à la tribune de l'église Saints-Jeans est l'œuvre d'Anton Riga, qui le construisit en 1732. Les fresques murales de Johann Georg Etgens sont de 1727.

75. La bibliothèque du couvent des Frères mineurs – Parmi les quelque dix mille volumes de cette bibliothèque conventuelle près de l'église Saints-Jeans, il y a des ouvrages littéraires extrêmement précieux.

76. La salle principale de la bibliothèque des Frères mineurs – Toute la décoration de la salle et des armoires est conçue dans le style baroque. Cette bibliothèque d'une haute valeur historique est administrée par la direction de la Bibliothèque nationale de Brno.

77. La Madone avec enfant, dite «d'Olomouc» – Cette œuvre plastique de style gothique tardif date de l'époque autour de 1500. Elle est sculptée en bois polychrome. L'œuvre fait partie des collections de la Galerie morave de Brno.

78. Le manoir rococo de la famille Mitrovský – Ce manoir appelé Arène fut érigé vers la fin du XVIIIe siècle dans le style Louis XVI. En 1805 y séjournait Napoléon Bonaparte avant la bataille des trois empereurs près de Slavkov (Austerlitz).

79. La colonne de Zderad du XVe siècle au bord de la Svitava – Cette charmante colonne gothique qui se dresse dans la rue Olomoucká délimitait autrefois le droit municipal. Sa décoration sculpturale primitive fut enlevée il y a déjà longtemps de cela. Cette colonne s'attache à la légende sur la mort du seigneur Zderad de Švabenice, chancelier du roi de Bohême Vratislav II.

80. Le groupe sculpté figurant l'Hospitalité – Cette œuvre plastique créée en 1962 par la femme sculpteur Sylva Lacinová – Jílková est installée à l'hôtel «International», rue Veselá.

81. L'intérieur de la Galerie morave de Brno – L'exposition des arts et métiers au musée de la rue Husova. Les collections de la Galerie morave renferment de nombreux objets d'une haute valeur historique. L'édifice de la galerie fut construit dans les années quatre-vingt du XIXe siècle selon les projets de Johann Schön, qui s'inspirait de la Renaissance florentine.

82. Le monument du maréchal Malinovski devant la Maison des arts – Cette sculpture ornant la place du maréchal Malinovski est l'œuvre de l'artiste national Vincenc Makovský. En 1945, l'armée de Malinovski libéra la ville de l'occupation nazie.

83. La porte Měnínská brána au fond de la rue Orlí – La seule parmi les portes municipales de Brno qui se soit conservée. La première mention en remonte à 1293. En 1839, on a démoli tout un étage, la tour et toute la décoration; depuis lors, la porte ne sert que de passage.

84. Les parcs sous les remparts de Špilberk – Ces parcs entourant le château fort sont sillonnés par un dense réseau de sentiers sablonneux. A proximité s'élève l'église épiscopale de Petrov.

85. La décoration sculpturale des parcs Denis – Ces parcs se trouvent à Františkov, au voisinage de Petrov, au-dessus de la rue Husova, au centre de la ville.

86. Le bâtiment du théâtre Mahen – Le projet de cette construction était l'œuvre des architectes viennois Ferdinand Fellner et Hermann Hellmer. La décoration sculpturale du théâtre est de Theodor Friedl.

87. La façade du théâtre Mahen – L'édification du théâtre fut inaugurée le 18 juillet 1881 et terminée le 31 octobre 1882. Aujourd'hui, ce théâtre donne principalement des pièces dramatiques.

88. La façade du théâtre Mahen sous l'éclairage artificiel – L'édifice en question domine la place du maréchal Malinovski. En face du théâtre se dresse le Palais des syndicats.

89. L'escalier du théâtre Mahen – Ce bâtiment était le premier théâtre de l'Europe centrale éclairé par des ampoules d'Edison.

90. Le palais de justice dans la rue Divadelní – Cette construction, appelée aussi Palais de justice, fut bâtie en 1906 sur les plans de l'architecte Alexander Wilemans par František Pavlů et Josef Nebehosteny. A l'arrière-plan, théâtre Janáček.

91. L'immeuble du Comité national régional – Ce bâtiment néo-Renaissance dans la rue Žerotínova fut édifié en 1905 selon le projet de l'architecte Utíkal. Il abrite en outre les Archives nationales.

92. La salle d'exposition du Musée technique – Le musée en question est installé dans l'ancien couvent des Frères mineurs, rue Orlí; le réfectoire de ce couvent est agrémenté de stucs baroques. Les objets que l'on y présente montrent l'évolution technique de la ville.

93. La décoration de la façade de l'Académie Janáček des arts musicaux – Le bâtiment de l'Académie Janáček se trouve sur la place Komenský (Comenius). Les cariatides du portail, de l'époque vers 1860, ont pour auteur Josef Břenek.

94. L'édifice du théâtre Janáček – Le bâtiment avoisine les Parcs de la libération, sa façade donne sur la place de l'Armée rouge. Les balcons au-dessus des entrées sont agrémentés d'une balustrade en métal battu, œuvre d'Eva Zoubková – Kmentová et d'Olbram Zoubek. Sur l'emplacement en plein air devant la façade, on remarque une jolie fontaine.

95. Le foyer du théâtre Janáček – L'édifice de ce théâtre date des années soixante de notre siècle. Ce bâtiment de théâtre, le plus moderne de toute la Tchécoslovaquie, a une capacité de 1383 spectateurs.

96. La Maison des textiles «Centrum» – Cette ancienne Maison des chaussures de la période d'entre-deux-guerres s'élève à la limite des rues Gagarine et Jánská. Son projet a été élaboré par l'architecte F. L. Gahura.

97. La rue de la Victoire à Brno – Cette artère commerciale, qui compte parmi les rues les plus animées de la cité intérieure, relie la zone autour de la Gare principale à la place de la Liberté.

98. Les collèges Kounic – Dans ces collèges universitaires de la rue des Martyrs, on détenait et exécutait sous l'occupation nazie les patriotes tchécoslovaques.

99. Le monument de la libération sur la place de l'Armée rouge – La statue en bronze du soldat soviétique est l'œuvre de l'artiste national Vincenc Makovský. Le projet de l'aménagement du piédestal et de l'emplacement environnant est l'œuvre de l'architecte Bohuslav Fuchs.

100. La Maison des pionniers et de la jeunesse aux parcs de Lužánky – L'immeuble fut bâti en 1846 sur les projets de Ludwig Förster, et orné de travaux du sculpteur Johann Meixner. Le réservoir d'eau avec sa décoration figurative est l'œuvre du sculpteur Franz Melnitzký.

101. L'hôpital pour enfants près de la Faculté de médecine – L'hôpital fut bâti de 1949 à 1952 dans la rue Černopolní suivant le projet du professeur docteur ingénieur Bedřich Rozehnal de Brno.

102. La villa «Tugendhat» dans la rue Černopolní – Cette œuvre du célèbre architecte Ludwig Mies van der Rohe (1886–1969), bâtie en 1930, éveillait l'attention des spécialistes du monde entier.

103. Le four crématoire dans la rue Jihlavská – Le projet de l'architecte Arnošt Wiesner fut réalisé en 1930 à la limite occidentale du Cimetière central de Brno.

104. L'hôtel «International» à onze étages – Cet édifice imposant fut construit en 1962 sur les projets d'un groupe d'architectes dans la rue Husova au pied de la butte de Špilberk.

105. L'espace d'entrée de l'hôtel «International» – La paroi en verre est de Stanislav Libenský. Dans l'atrium, fontaine figurant la Femme assise, œuvre du sculpteur Konrád Babraj.

106. L'hôtel international «Continental» dans la rue Lénine – L'établissement fut édifié de 1961 à 1964 d'après les plans des architectes Zdeněk Řihák et Alois Semela de l'entreprise Potravinoprojekt Brno.

107. La cité Lesná pour 20500 habitants – Ce nouveau quartier à la limite nord de la ville couvre une superficie de 104 hectares. Il s'étend sur les pentes descendant vers le sud. Le projet de cette cité est l'œuvre de Viktor Rudiš et de František Zounek; il a reçu en 1967 le Prix d'Etat Klement Gottwald.

108. La cité à Žabovřesky – Cette cité fut édifiée dans la partie nord-ouest de Brno. Auteur du projet: l'architecte Milan Steinhauser.

109. L'institut pour la formation postscolaire du personnel sanitaire – Cet établissement fut construit en 1969 dans la rue Vinařská suivant le projet original de Vladimír Selzer. Les sculptures en bois sont de Zdeněk Macháček.

110. Vue d'ensemble de la grande cité Lesná – Cette cité s'étendant à la lisière des forêts est en voie d'achèvement et d'élargissement.

111. Le présent et le passé – Les parcs de la Libération situés au centre de la ville sont connus pour leur décoration sculpturale moderne. A l'arrière-plan, corps de bâtiment arrière du Musée du mouvement ouvrier (ancien couvent des Augustins), et église Saint-Thomas.

112. La résidence épiscopale à Petrov – Quelques bâtiments de la résidence avec la chapelle domestique vus à partir des parcs rénovés de Františkov.

113. L'église Saint-Pierre et Saint-Paul sous le linceul de neige – Le corps de bâtiment arrière de Petrov vu à partir des parcs s'étendant au pied du château fort Špilberk.

114. Špilberk enneigé – A l'entrée du château fort se trouve un fossé enjambé d'un pont.

115. Le monument des carbonari italiens emprisonnés à Špilberk – Parmi les prisonniers italiens détenus à Špilberk, il y avait entre autres le poète Silvio Pellico (1789–1854), qui publia en 1833 sur ce thème le célèbre livre intitulé «Le mie prigioni».

116. L'église conventuelle de l'Assomption à Staré Brno – Cette remarquable construction gothique en briques fut fondée, de même que le couvent, par la reine de Bohême Eliška Rejčka, et achevée dans le courant du XIVe siècle.

117. L'église Saint-Jacques – Cette église gothique, vue de la terrasse de l'hôtel «International» par-dessus la rue Veselá, fut fondée dans la seconde moitié du XIVe siècle et remaniée au début du XVIe siècle par Anton Pilgram dans le style gothique tardif. La coupole de la tour, de style Renaissance, date de 1592.

118. La rue de la Victoire vue la nuit – Cet éclairage de l'une des principales artères de la cité intérieure n'est utilisé qu'à des occasions particulièrement solennelles.

119. La ville nocturne en hiver – A droite, l'église néo-gothique protestante de J. A. Komenský (Comenius), bâtie en 1862 sur les projets de Heinrich Ferstel; à gauche, l'hôtel international «Continental», édifice moderne à nombreux étages de 1962.

120. Le groupe sculpté «L'âge atomique» devant le parc d'exposition – Cette œuvre de l'artiste national Vincenc Makovský est installée à l'entrée de l'enceinte d'exposition. Au voisinage se dresse l'immeuble administratif des Foires internationales de Brno, dont le projet est l'œuvre des architectes Miroslav Spurný et Antonín Ševčík (1959 à 1960).

121. Le parc d'exposition avec l'espace d'entrée – A gauche s'élève le pavillon «A», érigé en 1928 suivant le projet de Josef Kalous et de Jaroslav Valenta. A l'arrière-plan, la coupole du pavillon «Z».

122. Les emplacements en plein air sont noyés dans une verdure exubérante – A droite une partie du pavillon «A», à gauche bâtiment administratif des Foires internationales de Brno. A l'arrière-plan, la flèche de l'église conventuelle baroque consacrée à saint Léopold.

123. L'intérieur du pavilon «A» – Le pavillon abrite l'exposition des constructions mécaniques de l'Union soviétique, le plus grand parmi les exposants étrangers à la Foire internationale de Brno.

124. Le bâtiment administratif des Foires internationales de Brno vu à partir du parc d'exposition – Le projet du bâtiment administratif, dont la construction fut achevée en 1960, est l'œuvre de Miroslav Spurný et d'Antonín Ševčík.

125. Le pavillon «Z» au parc d'exposition de Brno – Le projet de ce pavillon imposant est l'œuvre commune des architectes Zdeněk Alexa, Zdeněk Denk, Ferdinand Lederer, Zdeněk Pospíšil et Milan Steinhauser. La coupole du pavillon construit de 1958 à 1959 a près de 20 m de haut et un diamètre de 93,5 m.

126. L'exposition de l'entreprise Omnipol à la Foire de Brno – A la Foire internationale des constructions mécaniques, qui se tient chaque année au mois de septembre, on présente des produits mécaniques des plus divers coins du globe.

127. L'exposition soviétique au pavillon «H» – L'Union soviétique figure parmi les plus grands exposants à la Foire internationale de Brno; les produits qu'elle y présente éveillent une attention générale.

128. Le pavillon géant «Z» domine tout le parc d'exposition – A l'arrière-plan, sur la rive opposée de la Svratka, s'élèvent des pentes boisées au sommet desquelles se trouve le restaurant «Myslivna» d'où une jolie vue s'ouvre sur toute la métropole de la Moravie.

129. Les emplacements en plein air avec panneaux-réclame – Sous l'éclairage artificiel, les surfaces d'exposition en plein air produisent un effet quasi magique.

130. Le parc d'exposition vu la nuit – La situation géographique avantageuse du parc d'exposition au bord de la Svratka en fait un des plus beaux emplacements d'exposition de toute l'Europe.

131. Le pavillon d'exposition «A» vu la nuit – La verdure du parc d'exposition forme avec la décoration sculpturale et les lignes architectoniques élégantes des pavillons un ensemble parfaitement harmonieux.

132. La salle Viktor Kaplan au Musée technique de Brno – L'ingénieur Viktor Kaplan (1876–1934), inventeur de la turbine qui porte son nom, exerçait de 1903 à 1931 son activité à Brno en qualité de professeur de l'Ecole locale des Hautes études techniques.

133. La production d'installations chimiques aux Ateliers de constructions mécaniques de Královo Pole – La fabrique originale dont s'était développée l'usine actuelle fut fondée en 1890 par Philip Porges et August Lederer.

134. La station d'essai des turbines à gaz aux I^ers^ Ateliers de constructions mécaniques de Brno – Les Ateliers furent fondés déjà en 1814. Aujourd'hui, on y fabrique entre autres des centrales thermiques complètes, des turbines à combustion et à expansion, des chaudières à vapeurs, des générateurs de vapeur pour centrales électriques atomiques.

135. Vue des quartiers industriels de Brno – Derrière les statues ornant le bâtiment de la Gare centrale dans la place de l'Armée tchécoslovaque se dresse tout un groupement d'entreprises industrielles.

136. Les zèbres du Jardin zoologique de Brno – Le zoo à Brno-Bystrc est situé dans un milieu naturel idéal à Mniší hora, non loin du barrage-réservoir de Brno.

137. Le barrage-réservoir de Brno – Le barrage-réservoir de Brno est un lieu de récréation favori des habitants de la capitale morave, ainsi qu'un important centre de sports d'hiver et de villégiature.

138. La fresque de plafond à l'église de Vranov – L'église de pèlerinage de Vranov, de style haut baroque, fut construite de 1622 à 1624 et remaniée dans la seconde moitié du XVIIe siècle; elle est connue pour sa superbe fresque de plafond exécutée par Johann Georg Etgens. Vranov près de Brno est un lieu d'excursion très populaire grâce à sa situation au sein des forêts.

139. L'église de pèlerinage et le château de Křtiny – L'église de pèlerinage de la Vierge-Marie, construction très précieuse au point de vue architectonique, fut bâtie de 1728 à 1750 sur les projets de Giovanni Santini. Le château local date du XIXe siècle. La localité de Křtiny est située aux abords du Karst morave.

140. La chaire et l'autel de l'église de Křtiny – L'église de pèlerinage de la Vierge-Marie fut érigée vers le milieu du XVIIIe siècle selon les plans de Giovanni Santini. Cette construction représente l'expression la plus pure du baroque dynamique en Moravie.

141. Un détail de l'autel de Zwettel à l'église d'Adamov – Au-dessus de l'autel latéral de l'église néo-gothique dans la ville industrielle d'Adamov, on remarque une superbe sculpture gothique en bois des années 1516–1525, reproduisant l'Assomption. L'œuvre a pour auteur le sculpteur Andreas Morgenstern de České Budějovice. L'autel provient du couvent de Zwettel en Autriche.

142. Le centre de villégiature à Jedovnice près de Brno – Le vaste étang et le chemin forestier allant à Račice sont très recherchés des excursionnistes de Brno.

143. Le paysage des environs du gouffre Macocha dans le Karst morave – Les célèbres terrains karstiques moraves s'étendent à partir des abords nord de Brno jusqu'à Blansko et Sloup.

144. Le paysage des environs d'Ostrov près de Macocha – Ce territoire faisant partie du Karst morave se distingue par une multitude de formations rocheuses calcaires d'un aspect très romantique.

145. La stalagmite «Maître Jan Hus sur le bûcher» dans les grottes de Punkva – Les eaux de la petite rivière Punkva ont creusé dans le massif des calcaires devoniens du Karst morave d'innombrables espaces souterrains connus sous l'appellation de Grottes de Punkva.

146. La décoration calcaire des «dômes» souterrains des Grottes de Punkva – Les stalagmites, stalactites et piliers revêtent les formes les plus bizarres et les aspects les plus fantastiques.

147. La grotte Kateřinská jeskyně – Cette grotte se distingue par une décoration calcaire extrêmement riche; c'est ici que se trouve le «Dôme principal», le plus vaste des espaces souterrains du Karst morave. Il a 20 m de haut sur 97 m de long et 44 m de large. La grotte Kateřinská jeskyně était habitée déjà à l'époque de l'homme paléolithique.

148. La chute d'eau Eliščin vodopád dans les grottes de Sloup et de Šošůvka – Le système des espaces souterrains se trouve dans la vallée de Sloup, aux abords sud de la bourgade du même nom. La grotte Eliščina jeskyně est remarquable pour ses nombreuses stalactites et stalagmites de formes variées.

149. La grotte Balcarka dans le Karst morave – Cette grotte faisant partie du système des espaces souterrains du Karst morave se trouve près de la commune d'Ostrov, dans un promontoire rocheux appelé Suchý Žleb. Quelques espaces et couloirs de cette grotte possèdent une riche décoration calcaire.

150. La partie d'entrée du château fort de Boskovice – Le château fort gothique de Boskovice fut fondé avant 1398 et agrandi dans le courant du XVe siècle. Le corps de bâtiment à l'entrée du château porte des éléments Renaissance provenant de la reconstruction. Le système de fortifications fut bâti de 1547 à 1568. Délaissée à partir de 1733, la forteresse commença à se délabrer peu à peu.

151. Le Salon de musique au château de Boskovice – Le château Empire de Boskovice fut bâti de 1819 à 1826 sur l'emplacement d'un ancien couvent dominicain. Les pièces du château sont garnies de mobiliers de l'époque.

152. Le château Renaissance de Kunštát – Cette construction Renaissance de la seconde moitié du 16e siècle, située au nord de Brno dans la localité de Kunštát, se dresse sur l'emplacement d'un ancien château fort gothique détenu jusqu'en 1464 par le roi de Bohême Georges de Poděbrady.

153. Le château romantique de Letovice – Autrefois, il y avait à cet endroit un château fort gothique, transformé vers 1568 en château Renaissance, et au XVIIIe siècle en château baroque. La dernière reconstruction fut effectuée dans l'esprit néo-gothique au siècle passé.

154. Le château de Lysice – Le château de Lysice peut s'enorgueillir d'une histoire très intéressante: l'aspect Renaissance que le château présentait de 1584 à 1592 céda la place, dans les années trente du XVIIIe siècle, à l'aspect baroque que lui imprima probablement l'architecte Moritz Grimm de Brno. Les réfections ultérieures furent exécutées dans le style Empire; les dernières retouches datent de l'époque des styles historisants. Le château est un joli exemple d'une résidence seigneuriale du XIXe siècle.

155. La bibliothèque du château de Lysice – Par l'époque de sa naissance et son contenu, la bibliothèque de Lysice remonte au XIXe siècle. L'intérieur de la bibliothèque est conçu lui aussi dans l'esprit romantique.

156. La galerie du château de Rájec nad Svitavou – Au château de Rájec nad Svitavou, on expose plus de 180 tableaux et œuvres plastiques, dès le début du XVIe siècle jusqu'aux années soixante-dix du XIXe siècle. Sur notre photo, huile sur toile figurant «L'allégorie de la Géographie», œuvre d'un artiste inconnu (probablement nord-italien) du début du XVIIe siècle.

157. La Salle des ancêtres du château de Rájec nad Svitavou – L'un des intérieurs d'apparat de ce château construit de 1763 à 1769 est la Salle des ancêtres, ornée de portraits des membres de la famille des anciens propriétaires du domaine. La plupart des tableaux remontent à l'époque du baroque. Les tableaux sont posés dans le revêtement en bois des murs.

158. Le château Renaissance de Černá Hora – De l'ancien château fort gothique qui se dressait à cet endroit dès le XIIIe siècle, il ne subsiste plus que quelques rares vestiges. Le château et le faubourg furent édifiés vers 1560 dans le style Renaissance. Dans le premier tiers du XVIIIe siècle le château fut la proie des flammes; de 1859 à 1861, l'architecte danois Théophile Edouard Hansen lui donna son aspect néo-Renaissance actuel.

159. L'église du couvent cistercien à Tišnov-Předklášteří – Le monastère appelé «Porta coeli» (Porte des cieux) fut fondé simultanément avec l'église dans les années trente du XIIIe siècle par la reine de Bohême Constance, veuve du roi Přemysl Otakar Ier. La basilique de style premier gothique à trois nefs se range parmi les plus remarquables monuments d'architecture de l'art médiéval.

160. Un détail du portail de l'église du couvent «Porta coeli» – Cette partie d'une figure d'apôtre ornant le côté gauche de l'embrasure de portail de l'église de l'Assomption date de l'époque vers 1240.

161. Le portail de l'église conventuelle de Předklášteří – Ce portail dans la façade ouest de l'église conventuelle de l'Assomption date de l'époque vers 1240; c'est un souvenir unique en Europe centrale, tant par la richesse de ses formes que par l'emploi des figures dans les embrasures. Dans le tympan devant le Jésus assis sur le trône, on remarque deux donateurs agenouillés – la reine Constance et le margrave Přemysl. Dans l'embrasure devant les colonnettes on peut voir des figures d'apôtres, du côté du portail se tiennent des lions allongés.

162. Le château gothique Pernštejn – Ce plus important et plus robuste des châteaux forts moraves remonte à la seconde moitié du XIIIe siècle. Il garde jusqu'à nos jours l'aspect qu'il avait reçu lors des vastes travaux de reconstruction et d'extension, effectués au XVe et au XVIe siècle dans le style gothique tardif. Le château fort se transforma ainsi peu à peu en château fortifié. La façade du palais est richement agrémentée de consoles, pourtours, balcons fermés et fenêtres.

163. La salle principale du château fort Pernštejn – La construction garde son aspect original de l'époque à la limite du gothique tardif et de la Renaissance. Ses chambres, couloirs, escaliers et autres expaces intérieurs évoquent, eux aussi, l'atmosphère typique des châteaux forts moyenâgeux. Pernštejn peut s'enorgueillir d'un inventaire de haute valeur, de jolies peintures murales, d'une multitude de tableaux, de statues et de reliefs.

164. Le château Renaissance de Náměšť nad Oslavou – Ce château bâti de 1565 à 1578 se dresse sur l'emplacement d'un vieux château fort gothique du XIIIe siècle, érigé au sommet d'une haute colline rocheuse qui s'élève sur la rive gauche de l'Oslava. La cour est bordée de deux côtés d'arcades Renaissance. La statue de Neptune qui orne la fontaine de pierre dans la cour est attribuée à Giorgio Gialdi, sculpteur ayant travaillé à Brno vers la fin du XVIe siècle.

165. Une des tapisseries du château de Náměšť nad Oslavou – Cette tapisserie, l'une des nombreuses faisant partie de la collection de tapis muraux installée dans les chambres du château, remonte aux années quatre-vingt du XVIe siècle; elle fut confectionnée probablement à Bruxelles, et figure Scipion l'Africain refusant la couronne que lui offraient les Espagnols.

166. Le château Renaissance de Rosice – La ville de Rosice située à l'ouest de Brno, au centre d'un bassin houiller, est d'origine médiévale. A l'endroit d'un ancien fort, on construisit de 1570 à 1597 un château Renaissance à deux étages. Les côtés nord et ouest de la cour sont bordés d'arcades ouvertes. Les arcs des arcades sont supportés au rez-de-chaussée par des colonnes toscanes, plus haut par des colonnes ioniques et corinthiennes.

167. Le Musée de la bible de Kralice – La commune de Kralice d'origine médiévale avait joué un rôle important dans l'histoire culturelle tchèque. C'est dans l'atelier secret des Frères tchèques de Kralice que fut imprimée la bible de Kralice en six volumes, œuvre d'un groupe de traducteurs. L'importance de cet ouvrage pour tout le peuple tchèque était énorme.

168. Le château de Židlochovice – Cet ancien château Renaissance fut remanié en style baroque dans les années vingt du XVIIIe siècle. Son aspect actuel est le fruit des reconstructions effectuées de 1844 à 1845 et en 1869. Les intérieurs du château de Židlochovice sont le lieu de rencontre des chasseurs sportifs étrangers, qui viennent chasser dans la célèbre faisanderie s'étendant à proximité de la ville.

169. La bibliothèque conventuelle à Rajhrad – Cette bibliothèque est installée dans l'ancien couvent bénédictin remanié de 1722 à 1739 dans le style baroque; elle contient quelque soixante mille volumes, ainsi que nombre d'incunables d'une valeur inestimable. Les peintures sur le plafond de la bibliothèque sont l'œuvre de Johann Georg Etgens et datent de l'époque autour de 1740.

170. La place principale à Ivančice – La ville d'Ivančice d'origine médiévale est citée pour la première fois en 1221. Elle s'étend au confluent de trois rivières, au sud-est de Brno. Sa principale dominante est constituée par la tour prismatique de la basilique gothique, remaniée à plusieurs reprises dans le courant des âges. Au XVIe siècle se trouvait à Ivančice une imprimerie des Freres tchèques. Ivančice est le pays natal d'Alfons Mucha, peintre tchèque de l'époque du modern style (1860–1939).

171. Un des tableaux d'Alfons Mucha à Krumlov – Ce tableau reproduisant «L'impression de la bible de Kralice à Ivančice en 1578» fait partie du cycle «L'épopée slave» installé au château Renaissance de Moravský Krumlov. Alfons Mucha avait peint cette œuvre vers le milieu des années vingt du XXe siècle. Dimensions du tableau: 610 × 810 cm.

172. Les ruines de l'église de Dolní Kounice – Cette église du XIVe siècle était appelée «Rosa coeli», d'après le couvent bâti de 1181 à 1183 et aboli en 1526. Dans la façade, on remarque un portail plastique décoré avec tympan agrémenté d'un relief de Jésus-Christ.

173. La nef de l'église de Velká Bíteš – La double nef gothique remonte au XVe, le presbytère au XIIIe siècle. L'aménagement intérieur est en majeure partie baroque. Cette église consacrée à saint Jean-Baptiste faisait partie des fortifications urbaines. Le système des fortifications de l'église, qui s'est conservé à l'état quasi complet, y compris les bastions, date du XVe siècle.

174. La fontaine dans la cour du château de Bučovice – Cette fontaine, qui est une création florentine maniériste tardive de 1637, représente un bacchant tenant une outre de vin. Au pied du bacchant, quatre fées de la mer et quelques monstres fantastiques. Le projet du château est l'œuvre de Pietro Ferrabosco, la construction fut bâtie de 1567 à 1582. La cour fermée est bordée de trois côtés de jolies arcades.

175. La Salle impériale du château de Bučovice – Le rez-de-chaussée de l'aile ouest du château abrite quelques pièces d'habitation richement ornées de décorations plastiques de l'époque vers 1590. Ces décorations sont l'œuvre d'artistes anonymes. Remarquez en particulier la décoration de la Salle impériale, dont les stucs plastiques peints reproduisent divers thèmes, tant mythologiques qu'actuels.

176. La Salle des ancêtres du château de Slavkov u Brna (Austerlitz) – L'aspect actuel de la salle remonte à 1772, où le château se trouvait en propriété du seigneur Václav Antonín Kounic, chancelier d'Etat et de la cour de l'impératrice Marie-Thérèse. Les tableaux reproduisent les portraits des grands-parents, des parents et de l'épouse de Kounic. La fresque de plafond fut exécutée en 1701 par Andrea Zanzani, le stucage a pour auteur Santino Bussi.

177. La salle principale du château de Slavkov – Cette salle qui s'élève jusqu'à l'étage supérieur se termine par une coupole. Le projet du château fut élaboré par Domenico Martinelli, qui en dirigea l'édification jusqu'en 1705. Le château ne fut achevé que vers le milieu du XVIIIe siècle, et ce, d'après un plan modifié. Les peintures illusives ornant la salle principale et datant de 1767 ont pour auteur Josef Pichler.

178. Le Monument de la paix près de Slavkov (Austerlitz) – Le Musée commémoratif de la «Bataille des trois empereurs» livrée le 2 décembre 1805 près du village de Prace fut érigé de 1910 à 1911 sur les projets de J. Fanta. Les statues sont l'œuvre de Čeněk Vosmík. Dans la crypte de 26 m de haut ont été déposés des restes de soldats tombés dans cette célèbre bataille.

179. Le cimetière baroque à Střílky – Ce cimetière d'une conception architectonique unie date de 1730 à 1743; il est sans rival dans toute la Tchécoslovaquie. Son plan carré est entouré d'une haute muraille d'enceinte. L'auteur en est probablement Gottfried Fritsch, qui avait créé en outre les statues d'anges, les vases et les reliefs en pierre ornant ce lieu du repos éternel.

180. Le château Renaissance de Ždánice – Ce château construit dans la seconde moitié du XVIe siècle consiste en quatre ailes fermant la cour à arcades. Aux coins de l'édifice se dressent des tours prismatiques érigées en biais. Le château fut remanié à plusieurs reprises dans le courant du XVIIIe siècle. La ville de Ždánice est la porte d'entrée du massif romantique Ždánický les.

I. Le panorama de Brno vu à partir de Špilberk – La partie nord-est de Brno vue à partir du château fort Špilberk. Les flèches des églises Saint-Jacques et Saint-Thomas dominent la ville.

II. La partie nord de Brno – A l'arrière-plan, derrière l'hôtel international «Continental», cité moderne Lesná noyée dans la verdure des forêts.

III. La façade d'entrée du théâtre Janáček – Cette scène d'opéra et de ballet fut construite de 1960 à 1965 sur les projets d'O. Oplatka, V. Zavřel, I. Ruller et B. Písařík.

IV. La cour du Nouvel hôtel de ville – La cour de cette construction haut baroque bâtie de 1659 à 1692 est ornée d'une fontaine moderne figurant les Douze mois, œuvre du sculpteur Břetislav Benda.

V. La salle de conférences du Nouvel hôtel de ville – Le plafond de cet espace baroque est agrémenté d'une fresque de Daniel Gran, peinte en 1734 et faisant l'apothéose de la Moravie.

VI. La fresque dans la salle des Registres provinciaux – Cette peinture murale est l'œuvre de l'éminent peintre baroque Josef Johann Winterhalter, qui l'avait créée en 1776–1777.

VII. Le manuscrit avec enluminures de la reine Eliška – Cette feuille du psautier et antiphonaire de la reine de Bohême Eliška Rejčka date des années 1316–1319.

VIII. Le tombeau de Raduit de Souches – Ce monument en bronze du défenseur de Brno contre les Suédois se trouve à l'église Saint-Jacques. Il fut coulé en 1722 par le fondeur Jan Zikmund Kerker de Brno.

IX. L'église Notre-Dame à Staré Brno – Cette importante construction religieuse gothique fut bâtie de 1323 jusqu'à la fin du XIVe siècle. Matériau utilisé: briques cuites au four. L'église fut fondée par la reine Eliška Rejčka à la même époque que le couvent.

X. Une journée glaciale à Brno – L'église Saint-Pierre et Saint-Paul à Petrov, dominante expressive de la capitale de la Moravie, vue à partir du château fort Špilberk.

XI. L'église Saint-Thomas avec son ancien couvent – Cette église remaniée de 1732 à 1752 dans le style baroque est attenante au palais du prélat du couvent des Augustins lequel abrite aujourd'hui le Musée du mouvement ouvrier.

XII. Le parc d'exposition à Brno-Pisárky – A la Foire internationale de Brno, une partie de la surface d'exposition est réservée régulièrement aux machines et installations agricoles.

XIII. Brno à la tombée du soir – Le soir dans la rue de la Victoire, l'une des plus importantes voies de communication et artères commerciales de Brno.

XIV. Le musée Leoš Janáček – Ce musée renferme de nombreux souvenirs de ce grand compositeur, dont la vie et la création s'attachent étroitement à la capitale de la Moravie.

XV. Le musée «Anthropos» – Cette installation comprenant diverses découvertes anthropologiques d'origine morave est aménagée dans un bâtiment d'exposition indépendant à Brno-Pisárky, non loin du parc d'exposition.

XVI. La cour du château de Bučovice – Cette construction Renaissance bâtie de 1567 à 1582 se distingue par sa cour à arcades Renaissance et ses nombreux intérieurs richement ornés de stucs et de peintures.

XVII. L'église «Rosa coeli» à Dolní Kounice – La bourgade de Dolní Kounice se trouve au sud-ouest de Brno. Son monument d'architecture de loin le plus intéressant sont les ruines d'une vieille église gothique du XIVe siècle.

XVIII. L'église Saint-Georges de Bořitov – Cette église romane à nef unique, consacrée à saint Georges, fut érigée au début du XIIIe siècle sur un éperon rocheux qui s'élève au-dessus de la localité. La tour prismatique est percée, au niveau de l'étage, de petites fenêtres tripartites jumelées.

XIX. La petite église romane à Řeznovice – Cette précieuse construction, consacrée à saint Pierre et saint Paul, remonte à l'époque vers 1200. L'église en question est du type central, à plan carré.

XX. Le couvent et l'église à Rajhrad – Cet ancien couvent bénédictin et son église, bâtis il y a neuf siècles, ont joué un rôle important dans l'histoire culturelle de la Moravie. Leur aspect baroque date du XVIIIe siècle.

XXI. Le château baroque à Slavkov (Austerlitz) – Cet édifice fut érigé vers 1700 par Domenico Martinelli, et agrandi encore dans le courant du XVIIIe siècle. Le château abrite une précieuse galerie et un musée napoléonien.

XXII. La bibliothèque du château de Náměšť nad Oslavou – Le château Renaissance de Náměšť est le fruit de la reconstruction d'un ancien château fort gothique, entreprise de 1565 à 1578. Les salles du château abritent une vaste collection de tapisseries, notamment de tapisseries baroques. La bibliothèque contient plusieurs milliers de volumes.

XXIII. Le vieux château fort de Boskovice – De ce château fort gothique en ruines de la fin du XIVe siècle, il ne subsiste que les édifices remaniés de 1547 à 1568 dans le style Renaissance.

XXIV. Vranov avec son ancienne église de pèlerinage – La commune de Vranov, qui s'étend au nord de Brno, a pour principale dominante l'église baroque bâtie de 1622 à 1624, et remaniée dans la seconde moitié du XVIIe siècle par l'architecte Johann Bapt. Erna. Précieux aménagement intérieur.

XXV. Le château Empire à Lysice – Cet édifice bâti au XVIe siècle dans le style Renaissance et remanié au début du XVIIe siècle dans l'esprit baroque présente aujourd'hui l'aspect Empire. Ses riches installations intérieures remontent pour la plupart au XIXe siècle.

XXVI. La roche Hřebenáč à Sloup – Ce puissant éperon rocheux d'une hauteur d'environ 19 mètres se dresse à l'entrée des grottes de Sloup et de Šošůvka, dans le Karst morave.

XXVII. Le château fort de Veveří près de Brno – Ce puissant château fort s'élève au sommet d'un éperon rocheux, au-dessus du barrage-réservoir de Brno. Fondé au XIIIe siècle, il fut agrandi dans les siècles qui suivirent.

XXVIII. Le château de style baroque tardif à Rájec and Svitavou – L'édifice actuel, érigé de 1763 à 1769 sur l'emplacement d'un château disparu, abrite une célèbre galerie de peinture et de précieuses collections d'art. Le château est attenant à un grand parc.

XXIX. Le champ de bataille d'Austerlitz – Dans cette contrée s'étendant au pied de la colline de Prace couronnée d'un Monument de la paix fut livrée, le 2 décembre 1805, la sanglante bataille des trois empereurs.

František Přeučil

BRNO A OKOLÍ

Slovem doprovází Jaromír Tomeček,
zasloužilý umělec
Obálku a vazbu navrhl a graficky upravil
Jindřich Juna
Do ruštiny přeložila ing. Margarita Rogačová,
do němčiny Helena Krausová,
do angličtiny Joy Kadečková,
do francouzštiny dr. Svatopluk Pacejka
Vydalo nakladatelství Olympia, Praha 1973
Počet stran 216, počet obrázků černobílých 181,
barevných 29. Vydání první
Odpovědný redaktor ing. Evžen Veselý
Technický redaktor František Morávek
Vytiskl Interdruck, Leipzig
Autorské archy 44,47. Vydavatelské archy 45,25
Náklad 35000 výtisků. Temat. skupina 09/18
Cena váz. 80,– Kčs 401/22/885
Vyšlo jako 1511. publikace Olympie

27–040–73 Kčs 80,–

OBRAZOVÉ
PUBLIKACE
nakladatelství
OLYMPIA

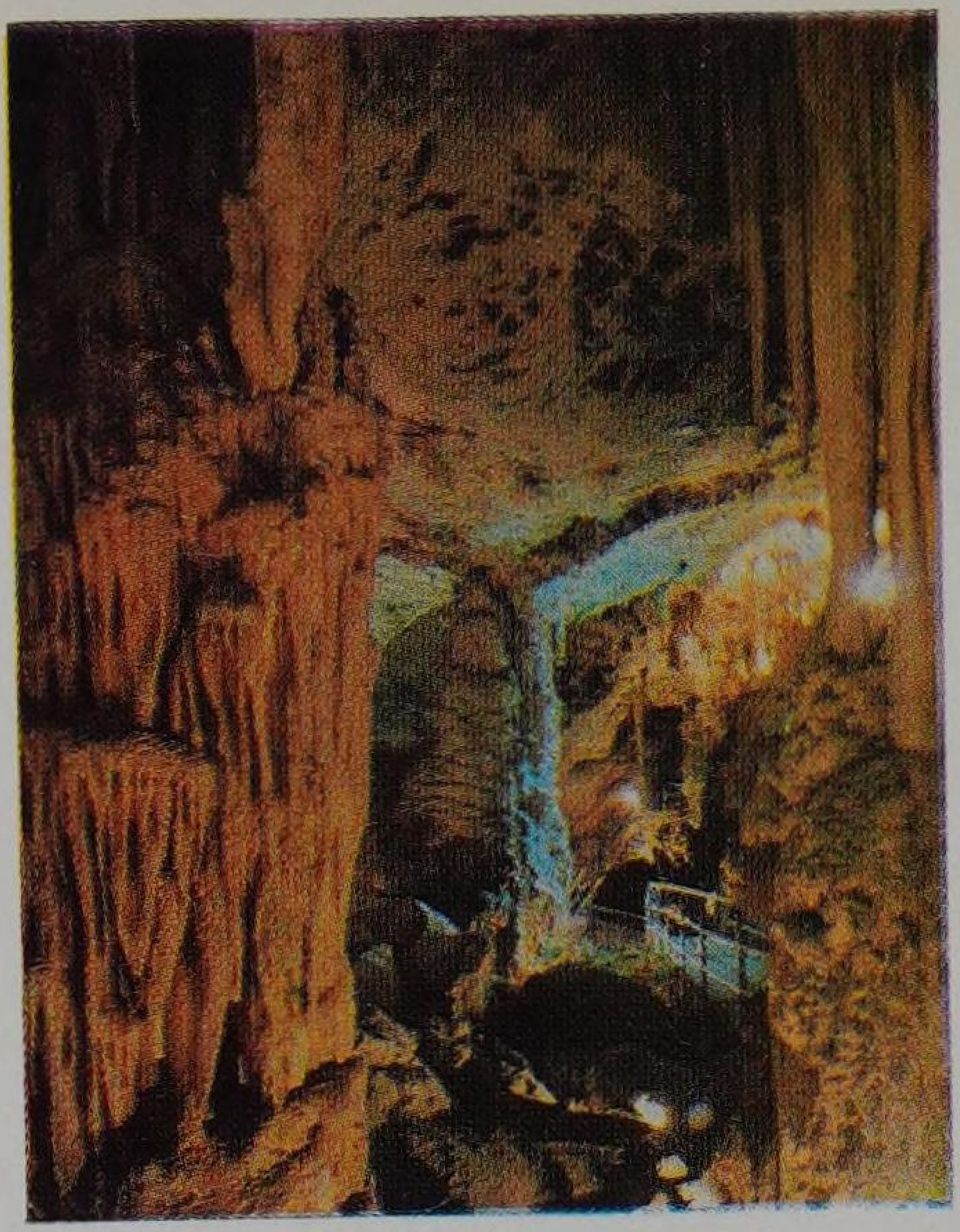

Kolektiv: ČESKOSLOVENSKO
Publikace velkého formátu poskytuje citlivý výběr z nesmírného bohatství, jimž naši zemi obdařila příroda i úsilí minulých generací. Proměnlivé podoby hor a řek se střídají se stavebními památkami Prahy a dalších měst, hrady a zámky s krásou lidových krojů, moderní architektura se záběry z průmyslu. 302 fotografií (z toho 11 barevných). Doprovodný text je v řeči české, ruské, německé, anglické a francouzské. Cena váz. 130 Kčs.

E. Vasiliak: NAD HRADY A ZÁMKY
Velká obrazová publikace, sestavená ze 128 barevných celostránkových fotografií hradních a zámeckých objektů z celého Československa. Největší půvab knihy je v neobvyklosti záběrů, neboť všechny snímky byly pořízeny z letadla. Texty v řeči české, ruské, německé a anglické. Cena váz. 90 Kčs.

J. Šlitr: PRAHA – MĚSTO VĚŽÍ
V 210 půvabných kresbách zachytil Jiří Šlitr Prahu, její věže, věžičky, paláce, kostely, sady, kavárny, ulice, lidi... Kresby doprovází vtipným textem člověk nejvýše povolaný – Jiří Suchý. Cena váz. 55 Kčs.

V. Heckel: SCHODY POD VESMÍR
Černobílé a barevné snímky našeho tragicky zahynulého fotografa – výtvarníka z druhé výpravy čs. horolezců do asijských velehor. Zachycují zajímavosti pro nás exotické země – Pákistánu, atmosféru horolezeckých táborů a výstupů, a především velkolepou, sugestivní krásu hor. Český text, německá vložka. Cena váz. 78 Kčs.

OLYMPIA

27-040-73
Tem.sk. 09/18
Kčs 80,—